

شارستانه تی کۆیه

منتدی إقرأ التفافی

www.iqra.ahlamontada.com

له میژوودا

کازم عومەر دهباغ

یۆدابه‌زاندنی چۆرمها کتیب:سەردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

پەراي دانلود کتایه‌ای مەختلف مەراجعه: (منتدى اقرا الثقافى)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتيب (کوردی ، عربی ، فارسی)

شارستانییه تی کۆیه له میژوودا

کازم عومەر دهباغ

- * ناوی کتیب: شارستانییه‌تی کۆیه له میژوویدا.
- * نووسەر: کاظم عومەر ده‌باغ.
- * بەرگ و سه‌ره‌رشتی هونه‌ری: عوسمان پیرداود .
- * نه‌خشه‌سازی: عیسام موحسین.
- * هه‌له‌چن: نووسەر.
- * تیراژ: ۱۰۰۰ دانه.
- * چاپخانه: چاپخانه‌ی تاران.
- * چاپی یه‌که‌م: سالی ۲۰۲۰ ز - ۲۷۲۰ کوردی.
- * نرخ: (۳۰۰۰) دینار.
- * له به‌پۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کانی هه‌ریمی کوردستان ژماره‌ی سپاردنی (۶۱۹) ی
- سالی ۲۰۲۰ ز پێدراوه.

پيشه‌کى

ئاشکرايه که رۆژگار زۆر به خىرايى گوزهر دهکات تهمهن له گهل
خۆى ده‌باو يادگارى و سهروره‌يه‌کان بۆ نه‌وه‌کانى دواى خۆى به‌جئ
ده‌هه‌يلت بۆ نه‌وه‌ى نه‌وانيش به‌ نه‌مانه‌ته‌وه‌ بى نووسنه‌وه‌ دوور
له‌کارىگه‌رى لايه‌نه‌ سياسيه‌کان.

شارى کۆيه‌ خاوه‌نى خه‌رمانىکه‌ له‌ سهروره‌ى و شانازى خودا
له‌هه‌رشتىکى جوان که له‌سروشته‌ دا هه‌يه‌ به‌شى شىزى به‌م شاره
خنجیلانه به‌خشیوه.

له‌ شاخى ره‌نگاو ره‌نگ باواجى و هه‌يه‌ت سولتانى هه‌يه‌ له‌ گولئ
جوان حاجيله و مه‌نديلان و وه‌نه‌وشه‌ى هه‌يه‌ له‌ سه‌رچاوه‌ى ئاو
حه‌مامۆک و زئى بچوکى هه‌يه‌ له‌ هاوينه‌ هه‌وار کۆسار و ئۆمه‌ر
خوچان و چنارۆک و هه‌مامۆکى هه‌يه‌ له‌ ره‌زو باخ شىوى ره‌زانى هه‌يه
له‌خه‌بات وقوربانى گۆرستانى شه‌هيدانى هه‌يه‌ له‌زانا مه‌لاى گه‌وره‌ى
هه‌يه‌ له‌ سه‌رۆک مام جه‌لالى هه‌يه‌ له‌ بيرمه‌ند مه‌سعود جه‌ليزاده‌ى هه‌يه
له‌شاعير حاجى و عاصى و عه‌ودال و نه‌خته‌رو راجى هه‌يه‌ له‌سرودى
نیشمانى نه‌ى ره‌قيبى دلدارى هه‌يه‌ هه‌لگري مه‌شخه‌لى شۆرشى نوئ
بوو له‌م پێناوه‌دا به‌سه‌ده‌ها رۆله‌ى به‌خشی به‌ده‌يه‌ها قاره‌مانى نه‌م
شاره‌ له‌ زيندانه‌کانى به‌غداو موسل له‌ سێداره‌دران.

شارى کۆيه‌ له‌ دێر زه‌مانه‌وه‌ شارى پێکه‌وه‌ ژيان و يه‌کتر
قبولکردن بووه‌ له‌م شاره‌ هه‌موو ئايين زاكانى لێبووه‌ وه‌ک مسولمان،
ديان، جوله‌که، وه‌ک برا پێکه‌وه‌ ژيان ريزيان له‌ شوينه‌ پيروزه‌کانى
يه‌کتر گرتوو و به‌شداری بۆنه‌ ئايينه‌کانى يه‌کتريان کردوو له‌خۆشى
و ناخۆشى يه‌کان هاوکارى يه‌کتربوون له‌ دواى هيرشى تيرورستى
داعش بۆ سه‌رشارى شه‌نگال له‌ ٢٠١٤/٨/٣ ژماره‌يه‌کى زۆر له‌خيزانى
برا ئيزيديه‌يه‌کان ئاواره‌ بوون روويان له‌ شارى کۆيه‌ کرد زۆر
به‌ريزه‌وه‌ پيشوازيان لێکراو ده‌ستى يارمه‌تيان بۆ دريژکرا تاراده‌يه‌ک
هه‌ندىک له‌خيزانه‌کان له‌ناو مزگه‌وتى مه‌لا نه‌سه‌عد نيشته‌جئ کران نه‌م

جۆره هەلویتە مەوقایەتی یە بۆ بەرزى ئاستى رۆشنییری و زانستی
خەلکی شارى کۆیه دەگەریتەوه.

شارى کۆیه ناوەراستى سى شارى گەرەى هەرىمى کوردستانە
هەولێرى پايتەخت، سلێمان پايتەختى رۆشنییری، کەرکوکى دل و قودسى
کوردستان، ئەم شارە دەکەویتە خواریوى رۆژەهەلاتى هەولێر بە
دوورى نزیکەى ۷۰ کم بەپێى ئامارى سالى ۲۰۰۹ ژمارەى
دانیشتوانى نزیکەى ۴۴۹۰۸۷ چوارسەدو چل و نۆ هەزارو هەشتاو
هەوت کەس بووه، ناو سەنتەرى شار خاوەنى نزیکەى هەشتا
شوینەوارى میژوویى یە کە رەسەنایەتى و کۆنى ئەم شارە دەرەخات
بۆیه هەقمە شانازى بەشارى شەهیدان و زانست بکەم.

زنجیره ی یه که م

(شاری کویه)

له نیوان بهرده ئاشی هەردوو حیزبی دەسەلاتدار وەک دیارە
کۆیە شاریکی کۆنە لە میژوو پیشەنگ بوو لەپیش برکیتی پیشکەوتن
خودای مەزن لەهەر شتیکی جوان کە هەیه لە سروشت بەشیکی بەم
شارە بەخشیوه.

ئەگەر پێچیک بدەین بە ناو گەرەک و کۆلانی تەنگە بەرەکانی
گەرەکهکانی بایز ئاغا و هەواوان و قەلات و بەفری قەندی سالانی
کۆتایی پەنجاکان دەرگای هەر مالیک ئەگەر بخەیتە سەر پشت داستان
و رۆمانیک و چیرۆکیکی ناخ هەژینت بۆ دەگیریتەوه کە گوزارش لە
خەبات و قوربانی ئەم شارە دەکەن.

لە پیناو کوردایەتی لە کۆتایی گیرانەوهی هەر رووداو و داستانیک
کۆیە شانازی بەوه دەکات کە شەهید و قوربانی یەکانم هیندە بێ
شمارە گۆرستانی تایبەتم بە شەهیدان هەیه.

بەلام بەداخەوه ئەم بەرپرسانە ی ئەمرۆ بێ ئەمەک دەرچوون
ئەگەر چی پەروردهی قوتابخانە ی کوردایەتی ئەم شارەبوون شاریان
لە کەمترین خزمەت گوزاری سەردەم بێ بەش کردوو ئەم شارە
کەوتۆتە نیوان دوو بەرده ئاشی دوو حیزبی دەسەلاتدار کەسیان بەهی
خۆی نازانی لەم ناو مال ویرانیان کردوو و بژیوی ژیان لەم شارە
لەو پەری نەهامەتی دایە.

زنجیره‌ی دووهم

شاری کۆیه ئه‌و شاره‌ی خاوه‌نی دوو سه‌رۆک کۆمارو ده‌یه‌ها سه‌رکرده‌ی سیاسیه‌، به‌لام به‌ داخه‌وه تا ئیستا ئه‌م شاره‌ بی میوانخانه‌یه کاتێ باسی مه‌غدوریه‌تی ئه‌م شاره‌ ده‌که‌ی وه‌لامی به‌رامبه‌ره‌کانمان ئه‌وه‌یه ده‌لێن با سه‌رۆک کۆماره‌کانی ئه‌م شاره‌ بۆیان بکردبان و به‌ئهرکی سه‌رشانیان هه‌لسابان.

له‌راستیدا وه‌لامه‌کانیان له‌ شوینی خۆیه‌تی باوه‌رتان هه‌بی کۆیه‌ی په‌نجاکان گه‌لیک له‌ ئیستا پێشکه‌وتووتربوو له‌ هه‌موو بواره‌کانی ژیان حاجی قادر گهر زیندوو ببێته‌وه و چاوی به‌ شیواندنی جوانی ئه‌م شاره‌ و شیوی ره‌زان بکه‌ویته‌ که‌بووه به‌شوینی فریدانی خۆل و خاشاک ده‌عوای تۆمار ده‌کرد له‌ سه‌ر یه‌که‌ یه‌که‌ی به‌رپرسانی ئه‌م شاره‌ کۆیه‌کانیش به‌رپرسن له‌م هه‌موو که‌م و کوریانه‌ی ئه‌م شاره‌ ده‌بوو روژی ده‌نگدان به‌ره‌ به‌یان نه‌چووبان بۆ ده‌نگدان به‌ که‌سانیک که‌ هه‌یچ ماندوو نه‌بوون ته‌نها بۆ ساتنیکیش بۆ کوردایه‌تی یه‌کیک ده‌بی به‌ خه‌مخۆری شاریک که‌ ئازارو ئه‌ شکه‌نجه‌ی دیبی له‌ناو ئه‌م شاره‌ به‌لام به‌رپرسه‌کانی ئه‌م شاره‌ ده‌بی راستی یه‌کیان له‌به‌ر چاو بی که‌ له‌دوا روژدا میژوو به‌باش باسیان ناکات شتیکی دیکه‌ش هه‌یه‌.

پێشینه‌ی راستیان گوتوووه که‌ گوتوویانه‌ روژان روژی له‌ دوايه‌ روژی دێ تۆپ ده‌که‌ویته‌وه ناومه‌یدانی یاری کردنی کۆیه‌کان با نه‌چن بۆ سه‌ر سندوقه‌کانی ده‌نگدان .

زنجیره‌ی سییه‌م

(کویه‌ی جاران)

جاران کویه زۆر له ئیستا پێشکه‌وتووتربوو له هه‌موو بواره‌کان
شارێکی پێشه‌سازی بوو هه‌موو جووره‌ که‌لوپه‌لیکی کشتوکالی وه‌ک
داس ته‌ورداس بیور پیمه‌ره‌ خاکه‌ ناس هه‌و جار گاسن کۆلی ئالیک
قه‌یناغ (مه‌ره‌غان)ی لێدروست ده‌کرا.

جگه‌ له‌مه‌ کورتان و زینی ولاخ و لغاوو قه‌راسه‌و سه‌ر پاروی
لێدروست ده‌کرا له‌ شاری کویه‌ خه‌نجه‌رو چه‌قۆ و قیمه‌کیش دروست
ده‌کرا کارگه‌ی رستنی لێبوو جاجم و به‌رمالو خراو گوریس و که‌ژوو
ده‌سرازه‌و تێرکه‌و تۆر و جواریان دروست ده‌کرد.

جگه‌ له‌مه‌ جل و به‌رگ ره‌نگ ده‌کرا له‌ کویه‌ هه‌موو جووره‌ پێلاوه‌ک
دروستکراوه‌ وه‌ک کاله‌کی ئاوریشم و یه‌مه‌نی و لاستیکه‌ سۆرو سۆل
و نه‌عل و قاپ قاپه‌ی دارو که‌لاش. له‌م شاره‌ دارتاشی زۆر شاره‌زای
لێ بووه‌ هه‌موو شتیکیان دروست کردووه‌ له‌دار گوێز به‌ مشاری
ده‌ست دار یان شه‌ق ده‌کرد ئیغدان و میژ و کورسی و لانک و جۆلانه‌و
ره‌وره‌وه‌ و شه‌قه‌یان دروست ده‌کرد له‌م شاره‌ صفار هه‌بوو مه‌نجهل و
قاپ و ته‌شتیان سپی ده‌ کرده‌وه‌ جاران مه‌نجهل و قاپ و قاچاغ له‌ سفر
دروست ده‌کرا ده‌بوو سالی دووجار به‌هاران و پاییزان هه‌موو قاپ و
مه‌نجه‌ له‌کانمان بېردبا بازار لای مه‌نجهل سپی که‌ره‌وه‌ سپی بکړدباوه
ئه‌گه‌ر نا ته‌سه‌مومان ده‌کرد واته‌ ژه‌راوی ده‌بووین جاران فاقۆن و
تیفال نه‌بوو له‌ ناوه‌راستی شه‌سته‌کان فاقۆن په‌یدابوو له‌ ناوه‌راستی
حه‌فتاکانیش تیفال په‌یدابوو جگه‌ له‌مانه‌ له‌م شاره‌ هه‌موو جووره‌
شیرنه‌مه‌نیه‌ک دروست ده‌کرا وه‌ل پاقلاره‌ شلکینه‌ لوقمه‌ قازی مه‌عجون
له‌بزینه‌ شروب کونجی شه‌کرله‌مه‌کیک له‌م شاره‌ پێش ئه‌وروپا بیتزا
دروست کراوه‌ ئه‌ ستوکی به‌گوشتی و به‌ هیلکه‌و کونجی له‌ لایه‌ن
نانه‌واکان جگه‌ له‌مه‌ له‌ کویه‌ لباد به‌ر مافور فه‌ره‌جی که‌په‌نه‌ک کوره‌بار
فه‌رو په‌سته‌ک دروستکراوه‌ له‌ کویه‌ شیلیم به‌ترش و ترشیات و

تەرەساز و زەيتون خوش كردن و شەراب و ئارەقى ياۋايى و شەربەتى مېۋى دروست كراۋە.

لەم شارە تەنەكەچى لى بوۋە كە سۆپەى دارو بۆرى و مقارەو ماشەو كەل و پەلى دىكەى وەك مەنجل و كەندوويان دروست دەكرد لەم شارە چەخماخچى لى بوۋە ھە موو جۆرە چەكىيان چاك دەكردەو.

ژنانى ئەم شارە دەست رەنگين بوون كلاويان دروست دەكرد بە ھەموو جۆرىك بۆ ھەموو ناوچەيەك جگە لەمە گۆريەو پوزەوانەو كلاوى مەرەز و قانىلەو ليفكەيان دروست دەكرد ئەمەى گرنگە لە دروستكردى ئەم كەل و پەلانە سوديان لە بەرھەمى خو مالى وەردەگرت.

جاران پيش سالانى شەست رەواندوز و شەقلاۋە سەر بەكۆيە بوون لەدواى شۆرشى ۱۹۵۸ وردە وردە ئەم شوپانە يان لىكردەو ھەتا سالانى ھەفتاش لە ناوچەى وەرتى و رانيەو قەلادى دەھاتنە كۆيە پىداويستى يە كانيان دابىن دەكرد لە كۆيە قەلتارەو سەبەتەو قەفەزو سەو شىرو ناندىن پىتەرازوو دروست دەكرا ھەر شتىك مروڤ پىويستى پى ى ھەبوايە لەم شارە دروست دەكرا بەلام بەداخەو لە دواى راپەرىن بەرپرسان سىماى ئەم شارەيان ژاكاند لە زنجيرەكانى دىكە باسى دەكەين.

زنجیره‌ی چوارم

(شاری کویه‌ی جاران)

هاوشارو هاوریتیانم باسی پیگه‌ی شاری کویه‌مان کرد له‌رووی پیشه‌سازی هه‌ندیک پیشه‌سازی دیکه‌ی ئهم شاره ده‌خینه به‌رچاو له‌م شاره ده‌باخانان هه‌بوو خوری و پیسته و ریخۆله‌ی تیدا ئاماده ده‌کرا و هه‌ندیک له‌م خوری و مووه له‌ناو کویه وهک که‌رسته‌ی خاو به‌کار ده‌هات له‌لایه‌ن دیانه‌کانی کویه به‌خه‌رهک ده‌یان رست جاجم به‌رمال خرار جوار شه‌لته لیفکه‌و ده‌سرازه‌ی لانکیان لی دروست ده‌کرد ئه‌وه‌ی زیاده‌بویه به‌سه یاره‌ی لۆری ره‌وانه‌ی موسل ده‌کرا ئیستاش به‌شیک له‌ده‌باخانانی ئیمه ماوه به‌شی زۆری به‌به‌ر جاده‌که‌وت.

له‌م شاره که‌ره‌سته‌ی خانوو دروستکردن هه‌بوو وهک که‌چ، گله‌سۆر، بۆ دروست کردنی خشت دار سپیندار کۆله‌که نیر که‌ پشتیوانی پشت ده‌رگا قامیش و چیغ بۆ داره‌ ری خانوو قسل له‌ بۆ سواغکردنی سه‌ر زه‌وی و دروستکردنی نوین و ئاوه‌رۆ به‌ کاریان ده‌هیتا.

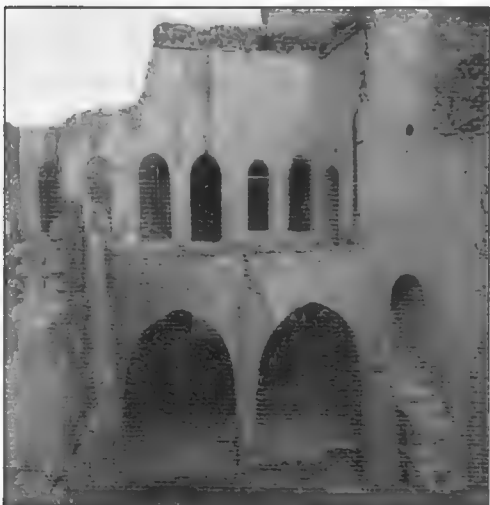
ده‌رگاوه‌ نه‌جهره له‌دار دروست ده‌کرا لای دارتاش ده‌رگاگان کیلونیان نه‌بوو پشک ده‌درا کیلی داری پیوه‌ بوو که‌ ده‌چوینه ده‌ره‌وه ده‌یان گوت ده‌رگاکه‌ پشکده‌ وره‌پیشیکه‌ ده‌رگا داره‌کان دوو ده‌ری بوون بزمار ریژ ده‌کرا به‌ بزماري سه‌ریان بۆ دیکۆر ده‌رگاگان له‌سه‌ر سیو سیوه‌ دا ده‌نرا بۆ ئه‌وه‌ی عه‌یاری تیک نه‌چی و ئه‌و داره‌ی که‌ ده‌که‌ویتته‌ سه‌ر زه‌وی نه‌رزی سیو سیوه‌ پارچه‌ لاستیک یان قایشه‌کی به‌هیزبوو له‌ناو قولتیک داده‌نرا داری ده‌رگاکه‌ی له‌ سه‌ر ده‌سورا جاری واهه‌بوو داره‌که‌ له‌ سه‌ر قایشه‌ که‌ لاده‌چوو ده‌رگاکه‌ خراپ ده‌بوو یا شه‌ت ده‌بوو ده‌یان گوت ده‌رگاکه‌ له‌ ریسمه‌ چوه‌.

ئهم وشانه‌ هه‌ر نه‌ماون له‌ جیاتی تانکی ئاو هه‌موو مالییک هه‌وزیکی له‌ناوه‌راستی هه‌وشه‌ هه‌بوو به‌لوعه‌یه‌کی تیده‌خرا له‌ جیاتی ده‌ست شۆر ده‌ست و چاومان له‌وێ ده‌شوست.

جگه له مه جاران سخان و گیزهر نه بوو چه مامیا دروست ده کرد به دار گهر میان ده کرد مه نجه لیکي به قوه تیان ده خسته ژیرزه وی چه مام و سهره که یان به قسل داده پوښی چونکه چیمه تنو نه بوو چه مامی جاران جگه له وهی که ئاو هکهی گهرم ده بوو ئه رزه که شی گهرم ده بوو پییان ده گوت چه مامی چه هه نه می.

جاران به شی زوړی سه قفی ژووره کان گونبهت بوون وه ستای به نای زوړ باش هه بوون ئه گهر جی نه یان خویندبوو له هیچ شوینیکي بیناسا زی وهک حمدامین وه ستا شاکر، وه ستا عه بده، وه ستا رشید حاجی عبود، وه ستا عبدالله کوری، وه ستا به کری حاجی عبدالله، وه ستا فتحی کاکه شیخ صالح، وه ستا حویز، وه ستا سمایل، وه ستا خورشید حمید، وه ستا علی اغا وه ستا چه مهرهش به راستی به نابوون بو دروستکردنی ته لار سازی.

هه موو ده رگایه کی چه وشه له جیاتی جهرهس چه کوچه کی ئاسنی پیوه بوو که میوان ده هات به م چه کوچه له ده رگای دها هر ماله ده نگی ده رگای خووی ده زانی هه موو ده رگایه ک پستی هه بوو شه وان به کاریان ده هیتا بو توندو تولی پستی هه بوو له ئاسن دروست کرابوو ههش بوو دار شه وان ده درایه پشت ده رگا.

زنجیره‌ی پیتجه‌م

(کۆیه‌ی جاران)

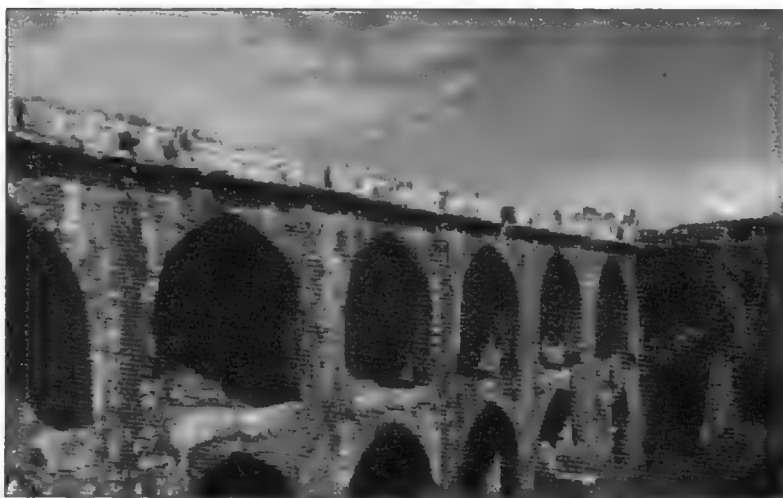
له‌زنجیره‌ی پیتشوو باسی وه‌ستای به‌نامان کرد له‌م شاره شوینه‌واری زۆر سه‌رنج راکێشه‌ری تێدایه ژماره‌ی شوینه‌واره‌کانی که له‌م شاره هه‌یه‌ نزیکه‌ی سه‌دو هه‌شتا شوینه‌واری لێ یه‌ خانی گه‌وره‌ خانی قادری یاسین له‌شوینه‌واره‌ کۆنه‌کانن که به‌ مه‌لکایه‌تی هی مالی تاهیر چه‌له‌بی و قادری یاسینه به‌لام به‌ناوی خوالیخۆشبوو قادری یاسین ناسراوه‌ چونکه‌ ئه‌و ئیداره‌ی ده‌کرد به‌داخه‌وه ئه‌م سال کراوه به‌ریزه‌ دوکان سیمای شوینه‌واری پتوه نه‌ماوه.

خانی مه‌حمود ئاغا له‌ناو بازاری کۆیه‌یه له‌سه‌ر ده‌رگاکی میژووی دروست کردنه‌که‌ی له‌سه‌ر نوسراوه‌ که ده‌گه‌ریته‌وه بۆ سالی ١٨٦٠/زایینی هاوشیوه‌ی که‌مه له‌ناوچه‌که‌ رووبه‌ره‌که‌ی ١٣٠٠/مه‌تر چوارگۆشه‌یه به‌داخه‌وه به‌ره‌و له‌ ناوچوون و رووخان ده‌چی ده‌ستگا په‌یوه‌نداره‌کانی کۆیه هیچ بایه‌خ به‌م شوینه‌وارانه نادات رابردووی پیشکه‌وتنی میله‌تان به‌ شوینه‌واره‌کانیان پتوانه ده‌کریته‌.

به‌لام به‌رپرسه‌کانی کۆیه له‌ دوا‌ی راپه‌رینه‌وه هه‌موو شوینه‌واره رهنگین و جوانه‌کانی ئه‌م شاره‌یان له‌ناو‌برد له‌جیاتی پاراستنی. له‌کۆیه چوار چه‌مامی زۆر ده‌گمه‌ن هه‌بوون چه‌مامی پیسکان چه‌مامی چه‌سه‌ن ئاغا و چه‌مامی ناوه‌ند و چه‌مامی جمهوری به‌نده‌ خۆم له‌ هه‌موو چه‌مامه‌کان شوشتووه‌ باوه‌رتان هه‌بێ گه‌وره‌ترین تاوانه تیکدانی کراون به‌گه‌راج و بازارو خانووبه‌ره

چه‌مامێکی دیکه‌ش هه‌بوو به‌ناوی چه‌مام ئاسۆ ئه‌ویش تیکدراوه بووه به‌ اسواق له‌سنوری کۆیه نزیکه‌ی ١٨٠/شوینه‌واری لێ یه‌ له‌ناوشاری کۆیه زۆر خانووی شوینه‌واری لێ یه‌ هه‌مووی به‌ره‌و رمان و له‌ناوچوون ده‌چی له‌سایه‌ی به‌رپرسیانی دوا‌ی راپه‌رین ته‌نها ئه‌وانه‌ی خه‌ریکی فلیم ده‌رکردنن دینه‌ ناو شوینه‌واره‌کانی ئه‌م شاره ئه‌م شاره.

دوو قه‌سه‌ریش له‌م شاره‌هه‌یه که‌نمونه‌یان که‌مه جاران شوینی
 بازرگانه‌گه‌وره‌کان بوون ئیستا ره‌واجی نه‌ماوه وهک جاران له‌کۆیه
 قشله‌یه‌کی سه‌رده‌می عوسمانیه‌کانیش هه‌یه کۆیه ئیستا به‌ره‌و وێرانه
 ده‌چن هه‌موو جوانیه‌ میژوویی به‌کانیان شیواند شیواندن جوانیه‌کانی
 ئه‌م شاره‌ ناشیرین کردنی میژووی کورده‌ له‌کۆیه له‌نزیك به‌یتارخانه
 شوینیک هه‌بوو پێیان ده‌گوت چوارتا‌قان شوینی پشودانی ئه‌م
 کاروانانه‌بوو که ده‌هاتنه‌ کۆیه‌و پێیدا تیده‌پهرین.

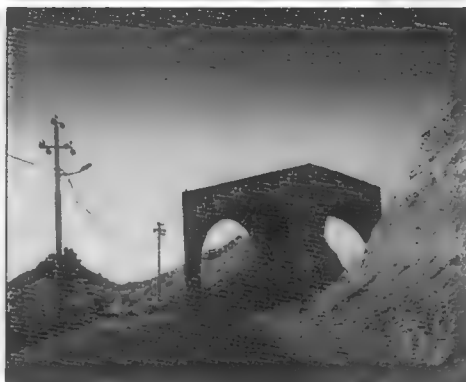
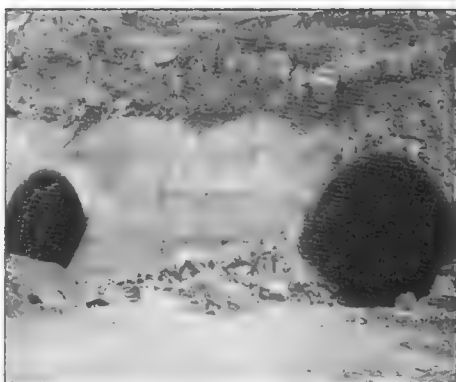
زنجیره‌ی شه‌شهم

له‌مه‌وبەر باسی شویتنه‌واره‌کانی کۆیه مانکرد جگه له‌م شویتانه له‌کۆیه چه‌ند تاقیک هه‌یه له‌گه‌ره‌که‌کان وه‌ک تاقی مالی جه‌میل ئاغا له‌گه‌ره‌کی هه‌واوان تاقی عه‌ولا به‌گ له‌گه‌ره‌کی قه‌لات لای دوکانی سوّفی سه‌لیم تاقی ناوبازار تاقی لای مالی حاجی سابیر له‌گه‌ره‌کی قه‌لات پشت مزگه‌وتی مه‌حمود ئاغا تاقی مالی حه‌مه‌ اغا به‌ به‌رجا ده‌که‌وت له‌ته‌نیشته‌ ته‌کیه‌ی تاله‌بانی بوو تاقه‌ک هه‌بوو له‌ پشت مزگه‌وتی سید جامی بوو ئه‌ویشیان تیک داوه نه‌ماوه سه‌یرم هات که چاوم پێ که‌وت نه‌ماوه تاقی نزیک مزگه‌وتی موّفتی گردی مه‌لا مه‌حمود به‌رانبه‌ر بلدییه‌ی کۆن وه‌ک گردی قالیچا ئاغای هه‌ولێر بوو له‌گه‌ل زه‌وی یه‌کسان کراوه. بووه به‌ زه‌وی نیشته‌جێ کردن.

پردیک هه‌بوو له‌شیوی ره‌زان خوار قوتابخانه‌ی قادریه‌ ریگای گۆرستانی ده‌رویش خدر ته‌مه‌نی دووسه‌د سال ده‌بوو به‌قسل دروست کرابوو جاده‌یه‌کیان له‌وێ دروست کردووه به‌ بۆری چیمه‌نتۆ ئاوه‌رۆکه‌یان بۆ کردووه له‌جیاتى ئه‌وه‌ی جسریکیان له‌سه‌ر دروست بکردباوه جاده‌که هه‌مووی رووچوووه جاده‌کی جۆت ساییدیان کردووه له‌ده‌ره‌وه‌ی کۆیه گوايه خه‌ت سه‌ریعه به‌ناوی به‌ریز خوالیخۆشبوو مام جه‌لاله‌وه ناونه‌رابوو هه‌ مووی بووه به‌ چال و داته‌پیوه هیچ سه‌یاره‌ک ناتوانی پێیدا تیپه‌ریت هه‌ر بۆیه له‌وحه‌که‌ی که‌ناوی خوالیخۆشبووی به‌سه‌ره‌وه بوو لایان دا.

ماوه‌ی ۲۹/ساله جاده‌ی ناوشاریان پێ دروست ناکری که‌ درێژی یه‌که‌ی ۶۰۰/مه‌تره جگه له‌مانه دووجار پاره بۆ دروستکردنی تونیلی شاخی هه‌یبه‌ت سولتان ده‌رچوو به‌نیوه چلی به‌ جێیان هه‌شت به‌ملیون دۆلاریان خه‌رجکرد بۆ نوێ نه‌کردنه‌وه‌ی شاخی هه‌یبه‌ت سولتان هه‌مووی دارماوه هاولاتی که‌به‌وێ دا تێده‌په‌ریت ده‌بی خۆی ته‌سلیم خودا بکات و وه‌سیه‌ت بکا به‌راستی شار وێرانه. کۆیه سه‌رچاوه‌ی زانسته‌ بووه له‌دێر زه‌مانه‌وه مه‌لاو زاناو شاعیرو سیاسه‌ت مه‌دارێ

گه وره ی لى په روه رده بووه وهک جه نابى مه لا عبدالله ی جه ليزاده و
 جه نابى مه لای گه وره ی کورى و حاجى قادرو دلدارو سامى عه و دال و
 عه ونى شاعىرو مامى گه وره مام جه لالی خوالى خوشبوو جارن سوخته
 خانه و حوجره ی فه قتيان هه بوو له کوردستانى رۆژه هلاته وه خه لک
 ده هاتن بۆخويندن له شارى کۆيه وهک جامعه بوو، هه ندىک پيداويستى
 خويندن دابىن دهکرا وهک سورخ که مه ره که بى ئىستابوو قه له م قاميش
 که ده يان خسته ناو قدوى سورخ له سهر کاغه ز پييان دهنووس له کۆيه
 هه موو ئاميره کانى هونه رمه ندان دروست دهکرا وهک دهف دههۆل
 زورنا شمشال نايه پىک و دوزه له دمبک پىسته ی ئه م ئاميرانه
 له ده باخانان خوش دهکرا له م شاره دهنگ خوشى زۆر لى بووه.

زنجیره‌ی حه‌و ته‌م

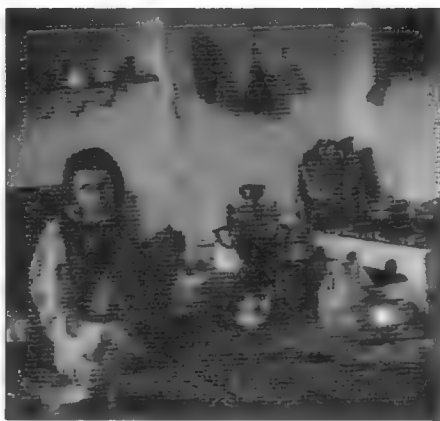
هاوریتیانی به‌ریز له زنجیره‌ی پینجه‌م ئاماژه‌م به خانی خوالیخو‌شبوو قادری یاسین کرد ئه‌م خانه مولکایه‌تی یه‌که‌ی نیوه‌ی هی مالی مام قادری یاسین و مام توفیق ی یاسینه نیوه‌که‌ی دیکه هی خوالیخو‌شبوو تاهیر چه‌له‌بی یه.

برایان له‌کو‌یه هه‌ندی‌ک پیشه‌وه‌ری پزیشکی هه‌بوون که به‌کاری ئیسک شکان و هه‌ر به‌سته‌وه‌ی هه‌لساون وه‌ک حاجی حسین شیله‌یی وسدی‌قی شینه‌و مام سالی‌ی حمد مسته‌فا و حاجی مامه‌ی سکتانی هه‌ندی‌ک هه‌بوون ده‌رمان گیاییان دروست ده‌کرد بۆ برین و زارکولی وه‌ک نه‌نکه‌ی حه‌لیمه‌و یا عه‌یشی‌ی حاجی سالی‌ی مه‌ستور و یا جه‌میله‌ی به‌کری، باو‌کم عومه‌ر خه‌مه‌د له‌دایکی فی‌ره‌ گرته‌وه‌ی ده‌رمان بوو بۆ چاره‌سه‌رکردنی نه‌خو‌شی پی‌سته له‌کو‌یه چه‌ندین که‌س به‌م ده‌رمانه‌ چابوونه‌ته‌وه‌.

هه‌ندی‌ک ده‌رمانی سوتاندنیان دروست ده‌کرد هه‌ندی‌ک هه‌بوون ناوکی نه‌خو‌شانیان ده‌هیناوه وه‌ک سدیقی شینه‌و و حاجی باسه‌ وعه‌یزی باسه‌ هه‌ندی‌ک پی‌ره‌ژن هه‌بوو بۆن و ترسیان له‌مندالان ده‌رده‌کردو پشکو‌یان به‌سه‌ردا ده‌کوژانده‌و یا مسیان به‌سه‌ردا ده‌توانده‌وه له‌ناو مه‌ق‌ری. پی‌ره‌ژن هه‌بوو به‌کاری مامانی و نه‌خو‌شی ژنان هه‌لده‌ستا وه‌ک یا عه‌یشی‌ی که‌ریمی ساحیتبه‌و یا هه‌یه‌تی دایکی اسماعیلی خه‌یات و نه‌نکه‌ی حه‌لیمه‌م و پور ئه‌سران و نه‌نکه‌ی عه‌یشی‌ی مام نه‌جم و سسته‌ر سه‌بری و سسته‌ر مریه‌م هتد.

ئه‌مانه‌ی به‌م کاره‌ هه‌لده‌ستان بۆ رازی‌کردنی خودابوو به‌خشیشه‌کی که‌میان ده‌دانی‌ی جگه‌ له‌مانه‌ جاران سالو‌نی جوانکاری بۆ ژنان نه‌بوو چه‌ند پی‌ره‌ژنیکی قسه‌خو‌ش و به‌ریز به‌م کاره‌هه‌لده‌ستان پیتداویستی جوانکاریان ده‌خسته‌ ناو توره‌که‌یه‌کی په‌رۆ له‌بن که‌وش و هه‌نگریان داده‌ناو ده‌چووه‌نه ئه‌و مالانه‌ی که‌ ژنه‌کانیان جوابیان بۆ ده‌ناردن به‌و پی‌ره‌ ژنانه‌یان ده‌گوت ده‌م و چاوکه‌ر ئه‌م ده‌م و

چاوکه رانه ده‌بوو کاتیک که ده‌چنه ماله‌که پیاوو کوری گه‌وره له‌مال
 نه‌بن کاتی ده‌ستی ده‌کرد به‌کاری جوانکاری دهم و چاوکه‌ر ژنی
 ماله‌که‌ی ده‌برده په‌نایه‌ک یا سه‌ربان نه‌ک یه‌ک دیارین وه‌ک ئیستا
 نه‌بوو پیاو ژن با بۆ سالۆن و چاوهریشی بکا هه‌تا بیهینیتته‌وه کچ بۆی
 نه‌بوو جوانکاری بکات تاشووی ده‌کرد مه‌واده‌کانی پیره‌ژنه دهم و چاو
 که‌ره‌کان بریتی بوون له‌ سپیاوو داوی ده‌زی و شه‌کراوی گیراوو موو
 کیشه‌ک و مقه‌ست و ئاوینه‌یه‌کی خری گچ‌که به‌راستی ژنی جاران
 مه‌غدور بوون ئەم پاره‌یه‌ی که ده‌درا به دهم وچاو که‌ر بیست فلس بوو
 ژن ده‌بوو پاره‌ بگری بیداته هه‌قی پێداویستی یه‌کانی پیاو سالاری
 هه‌بوو ژنی جاران ده‌ست ره‌نگین بوون لیفکه و گۆره‌وی و سه‌لته‌و
 کوره‌جه و چاکه‌تی به‌لوکه و کلاویان دروست ده‌کرد پاره‌یان
 په‌یداده‌کرد خه‌رجی خویان پێ دابین ده‌کرد.

زنجیره‌ی هه‌شته‌م

(شهوی بهراتی ی جارانی کویه)

جاران چاوه‌ری ی ئه‌وه‌بووین شهوی شهو بهرات بی نوقل و قه‌سپ و هه‌لقوم له‌هه‌موو مالیک ئاماده ده‌کرا شهو دواى نان خواردنی ئیواره مندالان به کۆلانیان ده‌گه‌ران کۆمه‌ل کۆمه‌ل له ده‌رگای مال به‌مالی کۆلانیان ده‌دا به‌ده‌م گۆرانی شهوی شهو بهراتی دوو کورو کچتان داتی کابانی ده‌ست له‌مالی بگیری به‌شی منداله ورتکان بنیری.

خاوه‌ن مال ده‌رگای ده‌کرده‌وه به‌خۆو قاپه نوقل و قه‌سپی کورد کوژ و لوقوم جاری وا هه‌بوو هه‌ندی مال پاره‌شیان ده‌دا که عانه‌یه‌ک یا ده‌فلس بوو عانه‌ک چوار فلس بوو ماوه‌ی سی شهو به‌م شیوه‌یه ده‌گه‌راین هه‌ر منداله کچ کور توره‌که‌یه‌کی پی بوو ئه‌م شتانه‌ی که وه‌ری ده‌گرت له‌ناوی داده‌نا زۆرجار خاوه‌ن مال ده‌رگای نه‌ ده‌کرده‌وه منداله‌کان هه‌موویان له‌ده‌رگا که‌یان ده‌دا خاوه‌ن مالیان ناچار ده‌کرد ده‌رگا بکاته‌وه زۆرجار بۆتۆله سه‌ندنه‌وه له منداله‌کان له‌سه‌ربان سته

ئاويكيان پيدا دىكردين دىبوو بىههراو واق و ويق بىراستى خۇش بوو.
زۇرجار مېر مندالى گىورهش دىهاتنه شىو بىرات پىلامارى
كىسەى مىدالەكانيان دىداو دىيان فراند شىويك من و كاك نازمى برام
چوينة شىو بىرات لىبن تاقى مالى حىمە ئاغا دوو مېر مىدالى گىوره
پىلامارى كىسەى پىر خورماو نوقل و هىلقومىيان داو فراندىان ئەم
شىو بىدەست بىتالى گىراينىو بىلام باوكم خوا لىى خۇشبىى
قىرەبووى بۇكردينىو سىرو دىفلىسى پىداين بىراستى شىوانى عومرو
بىرات خۇشى خۇى هىبوو ئاسايش بىرقىرار بوو كۆيە چوار گىرەك
بوو هىر مىدالە لىگىرەكى خۇى شىوبىراتى دىكردى.

زنجیره‌ی نۆیه‌م

(کۆیه‌ی جاران)

له زنجیره‌ی چه‌وته‌م باسی ئه‌م پیره‌ ژنانه‌مان کرد که به‌کاری
جوانکاری هه‌لده‌ستان تائێستا پارێزگاریان له‌ناونیشانه‌کانیان کردووه
وه‌ک یاعصمه‌ت یا هه‌یبه‌ت یاعه‌یشی زۆر قسه‌خۆش و گالته‌چی بوون
سه‌رگوزه‌شته‌ی خۆشم له‌گه‌ل یا‌هه‌یبه‌ت هه‌یه‌ جیرانه‌مان بوو بۆ
خۆشیتان ده‌یگیرمه‌وه.

جاریک ژنیک هات بۆلای یا‌هه‌یبه‌ت بۆ ئه‌وه‌ی ده‌م چاوی بۆ بکات
من له‌سه‌ربان ده‌رسم ده‌کرد خانووه‌که‌مان کۆشک بوو به‌سه‌ر خانووی
مالی یا‌هه‌یبه‌تی ده‌روانی یا‌هه‌یبه‌ت ژنه‌که‌ی هه‌تا به‌ره‌تاو له‌بانی دوا‌ی
نیوه‌رۆ بوو یا‌هه‌یبه‌ت په‌رۆیه‌کی جلی راخست ده‌سته‌ باشی یه‌کی
ئاسنجاوی له‌سه‌ر دانا دواتر توره‌که‌ی شروشالاتی له‌سه‌رروو کرد
ئه‌وجا له‌گه‌ل ژنه‌ سه‌ر به‌قوره‌که‌ به‌رامبه‌ر یه‌ک دانێشتن ئاگام لێبوو
یا‌هه‌یبه‌ت به‌په‌رۆکه‌کی سپیاوی له‌رووی ژنه‌ ده‌دا من له‌پێشه‌وه‌ هه‌ندیک

ورتکه بهردی گچکه م ئاماده کردبوو کاتن یا هه یبته دهزی و داوی
 دهرهیتا لاقه کی خسته بهر خوی و لاقی چه پشی دریژ کرد دهستی کرد
 به داو پئ داهیتان بهرووی ژنه منیش سه رم بهرز کرده وه له ستاره ی بان
 بهردیکی گچکه م هاویشته به ناو سینه که کهوت دهنگی هات سهریان
 بهرز کرده وه هیچیان نه دیت ئه م جاره یا هه یبته خه ریکی داو لیدان ببوو
 بهردیکی دیکه م هاویشته ژنه که و یا هه یبته راچله کین ژنه که به
 یا هه یبته ی دهگوت ئه وه چی یه یا هه یبته بۆ دل نه وایی ژنه دهگوت
 کیشکۆ که یه جاره کی دیکه یا هه یبته دهستی کرده وه به کار دوو بهردی
 یه ک له دوا یه کم هاویشته به یا هه یبته کهوت زۆر تر سا ئاگام لیبوو
 دهنگه دهنگ و فسکه فسکیان لی پیدابوو له گهل ژنه که دیاربوو
 به ژنه که ی دهگوت داکم ههسته بابچینه ژووری با سه رمان نه شکینن
 یا هه یبته شته کانی به خیرایی خر ده کرده وه و ژنه ی به نیوه چلی برده
 خواری له بان.

زنجیره‌ی دهیه‌م

(کۆیه‌ی جاران)

له زنجیره‌ی هه‌وته‌م باسی هه‌ندیک که‌سمان کرد که به‌پیشه‌ی
پزیشکی میلی هه‌لده‌ستان و خه‌لکی باوه‌ری پێیان بوو (نادری کاره‌باو
وه‌ستا صالحی حمد مسته‌فا) ناوکیان ده‌هیتاوه زۆرجار له بازار دیومه
ناوکیان هیتاوه‌ته‌وه زه‌لامه‌که‌یان هه‌لواسیوه یا به‌دریژبوون ده‌ستی
له‌سکی داوه

جگه له‌مه که‌سانیک هه‌بوون بالوکه‌و ئیشکه‌ بیرۆیان چاک
ده‌کرده‌وه ده‌بو ته‌نها چوارشه‌مه‌م به‌چووبای بۆ چاره‌سه‌رکردن ده‌بوو
جۆیان گورچيله‌ی هه‌یوانیان بیردبا له‌بن زه‌وییان داده‌نا که‌ ده‌رزی
بالوکه‌ یا می‌خه‌که‌که نه‌ده‌ما هیشکه‌ بیرۆکه‌ش به‌رۆنی درکه‌زی چاک
ده‌بۆوه جگه له‌مه ده‌رمانی که‌چه‌لیش هه‌بوو ئه‌مانه‌ی به‌م کارانه
هه‌لده‌ستان (مجید مام عوسمان یا عه‌یشی مام نه‌جم، شیخ که‌مال،
ئه‌حمه‌دی شینه، حاجی مامه‌ی سکتان).

سه‌رتاشه‌کان هه‌موو جۆره ده‌رمانیکی میلی یان هه‌بوو
سه‌رتاشه‌کان سونه‌تیشیان ده‌کرد ده‌چوونه مالان به‌خۆیان و جانتا
شره‌کانیان شاگرده‌کانیان بۆیان هه‌لده‌گرتن ئه‌مه ناوی سه‌رتاشه‌کانی
کۆیه‌ی جاران خوا به‌به‌هشت شادیان بکات.

۱- وه‌ستا معروف کامه‌لا له‌گوزه‌ری نه‌جاران بوو.

۲- وه‌ستا هه‌مه‌ه‌لی مامه ئه‌مینی مام قادر چاوشین.

۳- کاکه ئه‌حمه‌دی ئه‌سه‌عه‌ده سور که‌ناسراوه به‌کاکه ئه‌فه‌ندی

له‌گه‌ل سامی کوری.

۴- وه‌ستا مه‌حمودی ئه‌سه‌عه‌ده‌سور.

۵- وه‌ستا ئه‌حمه‌ده گچکه‌ل.

۶- مینه‌ی هه‌مه سه‌لیم کوریکی له‌به‌غدا اعدام کرا له ۱۹۷۴

به‌ناوی فوئاد.

۷- باقی مام سالج.

۸- حەممەى سۆفى عبداللەى حەمامچى.

۹- بەكرى حەلاق و زريان اسماعيل و شىركو حەويىز و فاضل حەلاق.

۱۰- وەستا عبداللەى رشيد فقى قادرى.

۱۱- وەستا جەمال.

تەنھا وەستا بەكر لەژيان ماوه سەرتاشەكان دەچوونە مالان بۆ خەتەنەكردن، مندالى واهەبوو ميژمندال بوو گەورە بوو سونەتيان دەكرد بەسى زەلامى بەهيز لە عارديان دەداو دەيان گرت وەك گيرەى نەجار ئەوجا وەستا تيخى پيدا دەينا ئەمەى زۆر سەرنج راكيشەر بوو يەكيك لەنزيك وەستا رادەو وەستا كە دەيبرى مندالەكە يەك بەخۆى دەى هاراند كەسيك لوقميكي گەورەى لەزارى دەپەست بۆ ئەو دەى دەم كوتى بكات دەبوو ئەوكەسەى سونەت دەكرا كراسيكي سىي دريژ لەبەر بكات سى رۆژ لەمال پار بداتەو.

دوايى وەستاي سەرتاش دەهاتەو پەرۆكەى ليدەكردەو تەداوى

دەکرد زۆر جار لە کۆلانی تەنگە بەرەکانی کۆیە منداڵ ھەلەدھات یاخۆی
حەشاردەدا لەترسی سونەتکردن زۆر جار باوکمان دەیان ترساندین
دەیان گوت ئەگەر عاقل نەبن سونەتان دەکەینەو لەترسان بەعاقلی
دادەنیشتین دکتۆر سەلاح جەمال سونەتی دەکرد دەگوت ساواری
ناخۆی.

بۆ زانیاری زیاتر مامانەکانی کۆیەش بەرپرس بوون بەکاری
سونەتکردنی کچان ھەلەدەستان لەم سەردەمە منداڵ ھەر زوو سونەت
دەکریت نابێ بەترس و گرفت بۆی.

زنجیره یانزده

(کویه ی جاران)

له زنجیره ی رابردوو باسی سهرتاشه کانمانکرد بهردهوام دهبین له ناو هینانیان.

۱۲- وهستا حمد امین، باوکی شههید محهمه د حهلاق.

۱۳- وهستا امیر فتح الله خمچی.

۱۴- وهستا عبدالخالق علی.

سهرتاشه کان که رسته کانیاں بریتی بوو له گویزان و مه کینه یه کی سهرتاشینی ئه لمانی و موسی مارکه ی ناسیت و په شته ماریک و فلچه یه ک و یه ک دوو مه قه سست ئاوینه یه کی گه وره له گه ل مه سینه و ده ست شوړی چونکه مغسل نه بوو کتلیه کی گه وره شیان هه بوو ئاویان تینداگه رم ده کرد.

هه ق دهستی سهرتاشینی مندا ل نیودرهم بوو هی گه واران دره میک بوو پیاو سهری خو یان گویزان لی دها سهرتاشه کان کاکولیان بو مندا لان ده هیشته وهو سهریان حه فر ده کردن.

وهک ئیستا هه موو سهرتاشیک گلۆته شه بیکی گه وره ی له سهر میز هه بوو که شوینیکی ده بری شه بی لی دها جاری واهه بوو له دوو سی شوین سهرمان بریندا ده بوو گویزانه کانیاں له ناو شوشه ی شه باو داده نا گه لیک که س سهری پر ئه سپی و رشک بوو که چی سهرتاش سهری ده تاشین.

جاران عه یب بوو سهرتاش بگوری که سهرتاش دهمرد خه مان ده هاتی هه ندیک سهرتاش هه بوون له کولانه کان و گونده کان سه فهری بوون خه لکیان له سهر ته نه که داده نا، ئه وهی سه یرو سه مه ره بوو سهرتاشه کان زور جار قسه ی زور سه یریان لی ده پرسین و ئیمهش ساوئلکه بووین هه موو شتمان بو یاس ده کردن کور ئه گه ر یه که م جار سهری چاک بکردبایه پرچه که یان کو ده کرده وه به پاره ده یان کیتشا

پاره‌کەیان دەکرده خێر ئەگەر یەکیەک سەری بشکابا یا دەستی بەچەقۆ
 ببریایە دەیان هێنا بۆلای سەرتاشەکان دەرمانی دەکرد .
 لەکۆیە مام قالەیی فەقێیانی و خێزانی عەبد جاسم دەرمانی ئیشکە
 بیرۆکەیان دروست دەکرد مام فەقی سەعید بالۆکەیی دەبری باوکی
 رەحمەتیم دەرمانی نەخۆشی پیستی دەگرتەووە لە نەنکم فێربوو بوو
 نەخۆشەکانیان بێ بەرابەر چاک دەکردهووە.

١- شەهید ئیبراهیم ئەحمەد بەگ.

٢- م. کازم عومەر دەباغ.

٣- خوالیخۆشبوو ئەمیر فەتحوللا.

زنجیرەى دوانزە

(پیشەوەرەکانى جارانى كۆيە)

شارە خنجیلانەكەى كۆيە لە رابردوو پیشەوەرەى جۆراو جۆرى زۆر شارەزاو دەست رەنگینى لى بووە توانیویانە كەلسوپەلى سەردەمیانەى پێویست دروست بكەن بۆ خۆیان و دەورووبەریان وەك شارىكى پیشەسازى ناوبانگى دەرکردوو.

لەم شارە شوینىك هەيە بەناوى دەباخانان كە جاران بەگەرەكى دەباخانان ناو دەهینرا لە سالى ١٩٦٨ شەقامىك بەناو ئەم گەرەكە داهاات لە فولكەى حاجى قادر تا جادەى سەر رەزان واتە جادەى پێش تەكیەى تالەبانى دەباخانان هەموو بوو بەجادە تەنها هەندىك زەوى دەباخانانى ئیمە ماوەتەووە كە ئیستا كراوە بەریزە دوكان دەباخانان بۆ سەردەمى خۆى زۆر گرنگ بوو خورى هەموو ناوچەى بیتوین و رانیە و حاجى ئۆمەران دەهاوە ئەم دەباخانەيە بە بارى بارگىرو گا خوریهكانیان بە تۆرى دروستكراو لەموو دەهینا جاران گا بۆ باركردن بەكار دەهاات.

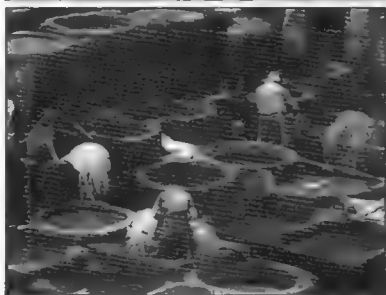
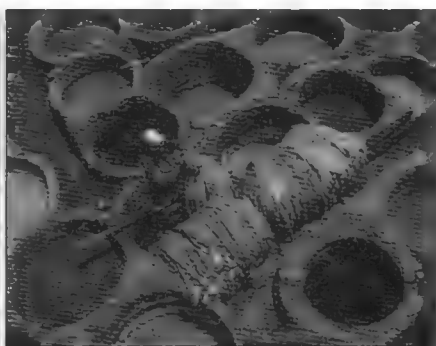
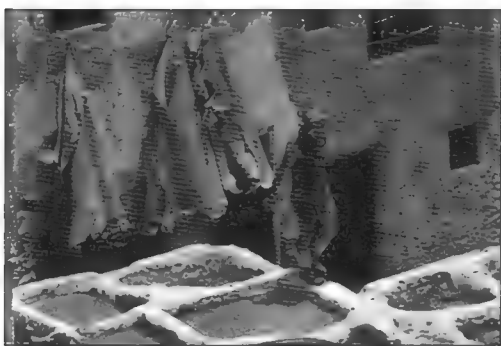
لەم شوینە هەموو جۆرە پیستەيەك خۆش دەكراو دەكرا بەقایش كەپىلاوو زین و فیشەك دان و قایش و فەروو پیستەى دانیشتنى لى دروست دەكرا ، جگە لەمە لەدەباخانان ریخەلۆك خۆش دەكرا بۆ داوى ئامیری مۆسیقا قۆچى گامیش و گاو بزنىشیان بۆ دەسكى خەنجەر و چەقۆ ئامادە دەكرد جگە لەمانە خورى لەگەل لوا و موو مەرەز لەم شوینە ئامادە دەكرا بۆ دروست كردنى لىباد، جاجم، بەرمال، خرا، جوال، شەبەكەى بار وەك گونیه بەكار دەهاات.

بۆ دروست كردنى گۆریەو پوزەوانە لەگەل فانیلەو پەستەك و كەپەنەك لەگەل كورەبار، كلاوى لىبادى سەپانان لەگەل دەسرازەى لانك كە دیانەكانى كۆيە ئەم خورى و مووانەیان لەدەباخانان دەكرى دواى پاكردنهو شوشتنەو هەى لەشانەیان دەدا و دەیان رست و دەیان كرده داو، دوايى لە خەرەكیان دەداو دەیان كرد بەجاجم و بەرمال و پىداویستیهكانى دیکە، مووی بزەنە مەرەزیشیان دەكرده رانك و چۆغەر.

دیانه‌کان ده‌ستگای خه‌ره‌کیان له‌ناو ره‌زه‌کانی کۆیه‌دا دامه‌زرا‌ندبوو له‌باخچه‌کانی سۆفی قادر باوکی کاک مسته‌فاو کاک خدر له‌ نزیک که‌ونه‌ پرد.

ده‌باخانان پیکه‌اتبوو له‌چهند خانوێکی گه‌وره‌ هه‌ر خانووه‌ک ساحه‌یه‌کی فراوانی له‌پیش بوو بۆ راوه‌ستانی سه‌یاره‌ی گه‌وره‌و هه‌رخستنی پیسته‌ بۆ وشک کردنه‌وه‌ وه‌ک گه‌راجی کارگه‌کانی ئه‌مرۆ ده‌باخانه‌ به‌مولکایه‌تی به‌ناوی باوکه‌م وه‌ستا عومه‌ر ده‌باغ بوو که‌ مام که‌ریم و کاک مسته‌فا و کاک عبدالرحمن کوری کاره‌کانی ئه‌م ده‌باخانه‌یان به‌ریوه‌ده‌برد.

ده‌باخانه‌کانی دیکه‌ هی حاجی عبدالله حاجی رسول، فتح الله، حاجی رسول، قادری حاجی رسول له‌گه‌ل عومه‌ری کوری، خدری سابیر له‌گه‌ل مسته‌فا عاره‌بی برای. هه‌مووی ئه‌و شوێنا‌نه‌ بوون به‌جاده‌ ته‌نها هه‌ندیک له‌ده‌باخانه‌ی ئیمه‌ ماوه‌ وه‌ک ئاماژه‌م پێ کرد که‌کراوه‌ به‌ریزه‌ دوکان.

زنجیره‌ی سینزده

(پیشه‌وهره‌کانی کویه‌ی جاران)

جاران له‌کویه‌ی هه‌موو جووره‌ی چه‌قۆ و تیغ و خه‌نجهر و شیرى
ده‌رویشان دروست ده‌کرا ئه‌مانه‌ی به‌م کاره‌ی هه‌لده‌ستان
خوالیخۆشبووان:

۱- مام سابیری مام حمد.

۲- مام عه‌بده مام حمد.

۳- مام محمدی خه‌نجهرچى.

۴- مام سابیری برای مام محمد، دواى چووه‌ی شارى رانیه.

۵- وه‌ستا بۆره‌ی له‌به‌رانبه‌ر ده‌رگای خانى گه‌وره‌ی بوو له‌بن تاقه
گچکه‌ی بوو که ده‌چووی بۆ چایخانه‌ی مام ته‌ها.

۶- مام قادری خه‌نجهرچى.

ئه‌م پیشه‌وهرانه‌ی کورهیان هه‌بوو به‌خه‌لوز به‌لام به‌هه‌مبانه
هه‌وايان لینه‌دا بۆ ئه‌وه‌ی ئاگره‌که‌ی باش داگیرسى منداڵ بووین به‌لای
وه‌ستا بۆره‌ی تیده‌پهرین ده‌مانگوت پفیده.

چه‌ند که‌سیکی دیکه‌ش هه‌بوون کاتی خۆی خه‌نجهرچى بوون
به‌لام پیشه‌که‌یان گۆری بوو وه‌ک حاجی عبدالله خه‌نجهرچى که‌مرد
ته‌مه‌نى سه‌د سال ده‌بوو جاران خه‌نجهرى ده‌بانى جه‌وه‌هر دارى
ده‌سک شوشه‌ی زۆر به‌ناوبانگ و به‌نرخ بوو زۆر که‌س خه‌نجهرى له‌به‌ر
پشت داده‌نا ده‌یان گوت خه‌نجهر هه‌لگرتن سونه‌ته، له‌م رۆژگاره‌ی ئه‌م
پیشه‌یه‌ نه‌ماوه‌ له‌کاتی دروست کردنى ده‌سکی خه‌نجهر و چه‌قۆ بۆن
چه‌کی هه‌سک بلاوده‌بۆوه‌ خه‌لکی هه‌راسان ده‌کرد.

جگه‌ له‌خه‌نجهرچیه‌کان هه‌ندیک پیشه‌وه‌رى دیکه‌ هه‌بوون به‌کاری
چه‌خماخ سازى هه‌لده‌ستان هه‌موو جووره‌ی چه‌کینکی سه‌رده‌میان چاک
ده‌کردوه‌ وه‌ک تفه‌نگی برنه‌و وه‌سه‌ت برنه‌و تفه‌نگی ئینگلیزی و پۆلۆنى
و سه‌مینۆف و په‌ره‌شوت و تاپرى راو ئه‌وانه‌ی به‌م کاره‌ی هه‌لده‌ستان:

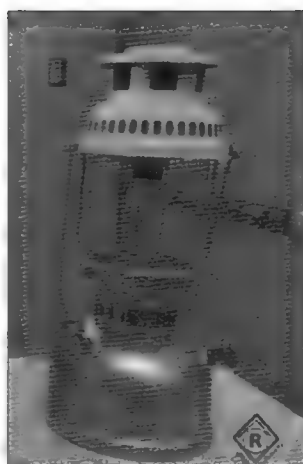
وہستا دہرویش رھقیب و وہستا عوسمانی حمد مستہفای مام
 لہگل وہستا ئیجسانی کوری و وہستا نصراللہ و ہہندیگ وہستای
 دیکہ ہہبوون تہنہکەچی بوون ہہندیگ کەل وپەلی پیویستیان دروست
 دہکرد وەک سۆپەیی دارو مقارەو بۆری سۆپەو سولاک و ماشەو
 کورەیی ئاگرو کەندووی ئارد و نان و پریتمز و سیری نان و مووکیش
 و دەرابع چاکردن و دروست کردنی شوژن و چاک کردنەوہی
 قوزاخەیی چرای لالە و فانۆش و سورەیی لہگل چاک کردنەوہی چرای
 لۆکس یا عەنەتريک دروست کردنی ستل و مەنجەل بەہەموو
 قەبارەییەک بۆ ساوار کولان و بۆ ئاوگەرم کردن دروست کردنی سی
 کوچکەیی سەر ئاگردان و سیپای بن کوپەیی ئاوو شیشەیی کەباب و
 گوشت دروستکردنی قەندیلە جۆرە چرایەک بوو. دروست کردنی کۆلی
 ئاوو ئالیکي ئاژەل ئەمانەیی ئەم کارەیان دہکرد.

وہستا ئیجسان، وہستا توفیق، وہستا رھقیب، وہستا مارف
 شیخانی بەراستی ئەم پیشەوہرانەیی جاران رۆلینکی زۆرگرنگیان

وہستا ئیجسان عوسمان حمد مستہفا

هه‌بووه بۆ دروستکردنی پێداویستی یه‌کانی ئه‌و سه‌رده‌مه جگه له‌م
پیشه‌وه‌رانه هه‌ندیک پیشه‌وه‌ری دیکه هه‌بوون که‌ل و په‌لیا له‌قور
دروست ده‌کرد و هک گۆسکه گۆزه جهرکه شه‌ربه کوپی ئاو قاپی چینی
بۆ ماست ته‌ندوری نانه‌وا به‌راستی ده‌توانین ب‌لین کۆیه‌ی جاران
شاریکی پیشه‌سازی بووه.

زنجره‌ی چوارده

له‌یادی ره‌شبگیری یه‌که‌ی ۱۹۷۹/۴/۱۱ شاری کویه

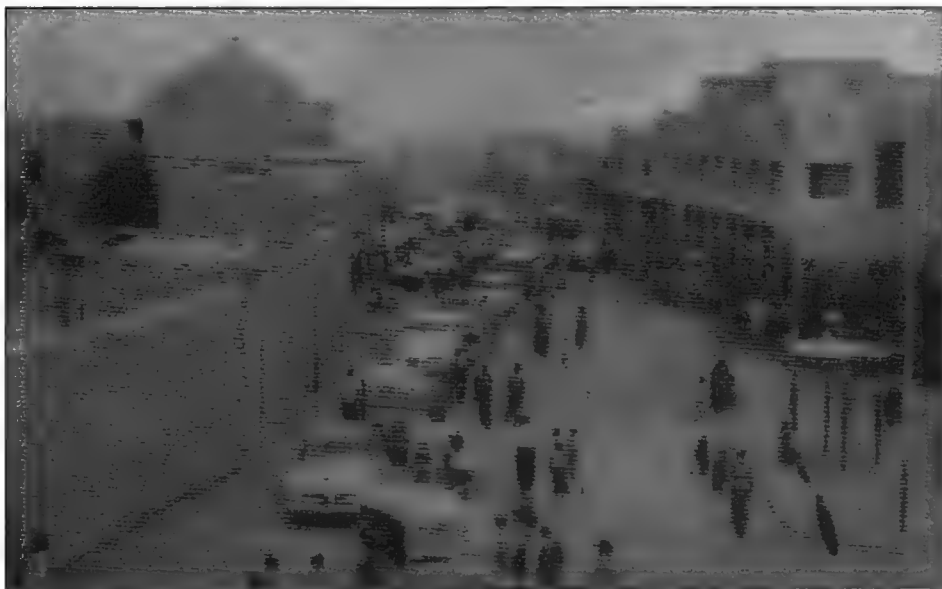
ئه‌مرۆ ۴۱/سال تێده‌په‌ریت به‌سه‌ر ره‌شبگیری یه‌که‌ی شاره
برینداره‌که‌ی کویه که به‌عسی یه تاوان باره‌کان له‌م رۆژهدا به‌ده‌یه‌ها
رۆله‌ی کورد په‌روه‌رو خوین گه‌رمی شاری کویه و ته‌ق ته‌ق و ده‌ورو
پشتیان گرت و به‌ لێدان و ئازاردانه‌وه له‌به‌ر چاوی خانه‌واده و دایک و
باوکیان دواتر به‌ده‌ست و چاو به‌ سترای ره‌وانه‌ی ئه‌منی هه‌ولێرو
که‌رکوک کران دوا‌ی سی مانگ له‌ ئه‌شکه‌نجه‌دان تاک تاک به‌ره‌لا کران
ئه‌مانه‌ی که به‌ره‌لا کران براکانیان له‌ژێر لێدان شه‌هیدبوو بوون
که‌خه‌لکی ته‌ق ته‌ق و کانبی بوون

هه‌ندیک له‌م گیراوانه ده‌گیرنه‌وه که به‌عسی یه خوین ریژه‌کان
هه‌موو ریگایه‌کی ئه‌شکه‌نجه‌دانیان به‌رامبه‌رمان به‌کاره‌ینا هه‌ر له‌ کێل
ئاوی گه‌رم کاره‌با هه‌لواسین هه‌ر بۆیه چهند که سینکمان لی شه‌هیدبوو
له‌وانه:

- ۱- عزیز سعید قادر کانبی.
- ۲- وشیار عارف خه‌لکی ته‌ق ته‌ق بوو.
- ئه‌مه‌ش ناوی هه‌ندیک له‌ گیراوه‌کانه که له‌بیرم ماوه داوا‌ی
لێبوردنیش ده‌که‌م له‌وانه‌ی که له‌بیرم نه‌ماون:
- ۱- مامۆستا ناظم عمر ده‌باغ.
- ۲- محمد عمر ده‌باغ.
- ۳- مامۆستا عزیز حه‌مه قاوه‌چی.
- ۴- مامۆستا دلشاد علی امین.
- ۵- ستار مضمّد.
- ۶- اسود مضمّد.
- ۷- به‌ه‌رام رسول خوشناو.
- ۸- حمید عه‌به‌ده حاجی قاره‌مان به‌رگدروو.

- ۹- سەرباز مغدید بەلوعە.
 - ۱۰- مۆفق خدر عارف.
 - ۱۱- وەستا عمر حسن خەیات.
 - ۱۲- مامۆستا فوئاد کاکە اسود.
 - ۱۳- حمید کەمال.
 - ۱۴- مامۆستا نامق عبدالله.
 - ۱۵- عزیز سعید کانبی لەبن لێدان شەهیدبوو.
 - ۱۶- فوئاد تەق تەقی لەبن لێدان شەهیدبوو.
 - ۱۷- حەسۆ نصرالدین کانبی.
 - ۱۸- وەهاب کێخوا عزیز.
 - ۱۹- پۆلا کێخوا عزیز.
 - ۲۰- نیاز کاکە رەش.
 - ۲۱- مام خدر چایەچی.
 - ۲۲- کامل عزیز چایەچی.
 - ۲۳- حاجی علی صابر، پەنجەیهکی لەبن تەعزیب لەدەستدا.
 - ۲۴- ئازاد حمید موزەمید.
 - ۲۵- دڵدار کەبابچی.
 - ۲۶- جەمال قادر یاسین.
 - ۲۷- سالار محمود حەلاق.
 - ۲۸- عەبدول رەزاق بەرید.
 - ۲۹- حاجی رەسول.
 - ۳۰- م.جەمال رەشید.
 - ۳۱- مامۆستا سەعید عبدالله سامی.
- دوای سێ مانگ لەئەشکەنجەدان هەندیک ئازادکران تەنها دوو کەس مانەووە بۆ دادگای مجلس قیادە الثوره ئەوانیش:
- ۱- مامۆستا ناظم عمر دەباغ کە ئیستا نوێنەری حکومەتی هەریمی کوردستانە لە کۆماری ئیسلامی ئێران.

۲- مامۆستا سه عید عبدالله سامی ئەم دوو له ئەمنی تایبەتی کەرکوک مانەووە تا ۱۹۷۹/۸/۱۱ سه دام له کو دەتا یهکی سپی بوو به سه روک کۆمار له شوێن احمد حسن بکر لیۆردنهکی گشتی ده رکرد بۆ هه موو به ندرکراوانی سیاسی و ئەوانی دیکه تکایه هه رکهس ناوی به ندرکراوه کانی دیکه ی لایه با بۆم بنێرێ ده بوو یه کیه تی نیشتمانی کوردستان سالانه یادی ئەم ره شبگیریه ی کۆیه ی بکردبایه وه چونکه سه ر به ریکخستنه کانی یه کیه تی بوون به راستی شاری کۆیه پیشه نگه له خه بات و قوربانی دان به لام له رووی خزمه تگوزاری شاریکی فه رامۆش کراوه ئەمه ش بی ئەمه کی به رپرسه کان ده رده خات.

زنجیره‌ی پانزده

(پیشه‌وهره‌کانی جارانی کۆیه)

هه‌ندیک پیشه‌بۆکاتی خۆی گرنگی خۆی هه‌بوو جارانی هه‌تا
سه‌ره‌تای هه‌فتاکان و لاخ به‌هه‌موو جۆره‌کانی رۆلێکی گرنگیان هه‌بوو
بۆ گواسته‌وه‌و راپه‌رانندی کاروباری رۆژانه‌ شوین و رۆلی سه‌یاره‌ی
ده‌دیت و لاخ ئه‌وه‌ی که‌ریکی هه‌بوایه‌ وه‌ک ئه‌وه‌ی وابوو سه‌یاره‌یه‌کی
یارس یا تیده‌ی هه‌یه‌ ئاشکرایه‌ که‌ر هیستر ئه‌سپ بارگین پێویستیان
به‌که‌رسته‌ی وه‌ک کورتان سه‌ر پارو ته‌نگه‌ که‌ژو گوریس زین لغاو
جره‌و هه‌یه‌ له‌کۆیه‌ ئه‌م که‌رسته‌نه‌ دروست ده‌کران له‌لایه‌ن کورتان
دروه‌کان و سه‌راهه‌کان له‌ناو بازاری کۆیه‌ گوزه‌ریک هه‌یه‌ به‌ ناوی
گوزه‌ری کورتان درووان باوه‌رتان هه‌بێ له‌سه‌ره‌تای شه‌سته‌کان
تاهه‌فتاکان ئه‌م گوزه‌ری کورتان درووان جمه‌ی ده‌هات ده‌بوو سه‌ره‌ی
بگری بۆ کورتان کرین له‌حاجی ئۆمه‌ران و دۆلی ره‌واندوز و
خۆشناوه‌تی و بیتوین و رانیه‌و قه‌لادزی ده‌هاتنه‌ کۆیه‌ بۆ کورتان و
زینی و لاخ کورتان و زینی کۆیه‌ ناوبانگی ده‌رکردبوو وه‌ک کوشنچی
ئهم‌رۆ بوو له‌کورتان دروه‌کانی کۆیه‌:

- ۱- وه‌ستا حمدامین.
 - ۲- وه‌ستا به‌کری کوری وه‌ستا حمدامین و عه‌زاوی مام حمدامین.
 - ۳- وه‌ستا عبدالله کورتاندروو.
 - ۴- وه‌ستا حسن وه‌ستا جلال و وه‌ستا که‌مال وه‌ستا ئه‌میر.
 - ۵- وه‌ستا عه‌زیز کورتاندروو.
 - ۶- وه‌ستا عه‌زیزی برای وه‌ستا هه‌سه‌ن.
 - ۷- وه‌ستا ره‌ئوف.
 - ۸- وه‌ستا عوسمان.
 - ۹- وه‌ستا عمر و حاجی هه‌سه‌نی کوری.
 - ۱۰- وه‌ستا جلال سمایل هه‌مه‌خان.
- ئهمانه‌ که‌رسته‌ی هه‌موو جۆره‌ و لاخیکیان دروست ده‌کرد نرخێ
کورتان جیاوازیو به‌پێی ئه‌م که‌رسته‌نه‌ی که‌بۆی به‌کار ده‌هات

هه‌ندیک کورتان له‌که‌ونه به‌رو مافور دروست ده‌کران ئه‌مانه گران بوون نرخى ده‌گه‌یشته په‌نجا دینارى ئه‌وکات که بۆ ئه‌مرۆ دووسه‌د دۆلاربوو کورتان دروو سه‌راج پيشه‌یه‌کی گرنه‌گ بوون ئه‌مه‌ش ناوى سه‌راجه‌کانى کۆیه‌یه:

- ۱- وه‌ستا ره‌فیهى سه‌راج.
- ۲- وه‌ستا تايه‌رى سه‌راج.
- ۳- وه‌ستا ره‌ئوفى سه‌راج.
- ۴- وه‌ستا اسماعیل منصور.

ئه‌مانه زینى ئه‌سپ و مایین یان دروست ده‌کرد له‌گه‌ل لغا و فیشه‌ک دان کیه‌ ده‌مانچه قایشى پشت ته‌غلیفی ده‌فته‌ر خدمه‌ زینى ولاخ له‌ کۆیه زۆرگران بوو نرخى ده‌گه‌یشته سه‌د دینار که ده‌کاته ۴۰۰ /دۆلارى ئه‌مرۆیه که‌ره‌سته‌ی کورتان هه‌ر له‌کۆیه ده‌سته‌به‌ر ده‌کرا سالانه له‌ وه‌رزى هاوین کورتان دروو‌ه‌کان پوشیکی زۆریان بۆ ده‌هات به‌ولاخ له‌دۆلى فه‌قییان پوشى کورتان دريژ بوو نرخى باریک پوش نیو دیناربوو کورتان دروو‌ه‌کان کۆگایان هه‌بوو بۆ عه‌مبارکردنى پوش عه‌مباره‌کانى پوش له‌نزیك خۆیان بوو به‌تایبه‌تى له‌خانى گه‌وره به‌لام له‌م رۆژگاره به‌هۆى زۆر بوونی سه‌یاره ره‌واج له‌سه‌ر ئه‌م پيشه‌یه که‌م بووه گوزه‌رى کورتان دروو‌ه‌کان بووه به‌ که‌مالیات فروش به‌لام هه‌ر به‌ناوى جاران ناو ده‌بردیت پى ده‌لێن گوزه‌رى کورتاندریوان.

زنجیره‌ی شانزده

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

گه‌لێک پیشه‌بوکاتی خۆی زۆرگرنگ و پتۆیست بوون له‌کۆیه جاران چهند وه‌ستایه‌کی شاره‌زا هه‌بوون کاری ره‌نگیان ده‌کرد پێیان ده‌گوتن خمچی ئەمانه‌ جل و به‌رگیان ره‌نگ ده‌کرد به‌تایبه‌تی کراس و چارۆگ و عه‌بای ژنان ئافره‌تی ره‌وه‌ند زۆر کراسی خۆیان خم ده‌کرد له‌کۆیه ئەمانه‌ی به‌م کاره هه‌له‌ستان:

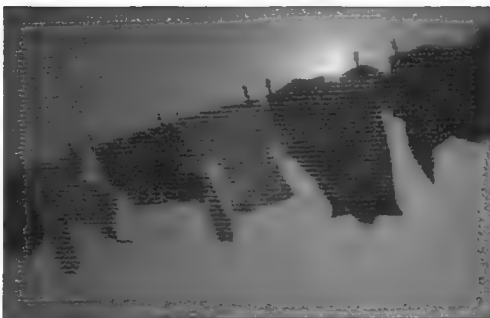
۱- وه‌ستا فتح الله.

۲- وه‌ستا قادر ئەمانه دوکانیان له‌مه‌یدانی خوارى بوو.

۳- وه‌ستا احمد خمچی.

۴- وه‌ستا کاکه شهل ئەمانه دوکانیان له ده‌رگای خانى گه‌وره بوو له‌ناو دوکانه‌کانیان دوو سێ چه‌وزی تێدا بوو ره‌نگاویان تێدا ده‌گرته‌وه پریمزبان ده‌خسته بن چه‌وزه‌کان بۆ گه‌رم کردنی ره‌نگاوه‌که داوی دووسه‌عات جل و به‌رگه‌کانیان ده‌رده‌هێنا و هه‌ریان ده‌خست له‌سه‌ر دیوار و رست بۆ وشک کردنه‌وه‌ی.

جاران خه‌لکی بژێوی ژيانى خراپ بوو بۆیه کراس و جل و به‌رگه‌کانیان ره‌نگ ده‌کرده‌وه بۆئه‌وه‌ی نوێیته‌وه نرخى ره‌نگ کردنه‌وه ربه‌ع دیناریک بوو که‌ده‌کاته چوار دۆلاری ئەمرۆ جگه له‌مانه داوی خوری و سوفی جۆلایه‌کانیان ره‌نگ ده‌کرد.

زنجیره‌ی حه‌قده‌م

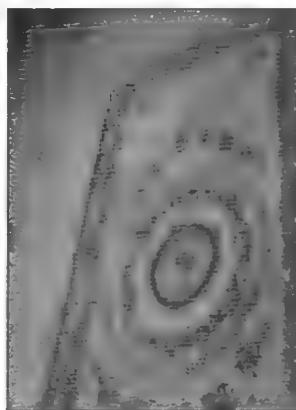
(پیشه‌وهره کۆنه‌کانی کۆیه‌ی جاران)

جاران له کۆیه‌هه‌موو جوۆره‌ رایه‌خێک دروست ده‌کرا
وه‌ک مافوری کوردی که ته‌ون که‌ر دروستیان ده‌کرد له‌داوی به‌نی
خوری به‌ پێوانه‌و قه‌باره‌ی جیا‌جیا له‌به‌ر هه‌بوونی وه‌ستای شاره‌زا
له‌دروست کردنی مافور حکومه‌ت کارگه‌ی مافور دروست کردنی له‌م
شاره‌ دامه‌زراند له‌حه‌فتاکان به‌لام به‌داخه‌وه له‌داوی راپه‌ریـن
له‌کارکه‌وت.

له‌م شاره‌ لبادی زۆر جوان و باش دروست ده‌کرا له‌لایه‌ن لباد
چیه‌کان هه‌موو مالێک رایه‌خی لبادی به‌کارده‌هێنا له‌جیاتی مافوری
ئهم‌روۆ چونکه‌ لباد گه‌رم و ته‌ ندروست بوو جاران زه‌وی ژوره‌کان
ته‌ره‌شوعی هه‌بوو لباد تارا‌ده‌یه‌ک باش بوو زۆرکه‌س هه‌بوون کاری
لباد چیه‌تیان ده‌کردله‌وانه‌:

- ۱- مه‌لای لبادچی.
- ۲- وه‌سس‌تاکه‌ریمی گولێ.
- ۳- وه‌ستا جه‌مالی که‌ریمی گولێ.
- ۴- که‌مالی که‌ریمی گولێ.
- ۵- وه‌ستا قادری مام حسین.
- ۶- سۆفی ئاوره‌حمانی لبادچی.
- ۷- حمید سۆفی ئاوره‌حمان.
- ۸- مجید سۆفی ئاوره‌حمان.
- ۹- صمدل‌باد چی.
- ۱۱- علی فقی صالح.
- ۱۲- به‌کر عومه‌ر علی.
- ۱۳- مه‌لا مه‌عروف.
- ۱۴- عبدالله صالح.
- ۱۵- عومه‌ر عه‌باس.
- ۱۶- که‌ریم عه‌باس.

ئەم وەستايانە لباديان لەخوری مەری یەک سالە دروست دەکرد بەم جوۆرە خوریهیان دەگوت لوا، لبادچی کەلبادی دروست دەکرد لە دوکان پاش نیوهرۆ لەسەرشانی خوێ دادەناو لبادەکەى دەبرد بۆ حەمامی پیسکان لە گەرەکی دەباخانان بوو لبادچی لبادەکەى لەسەر زەوی ناو حەمام رادەخست ئەرزەکە گەرم بوو لبادچی بەدەیهەا جار ئەم لبادەى لول دەداو دەیکردەووە بەم کارەیان دەگوت لباد گێران بۆ ئەوێ لبادەکە بچتە باریەک و توندو تۆل بێ لبادچی جگە لەدروست کردنی لباد کورە بار و کەپەنەک و کلاوی لبادی سەپانانیان دروست دەکرد لبادچی نەخشی لەسەر لباد دروست دەکرد لباد رهواجی زۆر بوو ئیستاش بەکار دەهێنرێت لەلایەن ئەم کەسانەى کە نەخۆشى فەقەراتیان هەیه لەسەری دەخەون لبادچی کەلبادی تەواو دەکرد بەسەرشانی دا دەدا بە بازار دەیگەراند دەیگوت یا الله لەمەد لەمەد نرخى لباد بە پێى درێژی و کورتى و پانى و نەقش دەگۆرا نرخى مەتریک لباد ١٥/دینار بوو کەدەکاتە نزیکەى ٢٥/هەزارى ئەمرۆ بەداخەووە ئەم پیشەیه نەماووە کەرەستەى لباد دروستکردن لەناو دەباخانان دەستەبەر دەکرا.

زنجیره‌ی هه‌ژدهم

(پیشه‌وه‌ره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

وه‌ک ئاماژه‌مان پێکرد له‌ سه‌ره‌تا کۆیه‌ی جاران هه‌موو پێداویستیه‌کانی ناوه‌وه‌و ده‌ره‌وه‌ی دابین ده‌کرد ئاسنگه‌ره‌کان رۆلێکی به‌رچاویان هه‌بوو بۆ دروست کردنی که‌ل و په‌لی کشتوکال و خانووبه‌ره‌ ئه‌م که‌ل و په‌لانه‌یان دروست ده‌کرد وه‌ک ته‌ور داس بیور پێمه‌ره‌ خاکه‌ناس گاسن خه‌رماشه‌ قازمه‌ فیشه‌قان شه‌نه‌ قه‌یناغ مه‌ره‌غان بژار کۆر سه‌ره‌نیا...هتد.

ئه‌مانه‌ هه‌موو که‌ره‌سته‌ی زۆر پێویست بوون بۆ کشتوکال کشتوکال قه‌رزاری ئاسنگه‌ره‌کانه‌ ئاسنگه‌ره‌کانی کۆیه‌ به‌هێزی بازووی خۆیان له‌ ئاسن که‌ل و په‌لیان دروست ده‌کرد. له‌ناو دوکان فرنیکی هه‌بوو که‌ به‌دار گه‌رم ده‌کرا له‌ ناوه‌راستی دوکانه‌که‌ ده‌ستگایه‌کی ئاسن هه‌بوو دو شاگردیش به‌خۆیان و چه‌کوچه‌ سه‌رگه‌وره‌کانیان به‌رامبه‌ر یه‌ک راده‌وه‌ستان کاتی ئاسنه‌که‌ له‌ناو فرن سور ده‌بۆوه‌ به‌ماشه‌ وه‌ستا ده‌یه‌یتا ده‌ره‌وه‌و له‌سه‌ر ده‌ستگا ئاسنه‌که‌ی داده‌نا شاگرده‌کان به‌کوکه‌ ئاسنه‌کانی ده‌ستیان ئاسنه‌که‌یان پان ده‌کرده‌وه‌ وه‌ستا چه‌ند جارێک ئه‌م پارچه‌ ئاسنه‌ی ده‌خسته‌ ناو فرن و ده‌یان هێنا ده‌ره‌وه‌ تا ده‌یان کرد به‌م که‌ل و په‌له‌ی مه‌به‌ستیان بوو ئاسنگه‌ره‌کان به‌هه‌مبانه‌ که‌ له‌پێست دروست ده‌کرا فرنه‌کانیان پف ده‌کرد بۆ جۆشدانی ئاگری ناو‌فرنه‌که‌ چه‌ند وه‌ستایه‌کی ناودار هه‌بوون.

۱- وه‌ستا عه‌به‌دی ئاسنگه‌ر.

۲- وه‌ستا عمر باوکی خوالیخۆشبوو مامۆستا حه‌مه‌ عه‌لی په‌یکه‌رتاش.

۳- وه‌ستا سلیمان باوکی خوالیخۆشبوو کیفی سلیمان.

۴- وه‌ستا احمد باوکی خوالیخۆشبوو مامۆستا مه‌جید حه‌داد.

۵- وه‌ستا مسته‌فا باوکی حه‌میدی به‌رید که‌ دوکانی له‌ ته‌نیشته‌ محمدی جگه‌رچی بوو که‌ به‌ سه‌ره‌نیا به‌ناوبانگبوو.

۶- وهستا قادری ئاسینگەر باوکی ابوبکر دوکانیان له گوزهری خواری بوو مالیشیان له بهفری قهندی بوو. دوکانی وهستا عه‌بده له‌ته‌نیشت خانی قادر یاسین بوو دوکانی وهستا سلیمان له‌نزیك گوزهری نه‌جاران بوو ته‌نیشت ده‌رگای قه‌یسه‌ری کۆن دوکانی وهستا عمر و کاک عوسمانی برای له‌ کۆلانه‌ی هه‌واوان بوو خوار ده‌رگای قه‌یسه‌ری نوێ کاتی خۆی حاجی که‌ریمی ئاسینگەر ئهم کاره‌ی کردووه‌ دیمه‌نی کارکردن و کوتک بلندکردن و راوه‌شاندنی شاگرد ئاسنگره‌کان زۆر سه‌رنج راکیش بوو ئاسنگره‌کان هه‌ندیک که‌ل و په‌لی قه‌سابیان دروست ده‌کرد وه‌ک قیمه‌کیش ته‌به‌ر مه‌سه‌د چه‌قۆ به‌داخه‌وه ئهم پیشه‌یه‌ش هاوشیوه‌ی پیشه‌کانی دیکه له‌گه‌ل ده‌ستگاکانیان نه‌ماون .

زنجیره‌ی نۆزدهم

(پیشه‌وه‌ره‌کانی کۆیه ی جاران)

جگه له لێباده‌چیی پیشه‌یه‌کی دیکه‌ش له‌کۆیه هه‌بوو ئه‌وانیش په‌ره‌که‌ربوون کاریان په‌ره‌کردنی لۆکه‌و خوری و دروستکردنی دۆشه‌گ و بالیف و لیفه‌ بوو په‌ره‌یان به‌ئامیتریک ده‌کرد که له‌دار دروست کرابوو ژێ یه‌کی پتوه‌ بوو وه‌ستا به‌ده‌سکه‌ دارێک له‌ ژێ یه‌که‌ی ده‌دا و لۆکه‌که‌ی پێ په‌ره‌ ده‌کرد ژێی داری په‌ره‌ وه‌ک ژێ ی عود وابوو به‌لام ئه‌ستورتر بوو له‌ریخه‌لۆکی حه‌یوان دروست ده‌کرا چه‌ندکه‌سیک به‌م کاره هه‌لده‌ستان:

۱- حاجی ره‌ئوف.

۲- کاک عبدالرزاق.

۳- حاجی قادر مام حسین.

۴- مه‌لای په‌ره‌که‌ر.

۵- یا به‌هییه‌ی دیان.

۶- یاساری ی دیان ئه‌م دوو ژنه مه‌سیحی یه به‌خۆیان و داری

په‌ره ده‌چوونه مالان.

۷- عبدالله مسته‌فا.

۸- عبدالله اسماعیل چاوشین.

دۆشه‌گ و بالیفیان په‌ره ده‌کرد، پاییزان هه‌موو خانه‌واده‌یه‌ک لۆکه‌و سوفی ناو دۆشه‌گ و بالیفیان په‌ره ده‌کرد به‌راستی ژنی جاران ما ندوو بوون به‌م دوا‌یی یه مه‌کینه‌ی کاره‌بایی به‌کار ده‌هات له‌بری ئامیتری جاران ئه‌م پیشه‌یه‌ش به‌ره‌و نه‌مان چوو جگه له‌م پیشه‌یه هه‌ندیک ژن هه‌بوون له‌کۆیه لیفه‌ گۆریه‌ی خوری بلوزو فانیله‌ی خوری دۆخین کلاوی پیاوان به‌هه‌موو جوړیک و نه‌خشیک به‌ داوی خه‌یاته‌ی ره‌نگاو ره‌نگ ده‌سرا زه‌ی مندالانیان دروست ده‌کرد ده‌یان نارده بازار ده‌یان فروشت هه‌نیک بۆ خۆیان ده‌یان گێرا له بازارو ده‌یان فروشت و بژێوی ژیا‌نی خۆیان پێدا‌یین ده‌کرد.

ئەوھى سەھىرو سەمەرە بوو ئەوانەى كالاويان دروست دەکرد
 لەقوماشى موبرەت دواى تەواوکردنى كالاو دەبوو لەقالب بدرانابايە قالب
 لەگەچ دروست دەكرا هاوشىئەھى سەلكى مرؤف پيش ئەوھى كالاو
 بخرىتە سەر قالب دەبوو شەكراوئىكى خەست ياشىريان لە قالبە گەچەكە
 ھەلدەسو ئەوجا كالاوھەيان لە قالبەكە ھەلدەكيشا لەبەر ھەتاو دايان
 دەنا كەوشك دەبۆوھ كالاوھەكە رەق دەبوو لەھاویندا گەلێك جار
 شەكراوى كالاوھەكە نەرم دەبۆوھ سەرى كابرای بەخورى دەھیتا نرخی
 كالاوى باش دوو دینار بوو ھەش بوو جەمەدانى و مێزەر و مشكى
 سەرى پیاوانى دەھۆندەوھ یا گورینگەيان بۆ تێدەخستن بەراستى ژنى
 جارن ما ندوو بوون ھەندىك ژن هاوشىئەھى پیاوان لەكۆیە دوكاندارو
 بازركانیان كردووھ زۆر مەردانە خەلكیش بەرىزەوھ سەیری كردوون
 لەوانە:

۱- حاجى ئامینە.

۲- یا كافىە ی مەلازادەكان.

۳- یا نەزىف.

۴- یا ئامینە.

۵- یا قەدرى مام خدر.

۶- یا بەھىە.

۷- یا حە لیم رەزا.

۸- یاخەجیج.

۹- خیزانى سوڤى سەلیم كەناوى یاگولچین بوو.

ئەم دیاردەھە پيشكەوتنى ئەم شارە دەسەلمىنى وەك باوەر بوون
 بە ژن لەكۆیە ژن ھەبوو نانەوا بوو وەك ژنى حەمە گران لە مالاوھە
 تەندورى كولێرەھى ھەبوو خۆم نانم لێكریووھ یا مەنیج زروڤى دروست
 دەکرد تا ئیستا ژنە كۆبى نازان وەك ئەو دروستى بكەن بەیانیان زوو
 كاك مستەھای كورى خوا لێخۆشبیت دەھیتا بۆ چایخانەكان خەلك
 دەیان كرى ھەقمە بلیم ژنى جارن شیرە ژن بوون شتىكى دیکەش

ههیه که په یوه ندی به پهره که ره کانه وه ههیه کچ که به شوده دره دایکی
 بوک ده چوو له لای پهره که ر بو ئه وهی لیف و دوشه گی دوو نه فوری و
 بالیف و سهرینیان بو دروست بکات بو گیاز. زاواو بوکی ئیستا تا قمی
 سیسه م ده کرن دوشه گ و لیفی لوکه باوی نه ماوه ژنی ئیستا به پی
 خه فه کانی جارانی ئیمه رازینین دهی به خشن له گهل یادگاری یه
 خوشه کانی زهمانی گه نجایه تی هه ر ده بی بلین له دهستم چوو به خوا
 قهت نایه ته وه.

زنجیره‌ی بیستم

(هەندیک پیشه‌وهری دیکه‌ی جارانی کویه)

جاران له شاری کویه هەندک پیشه‌وهر هەبوو کە پیتلاویان دروست دەکرد بە هەموو جۆره‌کانی بۆ سەرجه‌م تەمەنەکان یەکیک لە پیتلاوه گران بە هاکانی ئەوکات کالەک بوو کە لە پیستی گامیشی خوشکرا دروست دەکرا سەرەکە‌ی بە ئاوریشم دەچنرا دوا‌یی لەقالی دار دەدرا بە پێی گچکە‌گە و گەورە‌ی کالەکە کە لە وەستا بە ناو بانگەکانی کالەک

۱- باوکم وەستا عمر دەباغ، یەکەم کەس بوو ئەم پیشە‌یه‌ی کردوو.

۲- وەستا فەتاحی کالەک دروو.

۳- وەستا صادق.

۴- وەستا فتاح مام حمدامین لای باوکم خەلفەبوو لەژیان داماو.

ئەم جۆره پیتلاوه گران بە هابوو پیاو ماقول و دەوله‌مەندەکان بە کاریان دەهیتا زۆر بەهیزو خۆراگربوو کیشی سوک بوو تەندروست بوو گەلیک جار ئەم پیتلاوه لەلایەن کۆرسی شایی بەکار دەهینرا، جۆره پیتلاوه‌کی دیکە لە کویه دروست دەکرا پێیان دەگوت یەمەنی زۆر سوک بوو رەنگی سوور بوو پیاوه بە تەمەنەکان بە کاریان دەهیتا لە وەستا باشەکان:

۱- حاجی حمد باوکی مامۆستا عمر.

۲- حاجی حمدامین باوکی کاک اکرمی مهندس خزمی ئیمه بوو.

جگە لەمانە جۆره پیتلاوه‌کی دیکە دروست دەکرا پێیان دەگوت لاستیکە سووره کە لەقایشیکی سور دروست دەکرا بنی پیتلاوه‌کەش لەتایه‌ی سه‌یاره دروست دەکرا ئەم جۆره پیتلاوه زۆر باووبو زۆربه‌ی جوتیارو لادیتیه‌کان لەپێیان دەکردو بە کاریان دەهیتا چونکە بەهیزبوو نەدەدرا قایشە‌که‌یان بە بزمار گچکە لەبنەکە‌ی دەدا مندالی شاری بۆ یاری کردنی تۆپانی لە پێیان دەکرد چونکە زۆر بەهیزبوو نەدەدرا لە وەستا باشەکانی ئەم جۆره پیتلاوه.

- ۱- وهستا رهشید.
 - ۲- وهستا رهسول عادیلان.
 - ۳- وهستا عبدالرزاق مام حمدأمین.
 - ۴- وهستا توفیق.
 - ۵- وهستا عبدالله کوری وهستا رشید.
 - ۶- وهستا فتاح مام حمدامین.
 - ۷- مام احمد سه‌ری مه‌یدان.
 - ۸- حاجی حمدامین.
 - ۹- وهستا حمید، باوکی خوالیخو‌شبوو کاک شه‌وقی.
 - ۱۰- وهستا محمد مؤتی.
 - ۱۱- وهستا همه‌د برای سه‌عید هیتله‌ر.
 - ۱۲- مام حاجی رهشید.
 - ۱۳- خه‌لفه‌ه‌ویژ.
 - ۱۴- وهستا همه‌یدی پینه‌دوز.
 - ۱۵- وهستا محمد مام حمدامین.
 - ۱۶- وهستا زاهیر برای وهستا فتح الله.
 - ۱۷- وهستا مامه.
 - ۱۸- مام ئەمین له‌گه‌ل کوره‌کانی زاهیر و مغدید.
 - ۱۹- عومه‌ر مه‌نصور.
 - ۲۰- وهستا محمد عمر باوکی شامیل و کامیل.
 - ۲۱- مام که‌ریم باوکی شه‌هید دلشاد.
 - ۲۲- وهستا سه‌عید
- جگه‌ له‌م جو‌ره‌ پێلاوه‌ له‌کۆیه‌ سۆل دروست ده‌کرا به‌سه‌ر پێوه‌ ده‌کرا پیره‌ ژن له‌پێیان ده‌کرد له‌ وهستا باشه‌کان:
- ۱- وهستا صابر.
 - ۲- فه‌قی برایم.
 - ۳- همه‌ سۆل دروو.

۴- وهستا مهجیدی سۆل دروو.

۵- وهستا قادری سۆل دروو.

جگه له مانه وهستا هه بوو قاپ قاپه ی داریان دروست ده کرد له دار
سه رپه نجه کان قایش بوو ئه م جوّره پیتلاوه وهک نه علی ئیستابوو ژن
له پیتان ده کرد پیاویش له هه مام و مزگه وته کان به کاریان ده هیتا ژن و
کچ که قاپ قاپه یان له پی ده کرد له کوّلان که ده رویشتن ده بوو به ته قه
تهق سۆل دروو هه کان قاپ قاپه شیان دروست ده کرد له کوّیه پیتلاوی
که لاش دروست ده کرا به که ی ئیسفنج بوو له وهستا کان:

۱- وهستا تحسین.

۲- وهستا سلام.

۳- وهستا ئیسماعیل منصور.

جگه له مانه ی که باسما ن کرد وهستایه کان هه ندی کاری دیکه یان
ده کرد قو نده ره یان بزمار ریژ و نارچه ده کرد هه ندیکیان سه ر پاروی
گویی دریژیان دروست ده کرد هه ندیکیان مه شکه و کونده و تیرکه ی

ئاويان چاك دەكرد گەلىك جار قايشيان لە دەورى كەلاش دەدورى بۆ
ئەوھى نەدرى.

جگە لەم پىلاوانە ھاولاتيان جزمە و باتەى لاستىكيان لەپى دەكرد
قۆندەرەى وەك ئىستا زۆركەم بوو.

بەگشت ئەم خاوەن پىشانەيان دەگوت پىنە دۆز، جاران پىنە دۆز
دەزى و درىشەيان بەكاردەھىتا بۆ دروونەوھى پىلاو وپىنە لىدان بەلام
ئىستا مەكىنە بەكاردەھىندرەت.

زنجیره‌ی بیست و یه‌ک

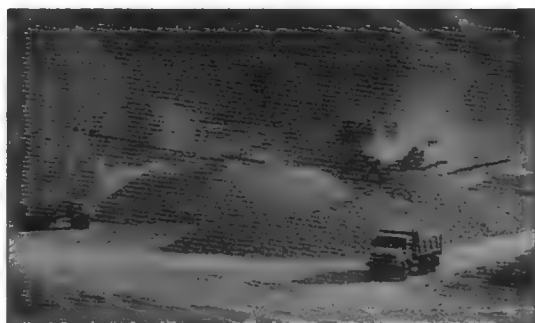
(پیشه‌وهره‌کانی شاری کویه‌ی جاران)

جگه له‌م پیشانه‌ی که باسمانکردن له‌کویه هه‌ندی‌ک که‌س هه‌بوون کوره‌ی گه‌جیان هه‌بوو گه‌جیان به‌ره‌م ده‌هیتا بۆ دروست کردنی خانوو جاران چیمه‌نتۆ نه‌بوو خه‌لکی خانووی به‌به‌ردو گه‌چ، به‌ردو قور، خشتی قور دروست ده‌کرد ئه‌وانه‌ی کوره‌ی گه‌چ دروست کردنیان هه‌بوو پتیان ده‌گوتن قه‌یاغچی کاری به‌ره‌م هیتانی گه‌چ زۆرگران بوو به‌لام قه‌یاغچییه‌کان له‌پیناو په‌یداکردنی بژێوی ژیان ململانیان له‌گه‌ل سروشت ده‌کرد کویه‌ی کانگای گه‌چی زۆره له‌هه‌ر شوینیک کانگای گه‌چی لی‌بووبی کوره‌یان لی دامه‌زراندووه چهند کوره‌یه‌کی گه‌چ هه‌بوون له‌ ده‌ورو پشتی کویه به‌تایبه‌تی له‌نزی‌ک هه‌واوانی خواری له‌سه‌ر ریگای کویه هه‌ولێر نزی‌ک شیخه‌روان له‌نزی‌ک گوندی هه‌مه‌ بایزان گردی کوران. له‌ قه‌یاغچی یه به‌ناوبانگه‌کان:

- ۱- خوالیخۆشبوو حویز صادق اغا.
- ۲- خوا لیخۆشبوو مام هه‌مه‌د وه‌زیر.
- ۳- عه‌زیز مام هه‌مه‌د وه‌زیر.
- ۴- مغدید مام هه‌مه‌د وه‌زیر.
- ۵- خوا لیخۆشبوو مامه جاف هه‌مه‌ علی.
- ۶- کاک رفیق هه‌مه‌ علی.
- ۷- خوا لیخۆشبوو عمر سلیم.
- ۸- خوا لیخۆشبوو تاهیر مام سابیر.
- ۹- خوالیخۆشبوو توفیق اسماعیل زریان.
- ۱۰- حمید اسماعیل زریان.
- ۱۱- شیخ کمال مام مه‌حموده‌یی.
- ۱۲- خوا لیخۆشبوو زاهیر مام رشید.
- ۱۳- کاک حویز برازای مام هه‌مه‌د وه‌زیر.
- ۱۴- خوا لیخۆشبوو جلال صادق اغا.

- ۱۵- خوالیخۆشبوو عهده به رهک.
 - ۱۶- کورهکانی مام حه مه غه ریب.
 - ۱۷- کورهکهی مامه جاف، کاک رزگار.
 - ۱۸- خوالیخۆشبوو علی مام رهشید.
 - ۱۹- خوالیخۆشبوو فتاح سمایل زریان.
 - ۲۰- خوالیخۆشبوو طاهر مام سابیر.
 - ۲۱- خوالیخۆشبوو زاهیر مام سابیر.
- عهده به رهک له کاتی گه رانهوهی له کوران ئاو بردی به ولاخه وه
ئێستا لافاوی عهده به رهک بووه به میژوو چونکه لافاوهکه له چواری
حوزهیران رویدا له سالی ۱۹۵۶.

جاران کورهیان به دار دهسوتاند بهم دواپی یه به نهوتی رهش که
کورهیان دهسوتاند دووکهل بهرز دهبووه وه له ناو شاری کۆیه دیاربوو
قهیاغچی بۆ کهچ وردکردن بارگینیان به کاردههینا بهم کارهیان دهگوت
مه دار به لام ئێستا سه یاره ی طاحونه ههیه جاران سه یاره نه بوو
بۆگواستنه وهی کهچ بۆ ناوشار گوی درێژ به کار دههات بۆ
گواستنه وهی کهچ ده پانزده گوی درێژ شه لتهی که چیان لی بار دهکرا به

دوویه ک ده که وتن له کوران به ره و شار ئه وهی سه یربوو که ریک له
پیش هه موو که ره کان ده ریشته زهنگوره کی که وره ی به ملیه وه بوو له
دوره وه دهنگی ده هات ئه مه بو ئاگادار کردنه وه بوو ئه گهر مندا ل له
کۆلان بووایه دایکه کان به خیرایی ده چوونه ده ره وه مندا له کانیا ن ده هینا
ژووره وه جگه له مه که ری پیشهنگ شار ه زابوو که ده گه راوه که ره کانی
دیکه ی ده برده وه کوران به لام له ههفتا کان به گه لابه و تراکته ر گه چ
ده گوازنه وه بو ناو شارو شوینه کانی دیکه جاران نرخی گه چ به باربوو
به لام ئیستا به مه تره به لام به داخه وه ئیستا ئه م پیشه یه به ره و نه مان
ده چی بلوک و چیمه نتۆ شوینی گه چی گرتوته وه بو دروستکردنی
خانوو.

زنجیره‌ی بیست و دو

(پیشه‌وهره‌کانی کویه‌ی جاران)

له‌مه‌وبهر باسی قه‌یاغچی به‌کانمان کرد به‌لام با ناوی ئەم
وه‌ستایانه بزانیان که خانوویان به‌گه‌چ دروست ده‌کرد:

- ۱- وه‌ستا حمدامین وه‌ستا شاکر.
- ۲- خوالیخۆشبوو وه‌ستاعه‌بده وه‌ستا شاکر ناسراو به‌عه‌بده خه‌وه.
- ۳- خوالیخۆشبوو وه‌ستا فتحی کاکه شیخ صالح.
- ۴- خوالیخۆشبوو وه‌ستا چه‌ویژ یاشه‌وکته.
- ۵- خوالیخۆشبوو وه‌ستا اسماعیل.
- ۶- خوالیخۆشبوو وه‌ستا عبدالرزاق مام حمدامین.
- ۷- خوالیخۆشبوو وه‌ستا علی مامه رزاق.
- ۸- وه‌ستا عبدالله ئیستا له هه‌ولێره.
- ۹- خوالیخۆشبوو وه‌ستا بکر، باوکی شه‌هید محهمه‌د به‌کر.
- ۱۰- خوالیخۆشبوو وه‌ستا عبدالله وه‌ستا بکر.
- ۱۱- خوالیخۆشبوو وه‌ستا رشید.
- ۱۲- خوالیخۆشبوو وه‌ستا خورشید.
- ۱۳- خوالیخۆشبوو وه‌ستا رشید مام حمیدکاری له کورانیشت ده‌کرد.
- ۱۴- وه‌ستا چه‌مه‌ره‌ش.
- ۱۵- خوالیخۆشبوو وه‌ستا واحید دیگۆل.
- ۱۶- خوالیخۆشبوو وه‌ستا ره‌شید حاجی عبود.
- ۱۷- وه‌ستا ئازاد رشید حاجی عبود.
- ۱۸- وه‌ستا توفیق مه‌لا که‌ریم.
- ۱۹- وه‌ستا صالح مه‌نسور وه‌ستای دروستکردنی کاله‌کیش بوو.
- ۲۰- وه‌ستا چه‌ویژ گو‌مه‌شینی.

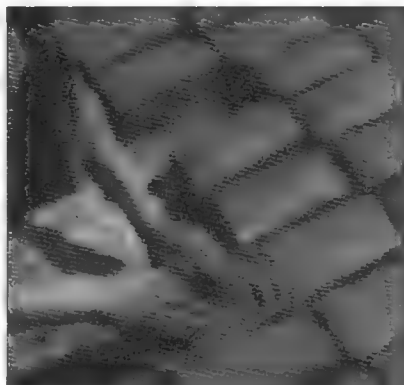
وه‌ستای گه‌چ هه‌شت کریکاری له‌گه‌ل خۆی ده‌برده شوینی
کارکردن به‌کیک له‌وانه خه‌لفه‌بوو واته یاریده‌ده‌ری نزیکه وه‌ستا
ئه‌وانی دیکه هه‌بوو به‌ردی ده‌کیشا هه‌بوو به‌ردی بۆ وه‌ستا هه‌لده‌دا

هه‌بوو گه‌چی ده‌هاویشته بۆ وه‌ستا هه‌بوو ته‌شته‌گه‌چی ده‌کیشا هه‌بوو ته‌شتی خاوین ده‌کرده‌وه ئه‌وجا ده‌یان کرد به‌ ده‌نگه‌ ده‌نگ و هه‌را وه‌ستای جاران ده‌یانزانی گونبه‌ت و چاتی دروست بکه‌ن هه‌ندی‌ک وه‌ستا له‌گونده‌کان خانوویان به‌ به‌ردو قوریا به‌خشتی قور دروست ده‌ کرد وه‌ستای جاران بۆ ئه‌ وه‌ ی دلنیا بی له‌ راستی دیوار شاولیان به‌کارده‌هینا له‌گه‌ل ته‌ناف له‌سه‌ره‌تای شه‌سته‌کان رۆژانه‌ی وه‌ستا دیناری‌ک بوو هی کریکار سی په‌نجایی بوو له‌حه‌فتاکان رۆژانه‌ی وه‌ستابوو به‌ ۱۵/دینار هی کریکاریش بوو به‌هه‌شت دره‌ه م له‌ کۆیه‌ دوو وه‌ستا هه‌بوون کاری قورو سواغیا ن ده‌کرد:

- ۱- خوالیخۆشبوو مجید مام کریم ده‌باغ.
 - ۲- خوالیخۆشبوو سمایل یازه‌وه قورکیشیکی زۆر به‌هیزبوو.
 - ۳- خوالیخۆشبوو فریاد حه‌مه‌ سدیق.
 - ۴- خوالیخۆشبوو مسته‌فا احمد شینه.
 - ۵- خوالیخۆشبوو قاله‌ لار.
 - ۶- خوالیخۆشبوو حسین شه‌وله‌بان.
- مام مه‌جید قه‌له‌و زۆر به‌هیزوو بالا به‌رزبوو کاری وای ده‌کرد ئه‌مرۆ شۆفه‌رو کرین ئه‌نجامی ده‌دات مام مجید شۆفه‌ری زه‌مانه‌بوو ئه‌م پیاوه‌ قوره‌ سۆری ده‌گرت‌وه‌ له‌کۆلانه‌ ته‌نگه‌به‌ره‌کانی کۆیه‌ بۆ سواغی سه‌ربانی خانووه‌کانی کۆیه‌ ئه‌م قوره‌یه‌ک هه‌فته‌ ده‌ماوه‌ بۆ ئه‌وه‌ی باش بخوسیت‌وه‌ قور ده‌بوو کاو خۆی ی تن بکریت رۆژانه‌ ده‌بوو وه‌ستا ئه‌م قوره‌ هه‌رگیرو وه‌رگیز بکات قور بۆیه‌ کای تیده‌کرا بۆ ئه‌وه‌ی سواغه‌که‌ نه‌ قه‌رشێ بۆیه‌ش خۆی ی تیکه‌ل ده‌کرا بۆ ئه‌وه‌ی گیا له‌سه‌ربان نه‌رویت.

به‌راستی ئه‌م کاره‌ زیره‌کی کۆیی یه‌کان ده‌رده‌خات زۆرجار به‌دریژایی قوره‌گیراوه‌که‌ به‌ردیان داده‌نا بۆ ئه‌وه‌ی خه‌لک به‌سه‌ری دا برۆن گه‌لیک جار لاقمان ده‌خزی و ده‌که‌وتینه‌ ناو قوره‌که‌ دوا‌ی هه‌فته‌ که‌ مام مه‌جید دوو کریکاری له‌گه‌ل خۆی ده‌هینا خۆی و کریکاری‌ک

سندوقی قور کیشانیان له پشت ده به ست به شریټ یا به گوریس ئه و جا کریکاریک به خاکه ناس قوری بۆ له ناو صندوقه که ده کردن که پری ده کرد مام مجید به قادرمه ی دار صندوقه قوری ده برده باله خانه ی دوو نهۆم که کۆشکیان پین ده گوت مام مجید که صندوقه قوری ده که یانده سه ربان سه ری خۆی شۆر ده کرده وه قوره که ی وهک شۆفه ره هل ده رشت به خیرایی ده که راه بۆ قوره یتان باوهرتان هه بی کیشی صندوقه قور زیاتر بوو له ۸۰/کیلو غرام به یهک رۆژ دوو سی گه لابه قوریان به سه ره ده خست به قادرمه ی دار و له سه ربان بلاویان ده کرده وه لوسیان ده کرد و ئاوه رۆیان ده دای کریکاری جاران به م شیویه بوو به لام کریکاری قور شتیکی زیاتری وهرده گرت رۆژانه هه موو خانووهک له کۆیه بانه که ی قور بووده بوو به دوو سی سال جاریک سواغ بکرا بایه بۆ ئه وه ی دلۆپه نه کات له لایه کی دیکه چونکه سه قفی خانووه کان دارو هه سیربوو چۆله که و په ره سیلکه هیلانه یان له بن میچ و سوانده ده کرد سه ربانه کان خراب ده کرد بۆیه ده بوو سه ربانه کان سواغ بکرا بوایه وه ئه م گله ی که بۆ سواغ به کاردی پین ی ده گوتری گله سۆر له ده ورو پشتی کۆیه ئه م جوړه گله زۆره به داخه وه خانووه کۆنه کان کۆیه به ره و رووخان و له ناوچوون ده چن له م سه رده مه هاوالاتیان خانوو له بلۆک و سه قفی سه بی چمه نتۆ دروست ده که ن بۆیه سواغی سه ربان نه ماوه هه ر بۆیه خانووی جاران له زستان گهرم و له هاویندا فینک بوو.

زنجیره‌ی بیست و سیم

(پیشه‌وهره‌گونه‌کانی کویه‌ی جاران)

له‌شاری کویه‌ه‌ندیک وه‌ستای شاره‌زای لیوو که کاری دارتاشیان ده‌کرد هه‌موو پیداو یستیه‌کانیان دروست ده‌کرد له‌که‌ل و په‌لی ناومال و کشتوکالی و جوانکاری وه‌ک لانک ئیغدان دۆلاب میژ ئاوینه‌ی به‌چوار چیوه‌له‌پیش بوک گواستنه‌وه به‌کارده‌هات ده‌رگای خانووی به‌نه‌خش بیژینگ سه‌رهد له‌ناوه‌راستی شه‌سته‌کان دارتاشه‌کان جوړه‌سندوقه‌کیان دروست ده‌کرد له‌دار ناوه‌که‌ی پلیت بوو به‌فری خوایی و سه‌هۆلیان ده‌خسته‌ناو له‌جیاتی سه‌لاجه‌ی ئه‌مرۆ چونکه‌هیچ که‌سیک له‌کویه‌سه‌لاجه‌ی نه‌بوو خه‌لکی بۆ هه‌لگرتنی خواردن و ئاوی سارد سودیان له‌کوپه‌و شه‌ربه‌و بن کوپ وه‌رده‌گرت. ئه‌لاجه‌له‌دوای ناوه‌راستی شه‌سته‌کان هاته‌کویه‌که به‌نه‌وت کاری ده‌کرد له‌ئێزان ده‌یان هه‌تا قه‌باره‌که‌ی ۹/قه‌ده‌م بوو یه‌که‌م که‌س که‌سه‌لاجه‌ی کری ست خه‌جاوی حاجی صابر بوو دوایی ورده‌ورده‌ ئه‌لاجه‌ی کاره‌بایی جوړی کۆلد پۆینت/لوبنانی بوو په‌یداوو دارتاش کورسی و ته‌پله‌ی چایخانه‌و قوتابخانه‌و فه‌رمانگه‌کانیان دروست ده‌کرد دارتاشه‌کان جوړه‌شتیکیان دروست ده‌کرد که‌چوار چیوه‌که‌ی داربوو ناوه‌راسته‌که‌شی جوړه‌روه‌کیک بوو پێیان ده‌گوت شه‌واشینک په‌ته‌که‌کی درێژیان تیده‌خست بۆ جوله‌پیکردنی ئامێره‌که‌ ئه‌م ئامێره‌له‌ فه‌رمانگه‌گه‌وره‌کان به‌کارده‌هه‌تێرا بۆ ساردکردنه‌وه‌ی ژووری به‌رپرسه‌کان له‌هاویندا له‌جیاتی مبرده‌ی به‌کارده‌هات زوو زوو کابرایه‌ک شریته‌که‌ی راده‌کێشاو ده‌یه‌تێاو ده‌یبرد ناو ناویش ئاوی به‌م شه‌واشینکه‌ داده‌کرد بۆ ئه‌وه‌ی هه‌وایه‌که‌ فیتک بی کابرای کریکار ده‌بوو هه‌تا ده‌وام ته‌واو ده‌بی کار به‌م هه‌وا سارد که‌روه‌ بکات.

جاران کاری دارتاش زۆر زه‌حمه‌ت بوو چونکه‌هه‌موو کاره‌کان به‌ده‌ست ئه‌نجام ده‌دا مشاری گه‌وره‌هه‌بوو به‌دووکه‌س ئیشیان پێ ده‌کرد داری گه‌وره‌یان پێ شه‌ق ده‌کرد بۆ دروست کردنی که‌ل و په‌ل جگه‌له‌مانه‌دارتاشه‌کانی کویه‌جۆلانه‌ی دارو چه‌رخ و فه‌له‌ک و

سندوقی داگرتنی فهرده توتن و داری گاسن و دهسکی داس و کلیلی
دار بۆ ده‌رگای دار که به پشک کلیل ده‌درا له جیاتی کیلون و سویچی
ئیس‌تا له وه‌ستا دارتاشه کۆنه‌کانی جارانی کۆیه.

۱- خوالیخۆشبوو وه‌ستا عمر مه‌لا واحد له وه‌ستا به‌ناوبانگه‌کان بوو
هه‌موو جۆره که‌ل و په‌لیکی ناوما‌لانی دروست ده‌کرد له دار گوێز
دوو ئیغ‌دانی ده‌ستکردی وه‌ستا عمر که له سالی ۱۹۴۵/ دروستی
کردوو له‌ی به‌نده‌یه جگه له کاری دارتاشی تا‌ق‌می کیله قه‌بری
دروست ده‌کرد به خه‌تیکی جوانیش له‌سه‌ر کیله قه‌بر نووسینی
هه‌له‌که‌ند جگه له‌م کاره کاری نه‌ خسه‌دانانی باله‌خانه‌و ته‌خته
به‌ستنی سه‌قفی ی باله‌خانه‌و پرده‌کانیشی ده‌کرد.

۲- خوالیخۆشبوو وه‌ستا زاهیر.

۳- خوالیخۆشبوو وه‌ستا سید علی.

۴- خوالیخۆشبوو وه‌ستا حمید.

۵- خوالیخۆشبوو وه‌ستا عمر باوکی کریم و شه‌هید فره‌یون.

۶- خوالیخۆشبوو وه‌ستا سمایل و کوره‌کانی، که جه‌نجه‌ری دروست
ده‌کرد.

۷- خوالیخۆشبوو وه‌ستا علی نه‌جار.

۸- خوا لیخۆشبوو وه‌ستا سلیمان و به‌کرو قادر و خالد.

۹- خوالیخۆشبوو وه‌ستا کمال حمد به‌گ.

۱۰- خوالیخۆشبوو وه‌ستا عمر عه‌ودالانی.

۱۱- خوا لیخۆشبوو وه‌ستا سوره باوکی وه‌ستا حمید.

۱۲- خوا لیخۆشبوو وه‌ستا جمال خدر.

۱۳- خوالیخۆشبوو شه‌هید هه‌لق باقی.

۱۴- خوالیخۆشبوو وه‌ستا عبدالله و کاک وه‌ابی کوری.

۱۵- خوالیخۆشبوو وه‌ستا حمد.

۱۶- خوالیخۆشبوو وه‌ستا سعید پیروت.

۱۷- وه‌ستا محمود حوێز.

۱۸- وه‌ستا سوپا باقی.

۱۹- وه‌ستا هه‌لکه‌وت.

- ۲۰- خوالیخۆشبوو وهستا حسین نجار.
- ۲۱- خوالیخۆشبوو وهستا مستهفا.
- ۲۲- وهستا دلاوهر.
- ۲۳- خوالیخۆشبوو وهستا احمد علی گچکهل.
- ۲۴- خوالیخۆشبوو وهستا محمد عل گچکهل و کورهکهی کاک مؤفق.
- ۲۵- وهستا کاوه.
- ۲۶- وهستا سیامند.
- ۲۷- وهستای دهست رهنگین مامۆستا عبدالرحمن حاجی مستهفاچهلهبی
جوانترین مۆبیلات و تاقمی دروست دهکرد.
- ۲۸- وهستا فوئاد رشید مام یحیا.
- ۲۹- وهستا دلشاد سهید حهسهن.
- ۳۰- شههید وهستا حمید اسماعیل حاجی رسول که له مانگی ۷
تهمووزی ۱۹۶۳ له کۆیه گولهباران کرا.
- ۳۱- وهستا ئازاد عبدالله.
- ۳۲- وهستا طاهر کریم فهقی محمد ناسراو به طاهر منیف یهک بوو
له دارتاشه بهناوبانگهکانی کۆیه که جگهلهپیشهکهی خۆی دامهزینهری
سههرجهم پردهکانی نیتوان کۆیهو ههولیر، کۆیهو دوکان بووه بۆیهش
پێیان گۆتیه منیف له بهر زیرهکی بووه.
- بهراستی دارتاشهکان رۆلهکی باشیان ههبوو بۆ دابین کردنی
پیداویستیهکانی کۆیهو دهوروبهر بهلام بهداخهوه بهشیکی زۆریان
کوچی دواپیان کردوو ههندیک لهم کهل و پهلانهی کهکاتی خۆی
دروستیان دهکرد نهماون.

زنجیره‌ی بیست و چوارم

(پیشه‌وهره‌گونه‌کانی کۆیه‌ی جاران)

کۆیه‌یه‌کیک بووه له‌شاره‌کانی کوردستان که توانیویه‌تی پشت به‌خۆی بیه‌ستیت بۆداین کردنی پێداویستییه‌کانی رۆژانه بۆ ناوه‌وه‌و ده‌ورو به‌ری به‌هۆی هه‌بوونی وه‌ستاو پیشه‌وه‌ری شاره‌زا له‌م شاره‌ پیشه‌وه‌ری توتنجی لێبوو که‌خه‌ریکی جگه‌ره‌ دروست کردن بوون به‌توتنی خۆمالی جگه‌ره‌ فرۆشه‌کان له‌ماله‌وه‌ جگه‌ره‌یان له‌قه‌میشه‌ جگه‌ره‌ دروست ده‌کرد قه‌میشه‌ جگه‌ره‌ به‌سندوقی گه‌وره‌ له‌ موصل ده‌هات له‌ شیوه‌ی جگه‌ره‌ بوو قه‌مه‌ری پتوه‌ نه‌بوو له‌ماله‌وه‌ ژماره‌یه‌کی زۆریان له‌ناو قالبه‌کی گه‌وره‌ی قایش داده‌نا توتنی وردو چاک کرایان تێده‌کرد ئه‌م قالبه‌ قایشه‌ له‌سه‌ر سینی یه‌ک داده‌نرا کابرای توتنجی چه‌ند جارێک قالبه‌ جگه‌ره‌که‌ی بلند ده‌کردو له‌ سینییه‌که‌ی ده‌دا بۆ ئه‌وه‌ی توتنی ناو قه‌میشه‌ جگه‌ره‌که‌ باش بجێته‌ باریه‌ک وتوندی دوا‌ی توتنجی ورده‌ ورده‌ توتنی به‌سه‌ر قالبی قه‌میشه‌ جگه‌ره‌که‌ داده‌کرد تا قه‌میشه‌که‌ هه‌مووی پرده‌یی له‌ توتن به‌یانی جگه‌ره‌ فرۆش به‌قالبه‌وه‌ جگه‌ره‌ی ده‌هێنا دوکان بۆ فرۆشتن جگه‌ره‌ فرۆش هه‌ر ۱۰ جگه‌ره‌ی له‌ناو کاغه‌زێک ده‌پێچا به‌م شیوه‌یه‌ جگه‌ره‌ی بۆ فرۆشتن ئاماده‌ ده‌کرد نرخ‌ ۱۰/جگه‌ره‌ ۱۰/فلس بوو ئه‌مانه‌ی که‌پیشه‌ی جگه‌ره‌و توتنیان ده‌کرد له‌کۆیه‌.

- ۱- خوالیخۆشبوو کمال مام وه‌اب.
- ۲- خوالیخۆشبوو ستاری مام چه‌مه‌ده‌مین دارو‌غا ناسراوبوو به‌ستاری چایه‌چی.
- ۳- خوالیخۆشبوو عثمان جگه‌ره‌ فرۆش.
- ۴- خوالیخۆشبوو حمدامین جگه‌ره‌ فرۆش.
- ۵- خوالیخۆشبوو حاجی ره‌زا مام ئۆمه‌ر.
- ۶- خوالیخۆشبوو قادر جگه‌ره‌ فرۆشی.
- ۷- خوالیخۆشبوو حاجی عمر حاجی احمد.

۸- کهریمی جگه ره فروش باوکی م. دلشاد.

۹- کاک ئیسماعیل مام ئۆمه‌ری جگه ره فروش.

ئه‌مانه توتنی بۆنداری ناوچه‌ی شاورنیان هه‌بوو به‌کیلو ده‌یان
فروشت ئه‌وکات نرخ‌ی کیلو توتنیکی باش یه‌ک دینار بوو ئه‌م
پیشه‌وه‌رانه ده‌فته‌ره سیخاره‌و قدوی جگه‌ره پینچانه‌وه‌و هه‌موو جوړه
پاکه‌ته جگه‌ره‌یه‌کیان ده‌فروش وه‌ک پاکه‌تی غاز‌ی پاکه‌ته‌که‌ی مقه‌بای
زه‌ردبوو، پاکه‌تی تورکی پاکه‌ته‌که‌ی مقه‌بای سپی بوو وینه‌ی شاخی
سارای دوکانی له‌سه‌ربوو، پاکه‌تی جمهوری ئه‌ویش پاکه‌ته‌که‌ی مقه‌بای
سپیی بوو دروشمی شیعیاری جمهوری له‌سه‌ربوو جگه‌ره‌ی ئه‌م پاکه‌تانه
بی‌قلته‌ربوو جگه له‌مانه جگه‌ره فروش چهرخی به‌رده ستن و چهرخی
ساده که به‌به‌رده چهرخ کاری ده‌کرد له‌گه‌ل قه‌نه‌و سبیل و دار
جگه‌ره‌یان ده‌فروشت ئه‌م که‌رستانه‌ی جگه‌ره‌کیشان له‌لایه‌ن دو‌م
و هه‌جیجیه گه‌ریده‌کان دروست ده‌کراو ده‌فروشرا ئه‌م هه‌جیجیانه
به‌هاران له‌سنووری هه‌ورامانه‌وه ده‌هاتن خول خوله‌و ته‌شی و
سه‌رده‌و بیژینگ و قه‌فه‌سی که‌وو که‌لاشیان دروست ده‌کردو ده‌یان
فروشت ئه‌مانه که ده‌هاتنه‌ کۆیه له‌کانی بسکان تاوریان هه‌لده‌دا چهند
روژیک ده‌مانه‌وه‌و گوند به‌گوند ده‌گه‌ران بژیوی ژیا‌نی خۆیان په‌یدا
ده‌کرد ئه‌من و ئاسایش به‌ر قه‌راربوو به‌لام دوا‌ی هه‌لگیرسانی شو‌رشی
ئه‌یلول ئه‌م گه‌ریدانه‌ وازیان له‌گه‌ران هینا ده‌ترسان.

جگه له‌م پاکه‌ته جگه‌رانه‌ی که با‌سمانکردن دو‌وجو‌ری دیکه‌ش
پاکه‌ت هه‌بوون گرێفن و رۆسمه‌ن به‌لام نرخ‌یان گران بوو جگه له‌مانه
هه‌ندیک با‌زرگانی گه‌وره هه‌بوون که پیشه‌یان توتن کرین بوو ئه‌م
با‌زرگانانه‌ پارهیان ده‌دا به‌جو تیارانی ده‌شتی بیتوین به‌ دوو شیوه‌ یا
به‌سه‌له‌م یا به‌ چوار یه‌ک و پینجیه‌ک سه‌له‌م به‌م شیوه‌ بوو.

سه‌له‌م جوتیار پارهی له‌پیشه‌وه له‌با‌زرگان وه‌رده‌گرت له‌سه‌ر
نرخ‌یک ریک ده‌که‌وتن ده‌بوو که‌توتن دینه به‌ره‌م هه‌موو توتنه‌که‌ی
ته‌سلیم به‌م با‌زرگانه‌ بک‌ردبا‌یه له‌سه‌ر ئه‌م نرخه‌ی که له‌سه‌ری ریک

که وتبوون نرخه که زور که متربوو له نرخي بازار بازرگان پارهی خوی وهرده گرته وه به توتن ته گهر توتنه که زیاتر بوايه پارهی ئەم زیاده یه ددرا به توتنه وان به لام چواریه ک و پینچ یه ک بهم شیوه یه بوو توتنه وان پارهی له بازرگان وهرده گرت به مهرجیک که به ره مه که ی پی گه یشت توتنه وان ده بی له هه رچوار فهرده یا له هه ر پینچ فهرده ده بی فهرده یه ک بدات به بازرگان دواي ده بیت پاره که ش بگه رینیته وه بو بازرگان جاران بهم شیوه یه بازرگانه کان توتنیا ن ده کری.

هه ر بویه له سالی ۱۹۶۷ کارگهی توتن له کویه دروست کرا له لایه ن به لینه ده رانی خوالیخو شبوو کاک عثمان عه ونی و کاک محمد مه لا صابر کویه له بهر ئه وه ی به ره مه ی توتنی زوربوو فهرمانگه یه ک هه بوو تایبه ت به توتن ناوی دائره ی انحصار بوو ئەم فهرمانگه یه شوینه واریکی گرن گ بوو به لام به داخه وه له لایه ن حکومه ت تیکدراو کرا به کتبخانه ی کویه له م شوینه توتن فه حس ده کرا حکومه ت توتنی له بازرگان و توتنه وان ده کری به پینی باشی و خراپی نمره یان داده نا له سه ر فهرده توتن بهم شیوه یه فه لاح به یانی زوو فهرده توتنه کانی ده برد بو ناو ساحه ی انحصار لیژنه ی فه حس فهرده به فهرده ده گه را ته ماشای ده کردن نمره ی به پی ئ باشی و خراپی له سه ر گونیه که به مۆری تایبه ت داده نا نمره یه ک دوو سی چوار پینچ هه بوو توتن ره وانه ی به غدا و سلیمانی ده کرا چونکه کارگهی جگه ره ی لیوو هه موو توتنه وانیک ده فته ریکی تایبه تی له لایه ن حکومه ت بو ده کرا فهرمی بوو به پی ی ئەم ده فته ره حکومه ت توتنی له توتنه وان وهرده گرت بازرگانه کانیش که پاره یان ده دا به توتنه وان ئەم ده فته ره یان وه ک زه مان له توتنه وان وهرده گرت و له لای خویان ده یان گیراوه هه ندیک توتنیش ده نیردرا کارگهی پاکردنه وه ی توتن له کویه له به ریوه به ره کانی توتن فه حس کردن له کویه.

۱- خوالیخو شبوو کریم توفیق.

۲- بکر مام رهزا قه لادزه یی.

۳- کاک خیرالدین محی الدین.

گهلیک جار له سلیمانی و ههولیر لیژنه دههات له فهرمانبه رهکانی
ئه م فهرمانگهیه.

- ۱- خوالیخۆشبوو محمد حاجی گه وره.
- ۲- خوالیخۆش بوو عمر کریم هه مشین.
- ۳- مام معروف باوکی ماموستا فریاد.
- ۴- کاک جه وهه ر حویز قادر.
- ۵- ئه حمه د مه حموود ناسراو به ئه حمه دی یاروقیا.
- ۶- گوگهی دیان.
- ۷- میخه ی دیان.
- ۸- خوالیخۆشبوو مغدید قادر.
- ۹- خوالیخۆشبوو کاک معروف برای جلال زیرنگر.
- ۱۰- کۆسره ت کریم ئاغا.
- ۱۱- خوالیخۆشبوو عبدالرحمن ملاقادر گوپته په.
- ۱۲- سیامند عادل اغا.
- ۱۳- محمود عادل اغا.
- ۱۴- شه کره عمر اغا شه و گیر.
- ۱۵- یعقوبی دیان ملاحظ بوو.
- ۱۶- کاک دلاوه ر احمد حویزی.
- ۱۷- خوالی خۆشبوو حمید اغا کاکه زیاد به ریوه به ربوو.
- ۱۸- کاک صلاح هه مه سه عید زۆر جار ان لیژنه ی فحص بوو.
- ۱۹- دکتۆر صالح هه مه سه عید به ریوبه ری کارگهی توتن بوو.
- ۲۰- کاک فاتح مجید.
- ۲۱- خوالیخۆشبوو عبدالله اغا.
- ۲۲- خوالیخۆشبوو کاک سلیمان، باوکی خوالیخۆشبوو دلشاد.
- ۲۳- خوالیخۆشبوو کاک حمد باوکی کاک ئاسوی بانک.
- ۲۴- ئه حمه د کاکه.
- ۲۵- خوالیخۆشبوو هه مه ی انحصار.

- ۲۶- خوالیخۆشبوو حەمە مەغدید حەمەد ئەمین.
- ۲۷- خوالیخۆشبوو عبدالله حاجی ئەمین ژمیریار بوو.
- ۲۸- خوالیخۆشبوو شیخ نەسرەدین تالەبانی.
- ۲۹- خوالیخۆشبوو زاهیر مام برایم.
- ۳۰- خوالیخۆشبوو مام کاکل باوکی حەسەن و حسین.
- ۳۱- کاک عەزیز مام ئەبرەهای دیان.
- ۳۲- عبدالکریم توفیق بەریۆبەری گشتی بوو.
- ۳۳- خوالیخۆشبوو عبدالرحمن طە.
- ۳۴- خوالیخۆشبوو حاجی معروف.
- ۳۵- کاک فەرهاد عەونی.
- ۳۶- کاک خەسرەو عەونی.

داوای لیپوردن دەکەم ئەگەر ناوم لە بیرچووبی جارێ توتن
قەدەغەبوو قۆرچی ئەو کەسانەیان دەگرت توتنیان بفروشتایە بێ
مۆلەت کەسانێک هەبوون لەکۆیە بازەرگانیان بەتوتن دەکرد توتنیان لە
کۆیەو بەقاچاغ بەزێی تەق تەق بەکەلەک دەبردە تکریت لەوانە
خوالیخۆشبوو مەلا زاهیر.

ئەوانە ی کەپیشە ی بازەرگانی کردنیان بەتوتن دەکرد:

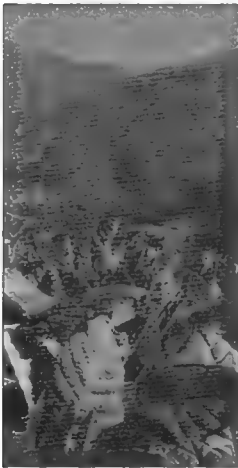
- ۱- کاک عثمان عەونی.
- ۲- وەستا حسین نەجار.
- ۳- حاجی جلال.
- ۴- عەزیز مام عبدالله.
- ۵- محمد عمر دباغ.
- ۶- عەزیز چەلەبی.
- ۷- کاک اسماعیل ملانوری.
- ۸- احمد بەگ.
- ۹- کاک رشید.
- ۱۰- حمدطە، باوکی شەهید زاهیر.

۱۱- ئەحمەد مام يەحيا.

۱۲- كاك باقى حاجى جلال.

۱۳- حاجى ئامينه.

بەداخەوہ ھېچيان لەژيان نەماون ئەم پيشەيە بەرەو نەمان چوو
ئىستا توتن زۆر بە دەگمەن دەچىندريت کارگەکانى جگەرە ھېچيان
نەماون جارەن دەفتەرە سىخارەو بەر ماغ ھەبوو بۆ جگەرە دروست
کردن بەکار دەھات ھەموو کەرستەيەکی توتن لەکۆيە ھەبوو وەک داوی
توتن پىوہ کردن سندوقى توتن داگرتن شيشەى توتن قەيناغ گونىيەى
خەت سۆر بۆ فەردە توتن داگرتن بەکار دەھات.

زنجیره‌ی بیست و پینجه‌م

(پیشه‌وهره کۆنه‌کانی کۆیه‌ی جاران)

جاران له کۆیه هه‌ندیک پیشه‌وهر هه‌بوون شیرنه‌مه‌نیان دروست ده‌کرد له‌سه‌ر سینی دایان ده‌ناو له‌سه‌ر سه‌ریان ده‌ناو به‌کوچه‌و کۆلانه ته‌نگه‌به‌ره‌کانی کۆیه ده‌سورانه‌وه هاواریان ده‌کرد شه‌که‌رات شه‌که‌رات مندالان کاتی گۆییان له ده‌نگی شه‌که‌رات فروش ده‌بوو له‌ماله‌کانیان ده‌هاتنه ده‌روه‌و له‌ده‌وری کۆده‌بوونه‌وه هه‌بوو بای دوو‌فلس شه‌که‌راتی ده‌کری هه‌ش بوو بای عانه‌یه‌ک که عانه چوار فلس بوو موو‌چانه‌مان عانه‌یه‌ک بوو.

چهند که‌سیک له‌کۆیه شه‌که‌راتی جو‌راو جو‌ریان دروست ده‌کرد وه‌ک مه‌عجونی سپی و ره‌نگاو ره‌نگ له‌بزینه کونجی و شه‌کر شروبی سو‌ر له‌سه‌ر ئارد لوقم به‌هه‌موو جو‌ریک به‌ساده‌یی و به‌گوێز پاقلاو له‌لوقمه قازی شلکینه جو‌ره شیرنه‌مه‌نی یه‌ک بوو له‌مالان دروست ده‌کرا هه‌ویری شلیان به‌سه‌ر سی‌زی نان داده‌کرد دوایی پارچه‌ پارچه‌یان ده‌کرد شه‌کراویان پێ‌داده‌کرد هه‌موو کابانه‌ک نه‌یده‌زانی وه‌ستای خۆی هه‌بوو جگه له‌م شیرنه‌مه‌نیانه مه‌له‌بی به‌ئارده برنج دروست ده‌کرا چونکه کاسته‌ر نه‌بوو جگه له‌مانه زۆر جار دایکم پێ‌ی ده‌گوتین ئه‌گه‌ر به‌قسم بکه‌ن ئه‌مشه‌و هه‌لواتان بۆ‌ده‌که‌م هه‌لوای به‌ئاردو روون و شه‌کر بۆ ده‌کردین گوێزی له‌سه‌ر داده‌نا جاری واهه‌بوو شه‌وانه لو‌قمیان له‌نشاسته بۆ دروست ده‌کردین له‌سه‌ر سینی روویان ده‌کرد به‌چه‌قۆ ده‌یان بری پارچه‌ پارچه‌یان ده‌کرد شیرنه‌مه‌نیه‌کی دیکه هه‌بوو پێ‌یان ده‌گوت سه‌مه‌نی له‌کۆیه دوو‌مال دروستیان ده‌کرد.

۱- خوالیخۆشبوو یا‌جمیله‌ی به‌کری دایکی مامۆستا مسته‌فا به‌کر.

۲- مالی خوالیخۆشبوو مام عه‌لی سه‌مه‌نی.

خواردنی سه‌مه‌نی له‌ مانگی شوبات دروست ده‌کرا به‌م جو‌ره مندالی گه‌ره‌ک هه‌ریه‌ک قاپیکمان گه‌نم ده‌برد بۆ پلکه جمیله خۆشه‌ویستی مندالان بوو که گه‌نمه‌که‌مان ده‌دایه له‌ته‌شتیکی ئاسن

جاویی گه وره‌ی ده‌کرد جوان ده‌یشوشته‌وه دویی له‌سه‌ر گونیه‌یه‌ک هه‌ری ده‌خست تاشین ده‌بووه‌ئه‌وجا له‌مه‌نجه‌لیکی گه‌وره‌ی ده‌کردو ده‌یکولاند ماوه‌ی پینج سه‌عات له‌سه‌ر ئاگری داری قه‌راش که‌ری داده‌نا به‌رده‌وامیش به‌ئه‌سکوه‌کی داری گه‌وره‌ی تیکی ده‌دا مندالی گه‌ره‌ک له‌خوشیان له‌ده‌وری مه‌نجه‌ل هه‌لده‌په‌رین و پنده‌که‌نین و چه‌پله‌یان لیده‌دا هه‌ر زوو منداله‌کان ده‌یان گوت که‌نگین پنده‌گات هه‌ر منداله‌ قاپیکی سفری ئاسنجاوی پین بوو بۆ سه‌مه‌نی.

که‌پین ده‌گه‌یشته‌ مه‌نجه‌لیان له‌سه‌ر ئاگر ده‌هیتنا خوار دواپی به‌ریز منداله‌ به‌شداربووه‌کان راده‌وه‌ستان له‌کاوی علی به‌گ له‌به‌رده‌م مزگه‌وتی مه‌لا ئه‌ سه‌عد لای مالی حاجی مجید یا جمیل به‌ئه‌سکوه‌ داره‌که‌ی سه‌مه‌نی بۆ تیده‌کردین سه‌مه‌نی وه‌ک کاسته‌ر شل بوو ره‌نگی قاوه‌یی بوو شیرین نه‌بوو به‌لام مندال ده‌یان خوارد چ بکه‌ین وه‌ک کاسته‌ری زه‌مانه‌بوو ئه‌مانه‌ی که‌ شه‌که‌راتیان دروست ده‌کرد:

۱- وه‌ستا ئۆمه‌ر.

۲- وه‌ستا به‌کر.

۳- وه‌ستا محمد.

۴- وه‌ستا سابیر.

۵- یا فاتم کاک خدر له‌ مال معجون و له‌بزینه و کونجی و

شروبی سه‌ر ئاردی دروست ده‌کرد.

۶- وه‌ستا مسته‌فا پاقلاره‌ی دروست ده‌کرد.

۷- وه‌ستا مسته‌فای دۆندرمه‌یه‌که‌م که‌س بوو دۆندرمه‌ی

دروست ده‌کرد له‌ناو عاره‌بانه‌که‌ی ده‌ستگاهیه‌کی دۆندرمه‌ی هه‌بوو

ده‌وره‌ی درابوو به‌به‌فری خواپی به‌رده‌وام ده‌ستگاهیه‌ی ده‌سوراند،

ده‌ستگاهیه‌ی ده‌ستکه‌کی داری پیوه‌بوو بۆ بادان به‌مراکێک دۆندرمه‌ی

تیده‌کرد پیتان ده‌گوت گاز ستیل بوو سه‌ریکی قولی پیوه‌بوو چوار

گازی دۆندرمه‌ له‌قاپه‌کی گچکه‌ی شوشه‌ ده‌کرد که‌وچکه‌کی گچکه‌ی

چای ده‌خسته‌ ناو قاپه‌که‌ بۆ خواردنی دۆندرمه‌ زۆر به‌تام بوو نرخێ

قاپه دۆندرمهك عانهك بوو جگه له مانه له كوێه شهربهتی میوژی
دروست دهكرا كه بۆ نهخۆش زۆر بهكار دههات له وهستا شهربهت
فرۆشهكان:

- ۱- وهستا عبدالله مام عبدالرحمن.
- ۲- خوالیخۆشبوو كاك كهريم حمدشه.
- ۳- خوا لیخۆشبوو كاك سلیمان حه مه سعید.
- ۴- خوالیخۆشبوو میرزا عبدالله مام یحیا.
- ۵- خوالیخۆشبوو مام بهكر عه ودالانی.
- ۶- خوالیخۆشبوو وهستا عبدالله ترشی فرۆش.
- ۷- خوالیخۆشبوو رشید مام قادر.
- ۸- خوالیخۆشبوو حاجی حمدامن كێك هه موو جوړه كێكو
شهكر له مهیهکی دروست دهکرد.

جگه له مانه ی كه باسمانکردن خوالیخۆشبوو كاك صابر هه لوا
هه موو جوړه هه لوایهکی له موصل دههینا دهیفرۆشت هه لوا ی زهرد،
هه لوا پوشكه سپی بوو بۆیان له سه ر كاغه ز داده ناین مندالان له كاتی
كرینی معجون جوړه یاریه کیان به معجون دهکرد پێیان دهگوت معجون
شكائی ئه م یارییه له نێوان دوو مندال رووی دهدا عانه یه کیان له
معجونه كه دهچه قاند به پت لێیان دهدا ئه گه ر معجونه كه دووله ت بووایه
ئه وه ئه و منداله براوه ده بوو معجونه كه ی بۆ خۆی دهبرد ئه گه ر
نه شكابایه ئه وه لایه نه كه ی دیکه براوه ده بوو بۆ خۆی دهبرد كوێه
هه موو پێداویستییه كانی دروست دهکرد به لام به داخه وه ئه م
شیرنه مه نیانه به ره و نه مان چوون جگه له مانه ی كه باسمانکرد نانی
قه یسی وه هه نجیری وشك كراوه شیان دروست دهکرد له گه ل مره بای
هه نجیر، قه یسی، هه لوژه، به هی، هه رمی، سیو یان دروست دهکرد
پێداویستی خۆیان پێدا بین دهکرد به پێچه وانیه ی شیرنه مه نی له م شاره
هه ندیک هه بوون پێشه یان دروستکردنی ترشیات و شه راب و ئاره ق و
شێلم به ترش به گێزه ری ره ش و ته ره ساز و ترخینه یان دروست
دهکرد:

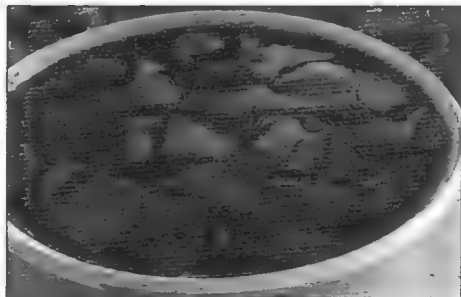
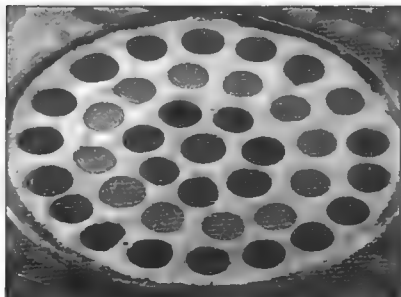
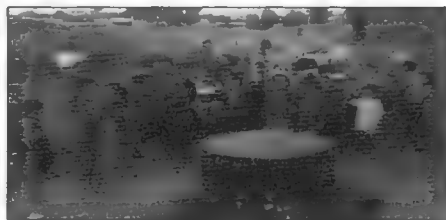
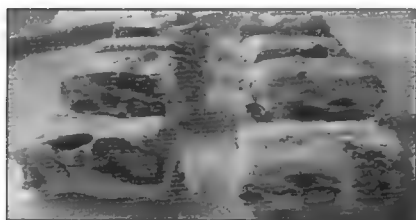
۱- وهستا عبدالله ترشی فروش ئەم پیاوه دۆندرمه و شیلیم به ترش و تهره سازو ترخینهی دروست دهکرد.

۲- وهستا عبدالله مام عبدالرحمن شهربه تی میوژ و ترشی دروست دهکرد.

۳- یا هه یبهت دایکی محمد.

۴- مالی مام کاکه.

چهند مالیکی دیکهش هه بوون ئەم پیشه یه یان دهکرد ئیواران مندالان ستلۆکه کی ئاسنجاویان به دهسته وه دهگرت دهچوون بایی دهفلس شیلیم به ترشیان دهکری خه لکی به زۆری بژیوی ژیانیان خراپ بوو به نان دهیان خوارد وهک ئیستا نه بوو بنیری که باب و له فه بیئت له م سهرده مه ئەم پیشه یه زۆرکه م بووه له بازار ترشی دهکریت دیانه کان شه راب و ئاره قیان دروست دهکرد یاواری ژنه دیانهک بوو به کوپه ئاره قی دروست دهکرد له گه ل شه راب له ترشی سیپی له هه موو مالیک شه کریان کولاندووه قه ندیان دروست کردووه بۆ دشله مه خواردنه وه جگه له مانه ی که باسمانکردن هه ندیک خانه واده ته روژی و خه یار و بیه رو زه یتون سور ده که ن له گه ل سرکه ی هه نار که له کۆیه دروست دهکریت دهیکه ن به ترشی یه کی سروشتی.

زنجیره‌ی بیست و شه‌شهم

(پیشه‌وه‌ره‌کۆنه‌کانی کۆیه‌ی جاران)

له شاری کۆیه جاران هه‌موو جووره نانتیک دروست ده‌کرا به‌تایبه‌تی نانی تیری هه‌موو خانه‌واده‌یه‌ک له‌مال نانی تیری له ئاردی گه‌نمی خۆمالی دروست ده‌کرد خانمی جاران له‌هه‌فته‌یه‌ک یا زیاتر روژیکی بۆ نان کردن ته‌رخان ده‌کرد زیاتر له‌ته‌نه‌که ئاردیکی ده‌کرده نان بێ ئه‌وه‌ی رووی گرژبێ به‌یانی له‌گه‌ل مه‌لا بانگدان که‌ل و په‌لی نانکردنی ئاماده ده‌کرد وه‌ک که‌ولی نان، خوانه، تیرۆگ، ناو بریشک، دواپی ئاگری داده‌گیرساند به‌داری قه‌راش که‌ری ئه‌وجا سی‌ری ده‌خسته سه‌رئاگر دانه‌که‌و خانمی مال ده‌ستی ده‌کرد به‌ئه‌نگوت کردن له‌هه‌ویره‌ی که‌ شینلابووی.

جاران مه‌کینه‌ی هه‌ویر شینلان نه‌بوو ژن به‌ده‌ست و بازووی خۆی ته‌شته هه‌ویری ده‌شینلاو ده‌یکرده نان له‌حه‌وشه له‌به‌ر سه‌رمای زستان و گه‌رمای هاوین سه‌ره‌رای هه‌موو ئه‌م ماندوویه‌تی یه‌ چیشته و خواردنی ئاماده ده‌کرد هه‌وت هه‌شت مندالی په‌روه‌رده ده‌کرد به‌که‌م ده‌رامه‌تی به‌جوانترین شیوه سه‌ره‌رای هه‌موو ئه‌وانه میوانی به‌رێ ده‌کرد جل و به‌رگی ده‌شوشته له‌حه‌وشه مه‌نجه‌له ئاوی گه‌رم ده‌کرد چونکه گیزه‌رو سخانه‌و هه‌ته‌رو غاز نه‌بوو تارا‌ده‌یه‌ک خه‌لکی بزێوی خراپ بوو خه‌زانه‌کان توانای کرینی سه‌له‌که سابوونیکی زه‌ردی کولکردنیا نه‌بوو به‌راستی ژنی جاران پاله‌وان بوون زۆر شه‌ته‌ک و ماندوو بوون ژن نانی ده‌کرد کۆرپه‌که‌شی له‌ باوه‌ش ده‌گرت و شیرێ ده‌دای هه‌ندیک ژن ره‌شکه و شمریان له‌ هه‌ویر ده‌کرد ئێمه که‌منداڵ بووین له‌کاتی نان کردن لای دایکه‌مان داده‌نیشتین داوامان ده‌کرد ئه‌ستوکی به‌شه‌کرمان بۆ دروست بکات تا کۆتایی نانکردن ئه‌ستوکی بۆ دروست نه‌ده‌کردین، چونکه سی‌ره‌که ده‌بووه شه‌کراو، نه‌ده‌بوو سی‌ر شه‌کراوی پێدا برژابایه. تائێستا تامی ئه‌م ئه‌ستوکه به‌شه‌کره له‌بن ددان و زمانمانه هه‌چ یه‌کیک نیه له‌ منداڵه کۆیه‌کان که ئه‌ستوکی به‌شه‌کری نه‌خواردبێ هه‌ندیک جار ناسکه‌نانی به‌روونیا بۆ ده‌کردین هه‌موو مالیک

گه نمی سالانه ی عه مبار ده کرد خاوینی ده کرده وه دهیان شوشته وه هریان ده خست و شکیان ده کرده وه نه و جا له گونیه یان ده کرد هه رجاره ی دوو ته نه که یا زیاتریان ده نارده ئاش چند که سیک هه بوون باراشیان ده برده ئاش

۱- خوالیخوشبوو کاک واحد ئاشه وان و کوره که ی کاک نیهاد.

۲- سهیده ی باراش.

۳- مام خدر باراش.

هه ره یه کیک له مانه باراشی گه ره کیکی ده برده ئاش یه که م که س که ئاشی ئاگری هیناوه ته کوپه خوالیخوشبوو کاک مجید حاجی کاکه ئەمین له سالانی ناوه راستی په نجا من له دایکم بیستوو که له ته م ته مان و ئاشی ساغه ی هه بوو له نزیک قه سری کاکه زیادیش چند ئاشه ک هه بووه له ناوه راستی شه ست مالی خوالیخوشبوو وه ستا حسین نه جار ئاشیکی دیکه یان دامه زراند له خوار شاره وانی کوئی کوپه جگه له مانه ده بوو هه موو مالیک تریانه و نان دین و که ندووی ئارد و چه رخه چی بو ئارد تیکردنی هه بووایه.

چه رخه چی:- قاپیکی قوئی به ده سک بوو، له سه ره تایی هه فتاکان سیتری غاز په یدابوو جگه له مه ش پریمزی نه وتی گه وره ی نان کردن خوالیخوشبوو وه ستا زاهیر تاهیر مه لا هه بیب کاری دروست کردنی پریمزو غازی ده کرد له گهل وه ستا ره قیب و وه ستا نصرالله جگه له نانی تیری کولیزه به روون و کولیزه به گوشت و کولیزه به هیلکه و کولیزه به کونجی و کولیزه به تزلیک یان دروست ده کرد، له ناو کوپه له بری کولیزه زیاتر ووشه ی ئه ستووک به کارده هین. ئه م وه ستایانه ئه ستوک و کولیزه یان دروست ده کرد

۱- خوالیخوشبوو مه لا ته ها.

۲- محمد مه لا ته ها.

۳- خوالیخوشبوو وه ستا مسته فا.

۴- خوالیخوشبوو وه ستا محمد ته باخ.

۵- خوالیخوشبوو وه ستا عثمان رسول پاراغ و کوره کانی.

۶- وه ستا حسن علی افندی.

۷- وهستا جلال وهستا مستهفا.

۸- خوالیخۆشبوو وهستا حمید وسو.

۹- خوالیخۆشبوو غازى احمدخان.

۱۰- خوالیخۆشبوو یا خه جیج خیزانی همه گران دایکی کاکه مین کولیره کی زۆر نایابی ده کرد له گهل عاسمه ی کچی له مال ته ندوریان هه بوو هه له مال کولیره یان ده فروشت جگه له مه خوالیخۆشبوو کاکه ی یامه نیج شاگردیان بوو له سه ر تریانه له بازار کولیره ی ده گه راند بۆ فروشتن.

۱۱- خوالیخۆشبوو یا خه جیج کاک مه حمود له مال کولیره ی ده کرد ره مه زانانیش کولیره ی بۆ خه لک سۆر ده کرده وه ره مه زانان هه موو مالیک هه ویری ده شینلا هه ویر ترشیان تینه کرد له جیاتی خه میره دوا ی شینلانی هه ویره که یان گه رم داده پۆشت دوا ی نیوه رۆ هه ویره که یان ده کرده کولیره ی به روون و کونجی له سه ر تریانه و سینیان داده نا دوا ی ته واو کردنی تریانه کولیره مان له سه ر سه ر داده نا ده مان برد بۆ لای فرنی نانه وا له بازار یا ده مان برده مالی یا خه جیجی کاک مه حمود کولیره یان به دوو فلس سۆر ده کرده وه دوا ی چاوه رییه کی زۆر لای نانه وا چونکه قه ره بالغ بوو دوا ی ته واو بوون ئه ستوکه که مان له ناو سه ره ویلک ده ناو ده مان هیناوه بۆ پارشیو به ماست ده مان خوارد تام و چیژنیکی خۆشی هه بوو.

۱۲- کاک جعفر مسته فا ئیستا کولیره به فرنی غاز ده کات به لام تام و چیژی جارانی نی یه نانه واکان هه رسته شیان سور ده کرده وه دوو ژنه مه سیحی هه بوون. ۱- یا ساری. ۲- یا به هیه.

ئه مانه جوړه نانیکیان ده کرد له سه ر خوانه هه ویره که یان پان ده کرده وه دوا یی به دریژی نانه که یان قه د ده کرد به چه قویه کی گه وره ی هه رسته برینه وه خیرا خیرا نانه خاوه که ی ده بری دوا یی له سه ر سینیان داده ناو ده مان برد بۆ لای نانه وا ده یخسته ناو فرن تا سۆر ده بۆوه نرخى سۆر کردنه وه دره مه میک بوو هه رسته وه ک شعریه ی ئه مرویه له گهل ساوار ده یان کرد به چیشتی پراو ساوار یا ساوار به هه رسته.

۱۳- خوالیخوشبوو صباح نانه‌وا.

۱۴- کاک فتاح نانه‌وا.

۱۵- خوالیخوشبوو محمد صابر.

نه‌مانه کولتیره‌یان دروست ده‌کرد هه‌ندیک نانه‌وای دیکه هه‌بوون
نانی ماده‌یان دروست ده‌کرد:

۱- خوالیخوشبوو وه‌ستا سه‌لام.

۲- خوالیخوشبوو کاکه مه‌م.

۳- خوالیخوشبوو کاک مغدید میرخان.

۴- وه‌ستا رشاد خدر عارف.

۵- وه‌ستا سیروان فتحی.

۶- خوالیخوشبوو وه‌ستا شفیق حمد.

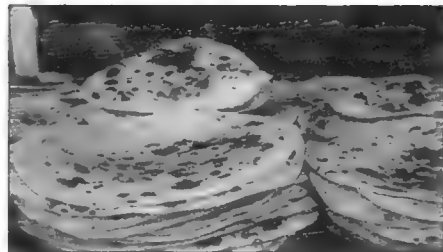
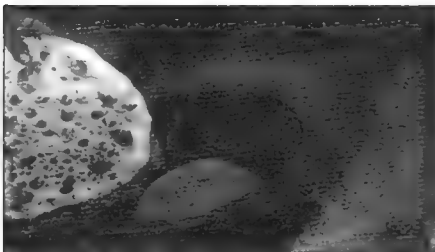
۷- خوالیخوشبوو حاجی رفیق.

جگه له‌مانه له ناوه‌راستی شه‌سته‌کان یه‌که‌م که‌س که‌ فرنی
سه‌مونی چه‌جهری داناو سه‌مونی دروست کرد:

۱- وه‌ستا عمر فرنه‌که‌ی له‌ته‌نیشته‌ هوتیلی سرود بوو.

۲- خوالیخوشبوو محمد ملاصابر له‌سه‌ره‌تای چه‌فتاکان فرنی
سه‌مونیان دانا.

۳- خوالیخوشبوو کاک عبدالرحمن فرنی سه‌مونی اوتوماتیکی دانا
له‌شاری کۆیه بنه‌ماله‌ی خوالیخوشبوو کاک مسته‌فا جه‌میل به‌یانیان
زوو به‌خۆی و مه‌نجه‌له‌ زرۆبی چایخانه به‌ چایخانه زرۆبی گهرم و
نه‌رمی ده‌فرۆشت که تائیس‌تا هیچ کابانیک ناتوانی هاوشیۆه‌ی یامه‌نجی
دایکی کاک مسته‌فا زرۆبی دروست بکات له‌نه‌رم و شلی و چیتژی
به‌راستی سه‌یره له‌گه‌ل رۆیشته‌ی پیشه‌وه‌ره‌کان خواردنه‌کانیش
به‌ره‌ونه‌مان چوون.

زنجیره‌ی بیست و هه‌وت

(پیشه‌وه‌ره‌کۆنه‌کانی کۆیه‌ی جاران)

کاروانچی پیشه‌یه‌کی زۆر گرنگ و پێویست بوو بۆ گواستنه‌وه‌ی هاولاتیان و که‌ل و پهل له‌نیوان شاره‌کان تا ده‌گاته‌ سابلان و شنۆ و سه‌رده‌شت و خانه‌ جاران له‌کۆیه‌ چه‌ند خانه‌واده‌یه‌ک هه‌بوون کاریان کاروان چیه‌تی بووله‌وانه‌.

۱- خوالیخۆشبوو مام حه‌مه‌غه‌ریبی کاروانچی.

۲- خوالیخۆشبوو قوله‌ی حه‌مه‌خان.

۳- خوالیخۆشبوو سمایل حه‌مه‌خان و رحمان و جه‌ لالی کوری.

۳- خوالیخۆشبوو کاک عبدالله‌ی زاوی سمایل حه‌مه‌خان.

۴- خوالیخۆشبوو حویز عمر قاله‌.

۵- خوالیخۆشبوو مام قادری کاروانچی.

۶- خوالیخۆشبوو حاجی ره‌زای خاره‌ ئۆمه‌ر.

۷- خوالیخۆشبوو حاجی برایم خاره‌ ئۆمه‌ر.

۸- خوالیخۆشبوو خدر عارف.

۹- خوالیخۆشبوو عمر قاله‌.

۱۰- خوالیخۆشبوو سعید مام ره‌زا.

کاروانچی رۆلی نه‌قلیاتی ئیستایان ده‌دیت هه‌ر کاروانچی یه‌ک چوار پینج هه‌ستری هه‌بوو له‌گه‌ل گویدریژیک بۆ مینه‌کی خۆی جاران ولاخ به‌نرخ بوو هه‌ر که‌سێک هه‌ستریک یا ئه‌سپێکی هه‌بووایه‌ وه‌ک ئه‌وه‌بوو ره‌نجرۆقه‌ریکی هه‌بووایه‌ ئه‌گه‌ر گویدریژه‌کی هه‌بووایه‌ سه‌یاره‌یه‌کی گچکه‌ی هه‌بوو کاروانچی جگه‌ له‌گواستنه‌وه‌ی هاولاتی که‌ل و په‌لیشیان ده‌گواسته‌وه‌ له‌نیوان شاره‌کانی ئه‌م دیو ئه‌ودییو کوردستان بازاری کاروانچیه‌کان زۆرگه‌رم بوو چونکه‌ ریگاكان باش نه‌بوون جگه‌ له‌مه‌ شۆرشێ ئه‌یلول هه‌لگیرسابوو ریگای شاره‌کان له‌لایه‌ن حکومه‌ت گیرابوون و ئاسته‌نگیان دروست ده‌کرد له‌به‌رده‌م گواستنه‌وه‌ی که‌ل و پهل بۆیه‌ ده‌بوو به‌ولاخ بگوازیته‌وه‌ ئه‌م پیشه‌یه‌

رهواجی هه‌بوو تا راپهرین دوا‌یی ورده ورده به‌رهو کال بوونه‌وه چوو له‌به‌ر رهواجی ئەم پیشه‌یه له‌کۆیه خانی ولاخ زۆربوو له‌گه‌ل پیشه‌ی ئەم که‌ل و په‌لانه‌ی که‌ بۆ ولاخ به‌کار ده‌هات وه‌ک کورتان، زین، لغاو، توره‌که‌ی کا، جوار، خرار، تیرکه‌، زنجیر و قه‌راسه‌.

هه‌ندیک شتی دی که‌ باس‌مانکردن ولاخ پی‌ویستی به‌شوینیک بوو بۆ پش‌وودان له‌ناو شار به‌م شوینه‌یان ده‌گوت خان له‌کۆیه ئەم خانانه‌ هه‌بوون بۆ پش‌ودانی ئەم کاروانانه‌ی که‌روویان له‌کۆیه ده‌کرد باوه‌رتان هه‌بێ له‌شه‌سته‌کان و سه‌ره‌تای هه‌فتاکان له‌به‌ر قه‌ره‌بالغی و جموجۆلی بازرگانی نه‌ت ده‌توانی به‌ناو بازار و قه‌یسه‌ریه‌کان تی‌ پهری چونکه‌ له‌ وه‌رتی و خو‌شناوه‌تی و بیتوین و رانیه‌و قه‌لادز ده‌هاتنه‌ کۆیه بۆ کرینی هه‌موو جۆره‌ پێداویستی یه‌ک ئێمه‌ دوکانمان له‌ناو بازاربوو مه‌جالمان نه‌بوو وه‌لامی کریار بده‌ینه‌وه‌ به‌رده‌وامیش به‌لۆری که‌ل و په‌ل له‌به‌غدا ده‌هات وه‌ک شه‌کر هه‌موو جۆره‌ چایه‌ک وه‌ک چای پاشا، چای غزال، چای سیفین. هه‌روه‌ها قوماشی پۆلۆنی و فتاح پاشاو ئەفسه‌ری و که‌ل و په‌لی دیکه‌.

خانه‌کان ئەمانه‌ن:

- ۱- خانی گه‌وره‌ ناسراوه‌ به‌ خانی گه‌وره‌ له‌ناو بازاری کۆیه‌.
- ۲- خانی مه‌لا زاده‌کان که‌ به‌خانی خوالی‌خۆش‌بوو کاک فتحی به‌ناوبانگ بوو جیرانی مالی مه‌لای گه‌وره‌بوو.
- ۳- خانی خوالی‌خۆش‌بوو وه‌ستا عوسمان له‌گوزه‌ری کورتان درووان بوو.
- ۴- خانی خوالی‌خۆش‌بوو وه‌ستا مسته‌فا له‌ به‌رانبه‌ر مزگه‌وتی خادم سه‌جاده‌.
- ۵- خانی خوالی‌خۆش‌بوو یازبێد له‌به‌رامبه‌ر پیاو چاک شیخی شیخ موسر‌بوو نزیک قوتابخانه‌ی اولی‌.
- ۶- خانی خوالی‌خۆش‌بوو مام قادر یاسین له‌مه‌یدانی خواری‌.
- ۷- خانی خوالی‌خۆش‌بوو مام کریم له‌به‌رانبه‌ر مزگه‌وتی گه‌رمک‌.

۸- خانی خوالیخۆشبوو مام مهعروف له نزیک مزگهوتی گهرمک له گهرهکی دیانان.

ئهم خانانه وهک هوتیل و گهراجی ئه مرۆ بوو نرخى راگرتنى و لاخ به پى ی دوورى و نزیکى خانه که له بازار دهگۆرا خانی گهره و مه لایان و مام عثمان و وهستا مستهفا تایبته بوون به ناوچهی خوشناوهتی خانهکانی دیکه تایبته بوون به دهشتی کۆیه، له کۆیه چهند وهستایهک ههبوو و لاخیان نال دهکرد:

۱- خوالیخۆشبوو مام عزیز نالبهند.

۲- خوالیخۆشبوو وهستا به هجهت.

۳- خوالیخۆشبوو وهستا عثمان.

۴- خوالیخۆشبوو وهستا عمر نالبهند.

۵- خوالیخۆشبوو وهستا مستهفای نالبهند.

۶- خوالیخۆشبوو وهستا فهتحوڵلا نالبهند.

ئهمانه رۆلى په نچه رچیان دهبینی به لام به داخه وه ئهم پیشه وه رانه نه ماون خانهکانیش ویران بوون نالبهندهکانیش نه ماون بهم دوايه دوو وهستا کارى نالبهندیان دهکرد کاک عثمانى یا ئامینهو، رهحمانى سمایلى حه مه خان. له راستیدا کۆیه هه موو جوانیه میژووییهکانى جارانی له دهستداوه به تایبتهتى دواى راپه رین میژووی ئهم شاره به شیکی پرشنگداره له میژووی کورد جاران هه ر وهک چۆن و لاخ به کار دههات بۆ سواری و بارکردن، گا به هه مان شیوه بۆ بار کردن و سواری به کاردههات به تایبتهتى ره وهندهکان گایان زۆر به کاردههیتا.

جگه له مانه و لاخی گویدرێژ و هیسترو گایان بۆ زهوى کێلان به کاردههیتا پۆلیس ئه سپی به کاردههیتا بۆ سواری بۆ چوونه شوینی دوور وه زوو گه یشتن بۆ ئه و شویتانهی که تاوانی لى ئه نجام ده درا بهم پۆلیسانه یان دهگوت خه یاله له کۆیه چهند پۆلیسیکی خه یاله هه بوون وهک.

- ۱- خوالیخۆشبوو سمایل اغای نازەنین.
 - ۲- خوالیخۆشبوو علی قامچی رهش.
 - ۳- خوالیخۆشبوو مام پیروۆت.
 - ۴- خوالیخۆشبوو کاک عزیز باوکی هەربی و کاک ئاشتی.
 - ۵- خوالیخۆشبوو عەبدە قادر.
 - ۶- خوالیخۆشبوو رشید مام قادر.
 - ۷- خوالیخۆشبوو مغدید هەمه‌ره‌حیم.
 - ۸- خوالیخۆشبوو کاک مه‌جید.
- به‌خۆیان و قامچی یه‌ره‌شه‌که‌ی ده‌ستیان حوكمی هه‌موو وراتی
کۆیه‌یان ده‌کرد خۆزگه‌مان به‌م کات یاسا سه‌روه‌ر بوو.

زنجیره‌ی بیست و هه‌شتم

(پیشه‌وهره کونه‌کانی کویه‌ی جاران)

جاران له‌کویه چایخانه زۆربوو چونکه میوانه‌کی زۆر رووی له‌م
شاره ده‌کرد بۆ کرینی پێداویستی‌ه‌کانی ژیان و روژانه، زۆربه‌ی
چایخانه‌کان له ناو بازاربوون چایخانه‌کان به‌ناوی خاوه‌نه‌کانیان
ناوده‌بران.

۱-چایخانه‌ی عزیز تاهیر هه‌بۆر تا ئیستا له‌ژياندا ماوه‌و
له‌کاره‌که‌ی به‌رده‌وامه.

۲-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو عبدالله خاری سه‌عه‌ کۆر له‌نزیك
خانی گه‌وره‌بوو.

۳-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو سه‌عه‌کۆر له‌ دوا‌ی مردنی خاری له
شوینی ئه‌و به‌رده‌وامی به‌کاره‌که‌یدا.

۴-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو قادر هه‌مه‌د ناسراو به‌ قادری فقی
گولی چایخانه‌که ده‌که‌وته سه‌رتا‌قی سه‌ری مه‌یدان نزیك خانی گه‌وره

۵-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو مام صابر برای مام هه‌مه‌شین
له‌نزیك گوزه‌ری کورتان درووان دوا‌ی ئه‌و قادری حاجی هه‌سه‌نی
سناوه‌ کاری له‌م شوینه ده‌کرد.

۶-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو عبدالله مه‌لا فتح الله مه‌لاعباس.

۷-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو مام سمایل.

۸-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو کاک رسول مه‌زن.

۹-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو کاک مه‌هدی.

۱۰-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو مه‌مه‌ند ته‌ها له‌ناو بازار.

۱۱-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو قادر مام حسین.

۱۲-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو کاک رفیق حمد مه‌یته‌ر.

۱۳-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو کاک مسته‌فای سو‌فی قادر.

۱۴- چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو کاک صدیق مه‌لا صالح.

۱۵-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو زاهیری مام تاهیر.

- ۱۶-چایخانه‌ی زاهیری مه‌لا ره‌ئوف.
- ۱۷-چایخانه‌ی فتاح نانه‌وا.
- ۱۸-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو شه‌هید سلیمانی حه‌مه‌ قاوه‌چی.
- ۱۹-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو بکر اغا.
- ۲۰-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو ئۆمه‌ری چایه‌چی.
- ۲۱-چایخانه‌ی حمید مام حسین.
- ۲۲-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو قادر مام حسین.
- ۲۳-چایخانه‌ی حویژ نادر عه‌جه‌م.
- ۲۴-چایخانه‌ی به‌گزاده‌ مام عه‌بده.
- ۲۵-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو حمدامین عباس.
- ۲۶-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو کاکه‌ سور عه‌بداغا.
- ۲۷-چایخانه‌ی نیهاد واحد ئاشه‌وان.
- ۲۸-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو کاک محمد عبدالله گه‌محان.
- ۲۹-چایخانه‌ی خوالیخۆش بوو سمایل عه‌ره‌ب له‌ ئیستیلاک بوو له‌سه‌ره‌تای شه‌سته‌کان.
- ۳۰-چایخانه‌ی رشید مام قادر.
- ۳۱-چایخانه‌ی زاهیر ئه‌سه‌د جافه‌.
- ۳۲-چایخانه‌ی خوا لیخۆشبوو فتاح حکیم.
- ۳۳-چایخانه‌ی کریم سلیم.
- ۳۴-چایخانه‌ی صلاح مام عه‌بده.
- ۳۵-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو ئافه‌ برای تاهیر توفیق.
- ۳۶-چایخانه‌ی زاهیری ته‌نیشته‌ که‌باب برایان.
- ۳۷-چایخانه‌ی که‌و بازان خاوه‌نه‌که‌ی کاک فریاد.
- ۳۸-چایخانه‌ی ئاراس کاک مجید.
- ۳۹-چایخانه‌ی به‌هزاد عبدالله سور.
- ۴۰-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو مام ته‌ها.
- ۴۱-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو به‌کر مام قادر.
- ۴۲-چایخانه‌ی خوالیخۆشبوو عومه‌ری چایه‌چی.

- ۴۳-چایخانهی محمد فایه ق ئاغا مستهفا.
- ۴۴-چایخانهی حاجی واحد چایهچی.
- ۴۵-چایخانهی وهستا فەتاحی چایهچی.
- ۴۶-چایخانهی حەمەدی کەریمی لەسەر خانی قادری یاسینی بووه جگه له مانه هەندیک چایخانه هەبوون لەکوتایی پەنجاکان لەهاوین دەکرانه وه دواى عەسر تا درەنگانی شهو.
- ۱-چایخانهی خوالیخۆش بوو کاک قادر فقی گوری لهکانیله له ناو شیوی رهزان.
- ۲-دوی کاک قادر خوالیخۆشبوو کاک فائق اغا مستهفا لهکانیله چایخانهی داناوه.
- ۳-چایخانهی خوالیخۆشبوو مام تهها لهژیر جسرئ ئازادی.
- ۴-چایخانهی خوالیخۆشبوو سابیری قەساب لهناوباخچهکەى سەر جسرئ ئازادی.
- ۵-چایخانهی خوالیخۆشبوو بەکر مام قادر له پشت حەمامی پیسکان.
- ۶-چایخانهی بەکر عمر ئاغای شهوگیر له سەردەرگای خۆشناوان دواى ئه و خوالیخۆشبوو زاهیر مام رشید مام یحیا لههەمان شوین چایخانهی کردەوه پێیان دەگوت چایخانهی سەر قەبرۆکان.
- ۷-چایخانهی خوالیخۆشبوو فتاح حکیم لهتەم تەمان بوو ئیواران دواى عەسر گەنج و پیر روویان لەم چایخانانە دەکرد پشووهکی باشیان دەدا ئیوارانی شیوی رهزان و سەرجادەى رهزان هەر وهک حاجی قادر دەلى: نموونهى جەنەتە شیوی رهزانى.
- عاسى شاعیریش دەلى:
- من که کۆیەم سەیرى باغ و مەنزەرەم
گەر بى تو لوبنان من ببینى بى شک دەگرى وەرەم
بەلام مەخابن بۆ جوانى شیوی رهزان و جوانى سروشتى کۆیە
بۆتە وێرانە دواى راپەرین کاک دلێر عثمان عەونى لەزارى مامۆستا

احمد دلزار دهگيرته وه كه كاتى خوئ له كۆيه ژنيك به ناوى زهينه به رهق چايخانهئى داناوه.

جگه له مانهئى كه باسمانكردن چهند چايخانهيهكى ديكهئى كۆييان هه بوو له چنارۆك.

۱- چايخانهئى صابر مه لا رهئوف جهلى زاده.

۲- چايخانهئى خوالىخوشبوو مامۆستا عزيز حسين.

۳- چايخانهئى خوالىخوشبوو اسماعيل خهيات.

۴- چايخانهئى خوالىخوشبوو فاروق جمال.

۵- چايخانهئى خوالىخوشبوو عمر حسن.

زۆركهس بۆ پشوو ئىواران دهچووه چايخانهكانى چنارۆك تهختهو ته پلهئى چاخانهكان زۆر سادهبوون لهلايهن دارتاشهكان دروست دهكرا ههئندئى جار سئى پاي چايخانهكان پليت بوو لاي تهنهكهچى دروست دهكرا قۆريهئى شوشه له چايخانهكان بهكاردههات بهلام لاي وهستا تۆق بهنديان دهكرد بۆ پاراستنى لهشكان ئهمانه بهم كار ههلهدهستان.

۱- وهستا عثمانى مامم بوو.

۲- وهستا احسانى مام عثمان.

۳- وهستا نصرالله.

وه سهماوهرهكانيشيان لاي ئهو وهستاiane كه ئاماژهمان پيكرد دروست دهكرد، چايهچى رهژوويان بهكاردههيتا بۆ چاليتنان چونكه نهفت كهه بوو غاز ههرنهبوو.

مستى محمد عبدالله

زنجره‌ی بیست و نۆ

(پیشه‌وهره کۆنه‌کانی کۆیه‌ی جاران)

یه‌کیک له‌پیشه‌کانی دیکه‌ی شاری کۆیه‌ی پیشه‌ی قه‌سابی بوو چه‌ند بنه‌ماله‌یه‌ک ئه‌م کاره‌یان ئه‌نجام ده‌دا جاران ئاژهل نرخ‌ی زۆر هه‌رزان بوو کیلۆی گوشتی به‌رخ له‌ پیش قه‌ناره به‌ دوو دره‌م بوو خه‌لک گوشتی بزن و ره‌شه‌ولاخیان زۆر به‌خه‌راپی ده‌خوارد باوه‌رتان هه‌بی ئه‌گه‌ر قه‌ساب ره‌شه‌ولاخی سه‌ر ببریایه‌ ده‌بوو رۆژیک پیشتەر قه‌سابه‌که‌ ریکلامی بو بکردبایه‌ زۆرجار خوالیخۆشبووان مام حه‌مه‌شین و مام صالحی قه‌ساب به‌ بازاردا ده‌هاتن هاواریان ده‌کرد ده‌یان گوت هه‌رکه‌سیک تالبی شفته و کفته‌یه به‌یانی جوانه‌گایه‌کی قه‌له‌و سه‌رده‌برین مالی کفته‌و شفته‌یه ئه‌وه‌ی مه‌به‌ستی بویه ده‌چوو به‌ردوکانی مام صالح باوکی کاک شوان پیاویکی جوان و ریک پۆش بوو نه‌ختیک ده‌له‌نگی هه‌میشه‌ گۆچانی پی بوو جاران که‌له‌شه‌ حه‌یوان له‌ قه‌سابخانان به‌ولاخ ده‌گوازاراوه بو دوکانی قه‌سابه‌کان کاک مه‌حمود گوئ درێژه‌کی باشی هه‌بوو ته‌خته‌یه‌کی له‌سه‌ر پشتی گوئ درێژه‌که‌ دانابوو که‌ ده‌ قولابی گوشتی پیوه به‌ستراوو که‌له‌شه‌کانی به‌م لاو ئه‌ولای ته‌خته‌که‌ شۆر ده‌کرده‌وه دوکان به‌دوکان که‌لاشه‌کانی دابه‌ش ده‌کرد جاران تاکۆتایی په‌نجاکان قه‌سابخانه له‌ شوینی گه‌راج بوو به‌رانبه‌ر باخچه‌ی فریشه له‌دوو هۆده‌ی گچکه‌ پیک هاتوو دوا‌ی له‌سه‌ره‌تای حه‌فتاکان گوازاراوه نزیک باخچه‌ی مام قادر دزه‌یی چه‌ند سالیکی پیش ئیستا قه‌سابخانه‌یه‌کی مؤدیرنی دیکه‌ کراوه‌ته‌وه له‌سه‌ر ریگای ته‌ق ته‌ق ئه‌مه‌ش ناوی قه‌سابه‌کانه:

۱- خوالیخۆشبوو کاک مغدید.

۲- خوالیخۆشبوو کاک عزیز مغدید.

۳- خوالیخۆشبوو ابوبکر قه‌ساب.

۴- خوالیخۆشبوو محمود قه‌قئ.

- ۵- خوالیخۆشبوو حمید فەقی.
 - ۶- خوالیخۆشبوو سەعید ابوبکر.
 - ۷- خوالیخۆشبوو خارە ابوبکر.
 - ۸- خوالیخۆشبوو واحد ابوبکر.
 - ۹- خوالیخۆشبوو سۆفی محمد.
 - ۱۰- خوالیخۆشبوو خدر سۆفی محمد.
 - ۱۱- خوالیخۆشبوو سابیر سۆفی محمد.
 - ۱۲- خوالیخۆشبوو مغید سۆفی محمد.
 - ۱۳- خوالیخۆشبوو خالد سۆفی محمد.
 - ۱۴- خوالیخۆشبوو عمر خدر.
 - ۱۵- خوالیخۆشبوو فەقی عثمان.
 - ۱۶- خوالیخۆشبوو شەهید حەمە تاهر.
 - ۱۷- خوالیخۆشبوو عەباس قەساب.
 - ۱۸- خوالیخۆشبوو نادر قەساب.
 - ۱۹- خوالیخۆشبوو شفیق نادر قەساب.
 - ۲۰- خوالیخۆشبوو حەمە جەمباراش.
 - ۲۱- خوالیخۆشبوو عمر حەمە جەمباراش.
 - ۲۲- خوالیخۆشبوو عثمان حەمە جەمباراش.
 - ۲۳- خوالیخۆشبوو مام کریم شانه باوکی شەهید مامۆستا حمید.
 - ۲۴- مام صالح باوکی کاک شوان.
 - ۲۵- خوالیخۆشبوو نادر صابر سۆفی محمد.
 - ۲۶- خوالیخۆشبوو رەشید قەساب.
 - ۲۷- جەنگی سعید.
 - ۲۸- فریاد سعید.
 - ۲۹- خوالیخۆشبوو کاک جەمال لای کاک مەغدید کاری دەکرد.
- گۆشتی لەسەر تریانە دادەنا دەی گەراند بۆ فرۆشتن بەنرخێ
هەرزانتەر چونکە سەلاجە نەبوو گۆشتی تێدا هەلگرن

ئەمەى سەيرو سەمەرەبوو زۆرجار كاك مغدید لە جەمال
تورە دەبوو بەتایبەتى ئەوكاتانەى كە جەمال گۆشتى نەفرۆشتبايە و
هینابايەو كاك مەغدید دەيكرد بە ھەراو پشتى مىلى جەمالى دەگرت و
بلندى دەكرد و بەقولابى گۆشتەكەى دەكرد جەمالى قور بەسەریش
و ھەك كیشكە دەلەرزى و ھاوارى دەكرد ناچار جیرانەكان بەھانای
جەمال دەچوون و گۆشتەكەیان بۆ ساغ دەكردەو ھەم مەغدید
جیرانمان بوو زۆر ئاشنا بوو لەگەل باوكم مامەلەشیان پێكەو ھەبوو
ھى پێستە.

۳۰- خوالیخۆشبوو كاك عزیز مغدید جگە لەكارى قەسابى
بەلێندەرى دابینكردنى گۆشت بوو بۆ سەربازگەكان.
۳۱- خوا لیخۆشبوو وەستا احمد.

ئێستا نەو ھى قەسابە كۆنەكان بەردەوامن لەسەر پیشەى باوك و
باپیرانیان جارێ باری ژيانى قەسابەكان باش نەبوو بە پارەى پێست و
ریخەلۆك كاسبى خۆیان دەكرد چونكە پێست نرخىكى زۆر باشى
دەكرد دەبوو كریارى برێك پارەى بدابایە بەقەساب بۆ ئەو ھى كارى
پێ بكات وە روژانە قەسابەكە دەبووایە پێستەى بدابایە بەو بازرگانەى
كە پارەكەى لێ وەرگرتوو تا ئەوكاتەى پارەكەى پێ دەكردەو ھەممانە
ھەبوو قەسابەكانى كۆیە بەبنەمالەى خەسرەوى ناسراون بنەمالەى كە
خۆشەوێست و پێ كیشەبوونە.

زنچیره‌ی سی

(پیشه‌وهره کۆنه‌کانی جارانی کۆیه)

له‌مه‌وپیش ئاماژه‌مان به‌وه‌کرد که‌شاری کۆیه پی‌گه‌یه‌کی بازرگانی
گرنگی هه‌بوو به‌م هۆیه‌وه کاروان و میوان له‌هه‌موو شوینیک روویان
تیده‌کرد ئه‌م هه‌موو میوانه پتویستیان به‌خواردن و چیشته‌خانه و
که‌باب‌خانه هه‌بوو له‌شاری کۆیه چهند چیشته‌خانه‌یه‌ک هه‌بوو.

۱- چیشته‌خانه‌ی خوالیخۆشبوو رینگه له‌سه‌ر جاده‌بوو به‌دیواری
مزگه‌وتی گه‌وره‌وه نووسابوو له‌ده‌رگای بازار رینگه پیاوێکی
خۆشه‌ویست بوو هه‌میشه مه‌ندیله‌کی سپی له‌سه‌ر بوو نه‌فه‌ریک برنج و
مه‌ره‌گه‌و گوشت دوو دره‌هم بوو.

۲- چیشته‌خانه‌ی خوالیخۆشبوو هه‌مه‌عه‌بۆ و حسین هه‌مه‌عه‌بۆ جگه
له‌برنج و مه‌ره‌گه گپه‌شیان ده‌فرۆشت له‌گه‌ل جگه‌ر دوکانیان له‌ته‌نیشته
ئێستێلاک بوو.

۳- چیشته‌خانه‌ی وه‌ستا هه‌ویزی برای کاک رینگه‌ی جگه له‌مانه
له‌هه‌فتاکان ئه‌مانه چیشته‌خانه‌یان دانا.

۱- خوالیخۆشبوو کاک حویز مطعمچی.

۲- خوالیخۆشبوو قادر اغا.

به‌لام له‌کۆیه که‌باب‌خانه‌ی زۆرنایابی لی بوو:

۱- که‌باب‌خانه‌ی وه‌ستا حمدامین وه‌ستا صالح کوره‌کانی کاک خالد
و کاک وشیارو کاک دلشاد یارمه‌تی ده‌ری باوکیان بوون.

۲- که‌باب‌خانه‌ی خوالیخۆشبوو وه‌ستا رسول کاک قادری کوری
یارمه‌تی ده‌ری بوو.

۳- که‌باب‌خانه‌ی وه‌ستا قادر کاک اکرمی کوری یارمه‌تی ده‌ری بوو
هه‌رسی که‌باب‌خانه له‌ریزه‌ک بوون له‌نزیك خانی گه‌وره.

۴- که‌باب‌خانه‌ی خوالیخۆشبوو کاک کاوه‌یس وه‌ستا مه‌ولودی برای
یارمه‌تی ده‌ری بوو ئه‌م که‌باب‌خانه‌یه له‌ته‌نیشته ده‌رگای قه‌یسه‌ری کۆن
بوو زۆر به‌ناوبانگ بوو.

- ۵- که بابخانه‌ی خوالیخۆشبوو مام اسماعیل کاک زیریان و کاک که مالی کوری یارمه‌تی ده‌ری بوون.
- ۶- که بابخانه‌ی کاک زاهیر علی.
- ۷- که بابخانه‌ی کاک سلیمان له‌نزیك بانگ.
- ۸- که بابخانه‌ی خوالیخۆشبوو احمد وه‌یسی له‌نزیك مزگه‌وتی خادم سه‌جاده.
- ۹- که بابخانه‌ی خوالیخۆشبوو مام ئۆمه‌ر.
- ۱۰- که بابخانه‌ی خوالیخۆشبوو قادر اغا.
- ۱۱- که بابخانه‌ی برایان که خاوه‌نه‌که‌ی کاک رزگار عبدالله وکاوه عبدالله بوو.
- ۱۲- که بابخانه‌ی کاک سعید.
- جگه له‌مانه‌ی که باسما‌ن کرد جگه‌ر چی هه‌بوون:
- ۱- خوالیخۆشبوو وه‌ستا علی جگه‌رچی.
- ۲- خوالیخۆشبوو محمد جگه‌رچی.
- نرخ‌ی نه‌فه‌ریک جگه‌ر دوو دره‌م بوو هاوشیوه‌ی که باب جاران که بابچی له‌به‌رچاوی خه‌لک گوشتی خۆمالی له‌قیمه‌ ده‌دا بۆیه تام و چیژێ خۆی هه‌بوو به‌داخه‌وه به‌شی زۆری که بابچییه‌کان له‌ژياندا نه‌ماون جاران هه‌بوو له‌شوینی زۆر دوور ده‌هات به‌مه‌به‌ستی که باب خواردن.

زنجیره‌ی سی و یه‌که‌م

(رهمه‌زانی کۆیه‌ی جاران)

رهمه‌زانی جاران کۆیه تایبەت مەندی خۆی هەبوو هەندیک داب و نەریست پەیرەو دەکرا چێژی دەدا بەرهمەزان کە رهمەزان دەهات خواپەرستی ریزگرتن لە گەورەیی ئەم مانگە دەگیرا هەر لە یه‌که‌م شەو لە سەر جەم مزگەوتەکان دەنگی کە بارو ستایش ئایینی بەرز دەبۆو بەلام ئەم کارە زووئەنجام دەدرا لە یه‌که‌م شەو لە دواى سەعات یه‌کی نیو شەو خوالیخۆشبوو مام عەزیز زەینەل و کاک جەمال عەزیز خوالیخۆشبوو حەمە عەبۆ و حسینی کوری بەخۆیان و دەهۆلەکانیان لەمالەکانیان دەهاتتە دەرەووە بەپێیان بەناو کۆلانە تەنگەبەرەکانی کۆیه دەروێشتن بەدەم کوتانی دەهۆلو زورنا ژەنین تام و چێژەکی زۆر خوشیان دەدا بەم مانگە پێرۆزە جاران خەلک بەم دەهۆل و زورنایە هەلدەستاوە بۆ پارشیو خواردن گەلیک جار دەهۆل چیه‌کان ئەگەر بیان زانیبا خانەوادەیه‌ک بەخەبەر نەهاتووە لەبەر دەرگای ئەم ماله‌ باشتر دەهۆلەکه‌یان دەکوتا ئێمە منداڵ بووین زۆر خوشحال دەبووین کە گوێمان لەدەنگی دەهۆل دەبوو لەپشت دەرگای حەوشە رادەوه‌ستاین تا دەهۆل دەهات و سەیرمان دەکرد خەنی دەبووین بەچاوی خەوالو.

ئێمە منداڵ بووین رۆژومان لەسەر نەبوو دایک و باوکمان دەیان گوت هەتا بەیانی یا هەتا نیوەرۆ بە رۆژوو بن دواى نان بخۆن رۆژوووەکەتان بۆ گری دەدەین خوزگە دایک و باوکمان مابووایە بۆ ئەوێ وەک جاران رۆژوووەکانیان بۆ گری داباین لەمەش خوشتر کاتی دواى عەسرو ئێواران بوو دواى نوێژی عەسر مەلا وتارو وەعزی دەخوێندەووە لە مزگەوتی گەورە بەسەدەها منداڵ و لاو پیر دەهاتتە مزگەوت بۆ گوێ گرتن لەوتاری مامۆستا بەلام ئەوێ سەیرو خوش بوو ئەم منداڵانە لەسەربانی مزگەوت دادەنێشتن و لەسەر رۆخی دیواری مزگەوت لاقمان شۆر دەکردەووە گوێمان لەوتارەکه‌ دەگرت

دوای ته‌واو بوونی وتار ئەم حەشاماتە بلالوویان دەکرد دەچوونە ئیستیلاک لەم شوینە ھەموو جوۆرە شیرنەمەنیەکی لیتیوو بەتایبەتی. خوالیخۆشبوو صابر ھەلوا ھەموو جوۆرە ھەلواو چوکلات و شەکرۆکەو پاقلاوہیەکی لەسەر میزێکی گەورە دانا بوو چەند گلوپەکی داگیرساندبوو دەیکرد بە چراخان ھاوار ھاواری کاک صابرو جموجۆلی مندالان دیمەنیکی جوانی بەرەمەزان بەخشی بوو ھەر مندالە ی عانەییەکی مووچە ی روژانە ی خۆی خەرچ دەکرد شیرنەمەنی وەک پاقلاوو لوqm و شەکرۆکە ی ترش و شیرنی پی دەکری و دەمان خستە باخەل و گیرفان دوایی دەچوونە سەر قادرمەکانی کۆنە نادێ کۆیە لەتەنیش کۆنە سەرابوو لەسەر فلکە ھەموومان چاوەرێ ی تۆپ تەقانی خوالیخۆشبوو مام حەمە عەبۆ بووین.

ئەوہی سەیرۆ سەمەرەبوو مەلا عبدالرحمن پێش بانگ بەپێنج دەقیقە دەھاتە سەر قادرمەکان لەناومندالەکان رادەوہستا کەکاتی بانگ دەھات مەلا عبدالرحمن مەندیلەکە ی لەسەری دەھێنا خواروہ چەند جارێک رای دەوہشانە کە ئەم کارە ی ئەنجام دەدا حەمە عەبۆ لە گردی قشڵە لیتی دیار بوو یەکسەر تۆپەکە ی وەستا رەجەبی دە تەقاند ئەمە ی سە یربوو مەلا چەند جارێک سەعاتە زنجیردارەکە ی لە گیرفان دەردەھێناو تەماشای دەکرد مندالانیش تیکرا ھاواریان دەکرد مەلا تەواوہ بایدە ئەویش دەیگوت سەبربگرن ماویەتی کە مەلا مەندلی بادەداو گرمە ی تۆپ دەھات مندالەکان شیرنەمەنیەکانیان لەگیرفان دەھێنا دەرەوہو بەدەم گەرانەوہ بۆ مال دەیان خوارد تۆپی مام حەمە عەبۆ بەکەونە پەرۆ و پیتاوی دراو دە ی ئاخاند بەداریکی ئەستور جوان دەپپەست و ھەندیک باروتی لەسەر کونی پشتموہ دادەنا بەداریکی درێژ ئاگری لەباروتەکە نزیک دەکردەوہو گرمە ی دەھات لەکۆیە ھەموو مالیک گوێ ی لەدەنگی تۆپ دەبوو فتاریان دەکردەوہ ئەم تۆپە لەلای مالی خۆمان لەبەر دەرگای دار الضیافە داندراوو لەلایەن سەربازەکانی رژیمی لەناو چوو ئەم شوینە بارەگا بوو بەلام بە داخوہ لەدوای سالی ۱۹۸۹ ئەم تۆپە دزرا لەلایەن سەربازەکانی رژیمی لەناوچوو.

له‌رهمه‌زاندا هه‌ندیك خوادن دروست ده‌كرا وه‌ك لوقمه‌ قازی
 زرۆبی شلكینه كه له‌ناو شیله شه‌كر دایان ده‌نا زۆر خۆش و به‌تام بوو
 كابانی ئیستا نازانن دروستی بكهن له‌مالان پارشیو ژنه‌كان هه‌ویریان
 ده‌شیلاو له‌بری خه‌میره هه‌ویر ترشیان تیده‌کرد گهرم ته‌ شتۆكه
 هه‌ویریان داده‌پۆشت وه‌ختی عه‌سر له‌سه‌ر خوانه‌ پانیان ده‌كرده‌وه
 ده‌یانكرده ئه‌ستۆكه به‌روون و كونجی دوایی له‌سه‌ر تریانه‌یان داده‌ناو
 ده‌مان خسته‌ سه‌ر سه‌رمان و ده‌مان برده‌ لای فرنی نانه‌واو بۆ
 سووركردنه‌وه ئیواره‌و پارشیو ده‌مان خوارد به‌راستی به‌تام و چیژ
 به‌شه‌وانی رهمه‌زان خه‌لك له‌ده‌ره‌وه بوون به‌تایبه‌تی خه‌یاته‌كان کاریان
 ده‌كرد بۆ جل و به‌رگ دروون بۆ ئاماده‌باشی بۆ جه‌ژن له‌كاتی یه‌كه‌م
 رۆژی جه‌ژن ده‌هۆل و زورنا ده‌گه‌را مال به‌مال گه‌ره‌ك به‌ گه‌ره‌ك هه‌ر
 ماله‌ شتیکی به‌خشیش ده‌دا به‌ ده‌هۆلچی له‌ یه‌كه‌م رۆژی جه‌ژن جیران
 و خزم سه‌ردانی یه‌كتریان ده‌كرد هه‌ركه‌سیك عاجزی هه‌بوایه‌ ئاشت
 ده‌كرانه‌وه له‌لایه‌ن ردین سپی و مه‌لا ئایینییه‌كان.

به‌راستی رهمه‌زانی جارانێ كۆیه‌ تام و چیژی خۆی هه‌بوو ده‌هۆل
 و زورنا ژه‌نه‌كان وه‌ك پیشه‌یان لێ هاتبوو له‌كاتی ئاهه‌نگ و ژن
 گواستنه‌وه به‌شداریان ده‌كرد خۆشی و تام و چیژیان به‌خۆشی و هه‌
 له‌په‌ركێكان ده‌به‌خشی جگه‌ له‌مانه‌ی كه‌باسمانكردن سه‌رجه‌م چایخانه‌ و
 چیشته‌خانه‌كان داده‌خران مۆله‌ت نه‌بوو بۆ كردنه‌وه‌ی خواردنگه‌كان
 رهمه‌زان ریزی لیده‌گیرا دوورۆژ پیش هاتنی رهمه‌زان بانگه‌وازیان
 ده‌كرد له‌رادیو هه‌ركه‌سیك مانگی دیت با خه‌به‌ری نزیكترین دادگا بدات
 بۆخۆشیتان له‌كۆیه‌ چه‌ند براده‌ریك هه‌بوون هه‌میشه‌ له‌ناو شیوی
 ره‌زان ئاره‌قیان ده‌خواردوه‌ كه‌ پێكهاتبوون له‌:

١- خوالیخۆشبوو خورشید رفعت عه‌لاو ناسرابوو به‌ خورشه‌ی

سایه‌ق.

٢- خوالیخۆشبوو جلال مام قادر.

٣- خوالیخۆشبوو عمر حاجی كاكه‌ امین.

۴- خوالیخۆشبوو کاک غفور بایه زید.

۵- خوالیخۆشبوو کاکه سواری باخچه وان.

له ره مه زانی سه ره تای شهسته کان شهوی پیش ره مه زان هه ر پینچ به چه پله و گۆرانی هه تلی لینجان هه تلی لینجان له ناو شیوی ره زان دینه وه به ره و شار راست ده چنه مالی حاکم له ده رگا ده دن حاکم دینه ده ره وه وه ده لی فه رموون هه ر پینجیان ده لین جه نابی حاکم مانگمان دیتوو جه نابی حاکم ده لی که نگین مانگتان دیتوو هه موویان ده لین سی رۆژه حاکم به پۆلیسه کانی ده لی بیان به ن بو سجن هه تا دواي جه ژن ته وقیفی کردن هه قی شایه دی درۆ حاکم زانیاری هه بوو له سه ر ئەم جه ماعه ته مه شروب خۆره خودا به ره حمی خۆی ره حمیان پی بکات.

زنجیره‌ی سی و دوو

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه جاران)

هه‌روه‌ک باسمانکرد هه‌موو جۆره‌ پيشه‌وهریک له‌شاری کۆیه هه‌بووه به‌رگدرووش يه‌کێک بووه له‌پيشه به‌ناوبانگه‌کانی ئەم‌شاره، خه‌ياته کۆنه‌کانی کۆيه هه‌موو جۆره‌ جل و به‌رگيکی پياوانه‌و ژنانه‌يان زانيوه که‌بيدروون جل و به‌رگی پياوانه وه‌ک کورته‌ک و شه‌روار، مراد خانی، ديموکراتی، رانک و چۆغه‌ری مه‌ره‌ز، رانک و چۆغه‌ری قوماش، کراس و شه‌روار، کورته‌کی به‌لۆکه‌ بۆ به‌سالاجووان، کوره‌جه‌ی ژنه ره‌وه‌ند، جگه له به‌رگدرووی پياو هه‌ندێ ژن کاری خه‌ياتيان ده‌کرد به‌ده‌ست که‌واو سه‌لته‌و کراسی ژنان و جلکه بووکیان ده‌دووری به‌رگ درووه‌کان زۆربه‌يان دوکانيان له‌ناو هه‌ردوو قه‌يسه‌ری بوو:

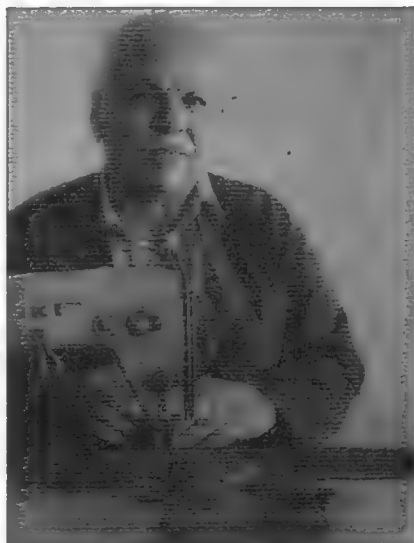
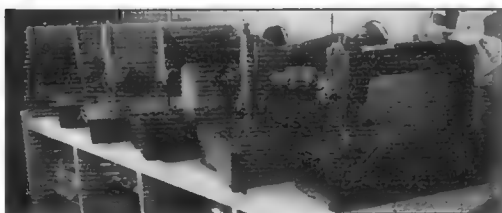
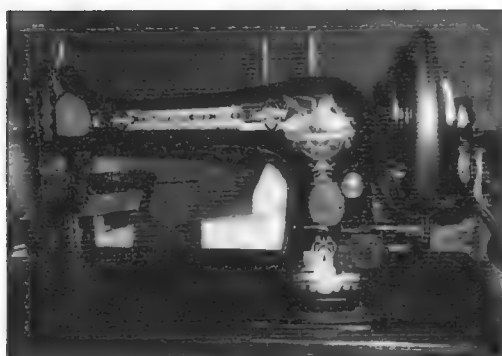
- ۱- وه‌ستا ره‌فيق له قه‌يسه‌ری کۆن بوو.
- ۲- خوالیخۆشبوو قادر ره‌واندزی.
- ۳- خوالیخۆشبوو عزيز قادر ره‌واندزی.
- ۴- خوالیخۆشبوو حاجی عمر حاجی احمد.
- ۵- خوالیخۆشبوو مام عبدالله ده‌رزی.
- ۶- خوالیخۆشبوو عه‌به‌ه حاجی قاره‌ان.
- ۷- خوالیخۆشبوو حمدامین به‌گ.
- ۸- باقی هیرانی.
- ۹- صباح مام حسین.
- له‌قه‌يسه‌ری نوێ ئەم به‌رگ درووانه هه‌بوون.
- ۱- خوالیخۆشبوو مام ره‌شاد.
- ۲- خوالیخۆشبوو جلال حمد به‌گ ناسراو به‌جلال مختار.
- ۳- خوالیخۆشبوو وه‌ستا عبدالرحمن مه‌لا ره‌ئوف باوکی خوالیخۆشبوو کاک امیر.
- ۴- خوالیخۆشبوو وه‌ستا مسته‌فا سه‌ردۆری.

- له ناو بازاريش ئەم بەرگ درووانه هه‌بوون:
- ۱- خوالیخۆشبوو اکرم عمر ده‌باغ.
 - ۲- خوالیخۆشبوو مجید حاجی عمر.
 - ۳- خوالیخۆشبوو وه‌ستا رشاد عبدالله خه‌نجه‌رچی.
 - ۴- خوالیخۆشبوو مجید فقی عه‌ولا.
 - ۵- خوالیخۆشبوو وه‌ستا محی الدین قه‌بره‌له‌کن.
 - ۶- وه‌ستا طاهر محی الدین.
 - ۷- وه‌ستا صدیق محی الدین.
 - ۸- مامۆستا دلاوهر مه‌جید فه‌قی عه‌ولا.
 - ۹- خوالیخۆشبوو عثمان عباس.
 - ۱۰- خوالیخۆشبوو انور حه‌مه‌ علی.
 - ۱۱- حه‌مه‌ علی فقی برایم.
 - ۱۲- وه‌ستا شوکر مام فتحی.
 - ۱۳- وه‌ستا مامه‌ مام طه‌.
 - ۱۴- وه‌ستا ابرها.
 - ۱۵- وه‌ستا موفق ابرها.
 - ۱۵- سعید ابرها.
 - ۱۶- وه‌ستا عزیز مام عبدالله.
 - ۱۷- خوالیخۆشبوو وه‌ستا صابر سعید.
 - ۱۸- خوالیخۆشبوو صابر مصطفی صابر یا‌عاسمه‌.
 - ۱۹- خوالیخۆشبوو شادمان جمال.
 - ۲۰- وه‌ستا ئاسۆ عه‌بدالرحمن.
 - ۲۱- وه‌ستا اسماعیل جلال.
 - ۲۲- خوالیخۆشبوو اسماعیل حاجی قادر.
 - ۲۳- سه‌رباز اسماعیل.
 - ۲۴- وه‌ستا دلدار اسماعیل.
 - ۲۵- وه‌ستا عمر حاجی حسن.

- ۲۶- وهستا دلشاد قادر.
 - ۲۷- وهستا کمال اسماعیل.
 - ۲۸- وهستا مامه.
 - ۲۹- خوالیخووشبوو کاک معصوم.
 - ۳۰- حمید عه‌بده حاجی قاره‌مان.
 - ۳۱- خوالیخووشبوو مجید عه‌بده حاجی قاره‌مان.
 - ۳۲- وهستا رینوار اکرم.
 - ۳۳- وهستا فتاح مه‌لا عه‌بد.
 - ۳۴- وهستا سه‌رکه‌وت.
 - ۳۵- شو‌رش حاجی عمر.
 - ۳۶- خوالیخووشبوو وهستا صابر مام طاهر.
 - ۳۷- خوالیخووشبوو صدیق مام طاهر.
 - ۳۸- وهستا جه‌نگی صدیق.
 - ۳۹- خوالیخووشبوو وهستا شفیق عبدالرحمن.
 - ۴۰- وهستا مشیر شفیق.
 - ۴۱- خوالیخووشبوو سه‌عید حاجی مسته‌فا چه‌له‌بی.
 - ۴۲- خوالیخووشبوو سابیر مه‌لا ره‌ئوف.
 - ۴۳- خوالیخووشبوو شه‌هید یوسف حنا.
 - ۴۴- خوالیخووشبوو عبدالرحمن فقی عه‌ولا.
 - ۴۵- خوالیخووشبوو شیخ سه‌لاح کاکه‌سالح.
 - ۴۶- خوالیخووشبوو وهستا ره‌ئوف.
 - ۴۷- خوالیخووشبوو وهستا مسته‌فای حاجی قاره‌مان.
 - ۴۸- وهستا ئه‌فه‌ندی خه‌یات.
 - ۴۹- که‌یفی سلیمان قاوه‌چی.
 - ۵۰- خوالیخووشبوو ه‌مید کاکه‌ئه‌سوه‌د.
- جگه‌ له‌م وهستا کۆنانه هه‌ندی‌ک وهستای گه‌نج ئیستا په‌یدا‌بوونه
وه‌ک وهستا (ئالان صدیق، وهستا کاوه‌ اسماعیل، وهستا ریکار شوکر،

وهستا هیتن شوکر، ریتیوار شوکر وهستادیاری پیتشرهو. له کۆیه وهستا عهزیزی ملا واحد جلکی بووکی دهوری زۆر بهتەمه‌ن بوو خوالیخو‌شبوو نه‌تکم نوریه، سه‌عديه محمد مه‌لا عاسی، زیبا محمد مه‌لا عاسی، به‌رگ دروه‌کی باش بوون بۆ ژنان).

یا قدری مام عثمان، یا سه‌سییه عمر، یاحمدیه حسن ملا احمد، یاعه‌یشی رشید میران خیزانی صدیق چایه‌چی، یا حمدیه عه‌بده سلام، یازه‌کی خیزانی مام عمر پۆلیس، یاحه‌یب دایکی وهستا صالحی، یافاتم خوشکی وهستا صالح، یا سه‌بیحه هه‌مدامین ره‌سول که له گه‌ره‌کی به‌فری قه‌ندی بوو. ئەمانه سه‌له‌ته‌یان دهوری به‌ده‌ست به‌لام به‌داخه‌وه ئەم به‌رگ درووانه نه‌ماون مه‌کینه‌ی به‌رگدرووه‌کان به‌پێ کاری ده‌کرد هی ژنانیش به‌ ده‌ست ده‌یان سوراند مه‌کینه‌ی به‌رگدرووه‌کان ئەم مارکانه‌بوون (سونگه‌ر، باف، جۆکی، برازه‌ر، په‌پوله) به‌رگدرووه‌کان ئوتووئ ره‌ژوویان به‌کار ده‌هینا جاران لادئ یه‌کان باوه‌ریان به‌ به‌رگدرووه‌کان لاوز بوو هه‌ندیک جار که قوماشیان ده‌برد بۆ لای به‌رگدروو ده‌یان گوت وهستا به‌ کیشانم لئ وه‌ر‌بگه‌ به‌ کیشانم بده‌وه له بازار ئەم دیارده‌م دیتوه.

وهستا ئەكرمى خهيات

زنجیره‌ی سی و سی و یه‌م

(پیشه‌وهره‌کانی جارانی کویه)

هه‌قمه شانازی بکه‌م به‌شاری کویه چونکه هه‌میشه سه‌ر قافله‌و
پیشه‌نگ بووه له‌داهینان و پیشه‌وهری شاره‌زاو پشت ئه‌ستور بووه
به‌رۆله‌کانی بۆدایینکردنی که‌ل و پهل و پێداویستییه‌کانی له‌م شاره
له‌دیر زه‌مانه‌وه پیشه‌وهری زیرنگرو زیوی لیبووه له‌وانه:

- ۱- خوالیخۆشبوو مغدید مولود.
- ۲- خوالیخۆشبوو کمال طاهر مه‌لاحیب.
- ۳- زرار طاهر مه‌لاحیب.
- ۴- خوالیخۆشبوو عبدالرزاق زیرنگر.
- ۵- خوالیخۆش بوو جلال حمدامین.
- ۶- خوالیخۆشبوو کمال حمدامین.
- ۷- مامۆستا مجید حمدامین.
- ۸- وه‌ستا اکرم محمود.
- ۹- وه‌ستا ئازاد حاجی عمر.
- ۱۰- ئاراس مغدید مولود.
- ۱۱- ئازاد مغدید مولود.
- ۱۲- کاک سرود عزیز مغدید.
- ۱۳- کاک سه‌رکۆ عزیز مغدید.
- ۱۵- کاک نه‌وزاد وه‌ستا رشید.
- ۱۶- کاک ئاسۆ وه‌ستا بکر.
- ۱۷- کاک شفیق زیرنگر.

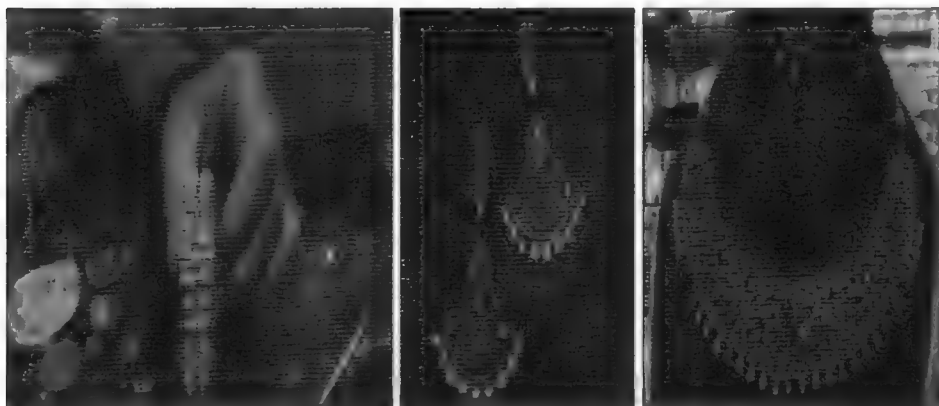
له‌دایکم بیستوووه که‌جوله‌که‌کانی کویه ئه‌م پیشه‌یان کردوووه

له‌وانه:

- ۱- شه‌لکه.
- ۲- دانیاڵ.
- ۳- موسای صالحۆکی مۆشکه‌ی.
- ۴- بله‌ خواره.

زیرینگره‌کانی کۆیه ئەم جوۆره زیرانه‌یان دروست ده‌کرد (مله‌گۆ، گواره، بلبله، گهرده‌ن لغ، تاسه‌سه‌ر کللوی زیر، بازن، سیلوله، قه‌نه‌فربه‌ند، گۆبه‌رۆک، حجیل، پشتینی زیر، ماشالاله بۆ نیچه‌وانی مندالی ساوا له‌گه‌ل مۆریه‌ شین، عاشق به‌ند).

نرخ‌ی زیر له‌شه‌سته‌کان دینارو نیوه‌ک بوو ئیمه‌ دوکانمان له‌ته‌نیشت کۆنه‌ کتێبخانه‌ی کۆیه‌ بوو جل و به‌رگی ژنان و بوکانمان ده‌فرۆشت زیرمان ده‌کری به‌م نرخه‌ به‌سه‌د فلس قازانج ده‌مان فرۆشته‌وه له‌دوای خۆمالی کردنی نه‌وت له‌ سالی ١٩٧٣ نرخ‌ی زیر به‌رزبووه‌ بوو به‌سی دینار له ١٩٧٦ بوو به‌شه‌ش دینار له‌بیرمه له ١٩٨١ شه‌ری عێراق و ئێران له‌ گۆرئ بوو من له‌ تورکیا بووم زیر بوو به ١٥/ دینار به‌م شیوه‌یه‌ ورده‌ ورده‌ به‌رز بووه‌ عه‌یاری زیری کۆیه‌ هه‌ژده‌بوو جاران زۆر فروفیل له‌زیر ده‌کرا له‌ناو بازار کێشه‌ په‌یدا ده‌بوو زیری جاران مۆرو ته‌مغه‌ی نه‌بوو بۆیه‌ ئەم کێشانه‌ رووی ده‌دا ئافره‌ت که‌ زیری ده‌کری که‌م به‌خۆیه‌وه‌ ده‌کرد ئەگه‌ر زۆر پتویست بوونایه‌ ده‌یانفرۆشت له‌کاتی فرۆشتن فرو فیل‌ی زۆر ئاشکرا ده‌بوو دوای ١٠/یا ١٥ سال. جاران زیر به‌ مسقال پتوانه‌ ده‌کرا نه‌ک به‌غرام وه‌ستا که‌مال وه‌ستا عبدالرزاق کاری زیویان ده‌کرد.

زنجیری سی و چوارهمین

(پیشه وهره کونه کانی کویهی جاران)

له سالانی په نجاکان ههر که سیک دامه زرابا له دام و دهزگا کانی حکومت دهیان گوت پیاوی حکومت ته بهیانی که هه لدهستی پاره که ی له بن بالیف بۆ دانراوه که سیش له خۆبایی نه بوو ههر کاریک که بژیوی ژبانی دابین بکردبایه ئه نجامی ده دا به مهرجیک که سایه تی له که دار نه کردبا سهیره له م رۆژگار هه گه نجه کانمان پیتیان شهرمه له زییدی باوک و باپیرانیان کاربکه ن به لام ئامادهیه له هه ندهران هه موو کاریک بکات هه موومان باش ده زانین که کویهی جاران تاسه رتهای شهسته کان پیکهاتبوو له چوار گهره ک بایزاغا، هه ووان، به فری قهندی، قه لات، کۆلانه کانی کویهی کۆن ته نگه به ربوون بۆ گواستنه وه گویدرێژ و هیستر به کارده هات جگه له مانه ی که باسمانکرد سه یاره زۆر که م بوو سه یاره ی خۆل و خاشاک هه رنه بوو له سه رتهای هه شتاکان له شار هه گهره کان ورده ورده په یدابوو.

که واته بابزانین به چ ریگایه ک خۆل و خاشاک کۆ ده کراوه له مالانی گهره که ته نگه به ره کان جاران خه لک خۆل و خاشاک ی له ته نه که ی روونی به تال ده کرد له بهر ده رگا دایده نا هه موو رۆژ زبلیکش ده هات گویدرێژ که ی توندو تۆلی پی بوو شه لته یه کی له سه ر پشت بوو زبلی کیش به زه وق مال به مال ده رۆیش ت زبلی و خۆل و خاشاکه کانی به ته نه که وه بلند ده کرد له ناو شه لته که ی ده کرد زۆر به دلسۆزی کاری خۆیان ده کرد پاک و خاوینی شاریان ده پاراست شار گه لیک له ئیستا خاوین تر بوو زبلی کیش هیواش هیواش به کۆلانه ته نگه به ره کان تیده پهری و هاواری ده کرد زبلی زبلی ههر ماله ک زبلی له ژووره وه هه بوایه ده هیئا ده ره وه دهیدا به زبلی کیش خه لکی به گشتی زۆر ریزیان له زبلی کیش ده گرت خۆشه ویستی گهره ک بوون.

دوای ئه نجامدانی کاره که یان خۆل و خاشاکه که یان ده برده ده ره وه ی شار ههره که س بۆ لای خۆی چوار پیاوی به ریزو

خۆشەوېسى خۆل و خاشاکی هەرچوار گەرەکی شاری کۆیه‌یان
 کۆدەکرده‌وه بئ ئەوهی هیچ ئامیتریکی خزمەت گوزاری هاوچه‌رخ
 وهک ئەمرۆیان له‌به‌رده‌ست دابئ جگه له‌مه ئیستا کۆمپانیای بابا گروپ
 به‌دهیه‌ها کریکاریان له‌به‌ر ده‌سته له‌گه‌ل هه‌موو جووره که‌لو پهل و
 سه‌یاره‌ی خزمەت گوزاری کاری ئەم چوار به‌ریزه ده‌که‌ن هه‌زار
 رحمەت له گیانی پاکیان.

- ۱- خوالیخۆشبوو علی سه‌مه‌نئ.
 - ۲- خوالیخۆشبوو کاک عبدالرحمن مام کریم.
 - ۳- خوالیخۆشبوو مام نوزی حه‌له به‌غدايي.
 - ۴- خوالیخۆشبوو کاکه سوری که‌ناس.
 - ۵- خوالیخۆشبوو مام که‌ریمی زبل کیش.
 - ۶- خوالیخۆشبوو مام عوسمان که‌ریم حه‌مه رۆمی.
- جاران شاره‌وانی مووچه‌ی بۆ گویدریژی زبل کیش خه‌رج ده‌کرد
 به‌لام ئیستا ئامیتری ده‌مبه‌ر به‌کار ده‌هیتريت بۆ کۆکردنه‌وه‌ی زبل و
 خۆل و خاشاک له‌ناو کۆلان و گه‌ره‌که‌کانی کویه.

نوره حه‌له به‌غدايي

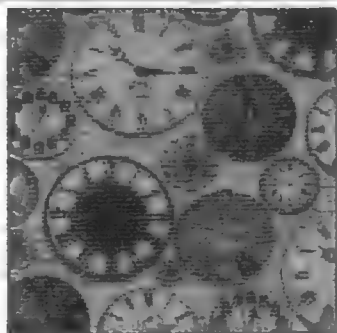
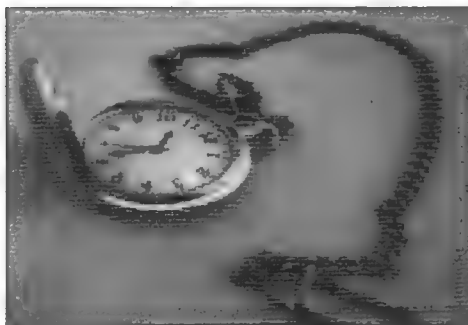
زنجیره‌ی سی و پینجهم

هیچ پیشه‌یه‌ک نیه که خه‌لک کاری پی ی بووبی له‌شاری کۆیه نه‌بووبی جاران کهم کهس سه‌عاتی له‌ده‌ست بوو به‌ده‌گمهن سه‌عاتی سه‌رمیز له‌مالان ده‌بینرا له‌گه‌ل هه‌موو ئه‌وانه‌ش له‌م شاره سه‌عاتچی باشی لی‌بووه ئه‌وه‌ی سه‌یرو سه‌مه‌ره‌یه جاران به‌شی زۆری ئه‌وانه‌ی که سه‌عاتیان چاک ده‌کرده‌وه مه‌لا یا فه‌قی بوون زۆرت‌رین سه‌عاتی جاران له‌جۆری ئۆلمه‌بوو به‌ته‌مه‌نه‌کان و مه‌لاکان سه‌عاتی سه‌نگی سو‌ف یان به‌کارده‌هینا زنجیره‌کی پێوه‌بوو له‌باغه‌ریان ده‌نا به‌دوو‌جۆر قورمیشیان ده‌کرد هه‌بوو به‌کلیل هه‌بوو به‌قورمیش کاری ده‌کرد له‌پیشه‌وه‌ره‌کانی کۆیه.

- ۱- خوالی‌خۆش‌بوو نوری سه‌عاتچی.
- ۲- خوالی‌خۆش‌بوو وه‌ستا نافیری حمدا‌مین به‌گ.
- ۳- خوالی‌خۆش‌بوو مه‌لا طیب مه‌لا محمد ناسرا بوو به‌مه‌لا باب‌ه شیخ.
- ۴- خوالی‌خۆش‌بوو کاک سعید حه‌مه قاوه‌چی.
- ۵- کاک کاوه سعید قاوه‌چی.
- ۶- کاک کاروان سعید قاوه‌چی.
- ۷- کاک کامه‌ران سعید قاوه‌چی.
- ۸- خوالی‌خۆش‌بوو کاک صابر احمد ناسراوه به‌صابری سه‌عاتچی.
- ۹- خوالی‌خۆش‌بوو ملا شفیع.
- ۱۰- خوالی‌خۆش‌بوو مه‌لا ره‌ئوف دوابی چوو بۆ به‌غدا کوره‌که‌شی بوو به‌سه‌عاتچی خوالی ی خۆش‌بێ کاک عطوف که خیزانه‌که‌ی کچی محمدی مه‌لا واحید بوو.
- ۱۱- خوالی‌خۆش‌بوو که‌ریم ره‌سول که‌بابچی.
- ۱۲- سه‌ره‌به‌ست عبدالخالق اسعد.
- ۱۳- نه‌سه‌ره‌دین زاوای سلیمانی ئاسنگه‌ر.

لهههندی لهماله دهولهمندهکانی کویه جوړه سهعاتیک ههبوو
بهديوار ههلهواسرا چوار دهورهکهی دارهکی قاوهی جوان بوو میلیکی
گهوهی له ناوهراست ههبوو، ههموو نیو سهعات جاریک جهرهسی
لیدهدا پییان دهگوت سهعاتی چارمه، جوړه سهعاتیکی گچکهی خر
ههبوو چوار چپوهکهی ستیل بوو دوو قورسی لهسهربوو لهسهر میز
دادهنرا قورمیش دهکرا دامان دهناره بوو ئهوهی لهخه وخهبرمان
بکاتهوه سهعاتهکانی جاران سویسری بوون.

خزمیکی بهتبهمنم ههیه تا ئیستا سهعاته ئۆلمهکهی ماوه جاران
بوو زانینی کات پشتیان به روژ دهبهست زورجار دایکم رهمهتی لیپیت
دهیگوت درهنگه ئهوه روژ گهیشته ناوهندی ئاسمان سهعاتمان
کهدهبرده لای وهستا دهیگوت خوا بکه م (پانتوری) نهبی.

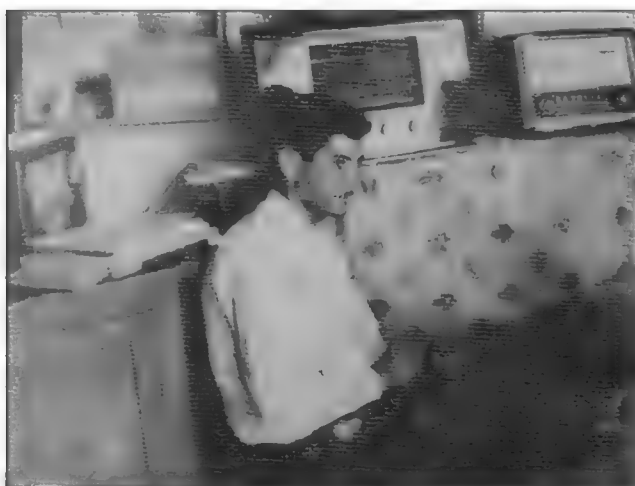
زنجیره‌ی سی و شه‌شهم

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

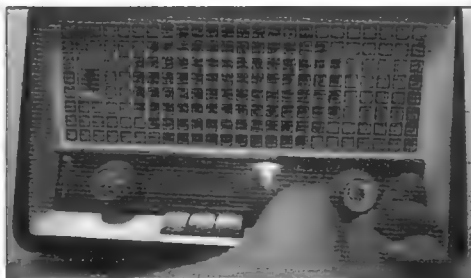
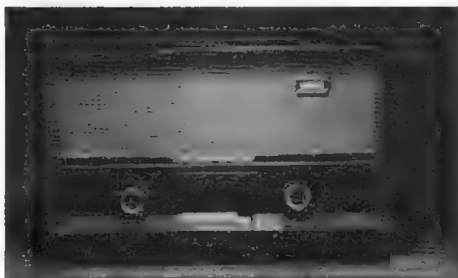
خودا به‌گه‌وره‌یی خۆی به‌شێکی باشی له‌بیرو هۆش به‌کۆیه‌کان به‌خشیوه‌ له‌هم‌موو بواریک توانیویه‌تی ئه‌سپی خۆیانی لێ تاوبده‌ن و سه‌رکه‌وتووبن لێ ی ئه‌م جاره‌ باسی پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ ده‌که‌ین له‌بواری چاککردنه‌وه‌ی رادیۆ له‌سالی ۱۹۳۴ باوکم یه‌که‌م که‌س بووه‌ رادیۆی هیناوه‌ته‌ کۆیه‌ له‌ جۆری (فلیپس) تانیستا ماوه‌و باوکم ده‌یگوت خزم و جیران ده‌هاتن شه‌و گوێیان لێ ده‌گرت و ده‌یان گوت ئه‌وه‌ بۆده‌نگی هه‌یه‌ ره‌نگی نییه‌ سوپاس بۆ خودا ئه‌مرۆ ده‌نگ و ره‌نگ پێکه‌وه‌یه‌ هه‌ندیک جۆری دیکه‌ی رادیۆ په‌یدا بوو له‌کۆتایی په‌نجاکان پێیان ده‌گوت رادیۆی به‌گۆلک چونکه‌ پاتریه‌کی له‌گه‌ل بوو هینده‌ی رادیۆکه‌بوو ده‌بوو به‌یانیان ئه‌م پاتریه‌ ببه‌نه‌ بازار شه‌حنی بکه‌نه‌وه‌ باوه‌رتان هه‌بێ نه‌ده‌بوو هه‌موو ده‌م رادیۆ پێ بکه‌ین ده‌یان گوت باشه‌حنی دانه‌به‌زی مندالی جاران گوێ رایه‌ل بوون له‌ وه‌ستا به‌ناوبانگه‌کانی ئه‌وکات:

- ۱- خوالێخۆشبوو وه‌ستا مسته‌فا حاجی که‌ریم ئاسنگه‌ر باشتترین و زیره‌کترین وه‌ستای سه‌رده‌می خۆی بوو ئه‌م وه‌ستایه‌ جگه‌ له‌رادیۆ جیهازی لاسلکی بۆ شۆرش چاک ده‌کرده‌وه‌.
 - ۲- خوالێخۆشبوو حمدامین ملاصابر.
 - ۳- خوالێخۆشبوو که‌ریم وه‌ستا عمر.
 - ۴- خوالێخۆشبوو مامۆستا کاکه‌.
 - ۵- کاک نه‌هرۆ حمدامین.
 - ۶- که‌مال اسماعیل که‌بابچی.
 - ۷- قوباد عوسمان جگه‌ره‌ فروش.
- له‌سالانی کۆتایی شه‌سته‌کاندا ته‌له‌فزیۆنی ره‌ش و سپی په‌یدا بوو که‌محطه‌که‌ی له‌سه‌ر ریگای به‌غدا بوو له‌که‌رکووک وه‌ستا مسته‌فا بوو به‌باشتترین وه‌ستای ته‌له‌فزیۆن.

لهكوتايي هفتاكانيش تهلهفزيوني ملهوهن پهيداوو وهستا مستهفا
 بوو بهوهستاي ئهم جورهدش هر جوره تهلهفزيونهكي پيش كهوتوو
 پهيداووبي وهستا مستهفا سهرى ليدهركردوه. وهستا حمدامين،
 وهستا نهرو، وهستا كاكه، دهستيان كرد به چاككردنهوهى تهلهفزيون
 ئهمهى گرنگه وهستا كونهكانى جاران دهرچووى هيچ دهستگاو
 پهيمانگهيهكى ئهلكترونى نهبوون كهچى سهريان لهئيشهكه دهردهچوو
 بهداخهوه وهستايهكانى جاران هيچيان لهژياندا نهماون ئيستا كورهكانى
 وهستا مستهفا لهههولير بهردهوامى ددهن بهپيشهى باوكيان.

وستا مستهفا حاجي كريم

زنجیرەى سى و جەوتەم

(پیشەوەرە كۆنەكانى كۆيە جاران)

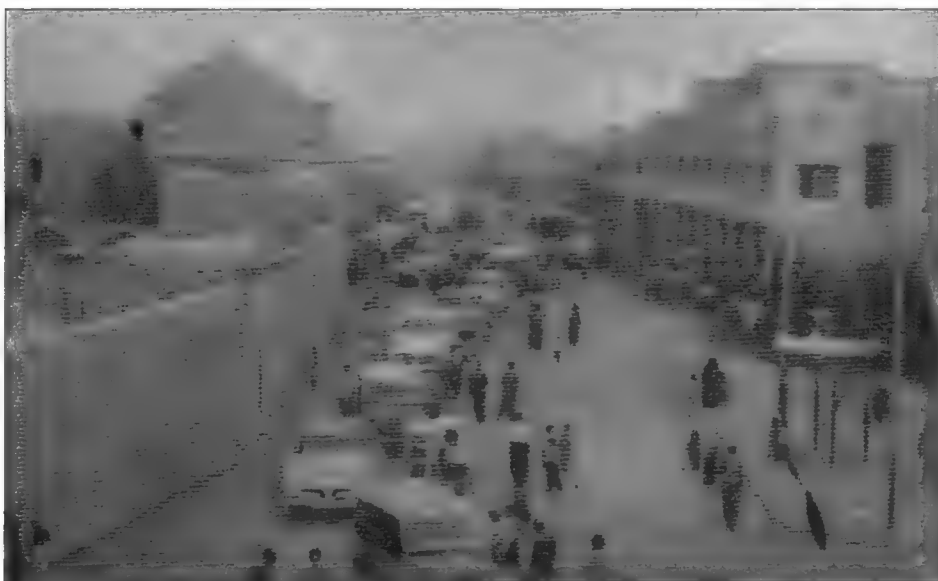
شارى شاران بووم جاران بەلام لەسايەى ئەم حكومەتەى
كەرۆلەكانم كرد بەقوربانى ئەمرۆ ژاكاوم لەسادهترین خزمەت گوزارى
بى بەشم كەوتووومەتە نىوان دوو بەرداش هيجيان بەزەبيان پىم
نايەتەووە بەهى خۆيانم نازانن بۆيە هەقمە خۆزگە بەپىش راپەرين
بخوازم دوژمن ئەگەر دەشى كوشتم بەلام لەخزمەت گوزارى بى بەشى
نەدەكردم و رۆلەكانى برسى و بىكار نەدەكردم و روناكى لەهاوشارانم
نەدەبرى.

لەپەنجاكان لە شارەكەى حاجى تەنها دوومەكىنەى كارەبا هەبوو
لەگردى قشله دانرابوون روناكيان دەدا بەشارەكەى حاجى دەنگ و گرە
گرى ئەم مەكىنانە دەگەيشتە ئەم سەرو ئەو سەرى شار خەلكى شار
زۆر لەئىستا ئاسودەتربوون پياويكى خەمخۆر و پاك بەرپۆهەبرى
دائىرەى كارەبا بوو كە خوالىخۆشبوو كاك مەلا فتاح عزەت جەليزادە
پياويكى بارىك بوو، كە بەردەوام چاكەت و پانتۆرى لەبەر دەكرد
هەروەها سىدارەكى رەشيشى لەسەر دەنا، دلسۆزى شاربوو شەوانيش
بۆ خزمەت ئۆقرەى نەبوو.

جاران بەرگرى شارستانى و شارەوانى و كارەبالە كۆيە تەنها
يەك بەرپۆهەبرى هەبوو دواى كۆچكردنى مەلا فتاح لەحەفتاكان
مەكىنەكانى كارەبا سوتان ئەندازيارىكى تر خوالىخۆشبين كاك توفيق
بادىنى كرا بە بەرپۆهەبرى كارەبا دواى ئەو چەند بەرپۆهەبرىكى دىكە
هاتنە سەرکورسى دائىرەى كارەبا وەك كاك عيسا مەسىحى، دواى ئەو
خوالىخۆشبوو كاك حميد كريم مامۆكە، دواى ئەویش خوالىخۆشبوو
كاك حاجى فەقى رەسول، دواى ئەو خوالىخۆشبوو محسین اغا دواى
ئەوانيش كاك فوئاد عەلى دواى ئەو ئەندازيار كاك سىروان فتحى
جەليزادە دواى ئەو كاك وشيار شەفيق، ئىستا ئەندازيار كاك كارزان
بەرپۆهەبرە كە بەكاك مشعان ناسراوہ ئەمەش ناوى كارەباچىيەكانى
دائىرەى كارەباى كۆيە بوو:

- ۱- خوالیخۆشبوو کاک عبدالرحمن مام صالح مختار.
 - ۲- خوالیخۆشبوو میرزای کاره‌با.
 - ۳- حسین وه‌ستا برام.
 - ۴- خوالیخۆشبوو کاک نادر.
 - ۵- کاک سلیمان کاره‌باچی.
 - ۶- خوالیخۆشبوو اسماعیل کریم ناسراو به‌ اسماعیل یا‌هه‌یبه‌ت.
 - ۷- کاک مجید قادر.
 - ۸- ملا محمد مه‌ل‌عبدالله.
 - ۹- کاک کمال حمدامین.
 - ۱۰- کاک احمد کاکه‌ زهرگار.
 - ۱۱- کاک سلام سوره‌ قه‌لایی.
 - ۱۲- کاک زاهیر سوره‌ قه‌لایی.
 - ۱۳- صابر سوره‌ قه‌لایی.
 - ۱۴- خوالیخۆشبوو کاک عثمان حه‌مه‌ سو‌یته‌ر.
 - ۱۵- خوالیخۆشبوو کاک علی حه‌مه‌ بايزان.
 - ۱۶- خوالیخۆشبوو مام صديق سماقولى.
 - ۱۷- خوالیخۆشبوو سعید عباس.
 - ۱۸- خوالیخۆشبوو کاک عثمان مالیان به‌رامبه‌ر نادى بوو
 - ۱۹- بورهان حه‌مه‌شین.
 - ۲۰- برام ئاغا.
 - ۲۱- خالد واحد ئاغا.
 - ۲۲- عه‌ولا مه‌لا.
 - ۲۳- خوالیخۆشبوو رسول حه‌مه‌ لاو.
 - ۲۴- عبدالله رشید.
 - ۲۵- شیره‌ ره‌سول حه‌مه‌ لاو.
- ئه‌مه‌ی گرنگه‌ هه‌ندیک له‌مانه‌ له‌پیناو روناکی شار گیانیان سپاردو
شه‌هیدبوون.

- ئەمانەش مال بە مال دەگەرەن سەرە مانگان سەعاتیان
 دەخویندەو پیاوی خۆشەویست و رووخۆش بوون:
- ۱- خوالیخۆشبوو کاک فتح اللە کشتەکان پیاوہکی سەرسپی
 بەتەمەن بوو لەسالانی شەستەکان.
 - ۲- خوالیخۆشبوو کاک حویز کریم باوکی کاک فوئاد.
 - ۳- خوالیخۆشبوو کاک عثمان حەمە سویتەر.
 - ۴- کاک فوئاد علی.
 - ۵- کاک قادر فتح اللە ژمیریار بوو.
 - ۶- خوالیخۆشبوو کەمال توفیق یاسین ژمیریار.
- ئەمانە کە باسمانکردن وەک ستافیک کاریان دەکرد بۆ خزمەتی
 شاری کۆیە ئەوہی جینگای شانازییە کارەباچیەکان هیچیان دەرچووی
 پەیمانگە یا دەستگایەکی زانستی نەبوون بەزیرەکی خۆیان ھەموو
 کاریکی کارەبایان ئەنجام دەدا بەسەر کەوتوانە بێ ئەوہی هیچ
 کەرستە یەکی خۆ پاراستنیان ھەبێ لە کاتی کار کردن ھەر بۆیە
 سالانە کارەباچی یەکان دەبوونە شە ھیدی رینگای روناکی سلوا لە
 دلسۆزیان.

زنجیره‌ی سی و هه‌شتم

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

جاران له‌به‌ر خراپی رینگاوبان هاتووچۆ له‌نیوان شاره‌کان زۆر زه‌حمه‌ت بوو هاتووچۆ به‌پاسی دارو سه‌یاره‌ی لاندروقه‌ر ستیشن بوو ئه‌وه‌ی سه‌یروسه‌مه‌ره‌بوو جاری واهه‌بوو به‌یانی له‌کۆیه‌ به‌ریده‌که‌وتین ئیواره‌ ده‌گه‌یشتی نه‌هه‌ولێر یا که‌رکوک له‌هاویندا هه‌موو دهم و چاوو جل و به‌رگمان ده‌بوو به‌ تۆز که‌داده‌به‌زین دهمیک خه‌ریکی خۆداته‌کاندن ده‌بووین جاری واهه‌بوو زۆر گه‌رم بوو ئاره‌قه‌مان ده‌کرد دهم و چاومان ده‌بوو به‌ قوراو تۆزو ئاره‌قه‌ تیکه‌ل به‌یه‌کتر ده‌بوون. ده‌بوو زوو خۆمان بگه‌یاندا مزگه‌وتیک یا شویتیک ئاوی لی بوایه‌.

له‌زستانیش خراپتر سه‌یاره‌ له‌ قور ده‌چه‌قی ده‌بوو هه‌موومان به‌م سه‌رماو بارانه‌ دابه‌زین پال به‌سه‌یاره‌وه‌ بنیین جاری واهه‌بوو سه‌یاره‌ ته‌ناشی ده‌کرد هه‌موو لاشه‌مان ده‌بوو قوراو باوه‌رتا هه‌بی ئه‌وه‌نده‌ سواری سه‌یاره‌ نه‌ده‌بووین ئه‌وه‌نده‌ی پالمان به‌سه‌یاره‌وه‌ دهنه‌ له‌ دوا‌ی سه‌یاره‌ ده‌رویشتی به‌شی زۆری سه‌یاره‌کان زنجیریان له‌تایه‌ ده‌به‌ست. گه‌راج له‌ کۆلانه‌که‌ی به‌رامبه‌ر مناره‌ی مزگه‌وتی گه‌وره‌بوو نووسینگه‌ی گه‌راجیش له‌دو‌کانه‌کانی ته‌نیش مناره‌ی مزگه‌وت بوو ئه‌گه‌ر سه‌فه‌رمان بکردبایه‌ ده‌بوو روژیک یا دوو روژ پیشتر له‌نووسینگه‌ ناومان بنووسیبایه‌ سه‌یاره‌که‌م بوو روژانه‌ دوو سه‌یاره‌ بۆ هه‌ولێر و دوو سه‌یاره‌ش بۆ که‌رکه‌ک ده‌رویش، سه‌یاره‌ ١٢/نه‌فه‌ری هه‌له‌گرت دوو له‌پیشه‌وه‌ چوار له‌ ناوه‌ند شه‌ش له‌ دواوه‌ جانتاوه‌ که‌ل و په‌لیشیان له‌سه‌ر چه‌مچه‌ی سه‌یاره‌ داده‌نا زۆرجار له‌ریگا نه‌فه‌ر ده‌ستی لی راده‌گرت له‌سه‌ر چاملغه‌کان سواری ده‌کردن ده‌ستیان به‌ئاوینه‌کانی ئه‌ولاو ئه‌ولا‌ی سه‌یاره‌که‌وه‌ ده‌گرت زۆرجار نه‌فه‌ری زیاد ئه‌گه‌ر له‌ریگا په‌یدا بوایه‌ له‌ چه‌مچه‌ی سه‌ر سه‌یاره‌ سواری ده‌کردن باوه‌رتان هه‌بی

هه‌بووه خۆی به‌قادرمه‌ی سه‌یاره‌که‌وه خۆی هه‌لواسیوه تا شوینی مه‌به‌ست.

نرخ‌ی گواستنه‌وه‌ی نه‌فه‌ر له‌ کۆیه‌ بۆ هه‌ولێر چه‌وت دره‌م بوو بۆ که‌رکوکه‌ هه‌شت دره‌م م بوو زۆر جار که‌ ده‌چوینه‌ که‌رکوکه‌ له‌ زستاندا له‌رووباری شیوه‌ سور ده‌ماینه‌وه‌ له‌به‌ر لافاو هه‌لسانی ئاوی باران له‌ هه‌موو ئه‌مانه‌ش سه‌یرتر که‌ده‌گه‌یشتییه‌ هه‌ولێر یا که‌رکوکه‌ ده‌بوو به‌دوای یه‌کیک دابگه‌ریین خه‌به‌ر بنێرینه‌وه‌ بۆ دایک و باوکمان که‌ به‌سه‌لامه‌تی گه‌یشتییه‌ جاری واهه‌بوو به‌ دوو سێ رۆژ ئه‌وجا خه‌به‌ره‌که‌ ده‌گه‌یشته‌ سه‌یاره‌کانی ریگای کۆیه‌ و رانییه‌ لاندروقه‌ری وه‌سه‌ت و به‌چادربوو ریگا که‌ زۆر خراپ بوو خوالیخۆشبوو مام احمد مامه‌ عه‌ده‌ ناسراو به‌ باب سه‌ردار خه‌لکی به‌ری ده‌کرد بۆ رانییه‌ و چوار قورنه‌و کانی ماران و داری قه‌مه‌ران و سه‌رخمه‌ هه‌رکه‌س که‌ سواری سه‌یاره‌ی رانییه‌ ده‌بوو.

ده‌بوو پارچه‌ چه‌بیکێ رشانه‌وه‌ی بکری بایه‌ بی خواردبایه‌ نه‌وه‌ک برشا باوه‌ گه‌راجی رانییه‌ له‌به‌ر دوکانه‌که‌ی ئیتمه‌بوو که‌نه‌فه‌ر سوار ده‌بوون باب سه‌ردار پێی ده‌گوتن چه‌بی ئیستیفراقتان پێیه‌ ئه‌گه‌ر نه‌فه‌ریک پێی نه‌بووایه‌ ده‌یگوت وه‌ره‌ خوار برۆ له‌م دوکانه‌ بکهره‌ نه‌فه‌ری ریگای رانییه‌ زۆربه‌یان گوندنشین یا ره‌وه‌ند یا توتنه‌وان بوون هه‌میشه‌ گونییه‌و که‌ل و په‌لیان زۆر پێی بوو هه‌روه‌ک باسمانکرد سه‌یاره‌ی ریگای رانییه‌ لاندروقه‌ری به‌ چادر بوو ته‌نها دوو نه‌فه‌ر له‌پێشه‌وه‌ سوار ده‌بوو زۆر جار له‌سه‌ر پێشه‌وه‌و دواوه‌ ده‌بووه‌ شه‌ر نرخ‌ی گواستنه‌وه‌ی نه‌فه‌ر پێنج دره‌م بوو سائیقه‌کانی ریگای رانییه‌:

۱- خوالیخۆشبوو شه‌هید مام عیزه‌ت.

۲- خوالیخۆشبوو خورشید ره‌فعت عه‌لاو.

۳- خوالی خۆشبوو مه‌لاحسام.

۴- خوالیخۆشبوو تایه‌ر به‌گ.

۵- خوالیخۆشبوو علی به‌گ.

- ۶- خوالیخۆشبوو محمد لطیف اغا.
- ۷- خوالیخۆشبوو خالد وهستا حسن.
- ۸- کاک کاوه عمر چایه چی.
- ۹- خوالیخۆشبوو ابراهیم علی.
- ۱۰- خوالیخۆشبوو حاجی حاجی تاه ر داروغا.
- ۱۱- خوالیخۆشبوو کاک حویز باوکی مؤفق.
- ۱۲- خوالیخۆشبوو عثمان حه مه لاو.
- ۱۳- خوالیخۆشبوو مؤفق حویز.
- ۱۴- کاک مه لای مه لا قادر.
- ۱۵- خوالیخۆشبوو برایم مام بایز.
- ۱۶- خوالیخۆشبوو حمدامین بایز.
- ۱۷- کاک عبدالله باب سهردار، ناسراو به عه ولاره ش.
- ۱۸- خوالیخۆشبوو حویز اسماعیل.

جگه له مانه بهرپرسی خه تی رانیه کۆیه باب سهردار بوو دواى
 ئەو خوالیخۆشبوو مه هدی لطیف اغا به لام بهرپرسی خه تی هه ولیر
 کۆیه که رکوک کۆیه خوالیخۆشبوو کاک ره فیق خه له ف بوو
 ده گیرنه وه ده لێن یه که م که س که سیاره ی هیناوه ته کۆیه حاجی
 لچۆبووه دوو سه یاره ی نوێ بۆ بکر و عمری کوری کریوه دواى ئەو
 مام حمید برای حاجی ملا او مر دواى ئەوان چهند که سێک سایق بوونه
 له کۆیه له خه تی هه ولیر که رکوک کاریان کردوه.

- ۱- خوالیخۆشبوو مسته فا مه روان پاسی هه بوو.
- ۲- خوالیخۆشبوو گه ره بیت پاسی هه بوو که ئه رمه نی بوو.
- ۳- خوالیخۆشبوو شیخیل.
- ۴- خوالیخۆشبوو خدره شهل.
- ۶- خوالیخۆشبوو عزیز جانه وه ر.
- ۷- خوالیخۆشبوو فاتح احمد.
- ۸- خوالیخۆشبوو دلشاد حاجی کریم.

- ۹- خوالیخۆشبوو سلیمان نجار.
- ۱۰- خوالیخۆش بوو قادر نجار.
- ۱۱- خوالیخۆشبوو فوئاد وهستا عمر.
- ۱۲- خوالیخۆشبوو خالد مام عبدالرحمن.
- ۱۳- خوالیخۆشبوو قادر شریف.
- ۱۴- خوا لیخۆشبوو مغدید حاجی.
- ۱۵- کاک محمد بابۆ.
- ۱۶- خوالیخۆشبوو اکرم مه نسور.
- ۱۷- خوالیخۆشبوو عمر مه نسور.
- ۱۸- خوالیخۆشبوو حاجی فقی عه ولا.
- ۱۹- کاک خالد زاوای محمد عبدالله جهیدی.
- ۲۰- کاک سعید حه مه ده رویش.
- ۲۱- خوالیخۆشبوو کاک تایه ر.
- ۲۲- خوالیخۆشبوو نوری تهق تهقی.
- ۲۳- خوالیخۆشبوو سعید تهق تهقی.
- ۲۴- خوالیخۆشبوو عبدالله مه لاصابر.
- ۲۵- خوالیخۆشبوو قادر عمر حاجی لچۆ.
- ۲۶- کمال عمر حاجی لچۆ.
- ۲۷- کاک علی عمر حاجی لچۆ.
- ۲۸- خوالیخۆشبوو زاهیر حه مکول.
- ۲۹- خوالیخۆشبوو سمکۆ مام قادر.
- ۳۰- کاک فاضل محمد عمر.
- ۳۱- خوالیخۆشبوو انور خورشید بهگ.
- ۳۲- سلام حمدامین بهگ.
- ۳۳- خوالیخۆشبوو محسن بهگ.
- ۳۴- کاک دلاوهر مجید جه لیزاده.
- ۳۵- خوالیخۆشبوو اسماعیل حاجی فتح الله.

- ۳۶- خوالیخو شېوو کریم که و باز.
- ۳۷- کاک احسان مام کمال.
- ۳۸- خوالیخو شېوو کاک مامه احمد خدر گرتک.
- ۳۹- خوالیخو شېوو فه قی سلیم.
- ۴- کاک ابراهیم یافاتم.
- ۴۱- کاک حمد امین.
- ۴۲- خوالیخو شېوو علی احمد ناسراو به خه تهر.
- ۴۳- خوا لیخو شېوو مولود احمد مام قلینجی.
- ۴۴- خوالیخو شېوو ره ئوف اسماعیل زریان.
- ۴۵- کاک حویز حاجی تایه ر.
- ۴۶- خوالیخو شېوو فاضل مام زرار.
- ۴۷- نه جات یافاتم.
- ۴۸- خوالیخو شېوو شفیق خلف.
- ۴۹- کاک عمر حسن.
- ۵۰- خوالیخو شېوو مام قادر مام تایه ر.
- ۵۱- کاک ئاراز مام تایه ر.
- ۵۲- کاک مطلب مسته فا.
- ۵۳- کاک ئاشتی عزیز.
- ۵۴- کاک اسماعیل عزیز.
- ۵۵- خوالیخو شېوو حلمی یه شهل.
- ۵۶- خوالیخو شېوو صدیق شهل.
- ۵۷- خوالیخو شېوو کریم خدر.
- ۵۸- خوالیخو شېوو وشیار خدر.
- ۵۹- کاک اسماعیل مامه امین.
- ۶۰- خوالیخو شېوو کاک واحد ابوبکر قصاب.
- ۶۱- کاک حمید کمال.
- ۶۲- کاک عمر قه رهنی.

۶۳- خوالیخۆشبوو کاک فتاح مولود.

۶۴- کاک رزگار فتاح مولود.

۶۵- غازى فتاح مولود.

۶۶- خوالیخۆشبوو رسول بایه زید.

۶۷- کاک فریاد رسول بایه زید.

۶۸- خوالیخۆشبوو خارە حسین.

۶۸- خوالیخۆشبوو شه هید سامی ملا محمد.

۶۹- خوالیخۆشبوو حمید تاهر حەبۆر.

۷۰- جمال حاجی رسول قۆرچی.

۷۱- خوالیخۆشبوو محمد علی گچکەل.

۷۲- خوالیخۆشبوو احمد علی گچکەل.

له دواى حەفتا گەراج چوو هه رامبەر باغى فريشته له دواى سالى دوو هه زار گەراج چوو نزيك هه رمۆته، جاران كەل و پەل له به غدا ده گوازاراوه به هۆى نه قليات شمال بريكاره كهى خوالیخۆشبوو کاک امين حەمه گران بوو، جاران له گەل ئه وهى ريگای هاتووچۆ خراپ بوو به لام رووداوى هاتووچۆ كه م بوو له كۆيه چەند كه سيك سه يارهى تاييه تى خۆى هه بوو وهك:

۱- خوالیخۆشبوو مامۆستا جلال حویز.

۲- خوالیخۆشبوو عزيز مغديد.

۳- خوالیخۆشبوو کمال حاجی مجید.

۴- خوالیخۆشبوو کاک باقى حاجی جلال.

۵- خوالیخۆشبوو مه لا حەویز ئاغا.

۶- خوالیخۆشبوو کاکه سور تاله بانى.

۷- خوالیخۆشبوو کاک عوسمانى عه ونى.

جاران يهك به نزينخانهى بچووک هه بوو له كۆيه كه له خانووهكى بچووک بوو له به رامبەر گردى قشله جاران به نزين و نهوت به ته نه كه ده فرۆشرا له كۆيه. له كۆيه دووفيتەر هه بوون:

۱- خوالیخۆشبوو عزیز جا نه وەر.

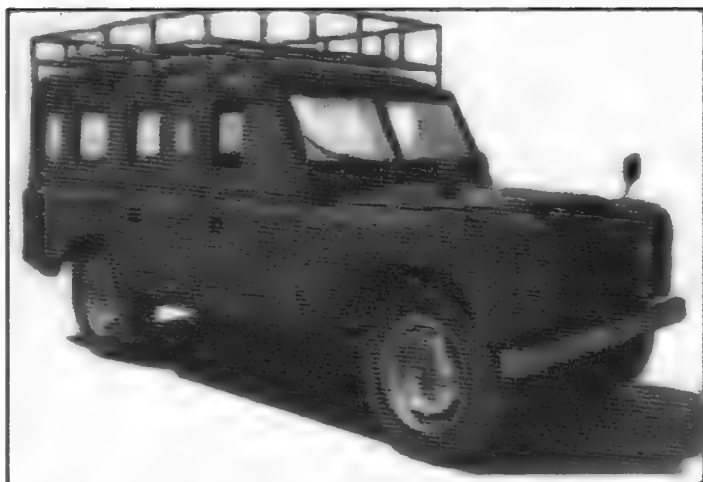
۲- خالد مام مجید.

چه ندعه مباریک هه بوو که تاییه ت بوون به گه راج:

۱- خوالیخۆشبوو عبدالرحمن خه مانه.

۲- مام برايم تائیتستا له ژيان ماوه.

۳- مام ره شاد شه ریف.

زنجیرەى سى و نۆيەمىن

(پيشەوهرەكانى كۆيەى جاران)

شارى كۆيە ھەميشە لەگەل پيشكەوتتەكانى سەردەم ھەنگاوى
ناوھ ھەر بۆيە لەريگاي فۆتۆو شيعرى شاعيرەكان توانراوھ جوانى
سروشتى ھەر چوار وەرزی سال بە جيهان ئاشنا بکات لەلايەك حاجى
بەھۆنراوھ وەسفى جوانى كۆيە دەکات وەك ئەوھى كاميرەيەكى
مۆديرنى بەدەستەوھ بى كە دەلى:

لە مابەينى كەكۆن و ھەيبەت سولتان
شنەى ئىواران سايەى سبەينان
يا كە عاصى دەلى:

من كە كۆيەم سەيرى باغ و مە نزەرەم
گەربيتو لوبنان من ببينى پيشك دەگرى وەرەم
راستە درەنگ ئەم پيشەيە لەلايەن كۆيەكان پەيرەو كراوھ بەلام
ھەر وەك باسمانکرد شاعيرەكانمان بە ھۆنراوھەكانيان تارادەيەك
توانيويانە شوينى وينەگرەكان بگرەوھ ئەمەى گرنگە ئاماژەى پى بکەين
ئەم وينەگرانە پيشەى وينە گرنتيان لەشارى كۆيە ئەنجام داوھ

۱- خوالیخۆشبوو كاك محمد شوان يەكەم كەس بووھ لە شارى
كۆيە ستۆديۆى داناوھ لەمانگى شوباتى/۱۹۵۲ز، كاك على حمدامين
شەريكى بووھ ئەمەى گرنگە ئاماژەى پى بکەين لەسالى (۱۹۶۴) كاك
محمد عبدالکريم شوان دادەمەزرى لەمالیەى كۆيە لەناو سەرا، دواى
ئەو كاك على حمدامين بەردەوامى بەستۆديۆكە دەدا ناوى ستۆديۆكە
لە ناوى شوان دەکاتە ستۆديۆى چنارۆك.

۲- على حمدامين خاوەنى ستۆديۆ چنارۆك چەند سالیكە ھاتۆتە
ھەولير بەلام لەبەر ئەوھى بى تاقەت بووھ ئیستا ئەم كارە ناکات.

۳- كاك بەكر مەنسور خاوەنى ستۆديۆى سپۆرت.

۴- خوالیخۆشبوو كاك توفيق مەلا كەريم خاوەنى ستۆديۆى

باواجى.

۵- كاك جەبار مەلا كەريم.

۶- کاک محمد مەھدی لە ساڵی ۱۹۷۵ز ستۆدیۆی دانا بەناوی ستۆدیۆ نەورۆز.

۷- خوالیخۆشبوو کاک عزیز حمد لە ساڵی ۱۹۷۶ ستۆدیۆی دانا

۸- خوالیخۆشبوو کاک غەفور حاجی یەحیا.

۹- کاک شیرکو غەفور حاجی یەحیا لەگەڵ کاک رۆستەم سەلام

ستۆدیۆیان دانا وێنەی شەمسیشیان دەگرت بەناوی وێنەگری کۆیە.

۱۰- کاک جمال مستەفا ستۆدیۆی ریپینی دانا.

۱۱- کاک بەختیار مستەفا.

۱۲- ئازاد مەھدی و بیستون سەلام ستۆدیۆی ئازادیان دانا.

۱۳- کاک امیر سید جلال ستۆدیۆی دیجیتالی دامەزراند.

۱۴- کاک دەریا زرار ستۆدیۆ دەریای دامەزراند.

۱۵- ستۆدیۆی توانا سالح نەجم کە کاک توانا خاوەنەکەی بوو

بەهەمان ناویش دانرا.

جگە لەمانە لەکۆیە تاقیگەیهکی وێنەیی لێ یە بەناوی تاقیگەیی

سۆنیا خاوەنەکەی کاک ساھی سەفین و کاک نەهروۆ توفیق بەم دوايیه

چەند ستۆدیۆیهکی دیکە کراوەتەووە وەک ستۆدیۆ بەرزنجی، هەروەها

ستۆدیۆ رشاد سوری هە ندیک وێنەگری شەمسێ هەبوون لەسالاکانی

شەست بەدواووە وەک:

۱- خوالیخۆشبوو ابراهیم فقی حسن.

۲- خوالیخۆشبوو کاک مەھدی محمد.

۳- خوالیخۆشبوو کاک مستەفا حمد ناسراو بە کاک مستەفای

نەجار.

۴- خوالیخۆشبوو مامەند سۆفی تەها کە بۆ بۆماووەیهکی کەم ئەم

کارەیی کرد.

بەرستی سەیربوو کە دەچووین بۆ رەسم گرتنی شەمسێ لەسەر

کورسی یەکیان دادەناین وێنەگرەکە دەهاتە لامان بەهەردوو دەست

سەری دەگرتین دەی سوراند گوايە بۆ ئەوێ رووی لەعەدەسەکە

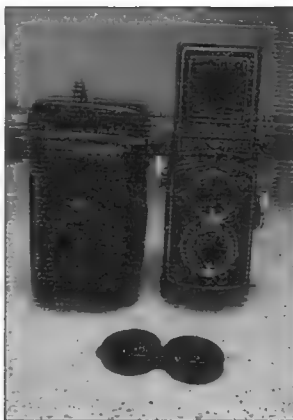
بکات دواي وێنەگر دوور دەکەوتەووە دەستی دەخستە ناو پەرۆیهکی

رەش رووی لەمە دەکرد دەيگوت هەناسەت راگرە جاری واهەبوو

نەختىك درەنگ رەسمەكەى دەگرت تەنگە نەفەس دەبووین ھەتا رەسمیان دەگرتین بۆ خۆشیتان جارېك لە دائىرەى تەربىيە داواى رەسمیان كەردبوو لە خوالىخۆشبوو مامۆستا شىخ كەرخى چووبوو دوو رەسمى شەمسی گرتبوو رەسمەكانى لەرىگای قوتابخانە رەوانەكران بۆ پەرورەدەى ھەولێر داواى ھەفتەيەك رەسمەكانیان ناردەوھ بۆ قوتابخانە بە نووسراویكى فەرمى نووسی بوویان ئیمە رەسمى تۆمان داوا كەردوھ نەك عەكس.

مامۆستا دەم و چاوى و پرچى وەك بەفر بوو بۆيە وینەكە سپى سپى دەرچوو بوو جگە لەمانەى كە باسمانكردن سەتۆدیوى نەورۆز بووھ بە جوانترین ئەرشیف بۆ شارەكەى حاجى ئەم كامیرانەى كە بەكاریان دەھیتا بۆ چركاندنى وینە لە جۆرى یاشیتا ۳۶/۱۲ قلىمى بوو. كاتى خۆى ئینگلیز و توركەكان ھاتوونەتە كۆیە وینەى شوینەوارو پیاو ماقولانى شاریان گرتووھ وەك ھەمە اغا، مەلا محمد جە لیزادە، جمیل اغای ھەویزی خوالییان خۆش بى بەشى زۆرى وینەگرە شەمسىيەكان نەماون لەگەل ئامپرو كەل و پەلەكانیان ئەم كامیرەيەم لە سالى ۱۹۶۵ كریوھ تائىستا كاردەكات ئەگەر قلىمى ۳۶/۱۲ ھەبى.

دەشلىن ھەفتەى جارېك لەسالەكانى پەنجاكان گوى موكریانى جارېك دەھات لە ھەولێر وینەى خەلكى كۆیەى دەكیشاو دەگەرايەوھ.

زنجیره‌ی چل

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

جاران له شارى كۆیه كەسانىك هەبوونە لەهەردوو رەگەز دەنگىكى خوشيان هەبوو لەكۆرو كۆبوونەو كۆمەلايه‌تى و ئاينيه‌كانى وەك خويندەنەوێ مەلود و كەباركردن لە بلند گۆی مزگەوتەكان بەشداریان كردوو خەلكى كۆیه چێژيان لێ وەرگرتوون هەر بۆیه كە گۆی بیستی گۆرانى بیژىك دەبن یەكسەر ناوی دەنگ خوشەكانى جارانى كۆیه دەهیندریت هۆكارى سەرەكى هەبوونی دەنگ خوش لەم شارە بۆ جوانى سروشت و هەوای سازگارى دەگەریتەوێ.

۱-مەلا ئەسەدى مەلا تەهای قادری سابلاخی، خوالیخۆشبوو خارە جەلال بۆی گێرامەوێ كە مەلا سەعیدی برای لەسەر دەشت ژنىكى بەناوی ئامینە بۆ دەخوازێ دواى كۆچکردنى ئامینە مەلا ئەسەد دەگەریتەوێ كۆیه ژيانى هاوسەرى پێك دینیت لەگەل كچە كەركوكییه‌ك كە باوكى ئۆنباشى بوو بەناوی ئامینە كەچاویكى نەبوو هاوشیوێى مەلا لەئەسەد هەردوو هاوسەرەكانى منداڵیان نەبوو.

خارە جەلال گوتى وەسیه‌تى لای من كرد كە لەگردى كەكۆن بە خاك بسپێزدرێ لەبەهارى سالى ۱۹۵۸كۆچى كرد لەتەنیش‌ت سەید جامى بەخاكرمان سپارد، مالى مەلا ئەسەد بەرامبەر دیوارى تەكیه‌ی تالەبانى بوو هەمیشە چاوى راسته‌ی بە پەرۆیه‌ك دەبەستەوێ بەیانیان بەدەم كەباركردن لە بلند گۆی مزگەوتى گەورە خەلكى شارى لەخەو رادەپەراند، مەلا ئەسەد مەقام بیژەكى بێ هاوتابوو كاریگەرى تەواوى هەبوو لەپاراستنى مەقامى كوردی.

۲-خوالیخۆشبوو كاك حمدامین عەباس چایخانه‌ی لەتەنیش‌ت كۆلانى پاركى شه‌هیدانى قورەبەرازە بوو دەنگىكى بەسۆزى هەبوو بۆ غەزەل بەشداری مەلود خويندەنەوێ دەکرد.

۳- خوالیخۆشبوو مام قادر باوکی مامۆستا حمید فەرمانبەر بوو
له سهرای کۆیه دهنگیکی به سۆزی ههبوو له بۆنهکانی ژن گواستنهوه
گۆرانی دهگوت.

۴- خوالیخۆشبوو کاک احمد هه مه مه لا.

۵- خوالیخۆشبوو شه فیک مام خه له ف.

۶- خوالیخۆشبوو مچه هه ویز به ره چه له ک سلیمانی بووه.

۷- خوالیخۆشبوو خاره سیوهی هه رمۆته دهنگ خوش بووه
به شداری ئاههنگهکانی کۆیهی کردووه، باوکم رهحمهتی لیتیت دهیگوت
له سالی ۱۹۳۷ له گهرهکی بایزاغا خانووم دروست دهکرد رۆژانه سیوهم
بانگ دهکرد مهقام و گۆرانی بۆکرێکارهکان دهگوت له جیاتی رادیۆ بۆ
ئوهی کریکارهکان دلخۆش بکات له سالی ۱۹۶۳ کۆچی دوایی کردووه
له هه رمۆته نێژراوه.

۸- خوالیخۆشبوو باقی مام صالح ده نگ و سه دای خوشبوو
پیشهی سهرتاش بوو له دوکانهکانی بن هوتیلی حاجی ره فیک بوو .

۹- کاک ابراهیم سابیر باخچهوان.

۱۰- خوالیخۆشبوو کاک عبدالله سمایل چاو شین گۆرانی بیژوو
پیشه وه ریکی باش بوو له لباد.

جگه له مانهیی که باسمان کردن هه ندیک دهنگ خوشی دیکه
هه بوون که مه ولودیان دهخویندهوه وه هه ندیک جاریش غه زه لیان
دهگوت وهک:

۱- مه لا محمد ملا شفیع.

۲- مه لا ئه حمه ده کۆره که به ئه سل سماقهیی بوو ته نها دوو کچی
هه بوو به ناوهکانی (فاتم و به هیه) ناوی سیانی مه لا ئه حمه ده سه ن نبی
مه ولود خوینهکی زۆر شاره زاو دهنگ خوش بووه.

۳- مه لا ئه سه ده دهنگ و سه دایهکی خوشتر له دهنگی قاسپه
قاسپی کهو.

۴- خوالیخۆشبوو مه لا حکیم ملا عبد الرحمن.

جگه له مانه چه ند ژنیک هه بوون شاره زایان له مه ولود خویندنه وه هه بوو.

۱- خوالیخۆشبوو فهقی پیرۆز خیزانی خوالیخۆشبوو وهستا محی الدین دایکی مامۆستا عزالدین.

۲- خوالیخۆشبوو فهقی رابیعه حافظ بوو کچ بوو ژن خوشکی خوالیخۆشبوو حاجی واحدبوو دهکاته پوری خوالیخۆشبوو حاجی سائق.

۳- خوالیخۆشبوو خاتوو فهزیه سمایل ئاغا مه ولود خوینتیکی لیها توو بوو.

له کۆیه چه ند ژنیک دیکه هه بوون شاره زایان له قورئان و لیكدانه وهی هه بوو زۆر به باشی له وانه.

۱- فهقی رهعنا فهقی صالحی ئاوره حمان بهگ شاره زایه کی باشی له قورئان هه بوو، که دهکاته دایکی جهلال جۆبار و توفیق حاجی تاهیر داروغا.

۲- فهقی تفاحه مامۆستای فهقی رهعنا بووه.

له خاره توفیقم بیستوو چه ند ژنیک دیکهش هه بوون شاره زایان له قورئان هه بووه وهک (فهقی فاتم، فهقی گورئ، فهقی حه لیم). خوالیخۆشبوو خاره جهلال جۆبار بۆی گیرامه وه کاتی خۆی گوتی له کۆیه پیاویک هه بوو ناوی مچه حه بی کشمش بوو ناسرابوو به مچه ژنانی ئەم کابرایه خه لکی لای سلیمانی بوو بی کهس بوو پیاویکی بالا به رزی باریکی سمیل گه وره بوو له پیش بوک سه ماو سوری ده داو ده سرۆکه ی ئالو والای با ده دا، له کۆیه مچه ژنانی به م پیاوانه ده لین که گوئ رایه لی ژنه کانیانن کاری ناو مال ده کهن جارن خه لکی له لای مه لاو سوخته خانه کان فی ره خویندن و خوینده واری ده بوون یه کییک له سوخته خانه کانی کۆیه سوخته خانه ی مه لا که مال بوو. کۆیه کان زۆر شهیدای خویندن بووینه بۆیه له سه ر داواو به داوچوونی خه لکی شاری کۆیه له سالانی ۱۹۲۳/۱۹۲۴ قوتابخانه ی کوران له م شاره

كرايه‌وه له‌سەر دەستی خوالیخۆشبوو سالح زەكی بەگ ساحبقران، له‌گەل كردنەوه‌ی ئەم قوتابخانەیه خوا لیخۆشبوو مەلا محمد جە لیزادە یەكەم كەس بوو كەچەكە‌ی كە ناوی نجیبەخان بوو خستویه‌تیە بەرخویندن له‌قوتابخانە‌ی كوران كە شتیکی زۆرسەیر بوو له‌ای هەندیک له‌كۆنە پەرستەكان كۆیه شاری شاران بوو هەمیشە ریچكە شكین بوو بۆ بەره‌و پیش چوون له‌ سالی ١٩٣٢ به‌فەرمی بۆ یەكەمجار قوتابخانە‌ی كچان كرايه‌وه له‌سەر دەستی هەمان قایمقام له‌ كۆیه دوكاندارەكان زۆر هەولیان دا كە قوتابخانە‌ی شەوانەیان بۆ بكریته‌وه له‌سالی ١٩٣٧ به‌لام به‌فەرمی قوتابخانە‌ی شەوانە كرايه‌وه له‌سالی ١٩٣٤ به‌لام خیرخوازو چەند دلسۆزێکی شار وانەیان دەگوته‌وه به‌خۆبه‌خش تا سالی ١٩٣٦ بودجه‌یان بۆ تەرخان كرا بۆ مامۆستایانی وانەبیژ بۆیه ئەمرۆ دەبینین كەكۆیه جیا له‌شارەكانی دیکە ریژە‌ی خوینده‌واری و پله‌و پۆستی گەوره‌یان هەیه كەتوانیویانە شوینی خۆیان له‌ دام و دەستگاكان بكەنه‌وه هەر بۆیه هە قەمە شانازی بكەم به‌شارەكەم و سەربلندم پێی.

عبدالرحمن اسعد
(مەلا عبدالرحمن بانگدەر)

مەلا كۆرە (احمد حسن حمد نەجی)

نەجیبە خان مەلای گەورە

زنجیره‌ی چل و یه‌که‌مین

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

شاری شاران جاران هه‌موو پیشه‌وهریکی لیبوو که کاروبارو پتووستیه‌کانی شاریان جی به جی ده‌کرد جاران وه‌ک دایکم خوالی ی خوشبیت بۆی گێرامه‌وه ده‌یگوت ئاو له‌حه‌مامۆکه‌وه به‌جۆگه ده‌هاته خوار چه‌ند ئاشیکی ئاو هه‌بووه له‌سه‌ر ئه‌م ئاو به‌ ئاو کاریان کردووه له‌سالانی ناوه‌راستی چله‌کان به‌بۆری ئاو راکیشرا له‌سه‌رچاوه‌ی هه‌مامۆک بۆ ناو شارو ماله‌کانی هه‌رچوار گهره‌کی کۆیه که تاسالی (۱۹۵۸) ئه‌م چوار گهره‌که‌بوون:

۱-بایز اغا که له‌گهره‌که پیشکه‌وتووهره‌کان بوو وه‌ک گهره‌کی دۆلاراه بووه.

۲-گهره‌کی هه‌واوان به‌شی زۆریان خاوه‌ن ره‌زو باخ بوون زۆر خولیاو هه‌زیان له‌راو بوو خوشه‌ویست بوون.

۳-گهره‌کی به‌فری قه‌ندی ده‌که‌ویته‌ پشت دادگای کۆنی کۆیه ئه‌م گهره‌که له‌به‌ر ئه‌وه‌ی شوینه‌که‌ی نزم بوو زستانان له‌کاتی باران بارین به‌سه‌ر ئاو ده‌که‌وت خزمه‌کانمان له‌م گهره‌که‌بوون.

۴-گهره‌کی قه‌لات له‌ مزگه‌وتی محموداغا تا ده‌گاته هه‌وزی به‌لوعه دوو وه‌ستای زۆر شاره‌زاو کاراما توانیان به‌ بۆری ئاو له‌ هه‌مامۆک راکیشن بۆ هه‌وزی به‌لوعه له‌ویشه‌وه ئاو دابه‌ش ده‌کرا به‌سه‌ر مالانی هه‌ر چوار گهره‌ک ئه‌م دوو وه‌ستایه.

۱-خوالیخۆشبوو کاک محمد عبدالله جه‌یدی که چه‌ند سالی‌ک پیش ئیستا کۆچی کرد هه‌تا دواساته‌کانی ژیا‌نی کاری بۆریه چی و کلیل سازی ده‌کرد وه‌ستایه‌کی به‌ناوبانگ بوو.

۲-خوالیخۆشبوو کاک عبدالزاق عمر بۆتانی ناسراو بوو به‌ کاک عبدالرزاق به‌لوعه ناوبراو هه‌میشه کلیل ئاو به‌ردانه‌وه‌ی له‌سه‌رشان بوو وه‌ک میراو بوو ئاوی بۆ مالان به‌رده‌داوه هه‌موو جار که ده‌هاته گهره‌ک خه‌لکی گهره‌ک پێیان ده‌گوت پشکیکی تر قوفله‌که بکه‌وه با ئاو

باشتر بېته ناومالان، بهراستی پياوړېكى خوشهويست بوو پياوړېكى به شپږه خرکه له ی رهش نه سمه ربوو چهند که سيکي دیکه ش هه بوون ئاو بهرده ره وه بوون.

۳- خوالیخوشبوو کاک اسماعیل حمد بهگ قادر چاو شین ناسراو بوو به کاکه افندی ئاو بهرده ره وه پياوړېكى به ژن کورتي قسه خوش و گالته چی بوو.

۴- خوا لیخوشبوو کاک جلال فهقی رسول پياوړېكى بی دهنګ و خوشهويست.

۵- خوالیخوشبوو کاک ره فیق اسماعیل.

۶- خوالیخوشبوو که ریم ئاغا.

۷- خوالیخوشبوو سلیمان مام که ریم که ناسراو بوو به سلیمان ئاو بهرده ره وه.

۸- کاک شهنګه پياوړېكى خوشهويست بوو له ساله کانی کوتایي په نجاکان له بیرمه له ناوچه ی سنی سونیایه تی ئیران که نزیګ شاری سهردهشت بوو به ماله وه هاتنه کویه له نزیګ مالی ئیمه له مالی یاحه یات نیشته چی بوون دوايي دهستی به کاری بوریه چی کرد وهستا شهنګه برایه کی له راپه رین شهید بوو به ناوی مام ابراهیم.

۹- خوالیخوشبوو مغدید خدر که ناسراو بوو به کاک مه غدید به لؤعه وهستایه کی کارامه و قسه خوش بوو کوره کانی ش به ناوی سهر باز و سهرکه وت و سهرهد هه مان کاریان ده کرد له گهل باوکیان.

۱۰- وهستا مسته فا ئاو بهر دهره وه.

سهرجه میان له ژیان نه ماون ئیستا ستافیکي نوی له شاری کویه کاری ئاوبه ردانه وه دهکن.

جاران هه روه کو باسما نکر د ئاوی حه ماموک گهلېک زوربوو خوالیخوشبووان دایکم و مامه احمد که ئاش وهستای هه موو ئاشه کانی کویه و توبزاواو هه رموته و شيله و گوندی جله ی بوو، گوندی جله ی دوو ئاشی لی بوو ئاشی مالی حاجی حمد امین فقی محمد و ئاشی

ھەممە دەرویش لەسەر رووباری جەلی بوون ھەتا ھەفتاکان کاریان
 دەکرد، جگە لەمانە دەچوو ھەتا مامە صالح لە رانیە ئاشی ھەبوو لە
 گەرەکی قەلات مام احمد کارگەری دەستکردنی بەردە ئاشی ھەبوو
 لە نزیک گوندی فەقییان ئەمە ی گەرنە کاری بە کەرستە ی زۆر
 سەرھەتایی دەکرد ھەک (نوێر، باریە، چەکوچی گەرەو بچوک، سەمبە،
 باروت وکە بسول) بێ ئەو ی ھەک ئیستا کەرستە ی پیشکەوتووی
 لە بەردەست بێ، کوویی یەکان بە ھیزو بازووی خۆیان شەریان لە گەل
 سروشت دەکرد بۆ دروستکردنی پێداویستییەکانی سەر دەم و بژێوی
 ژیان جاران لەسەر جۆگە ی ئاوی ھەمامۆک نزیکە ی ھەقە ئاشی ئاوی
 لەسەر بوو ھەک مامە احمد بۆی گیراومەو ھە ئاش وەستابوو.

ئەو ی جێگای داخە ھەندیک بەرپرسی ئەم شارە چەند بیرکیان
 لە تەنیشت سەرچاوی ھەمامۆک ھەلکەندو ھەریکە ئاوەکە ی
 ھەمامۆک بەرەونەمان دەچیت سەر دەمانیک پێداویستی شارێکی دا بین
 دەکرد بە ئاوی زانیاریتان بە شیک لە گەرەکی بازاغە بە سێ ناو ناو
 دەبرا گەرەکی مۆسکۆ زۆر بە ی دانیشتوانە کە ی شوعی بوون جگە لە ھە
 پێیان دەگوت گەرەکی ئاشان چونکە چوار ئاشی لێبوو ناویکی
 دیکەشیان پێ دەگوت بازارە گچکە لە. بە راستی کوئی ی جاران شار بوو
 بەلام مەخابن بۆ بەرپرسەکانی ئەمرۆ کە شاریان بەم وێرانیە گەیاند.

مەھدێد خدر بەلۆغە

ھەمە ی عبداللە جەیدی

عبدالرزاق بەلۆغە

زنجیره‌ی چل و دووهمین

(پیشه‌وهره‌کانی کویه‌ی جاران)

هه‌روه‌ک باسمانکرد جاران هه‌موو مالیک پتووستی به‌ئاش و ئاشه‌وان هه‌بوو هیچ مالیک نه‌بوو گه‌نمی سالی‌ک عه‌مبار نه‌کا جاران گه‌نم به‌ته‌نه‌که و کۆل ده‌پیورا مالی واهه‌بوو دوو کیله گه‌نم یا عه‌ربه‌یه‌ک یا زیاتری ده‌کری بۆ ئاردی سالانه که‌گه‌نمی سالانه‌ی ده‌کری هیچ خه‌می نه‌ده‌ما ده‌یگوت نانه‌که‌م هه‌یه زۆر به‌قه‌ناعه‌ت بوون نه‌وه‌ی نوێ نازانی کیله و عه‌ربه چه‌نده یه‌ک کیله چوارته‌نه‌که‌ی پره، عه‌ربه‌یه‌ک چوارکیله‌یه واته ۱۶/ته‌نه‌که.

جاران ماله ده‌وله‌مه‌نده‌کانی کویه له‌ناو دیوار عه‌مباری گه‌نم هه‌لگرتنی هه‌بوو له‌سه‌روهه به‌ته‌نه‌که گه‌نمان تیده‌کرد له‌بنه‌وه‌ش کونیک هه‌بوو به‌پێی پتووست گه‌نمی لیده‌هاته ده‌روهه خانووی قه‌دیمی ئیمه له‌گه‌ره‌کی بایزاغایه عه‌مباریکی گه‌نمی له‌ناو دیوار تیدایه ۶۴/ته‌نه‌که گه‌نمی ده‌گرت ئیستا بووه به‌ مالی خوالیخۆشبوو حاجی ره‌زای توتن فروش هه‌ش بوو له‌که‌ندووی به‌رمیلی ده‌کرد جاران وه‌ک ئیستا نه‌بوو ئارد به‌قه‌رده بیه‌وه به‌رده‌ستی کابان ده‌بوو کابان گه‌نمی باراشی پاک بک‌ردبایه‌وه له‌ گونیه‌ی بک‌ردبایه تا ئاشه‌وان ده‌یبردبۆ ئاش و ده‌یک‌رد به‌ئارد.

کاتی ئاشه‌وان ئارده‌که‌ی ده‌هیناوه ده‌بوو ئه‌م ئارده روو بکه‌ن له‌سه‌ر په‌رۆیه‌ک تاسارد بیه‌وه ئاشه‌وان له‌به‌رامبه‌ر هه‌رته‌نه‌که گه‌نمیک دره‌مه‌یکی وه‌رده‌گرت هه‌ر ماله ئاشه‌وانیکی تاییه‌ت به‌خۆی هه‌بوو دوو‌جۆر گه‌نم به‌کارده‌هات بۆ ئاردی نان قه‌نده‌هاری ره‌ش‌گول جگه له‌عه‌مبارکردنی گه‌نمی نان سالانه هه‌موو خیزانی‌ک کیله‌یه‌ک گه‌نمی ساواری ده‌کری له‌گه‌ل ته‌نه‌که نیس‌کێک و ته‌نه‌که ماش و نۆک، نیس‌کی جاران ئاوه‌که‌ی ره‌ش‌بوو وه‌ک ئیستا زه‌رد نه‌بوو هه‌موو مالیک که گه‌نمی ساواری ده‌کری کاپان پاکی ده‌کرده‌وه‌و له‌مه‌نجه‌لی گه‌وره‌ی ره‌ش به‌دار ده‌یان کولاند له‌کۆلان دوا‌ی چه‌ند سه‌عات له‌کولاندن ژنی

جیران هه ره وه زیان ده کرد به تریانان دانوله یان ده برده سهربان له سهر په روکه ی کونه هه ریان ده خست هه فته یه ک له بهر هه تاو ده مایه وه تا وشک ده بووه ماوه ی ئه م هه فته یه ده بوو ئیمه ی مندا له سهربان ببین به پاسه وانی ئه م دانوله یه نه وه ک چوله که بیخوات دوا ی وشک بوونه وه له لایه ن پیشه وه ری ساوار کوته وه ده کوتراوه.

باشترین ساوار کوته ره وه خوالیخو شبوو خاره مجید مام که ریمی ده باغچی بوو پیاو پیاو ده گوت مجید قه له و پیاو یکی جوانی بالا به رزی چوار شاننه بوو کوته کیکی داری گه وره ی سهر بزمار ریژکراوی له سهر شان داده نا به کولانان داده هات ده یگوت ساوار ده کوتینه وه هه مالیک ساواریان هه بووا یه بانگیان ده کرد ساواریان بو ئاماده ده کرد له ده وره به ری جوئی به ردیکی پان یاته خته یه کیان بو خاره مجید داده نا بو ئه وه ی له سهر ی دابنیشیت، کابان هی دی هی دی به جامیک ساواری له جوئی ده کرد خاره مجیدیش به کوتکه گه وره که ی ده کوتاوه چه ندجار کوته کی بلند ده کرد خاره مجید ده یگوت هه ی الله هه ی الله باوهرتان هه بی خه لکی له م سهر ی گه ره ک گوینان له ده نگی کوته ک و هه ی الله مام مجید ده بوو ئه م پیاوه قورکیش و سواغی سهربانی مالانی ده کرد شو فهری زه مانه بوو، زورجار به شه و ساواری ده کوتاوه له بهر چراو قه ندیله و لوکس له دوا یی کابان جاریکی دیکه ساواره که ی هه رده خست و به ئاشه وان ده ینارده وه ئاش. پیاو یکی تریش هه بوو به ناوی مام چه ویز باوکی مامو ستا علی ساواری ده کوتاوه جارن کابان ئارده ساواری کوته کرده وه ده یکرد به ئه ستوک جاری وا هه بوو تزیلکی له سهر داده نرا به راستی کابانی جارن ماندوو بوون خواردنیش هه مووی ته ندروست بوو بو یه نه خو شی قولون و گه ده و.. هتد که م بوون هیچ مالیک نه بوو که پیاو یستی به ئاش و ئاشه وان نه بیست جگه له مه به شی زوری ئاشه کانی شارو گونده کان ئاشی ئاوبوون به ئاو کاریان ده کرد باشترین ئاش وه ستای جارن له کو یه بوو که مام بوو وه ستا احمد حمد مسته فای ده باغچی بووه له سالی

۱۹۱۰ز. له کۆیه له دایک بووه له ۱۹۷۷/۷/۴ کۆچی دوايي کردووه له کۆیه له گورستاني دهرويش خدر به خاک سپړدراوه هه رکاتيک مامه احمد نه خوش بووايه کاريگهري له سهر تاک به تاکی هه موو ماليک هه بوو چونکه ئاشه کان بي ئه و هيچيان پي نه ده کرا جگه له ئاش وه ستايي ئاشيشي داده مه زراند کانگای به رده ئاشي هه بوو مام بوي گيرامه وه گوته جارن ته نها له م شاره نزیکه ي ۱۷/ ئاش هه بوون که به ئاوي سهرچاوه ي هه ماموک کاريان ده کرد وهک:

- ۱- ئاشي مام عه بده مام صالح.
- ۲- ئاشي ئه وقاف.
- ۳- ئاشي ئاغه لي.
- ۴- ئاشي حاجي مه لاي هه مه شهل.
- ۵- ئاشي سابيري احمد ليله.
- ۶- ئاشي ساغه.
- ۷- ئاشي سي توان.
- ۷- ئاشي مام خدر به رامبه ر قه سري.
- ۸- ئاشي محمود اغا.
- ۹- ئاشي گه ره کی ئاشان.
- ۱۰- ئاشي وه ستا عه بده ي وه ستا شاکر.
- ۱۱- ئاشي شينخ که ريم.
- ۱۲- ئاشي ده باخانان.
- ۱۳- ئاشي ئه حه توتله ي هه واوان له شيوي ره زان.
- ۱۴- ئاشي ئاشيلکه به رامبه ر مزگه وتي خادم سه جاده.
- ۱۵- ئاشي پينکان.
- ۱۶- مام عه ريز به قال يه کيک بوو له ئاشه وانه کان که باراشي ده برد بو ئاش.

جگه له مانه مام دهگوت له ههرمۆته و شيله و تۆبزاوا ئاش ههبووه لهگوندی جهلی له سههر رووبای جهلی دووئاش ههبوو جاران دوو رۆژ سێ رۆژیان پێدهچو تا باراشیان بۆ دهکردن به ئارد، مام احمد ئاشی رانیه و خۆشناوهتی ههموو چاک دهکردهوه کاتی خۆی مامۆستا حسین قادر وتاریکی له سههر ئاش نووسی له ژماره ۳۳/لهئەیلولی ۲۰۱۴ سه رچاو هی زانیارییهکانی وهستا احمدی مام له ۱/۱/ ۲۰۱۴ بهنده له رانیه ئه م زانیارییهکانه م لیوه رگرت و وینهیه کیشم چرکاند.

له کۆیه دوو ئاشی ئاگر دامه زران یهکیکیان له لایه ن خوالیخۆشبووان کاک مجید حاجی کاکه امین و مام خدری برای ئاشه که ی دیکه له لایه ن خوالیخۆشبوو کاک عثمان عهونی و وهستا حسین نه جار به م دوا ییه ئاشی سه فهری پهیدا بوو تراکته ر رای دهکیشا له کۆلانا ن و گوندهکان دهگه ران باراشچییهکانی کۆیه ئه مانه بوون:

- ۱- خوالیخۆشبوو واحد ئاشهوان.
- ۲- خوالیخۆشبوو مام مجید ئاشهوان.
- ۳- خوالیخۆشبوو سهیده ی باراش.
- ۴- خوالیخۆشبوو حه مه شهلی مام نادر.
- ۵- خوالیخۆشبوو مام خدر مالیان له گردی بوو باوکی کاک سلاح.

۶- کورهکانی مام عهبدهی مام صالح که ناویان کاک عومه ر و کاک عوسمان بوو.

ئێستا هیچ یهکیک له م ئاشانه نه ماون که ئاش وهستا ئاشهوانیش ده وهستیت ئێستا کابان ئاردی بایه ی نا هینیتته وه مال دهلی شوینم لیدهگرئ به شی زۆری خه لک رۆژانه نان له بازار دهکری جاران دهستاریش رۆلیکی گرنگی دهبینی له هارینی نیسک، ساوار، سماق، ئاشی مالان بوو مامه احمد دهستاریش دروست دهکرد دووبهردی خر

له سهر يهك بوو بهردهكهى سهرهوه كونيكى خرى له ناوه نديبوو دهسكه
 داريك به بهردهكهى سهرهوه بوو سوراندنى له لايهن هم ژنهى كه
 دهستارى ليده كرد به راستى دهستار ليكردن گه ليك جوانه به تاييه تى له
 لاديكان له بهر چرا كچ و كور له دهورى دهستار دانه نيشن له ناكاو
 يه كيك فوو له چراكه دهكات دهيكاته شهوى دهيجور ده بته هه راو هوريا
 هه تا چرا پيده كرېته وه زورى دهوى به راستى دهستار له دير زه مانه وه
 روولى خووى دهگيرا له يه كتر نزيك كردنه وهى دلداره كان.

مام احمد احمد مستفا

مام نه عمانه ديان

مام خدر شاههوان

زنجیره ی چل و سینه

(پیشه و ره‌کانی کۆیه ی جاران)

جاران مزگه‌وته‌کان سه‌رچاوه‌ی فیربوونی خوینده‌واری بوو له‌دوای سوخته‌خانه‌کان مزگه‌وت جگه له‌مه شوینی خوداپه‌رستی و چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌کۆمه‌لایه‌تییه‌کانیش بوو جگه له‌هه‌موو ئه‌وانه‌ی که باسمانکر له مزگه‌وته‌کانی جاران کۆیه حوچره هه‌بوو که فه‌قی لی ده‌مانه‌وه‌و ده‌رسی دینیان تیدا ده‌خویند وه‌ک مالی فه‌قییان بوو مزگه‌وتی مه‌لا ئه‌سه‌د له‌کاوی عه‌لی به‌گ بوو ده‌که‌وته سه‌ر شیوی ره‌زان حوچره‌ی لیوو، مزگه‌وتی بایزاغا حوچره‌ی لیوو خانووه‌ک بوو به‌رامبه‌ر مزگه‌وت، مزگه‌وتی سید جامی و خادم سه‌جاده‌و، مزگه‌وتی چه‌تک، مزگه‌وتی قامیش، مزگه‌وتی ره‌شه، مزگه‌وتی مناره، مزگه‌وتی محموداغا، مزگه‌وتی په‌لک، مزگه‌وتی مفتی.

سه‌رجه‌میان حوچره‌ی فه‌قیانی لیوو به‌لام بابزانین بژیوی ژبانی فه‌قییه‌کان چۆن دا بین ده‌کرا نیوه‌رۆو ئیواران هه‌ر رۆژه‌ی فه‌قی یه‌ک مه‌نجه‌لیکی به‌ده‌سته‌وه ده‌گرت ده‌چووه‌ ماله‌کانی ده‌وری مزگه‌وت، کابانی مال ده‌یزانی فه‌قی یه‌ هه‌ر خواردنیکیان هه‌بووایه‌ بۆیان له‌ناو مه‌نجه‌له‌که ده‌کردن مه‌نجه‌لی فه‌قی وه‌ک مه‌نجه‌لی حه‌مه شیتی لیده‌هات کۆیی یه‌کان پێیان ده‌گوت حه‌وت ترینگه.

له‌کۆن زۆرجار دایکم شیوی حه‌وت ترینگه‌ی بۆدروست ده‌کردین ئه‌م شیوه له‌برنج سلق، کدو، پیاز، بیبه‌ر، باینجان، ته‌ماته، پێک ده‌هات زۆرجاریش ده‌مان گوت دۆلمه‌ی هه‌لوه‌شاوه هه‌موو ئیواره‌ی پێنج شه‌مه فه‌قی تریانه‌یه‌کی به‌ده‌سته‌وه بوو مال به‌مالی سنوری مزگه‌وت ده‌گه‌را له‌ ده‌رگای ده‌دا ده‌یگوت رابی ره‌حمتت لیپی کابانیش نانێکی تیری و نیو دره‌مه‌ی بۆ فه‌قی ده‌هیناو به‌روو خۆشی به‌ری ده‌کرد فه‌قی دوای کۆکردنه‌وه‌ی نان و پیتاکی فه‌قییان به‌ ئه‌مانه‌ته‌وه‌ پاره‌و نانه‌که‌ی ده‌برده‌وه حوچره‌ پاره‌که‌یان ده‌کرده‌ خه‌رجی پێداویستییه‌کانیان فه‌قی ی جاران به‌م شیوه‌یه‌ خویندنیان ته‌واو ده‌کردو ئیجازه‌ی مه‌لایه‌تیان وه‌رده‌گرت.

باوهرتان هه بئى فهقى هه بوو له شارهكانى كوردستانى رۆژههلات
هاتوته شارى كۆيه، كۆيه سه رچاوهى زانست بوو له بىرمه له سالانى
كۆتايى په نجاكان مه لا ئه نوهر باوكى كاك سىراج الدين ئىجازهى
مه لايهتى وهرگرت له مزگهوتى مه لا ئه سعهه ئاههنگىيان بۆ كرد هه موو
كۆيه ئاماده بوو شانۆيان پيشكهش كرد هه لپهركىيهكى خوش كرا
خوالىخوشبووان كاك حه مه صالح جهليزاده و كاك اسماعيل و نورى
حه له بهغدايى سه رچۆپيان دهگرت گۆرانى ئايشۆكى وهى شيۆهى
شنيان دهگوت لهحهوشى لای سه ره وهى مزگهوت بهم بهشهيان دهگوت
قهسرى ئيمهى منداليش له سه ر ديوارى مزگهوت لاقمان شۆر دهكرده وه
سهيرمان دهكردهك فليم له بهر چاومه جگه له مانهى كه باسمانكردين
سالانه دهرويش دههاتن بهخۆيان و شىرو زهرگ بۆ تهكيهى تالهبانى و
تهكيهى مام خليفه و مزگهوتى محموداغا زكريان دهكردو حاليان
دهگرت و زهرگ و شىريان لهخۆيان دهدا جارى واهه بوو دهرويش
لهكاتى شىريا زهرگ لهخۆدان دهكهوت و لهخۆ دهچوو خليفهى
دهرويشان هاوارى دهكردهكى لهشى پيسه دووركهوتوه ئه مه فليمى
سهردهمى ئيمه بوو بهم شيۆهيه كاتهكانمان بهرى دهكرده.

فهقى ى جاران زۆر بهزهوق بوون خاوين بوون مندال بووين
دهمانگوت فهقى گونت تهقى فهقىيهكان له سه ربانى مزگهوت بهردهوام
ئه له با بهيان بوو ئه وهى سهيره فهقىيهكان هه ميشه ئاوينهيهكى خرى
گچكهيان پى بوو ناو ناو وهك مۆبايل بهكاريان دههيتا دهيان دايه بهر
رۆژ له سه ربان رووى ئاوينهكهى له شوپنى مه بهست دهكرده بههه مان
شيۆه له لايهكهى ديكه به ئاوينه تيشكى تيده گيراوه وهلام ده دراوه
به كورتى فهقىيهكان گهنجايه تيان دهگرت له شارى كۆيه ئىستا ٥٤
/مزگهوتى لييه جگه له هه بوونى قوتابخانهى ئايينى ئه مهش ناوى
مزگهوت و تهكيهكانه:

١- مزگهوتى گه وره.

٢- مزگهوتى محمود ئاغا.

- ۳- مزگهوتی خادم سه جاده.
- ۴- مزگهوتی مناره.
- ۵- مزگهوتی سید وهلی.
- ۶- مزگهوتی بایزاغا.
- ۷- مزگهوتی مه لائے سعده.
- ۸- مزگهوتی سیدجامی.
- ۹- مزگهوتی ره شه.
- ۱۰- مزگهوتی په لک.
- ۱۱- مزگهوتی قامیش.
- ۱۲- مزگهوتی حه تک.
- ۱۳- مزگهوتی گهرمک.
- ۱۴- مزگهوتی کۆنه جمعه.
- ۱۵- مزگهوتی ست خانه.
- ۱۶- مزگهوت و تهکیه ی مام خهلیفه.
- ۱۷- مزگهوتی مفتی.
- ۱۸- بههله دهوتریت مزگهوتی مه لاء معصوم کاتی خوی که خوالیخوشبوو مه لاء معصوم که له هه ورامان هاتۆته کۆیه و نیشته جی بووه، بووه به مه لای ئهم مزگهوته ناوی لکاو بهم مزگهوته به لام پیوسته به ریوه بهری ئه وقافی کۆیه ههقی خاوهنی ئهم مزگهوته بگهرینیتته وه له و حه یه ک بهم شیوهیه بنوسیت مزگهوتی حاجی افندی که دهکاته باوکی حمدامین حاجی افندی و طاهر حاجی افندی دهکاته باپیری خوالیخوشبوو خاره وهاب.
- ۱۹- مزگهوتی شه هیدان.
- ۲۰- مزگهوتی مه دینه.
- ۲۱- مزگهوتی مه لای گهره.
- ۲۲- مزگهوتی شه وگیزاو.
- ۲۴- مزگهوتی ناوداران.

- ۲۵- مزگه وتی خیرخواران.
- ۲۶- مزگه وتی جه بار.
- ۲۷- مزگه وتی زانست.
- ۲۸- مزگه وتی جلال ئاوا.
- ۲۹- مزگه وتی ئیسکان.
- ۲۹- مزگه وتی گه شتیارى.
- ۳۰- شیخ طیب تاله بانى.
- ۳۱- مجید حاجی کاکه ئه مین.
- ۳۲- مزگه وتی حاجی جه مال.
- ۳۳- مزگه وتی کانى بسکان.
- ۳۴- مزگه وتی روناکی.
- ۳۵- مزگه وتی سه فیه خان.
- ۳۶- مزگه وتی حاجی مژده.
- ۳۷- مزگه وتی حه مامۆک.
- ۳۸- مزگه وتی حاجی صدیق.
- ۳۹- مزگه وتی ست نیعمه ت.
- ۴۰- مزگه وتی جه وهه راوه.
- ۴۱- مزگه تی نه جمه خان.
- ۴۲- مزگه وتی قازی محمد.
- ۴۳- مزگه وتی سه رباغ.
- ۴۴- مزگه وتی وه ستا جلیل.
- ۴۵- مزگه وتی مه لا علی حاجی توفیق.
- ۴۶- مزگه وتی وه سییه ت.
- ۴۷- مزگه وتی مامۆستا رشاد علی.
- ۴۸- مزگه وتی خانه گورئ.
- ۴۹- مزگه وتی زانکۆ.
- ۵۰- مزگه وتی حاجی ره وهند.

۵۱- مزگهوتی قاله رهش.

۵۲- مزگهوت وتهکیه‌ی تاله‌بانی.

۵۳- تهکیه‌ی شیخ صدر ته‌نیش‌ت مالی باب‌ه کریم به‌لام له دوا‌ی راپه‌رین
نه‌ماوه کراوه به‌خانوو.

۵۴- مزگهوتی گردی که خوالیخ‌وش‌بوو حاجی محمد دروستی کردوه
له‌دیر زه‌مانه‌وه شاری کۆیه شوینی خودا په‌رستی بووه
هه‌میشه سه‌رچاوه‌ی پی‌گه‌یاندنی زانایانی ئاینی بووه.

مزگهوتی مناره

مزگهوتی شه‌هیدان

زنجیره‌ی چل و چوارهم

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

جاران په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل یه‌کترو نێوان شاره‌کان زۆر زه‌حمه‌ت بوو وه‌ک ئێستا نه‌بوو بتوانی به‌ئامێری سه‌رده‌میانه په‌یوه‌ندی بکه‌ی به‌هه‌موو جیهان به‌چرکه‌یه‌ک جاران له‌شاری کۆیه‌ی دایره‌ی ته‌له‌فۆن هه‌بوو له‌ژوریکه‌ی گچکه‌ی نیوه‌ روۆشنی بێ خزمه‌ت گوزاری بوو به‌داله‌یه‌کی کۆنی بیست خه‌تی تێدابوو به‌فیشه‌ کاری ده‌کرد هه‌موو کۆیه‌ و گونده‌کان پشتیان به‌م به‌داله‌یه‌ ده‌به‌ست ئه‌گه‌ر ته‌له‌فۆنیکمان بکردایه‌ بۆ هه‌ولێر یا هه‌رشاریک ده‌بوو له‌پیشه‌وه‌ سه‌ر بگری و ناوی خۆت تۆمار بکه‌ی له‌دوایی له‌سه‌ر کورسی یه‌کی ره‌ق داده‌نیشتین ئه‌گه‌ر هاوین بوايه‌ له‌گه‌رمان هه‌ناسه‌مان سوار ده‌بوو ئه‌گه‌ر زستانیش بوايه‌ له‌سه‌رمان ده‌له‌رزین لاتان سه‌یر نه‌بێ بۆ ته‌له‌فۆنیک ده‌بوو چوار پینچ کاتژمێر له‌چاوه‌روانی بووینایه‌.

جا ئه‌وه‌ی سه‌ یرو جیگای پێکه‌نین بوو فه‌رمانبه‌ره‌ ئێشگره‌که‌ی سه‌ر ئامێری به‌داله‌ به‌رده‌وام فیشه‌ی ده‌رده‌هێناو فیشه‌ ده‌خسته‌وه‌ ناو هه‌ر هاوار هاوارو ده‌نگه‌ ده‌نگی بوو ده‌یان گوت هه‌ولێر ته‌ق ته‌ق ریم به‌رده‌ کۆیه‌ت له‌گه‌له‌ جاری واهه‌بوو فه‌رمانبه‌ره‌که‌ زۆر ماندوو توره‌ ده‌بوو جێنۆی سه‌یر سه‌یریان به‌یه‌کتێر ده‌دا له‌به‌ر ئه‌م گه‌ره‌ لاوژه‌یه‌ خۆمان له‌بیر ده‌کرد ده‌خافراین سه‌یرمان به‌شه‌ره‌ جونه‌کانیان ده‌هات جاری واهه‌بوو فه‌رمانبه‌ره‌که‌ لاقی له‌زه‌وی ده‌دا سه‌ری ته‌له‌فۆنه‌که‌ی به‌ئامێره‌که‌دا ده‌دا، به‌راستی ژیانیکه‌ی زۆر ناخۆشمان به‌رئ کرد له‌فه‌رمان به‌ره‌به‌ ناوبانگ و خۆشه‌ویسته‌کانی/ دایره‌ البرید والبرق/به‌ کوردی یه‌که‌ی فه‌رمانگه‌ی پۆسته‌ و بروسکه‌ ئه‌م دایره‌ چه‌ند به‌شیکه‌ی گرنگی هه‌بوو وه‌ک به‌شی به‌داله‌ به‌شی پۆسته‌ به‌شی خه‌ته‌کان به‌شی پول فروشتن له‌ فه‌رمانبه‌ره‌کانی سالانی چل تا په‌نجاکان:

۱- خوالیخۆشبوو مام عطا واللّه مامی مامۆستا ابراهیم فتح الله

به‌رپرسی به‌داله‌بوو.

- ۲- خوالیخۆشبوو تحسین موصلاوی به ریۆه‌به‌ری دائیره‌بوو.
- ۳- خوالیخۆشبوو سعید دایی کریکاری خهت بوو باوکی خوالیخۆشبوو عقید توفیق .
- ۳- خوالیخۆشبوو ناظم سعید دایی بوو به‌عامل خهت دواى باوکی دواى سالانى ۱۹۶۰ستافیکى نوى هاتن.
- ۱- خوالیخۆشبوو کاک سعید محمد ناسراو به کاک سعید بروسک به‌ریۆه‌به‌ری دائیره‌ی پۆسته‌و بروسکه بوو پیاویکی کورد په‌روه‌رو خۆشه‌ویست بوو تا سالی ۱۹۷۴ دواى په‌یوه‌ندی به شۆرشى ئه‌یلول کرد ئه‌مانه‌ش ستافی به‌داله‌بوون:
- ۱- خوا لیخۆشبوو ابراهیم به‌رید برای کاک اسماعیل.
- ۲- خوالیخۆشبوو میرزا کمال کریم.
- ۳- خوالیخۆشبوو مه‌لا سعید گورزه‌یی.
- ۴- خوالیخۆشبوو کاک حمید مسته‌فا سه‌ره‌نیا له‌دواى خانه‌نیشین کردنى خاره شیخ جه‌مال به‌رنجی بوو به به‌ریۆه‌به‌ری دائیره‌ی پۆسته‌ی کۆیه‌.
- ۵- خوالیخۆشبوو کاک عبدالرزاق جه‌مه‌ صدیق باخچه‌وان. ئه‌مانه به‌رپرسی خهت و کریکاره‌کان ئه‌مانه‌بوون:
- ۱- خوا لیخۆشبوو کاک قادر رشید به‌رپرسی خهت بوو.
- ۲- خوالیخۆشبوو کاک قادر جه‌مه‌ شهل کریکاری خهت بوو.
- ۳- خوالیخۆشبوو مام عبدالله به‌گ باوکی کاک احمدی کاتب تحریری قایمقام .
- ۳- کاک دلاوه‌ر فه‌قی عثمان قه‌ساب کریکاری خهت بوو.
- ۴- خوالیخۆشبوو کاک سعید صالح.
- ۵- کاک مولود رۆسته‌م به‌ریدی کۆیه‌ی ده‌گواسته‌وه له‌کۆیه‌ بۆته‌ق ته‌ق.
- به‌رپرسی فرۆشتنی پول:

- ۱- خوالیخۆشبوو مام شیخ جه مال شیخ احمد بهرزنجی بوو له دواى سالى ۱۹۷۵ بوو به بهریتوبه ری دائیره ی پۆسته ی کۆیه. جگه له مانه ی که باسما نکردن فه رمانبه رهکانی پۆسته ئه مانه بوون:
- ۱- کاک عبدالرحمن کریم برای محمد شوان رۆژانه به یانیان زوو تۆربه و جانتاکه ی له شان ده کرد پر بوو له نامه دوکان به دوکان نامهکانی دابهش ده کرد بهرووهکی خوش زۆر خۆشهویست بوو ئیستا ژیان له ههولێر به سهر ده بات.
- ۲- خوالیخۆشبوو سید عزیز سید محی الدین.
- ۳- عبدالخالق سید عزیز سید محی الدین.
- ۴- کاک مولود مام کاکل فه رمانبه ری خهت بوو.
- ۵- خوالیخۆشبوو کاک نادر باخچهوان.
- ۶- کاک ئازاد رهشید عه بود بهم دوا ییه بوو بهرپرسی خهت.
- ۷- خوالیخۆشبوو حمد عه ولا رابی عامیل خهت بوو.
- ۸- غه فور حمدامین عامیل خهت بوو.
- ۹- کاک اسماعیل صادق عامیل خهت بوو.

جاران دائیرهکان زۆر له ئیستا پیشکه وتوو تر بوون جاران له ناو بازاری کۆیه چهند سندوقیکی پۆسته هه بوو به دیوار قایم کرابوو رهنگی سۆر بوو نامه یان دهخسته ناو ئه وسندوقانه به یانیان کاک عبدالرحمن به کلیل سندوقه که ی ده کرده وه و نامهکانی ده رده هی ناو ده یخسته ناو تۆربه که ی شانی به رهو دائیره ده گه راوه، جاران هه موو رۆژ پۆسته ده هات له بازاریش خوالیخۆشبوو کاک سید عبدالله سید سمایل بریکاری پول فروشتن بوو عهریزه نووسه کانیش پولیان ده فروشت وهک خوالیخۆشبوو کاک واحد حمد باوکی کاک ابراهیم له گه ل خوالیخۆشبوو کاک عزالدین.

ئه مه ی گرنگه ئاماژه ی پی بکه ین خوالیخۆشبوو کاک سه عید بروسک رۆلیکی زۆر کورد په روه رانه ی هه بوو له سالی ۱۹۶۱ له کۆیه

خۆپيشاندان دهكرا دژى حكومت كاك سهعيد به بروسكه دهنگى
 خۆپيشاندهرانى دهگه يانده حكومه تى ناوهند له بهغدا له سهر خواستى
 جه ماوهر له كۆتابى ههشتاكاندا باله خانه يه كى ديكه بۆ ئهم فهرمانگه يه
 دروست كرا كه دهكه ويته بهرامبه ر قوتابخانه ي اولى.
 چهند فهرمانبه ريكي ديكه له م دائيره يه كاربان ده كرد له ههفتاكان
 وهك:

- ۱- كاك نه جات غه فور.
- ۲- خاتوو كورده عمر عبدالله صالح.
- ۳- كاك ئه نوهر حمدامين جگهره فروش.
- ۴- خاتوو نه رمين عبدالرحمن صالح.
- ۵- كاك دلزار اسماعيل چايه چى.

عبدالرحمن عبدالكریم
(عبدالرحمن یوید)

سعید محمد (سعید بروسك)

شیخ جمال سید احمد

فهرمانگه ی بهریدی کۆن

زنجیره‌ی چل و پینچ

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

جاران ههریه‌که سه‌رقالی کارێک بوو کردبووی به‌پیشه‌ی بۆ پیداکردنی بژێوی ژیاڵی خۆی و خانه‌واده‌که‌ی تاراذهیه‌ک وای لیهاتبوو پیشه‌ده‌بوو به‌پیتاسه‌ی ئه‌وه‌که‌سه‌ جاران پیاوی ئیشکه‌ر زۆر به‌ریزه‌وه‌ سه‌یر ده‌کرا پیتشینان راستیان گوتوو که‌گوتوو یانه‌ ئیشکه‌ری مالی خۆیه‌تی خۆشه‌ویستی هه‌مووانه‌ له‌ کۆیه‌ چهند که‌سیک هه‌بوون هه‌مالیان کردبوو به‌ پیشه‌ی بۆ پیداکردنی بژێوی ژیاڵ به‌سه‌ر به‌رزی ئه‌وه‌ی شایانی باسه‌ هه‌مالی جاران له‌تاقه‌ت و هه‌لگرته‌ی کیش زۆر جیاوازه‌ له‌گه‌ل هه‌مالی ئه‌م سه‌رده‌مه‌ جاران هه‌مال پێی شه‌رم بوو بلی ئه‌م کیشه‌ ناتوانم هه‌لگرم یا بلی ده‌ست بارام له‌گه‌ل بگره‌ له‌ هه‌ماله‌ به‌ناوبانگه‌کانی کۆیه‌ ئه‌مانه‌بوون:

۱- خوالیخۆشبوو کاک صابر مام برایم پیاویکی قسه‌ خۆش باری له‌سه‌ر پشت بوو به‌ده‌م رۆیشتن به‌ ده‌نگه‌ خۆشه‌که‌ی گۆرانی ده‌گوت دلی خه‌لکی ئارام و ئاسوده‌ ده‌کرد.

۲- خوالیخۆشبوو کاک طاهر مام برایم پیاویک پراو پرپوو له‌گه‌وه‌ر خۆشه‌ویست بوو.

۳- خوالیخۆشبوو کاک سه‌عید هیتله‌ر پیاوه‌کی سۆرو سپی و چاوشین قسه‌خۆش و گالته‌باز باوه‌رتان هه‌بی ۵۰۰ /کغم له‌سه‌ر پشتی بووه‌ ئه‌وجا پێی ده‌که‌نی به‌م دواپی یه‌ له‌نه‌خۆشخانه‌ی کۆیه‌ دامه‌زرا ئیستاش کۆیه‌کان به‌نموونه‌ باسی خوالیخۆشبوو ده‌که‌ن.

۴- خوالیخۆشبوو به‌کر به‌گ پیاویکی که‌م وینه‌ خۆشه‌ویستی خه‌لک و هاوپیشه‌کانی بوو.

۵- خوالی خۆشبوو کاک سلیمان پیاویکی له‌سه‌ره‌خۆو خۆشه‌ویست بوو.

۶- خوالیخۆشبوو مام برایم خه‌لکی ناوچه‌ی سی سونیایه‌تی بوو خۆشه‌ویست بوو.

- ۷- مام حەوێز خەلکی دەشتی کۆیه بوو زۆر بەهێزو قسەخۆش بوو.
- ۸- کاک فەتاح خۆشەویستی هەمووان بوو زۆر حەزی لەگالته و قسەى خۆش بوو.
- ۹- خوالێخۆشبوو مام عبدالله خەلکی ناوچەى سى سونیاىەتى بوو پیاویکی سۆرو سپی جوان خۆشەویست بوو زۆر بەهێزبوو.
- ۱۰- خوالێخۆشبوو محمد خەلکی ناوچەى سى سونیاىەتى بوو زۆر لەسەرە خۆبوو.
- ۱۱- خوالێخۆشبوو کاک عمر عبدالله عزەت پیاویکی بەهێز و دەست پاک بوو.
- ۱۲- خوالێخۆشبوو کاک عزیز زیاتر کاری ناو بازاری دەکرد پیاوہکی خۆشەویست بوو.
- ۱۳- خوالێخۆشبوو کاکە امین پیاویکی بى دەنگ خۆشەویست.
- ۱۴- خوالێخۆشبوو مام رسول خەلکی ناوچەى سى سونیاىەتى بوو زۆرباش بوو.
- ۱۵- خوالێخۆشبوو مام خدر خەلکی ناوچەى سى سونیاىەتى بوو پیاوہکی زۆر ژێرو خۆشەویست بوو.
- ۱۶- خوالێخۆش بوو کاک عبدالله مام برايم پیاویکی جوانی خۆشەویست.
- ۱۷- خوالێخۆشبوو مام صادق اغا پیاویکی جوانی بێدەنگ
- ۱۸- خوالێخۆشبوو کاک مجید مام قلینجی پیاویکی شەهید پەرور و خۆشەویست بوو.
- جگە لەمانەى کە باسمانکردن هەندیک حەمال هەبوون تایبەت بوون بەکاری داگرتنەوہى توتن پێیان دەگوتن حەمالی توتن داگرتنەوہ سندوقەکیان بەکار دەهێنا بۆ داگرتنەوہى توتن ئەمانە بوون:
- ۱- خوالێخۆشبوو کاک سلیمانی حەمال.
- ۲- خوالێخۆشبوو مام علی.

۳- خوالیخۆشبوو کاک مغدید مام قادر.

۴- خوالیخۆشبوو حاجی معروف.

۵- خوالیخۆشبوو عمر مام کریم.

جگه له مانه هه ندىك هه مال هه بوون تايهت بوون به گه راج كه نه فه ريك سه فه ري ده كرد جانتايان له سه رشاني داده ناو له پشتي ده رويشت كه جانتاي ده برده ژوورئ دره ميكيان ده داىي جاري واهه بوو ئه گهر ميوانه كه خو شه ويست بوايه ياماوه يه كي دريژ ديار نه با ئه وه شيرين و پارو و شه كرو نو قليان به سه ر داده كردن به خشيشيان ده دا به هه لگري باول يا جانتا ئه مه ي گرنگه باول له به رميل يا له ته نه كه دروست ده كرا كيشتى باول قورس بوو ئه م به ريژانه تايهت بوون به گه راج.

۱- خوالیخۆشبوو کاک عبدالرحمن خه مانه.

۲- مام برايیم.

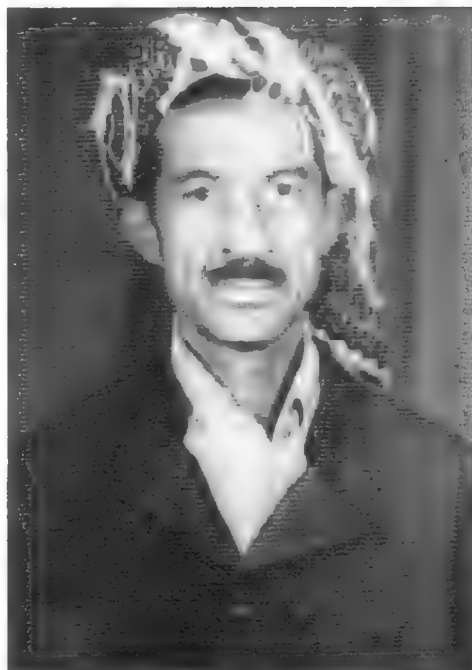
۳- خوالیخۆشبوو مام شه ريف.

۴- کاک رشاد مام شه ريف.

جاران هه مال هه موو كاره كاني به پشتي ئه نجام ده دا كه رسته ي هه مالي بریتی بوو له پشتي يه ك و قولاييک زورجار قه پانچي ده بوو دوو هه مالي له گه ل بووايه بۆكيشتاني قورس جاران قه پاني ده ستي هه بوو تا ۵۰۰ /كغم/ ده خوینده وه ده بوو دوو هه مالي به هيز به رامبه ر يه ك رابه ستنن داريكي ئه ستوري قه پان له سه ر شانيان دابننن قه پانچي قولابي قه پانه كه ي ده خسته ناوه راستي داره كه سه ره قولابه كي ديكه ي قه پانه كه ي له فه رده كه ده دا هه ماله كان ده بوو له سه ر ئه ژنۆين كه ده ستيان ده كرد به كيشتان هه ماله كان به هيواشي هه لده ستانه وه قه پانچي توپي سه ر ميله كه ي ده يناو ده برد تاميله كه به راستي راده وه ستي كيشه كه ي به كا براي ده گوت له كۆيه چه ند كه سيك هه بوون كاري قه پانيا ده كرد.

۱- خوالیخۆشبوو کاک محسن قادر ناسراوه به محسن قه پانچي

- ۲- خوالیخۆش بوو کاک صابر حەلوا لە ئیستیلاک فەردە خەیارو
سندوقە تەماتەیی گەورەیی لە قەپان دەدا.
- ۳- خوالیخۆشبوو کاک خدری صابر.
- ۴- خوالیخۆشبوو مام خدر پەستەک سۆر جاران وەک ئیستا
تەرازوو ئامیزی پیشکەوتوو نەبوو بۆ کێشان.
- ۵- خوالیخۆشبوو کاک حمید مام صالح قەپانچی یەکی باش بوو
بەداخەوێ سەرجه میان مالتاوااییان لە ژیان کردووێ.

سابیر مام برایم

زنجیره‌ی چل و شه‌شهم

(پیشه‌وهره‌کانی کویه‌ی جاران)

جاران ژیان زۆر ساده‌بوو خه‌لکی ژیانی لا مه‌به‌ست بوو بیرری له مؤدیل و له خه‌رجی زیاد نه ده‌کرده‌وه هیچ مالێک ئامێره‌کانی سارد که‌ره‌وه‌و به‌فر گرو پانکه‌و ئامێره‌کانی سه‌رده‌میانه‌ی نه‌بوو پێک هاته‌ی ناو مالی هه‌ژارو ده‌وله‌مه‌ند پێک هاتبوو له‌یه‌ک دوو شره‌ لبادو کۆنه به‌ره‌و چه‌ند مه‌نجه‌ل و قاپێکی ئاسنجاوو کوپێکی ئاوو چه‌ند گۆسکه‌و هیزه‌و شه‌ربه‌یه‌ک و چه‌ند جاجم و دۆشه‌گ و لیفه‌ی خوری و چرا ره‌شکه‌یه‌ک و سۆپه‌یه‌کی دارو مقاره‌یه‌کی خه‌لوزو سیرو سێ کوچکه‌و ته‌شتی هه‌ویرو ته‌نه‌که‌یه‌ک نه‌وت و پریمزێکی گچکه‌و چه‌ند بارێک دار که‌ پاییز داده‌هات هه‌موو خانه‌واده‌یه‌ک گه‌نمی سالانه‌ی عه‌مبار ده‌کرد له‌گه‌ل کرینی نۆک و نيسک و ماش ته‌ماته‌ی ده‌کرد به‌ئاو بۆ زستان به‌کاری ده‌هێنا باینجان و بامیه‌و هه‌نجیریان وشک ده‌کرده‌ وه‌ ساوارو گه‌نمه‌کوئاو داندۆک و که‌شک و قاورمه‌یان بۆ زستان ئاماده‌ ده‌کرد سه‌ربانیان به‌قور سواغ ده‌دا نه‌وه‌ک خانه‌وه‌کان دلۆپه‌ بکات به‌م ساده‌یه‌ خه‌لک ده‌ژیا که‌م خانه‌واده‌ رادیۆی هه‌بوو شه‌وانیش پێش نوێژی خه‌وتنان ده‌نووستین به‌یانیان زوو هه‌لده‌ستاین.

خانوی جاران هه‌مووی قور و دار بوو شیوه‌ی دروستکردنی شه‌رقی بوو ده‌رگای مالان داربوو کیلونو سویچی نه‌بوو به‌پشک ده‌رگا داده‌خرا کلیلی ده‌رگا داربوو سێ پشکی له‌سه‌ر دروست کرابوو هاوینان هه‌موو خانه‌واده‌یه‌ک له‌سه‌ربان ده‌نووست ئێواره‌ی هاوینان هه‌موو خانه‌واده‌یه‌ک سته‌ ئاوێکی ده‌برده‌ سه‌ربان و ئاورشینێ ده‌کرد دوایی لبادیان به‌سه‌ر ده‌خست و رایان ده‌خست که‌ئێواره‌ش داده‌هات سه‌رجه‌م ئه‌ندامانی خێزان ئاماده‌ ده‌بوون بۆ نانخواردن چێشت بۆ ئێواران لێده‌نرا چێشتی جارانیس نيسک یا ماش یا نۆک یا مزه‌وره‌ یا جلیبرۆکه‌ واته‌ هه‌رشته‌ یان ده‌کرده‌ ناو ته‌ماتاو جاران ده‌بوو سه‌رجه‌م ئه‌ندامانی خێزان پیکه‌وه‌ نان بخۆن و ئاماده‌بن.

ئەو ھى سەيرو سەمەرەبوو خەلكى كە لەسەربان دەنووست شەو
 ھەر جولىھەكى بکردبايە يا قسەى بکردبايە ئەو جيرانەكەى بە گوئ
 دەيبىستو بە چاويش دەيدىت بەيانيان كە ھەلدەستائىن ئەم خەلكە
 ھەمووى نووستوو ھە راکشاو ھە بئى لىفەو بەتائى بە راستى جاران
 خەلكى زۆر بئى فېل بوون گەورەبوو ھە ھىچمان نەدەزانى بە دەگمەن
 ھەندىك خانەوادە تەخت و چىغیان ھەبوو ھەندىكيش پەرۆيان دەگر تەو ھە
 پىيان دەگوت كۆللە ھەموو مالىك شەربەيەك ئاوى لەسەر رۆخى ديوار
 دادەنا لەگەل جامولكەيەك.

ئەمەى گىرنگە زۆر جار رەشەباى كۆيە تەخت و چىغى تىكدەدا
 جاران ھەندىك كەس لەشەوا شىنك و چرو شوين و كەپرى نووستى
 دروست دەكرد شەو ھەر بچولا باو ھەخشەخشى دەھات
 بۆ خۆشيتان مالى سەيد ھەسەن لەنزىك دەباخانان بوو كە دەكاتە
 باوكى سەيدە ئەمىن شەو ژن و پياوى جيرانەكەيان پىك نايەن ھەر
 خەشەخشیانە سەرەراى ئەمە جار جار ژنە لە ناو جىگاگەى رادەكا لە
 دەست پياو ھەكەى پياو ھەكەش جارى وا ھەبوو ژنەكەى رادەكیشا مام
 سەيد ھەسەن خەوى لى ناكەوئى ھەر جار پىك كە خەشەخشیان لىو ھەدەت
 مام سەيد ھەسەن دەلى خەت خەت كە گوئيان لەخت خەت دەبوو ژن و
 پياو ھەكە ماو ھەكە بئى دەنگ دەبوون پاش ماو ھەكە دىكە ھەمان
 بەزىيان دەكر دەو ھە مام سەيد ھەسەن بىزار دەبوو لە ناو جىگاگەى خۆى
 دەنگى بەرز دەكر دەو ھە دىگوت خەجى خەرت دەگاتى رازى كە با بنوین
 مام سەيد دوكانى لەسەر كۆسپەكەى ناو دەرگای قەيسەرى كۆن بوو
 ئەو رۆژە بەيانى زوو ھاتە سەر دەزگاگەى پىنە دۆزبوو خەوى لىكەوت
 جيرانەكانى بازار گوتيان سەيد دەلى ى نەنووستوو لىو ھەلامدا گوتى
 بەزى خەجى لىدەگەرئى كەس ببۆرئى.

لەگەل رۆژ ھەلات ھەموو كەس سەر قالى كارو كاسبى خۆى بوو
 ئىمەى قوتابى لەگەل مەلا بانگدان ھەلدەستائىن لەبەر چىرا دەرسمان
 دەكرد بە راستى ژيانى جاران تام و چىژى خۆى ھەبوو كە ئىوارە

دادههات مندالی گهرهک هه مووی سهرو په روویهکی پی بوو له گهل
 ئانهیهک دهچووینه بازار لای به فر فروش به فرمان دهکری و دهمان
 خسته ناو په روکه بو ماستاو و دق ساردکردن که به فرمان دهکری
 هه ندیک به فرمان له به فر فروش و هره دگرت ده مانگو خاترانه مان بدهیه
 له ریگای گهرانه وه ده مان خوارد.

دوو جوړ به فر هه بوو جوړیکیان به فری خوایی بوو جوړه که ی
 دیکه سه هؤل بوو له کارگهی کاک مجید حاجی امین دروست دهکرا که
 یه که م کهس بووه کارگهی دروستکردنی به فر و ئاشی ئاگری هیناوه ته
 کوپه له په نجاکان کاک فاریق به پیکابه شوفرلیته مودیل ۱۹۵۶ به فری
 ده هینا ناوشار و دابه شی ده کرد جاران هه ندیک هه بوون پیشه یان
 دروستکردنی چاله به فر بوو له زستان کریکاریان له گهل خو یان ده برده
 چپای باواجی و نزیک فه قتیان له م دوو شوینه چالیا ئاماده ده کرد
 پریان ده کرد له به فری خودایی سروشتی باش ده یان په ست دواپی
 کایان له سه ر داده ناو به قور جوان سواغیان دها تا هاوین له کاتی
 گرما چاله به فره کانیان ده شکاند هر روزه هه ندیک له م به فریان له ناو
 تیر ده کردو به ولاخ ده یان هینا شارو پیداویستی ناو شاریان جی به جی
 ده کرد و بژیوی ژبانیان پی دابین ده کرد وهک باسم کرد هیچ مالیک
 سه لاجهی نه بوو ئه مانه له کوپه دهچوونه چاله به فرمان.

۱- خوالیخو شبوو رشید مام قادر چایه چی.

۲- خوالیخو شبوو عبد الله مام یه حیا.

۳- خوا لیخو شبوو سه عید مام رهزا.

۴- خوالیخو شبوو مام رهزا مام یه حیا.

۵- خوالیخو شبوو مام خه زایی.

۶- خوالیخو شبوو عبدالله رشید.

۷- خوالیخو شبوو جمال مسته فا سوسکه.

۸- خوالیخو شبوو مامه جاف حه مه عه لی.

۹- خوالیخو شبوو مام خدر قه یاغچی.

۱۰- خوالیخۆشبوو مام خدر په ستهک سۆر.

۱۱- خوالۆخۆشبوو مسته فا خدر باوه کر.

دوای دانانی کارگهی به فر پیشه ی چوونه چاله به فر به رونه مان
چوو له ساله کانی سه ره تایی هه فتاکان شاره وانی کۆیه کارگه یه کی
به فری دامه زرانده له سه ر ریگای هه مامۆک دوایی له کۆتایی هه شتاکان
له کارگه وت له هه مان شوین کاک شوان ره فیق ئاسنگه ر کارگه که ی چاک
کرده وه به ئیشی خسته وه له ناوه راستی هه فتاکان خوالیخۆشبوو دلشاد
حاجی کریم ئاسنگه ر کارگه یه کی به فری له ته ق ته ق دامه زرانده
به ره مه که ی دینته کۆیه و گونده کانی ده ور به ر ئیستا هه رسی کارگه
کارده که ن.

جاران به یانیان زوو له گوندی هه مه بایزان و کا فروشیان و
تۆبزاواو شیله و هه رمۆته دۆیان به مه شکه ده هینا کۆیه به سواری گوی
دریژ له کۆلانیان پیره ژن ده یان گه رانده به جا مولکه ده یان فروشت
ئهمانه ی که دۆیان ده فروشت چه ند ژنیکی به ریژی به ته مه ن بوون:

۱- پور ئه سران.

۲- پور ئالتون.

۳- یاخه زار ئیواران به فریان له ناو قاپی چینکۆ ده کرد به مراکی
ماستاوی دار پییان ده گوت کۆتکی ماستاو ده یان خوارده وه باوه رتان
هه بی گه لیک خانه واده ئیواران نان و دۆیان ده خوارد مندا له قه ناعه تی
هه بوو دایک و باوک چی بخوارد بایه ئه ویش ده یخوارد
جگه له مانه ی که باسما نکرده به فر فروشه کانیش ئهمانه بوون:

۱- خوالیخۆشبوو کریم هه مه شه ل.

۲- خوالیخۆشبوو رشید قادر چایه چی.

۳- خوالیخۆشبوو حمد حاجی ئۆمه ر.

۴- خوالیخۆشبوو کاک میرزا عبدالله مام یه حیا و کاک دلشادی

برای.

۵- خوالیخۆشبوو عبدالرزاق عادی لان.

۶- خوالیخۆشبوو مام بهکر عهودالانی.

خۆشترین کاتمان بوو ئیواران که دهچووین بۆ بهفرکرین
ههروهک باسمانکرد له مهو پێش هیچ مالیک سه لاجه ی نه بوو بۆ
هه لگرتنی خواردن و ماست و گوشت له په نجاکان پشتیان به کوپه
ده بهست بۆ خواردنه وه ی ئاوی سارد کوپه که یان له شوینیک داده نا
سێیه ر بووایه جی کوپیان به بهردو قسل دروست ده کرد گیا کوزه له یان
له ده ور ده چاند له ژیره وه بن کوپ هه بوو خواردنیان لی داده نا چونکه
فینک بوو هه میشه دلۆپه ئاوی کوپه که ی ده هاته خوارێ شه وانیش
له ترسی پشيله خواردن و ماست و گوشتیان ده برده سه ربان له ناو
ته شته ک ئاویان داده نا له بهر فینکی زۆر جاریش هه بوو پشيله
پارتیزانیانه خۆی تیده کرد له نیوه شهو گوشته که ی ده فراند به لام
له سه ره تای شهسته کان سندوقه کی دار پهیدا بوو ناوه که ی پلێت بوو
خه لکی به فرو خواردن و گوشتی ده خسته ناو وهک سه لاجه بوو
به راستی ژیان گران بوو.

زنجیره‌ی چل و جهوتەم

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

جاران شارى کۆیه تا کۆتایى په‌نجاکان چوار گهره‌ک بوو ههره‌موو خانه‌واده‌کان په‌کتریان دهناسى و خزمایه‌تى و خوشه‌ویستیان له‌نیوان دابوو ئەگەر خانه‌واده‌یه‌ک کاره‌ساتیکى به‌سه‌ر هاتبايه ئەوه خه‌لکى شار هاوکارو یارمه‌تى ده‌رى ده‌بوون تاراده‌یه‌ک خوشه‌ویستى له‌نیوان دانیش‌توانه‌که هه‌بوو خه‌لکى شاره‌کانى دى به‌ کۆیه‌کانیان ده‌گوت کۆياتى و خۆياتى.

جگه له‌مانه‌ى که باس‌مانکرد له‌م شاره سى ئاینزا هه‌بووه مسولمان، ديان، جوله‌که، کۆیه‌کان هیچ کاتیک جیاوازیان نه‌کردووه تاراده‌یه‌ک خوشه‌ویستى هه‌بووه له‌سه‌رجه‌م بۆنه‌وتازیه‌کان به‌شداری په‌کتریان کردووه جگه له‌مانه زۆر ریز له‌دیڤرى جوله‌که‌کان و که‌نیه‌ى ديانان گیراوه له‌ کۆیه چوار موختار هه‌بووه که‌کاروبارى خه‌لکیان راپه‌راندوه کیشه‌کانى گهره‌کیان چاره‌سه‌ر کردووه جاران وه‌ک ئیستا نه‌بوو خه‌لکى گهره‌ک خۆیان په‌کێکیان هه‌لده‌بژارد بۆ ئەوه‌ى بیى به‌ موختار حکومه‌ت مووچه‌یه‌کى پێده‌دا موختار خوشه‌ویست بوون به‌لام دواى هه‌شتاکان رژی‌مى به‌عس خۆى موختارى ده‌ست نیشان ده‌کرد له‌ موختاره‌کانى کۆیه‌ی جاران.

۱- خوالیخۆشبوو مام واحد ناسراو‌بوو به‌ واحد موختار باوکى شه‌هید جه‌عفەر بوو موختارى گهره‌کى به‌فرى قه‌ندى بوو.

۲- خوالیخۆشبوو مام صالح موختارى گهره‌کى بايزاغا بووه که ده‌کاته باوکى خوالیخۆشبووان باقى حلاق و کاک عبدالرحمن دواى مردنى کاک عبدالرحمن ده‌بیى به‌ جیگره‌وه‌ى بۆ زانین ئەم گۆرانى و مه‌قامه‌ى که مه‌لا ئەحمه‌ده‌ کۆره ده‌یلیى به‌ناو نیشانى خاله موختار له‌سه‌ر مام صالح گوتراوه.

۳- دواى كۆچى كاك عبدالرحمن مام صالح كه به كاره با شهيدبوو له كاتى كارى فهرمى خوالىخوشبوو مام ره فعهت عهلاو بوو به موختارى گهرهكى بايزاغا.

۴- خوالىخوشبوو مام احمد لاکين موختارى گهرهكى هه واوان بوو.

۵- خوالىخوشبوو كاك جلال حمد بهگ موختارى گهرهكى قهلات بوو هيچيان له ژيان نه ماون تا ئهم ساته خهلكى به باشه ناويان دههيتنى. له ناوه راستى ههفتاكان چهند پياوهكى ديكه كران به موختارى گهرهكهكان:

۱- خوالىخوشبوو رهسول هه مهلاو موختارى قهلات.

۲- خوالىخوشبوو حميد مام صالح موختارى به فرى قهندى.

۳- خوالىخوشبوو محمد مهنكور موختارى بايز اغابوو.

۴- مام سهليم ناسراو به سهليمى موختار موختارى هه واوان بوو موختارهكانى ئهم دواييه پارهيان وهردهگرت بۆ راپهراندنى كاروبارى فهرمى چونكه له حكومت مووچهيان نه بوو ئهوانهى موختاربوون تا ئيستابووه به پيتاسهيان بهمه دهناسرئين جاران موختار له دائيرهى سهرا دادهنيشت عهريزه نووسيش له بهر دهركاى سهرا كارى خويان دهكرد هه موو عهريزهيهك دهبوو پولهكى ۵۰/فلسى پيوهين له كوئه ئهمانه عهريزه نووس بوون:

۱- خوالىخوشبوو كاك واحد.

۲- خوالىخوشبوو كاك نجم الدين.

۳- بهم دواييه ماموستا غهنى مهجيد عهريزهى دهنووسى عهريزه به دهست دهنووسرا هيچ ئاميرىكى نووسينيان نه بوو وهك ئيستا ئهمهى گرنگه ئاماژهى پين بكهين عهريزه نووس كاربوني له بن وهرهقهكه دادهنا له جياتى كوئى جگه له هه موو ئهم زانياريان له سالانى ناوه راستى په نجاكان به دواوه گهرهكى گردى جولهكان دابهش كرا له لايه ن خوالىخوشبوو قايمقامى ئهوكات بهريز هادى چاوهشلى له بيرمه يهكه م

خانووکه له گردی دروست کړا خوالیخو شېوو وهستا مستهفا دؤنډر مه دروستی دهکرد دوايي مام حه مرهس، کاک مه هدی چایه چی، مام تاهیر مه لا حه بیب، کاک سهید برایم، مه لاحه مید خانوویان دروست کرد، ئیمهش له ریزی پیشه وه خانوومان دروست کرد له سالانی ناوهراستی شهستهکان ئیسکان دروست کړا له لایه حکومهت نه ندازیاری سه پر رشتی گهره کی ئیسکان خوالیخو شېوو کاک عبدالخالق فتاخ اغا حویزی بوو.

بهم شیوهیه کویه بوو به شهش گهره ک ئیستابوو به چل و پینچ گهره ک ئه وهی وای کرد که کویه بهم شیوهیه گهره بی و فراوان بی له دواساله کانی هه شتا گوندهکان چولکران و نه نفال کران جگه له مه له شهره برا کوژی له ۱۹۹۶ خه لکیکی زور ئاواره ی شاری کویه بوون و تیتیدا نیشته چی بوون به لام له رووی خزمهت گوزاری زور دواکه وتوو که نه ده بوو وایی.

زنجیره‌ی چل و هشت

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

جاران وهک ئیستا نه‌بوو خه‌لکی گۆی به‌خه‌م و ناخۆشیه‌کانی خزم و هاوسه‌ی و هاوشاره‌که‌ی خۆی نه‌دا هه‌رکه‌سیک رووبه‌رووی رووداوێکی نه‌خوازراو بوايه ئه‌وه گه‌وره‌و بچوک به‌ره‌و ئه‌و شوینه ده‌چوون له‌بیرمه له‌ ۱۹۵۶/۶/۴ بوو لافاو هه‌لسا له‌رووباری دارکه‌ران واته شیوی ره‌زان پیاوێکی قه‌یاغچی به‌ناوی عه‌ده‌به‌ره‌ک ئاو بردی خۆی و ولاخه‌که‌ی هه‌موو کۆیه گه‌وره‌و بچوک له‌شیوی ره‌زان ده‌گه‌ران به‌ دواي جه‌نازه‌که‌ی تاگرتیانه‌وه له‌نزیك گۆمی که‌ونه پرد ئه‌وکات منداڵ بووم له‌بیرمه خانووی کاک عومه‌ر باش کاتب له‌ته‌نیشته کۆنه بلدییه رووخا مندا له‌کانی که‌وتنه ژێر خانووه‌که هه‌موو خه‌لکی کۆیه به‌هانیانه‌وه چوون له‌ ۱۹۶۳/۷/۴ له‌کاتی شه‌هیدکردنی خوالیخۆشبوو خاتوو منیره‌ی مه‌لا تاهیر جه‌لیزاده‌و کۆرپه‌که‌ی به‌ناوی شوان به‌ده‌ستی تاوانباره هه‌رس قه‌ومی یه به‌عسیه‌کان باوه‌رتان هه‌بێ له‌م رۆژه ترسناکه ژنی گه‌ره‌ک ته‌رمه‌کانیان خسته‌ سهر قادرمه‌ی دارو بردنیا بۆ نه‌خۆشخانه‌ی کۆنی کۆیه ئه‌مه هه‌لوێستی خه‌لکی کۆیه‌یه جگه له‌مانه هه‌ر خه‌لکی کۆیه‌بوو باوه‌شی بۆ ئاواره‌رو که‌س و کاریی ئه‌نفالکراوان گه‌رتوه باوه‌ش بۆ کوردی ئاواره‌ی هه‌رچوار پارچه گه‌رتۆته‌وه.

به‌راستی حاجی راستی فه‌رمووه که گوتویه‌تی له‌ حاته‌م زیاترن وه‌ختی سه‌خاوه‌ت جگه له‌مانه له‌ ۱۹۷۹/۸/۱۱ له‌ رۆژیکی ترسناک بێ گویدانه به‌عسی یه خوێن رێژه‌کان کۆیه‌کان به‌شداریان کرد له‌ به‌خاک سپاردنی پۆلیک پێشمه‌رگه‌ی شه‌هیدکه له‌قوره به‌رازه شه‌هیدکران به‌سه‌رکردایه‌تی شه‌هیدی نه‌مر شه‌فیع زاهیر کریم.

جگه له‌مانه‌ی که باسمانکردن له‌کۆیه چهند که‌سیک هه‌بوون له‌کاتی مردنی هه‌رکه‌سیک ده‌وله‌مه‌ندبا یا هه‌ژار به‌خیرایی رێوره‌سمی

شۆرین و قهبرلیدان و بهردهیتان له چیا بهپشتی و لاخ و ناشتنی بۆ
مردووکه جی به جی دهکرا ئەم سێ پیاوه خێرخوازه ئەمانهبوون:

۱- خوالیخۆشبوو مام عهولا جهیدی.

۲- خوالیخۆشبوو وهستا محی الدین قهبر ههلهکه.

۳- خوالیخۆشبوو مهلا قادر ناسراو به مهلا قاله.

جاران ئەگەر یهکیک به شهو بمردبایه ئەوه ههرهه مان کات
سهرما و بهفربایه خه لکی شار بهخویان و چادره وه دهچوونه گورستان
تا هه موو کارهکانیان ئەنجام نهدابایه نه دهگه رانه وه بۆیه هه قمه شانازی
به شاره که م بکه م له هه فتاکان به دواوه خوالیخۆشبوو مام هه سه ن
قولی، حاجی طاهر وهستا محی الدین به کاری مردوو شارده وه و
قهبرلیدان هه لدهستان بێ ئەوه ی خاوه ن مردوو هه یچ خه رگی یه ک بکات
ئەم پیاوه خێرخوازه پاره یان له خێرخوازانێ شار وه رده گرت به رده
قهبرو پێداویستییهکانیان پێ دابین دهکرد به لام له دوا ی راپه رین هه ندیک
ریوره سمی نوێ له کۆیه پهیره وه دهکریت بۆ بهرێ کردنی پرسه کۆیی
یهکان دهستیان کرد به دروستکردنی هۆلی تایبهت به پرسه ی ژنان
له گه ره که کان ئەم هۆلانه هه موو پێداویستییهکانی میوان بهرێ کردنی
تێدایه کۆیی یهکان کاری دروستکردنی هۆلی پرسه ی ژنانیان برده
هه ولێریش.

ئێستا له کۆیه نووسینگه یهکی خێرخوازی هه یه بۆ لیدانی قهبر بۆ
مردوو هه کان سه ره په رشتی پرسه ش دهکات ئەم کاره له لایه ن خێر
خوازیک بهرپوه دهبریت به ناوی مامۆستا ئیبراهیم علی ئەمین به بێ
بهرامبه ر ئەم کاره دهکات هه رکاتیک په یوه ندی پێوه بکریت به ئەرکی
خۆی هه لدهستیت چه ند پیاویک به کاری قهبر لیدان هه لدهستان دوا ی
راپه رین:

۱- کاک که مال مام مسته فا.

۲- کاک هه سه ن عه دیلان.

۳- کاک عمر به سێ.

له کۆتایی په نجاکان ئەگەر یه کێک له م شارە بمردبایه خه لکی شار خواردنیان بۆ مالی مردوووه که دهبردهوه هه بوو نیوه رو خواردنی دهبردهوه هه بوو ئیواران خواردنی دهبردهوه به م خواردنیان دهگوت سفره خواردنی سفره پێک هاتبوو له سێ به له می شوشه پلاو برنج له گه له مه نجه له کی مام ناوه ندی مه ره گه و چه ند نانێک ئەمانه یان له سه ر سینی یه ک داده نا پێش بانگی نیوه رو یا پێش بانگی ئیواره حه مالیک ده هات که پێشتر ئاگادار کراوه ته وه سینی یه که ی ده خسته سه ر سه ری و به په رو یه کی سه ی دایان ده پۆشت بۆ مالی مردوووه که ی ده برد له به ر ده رگای مالی مردوووه که یه کێک له حه مال ه که ی ده پرس ی ئەم سینی یه هی کێیه ده یگوت مالی فلان ناوه که یان ده نووسی بۆ ئەوه ی خاوه ن پرسه بزانیته کئ هاوکاریان بووه حه مال که سفره که ی ده گه یانده مالی مردوووه که ته نها سینی یه که و په رو که سه ی یه که ی ده هیتاوه له گه ل خۆی.

ئەمە ی گرنگه ئاماژه ی پێ بکه ی ن خاوه ن سفره له کاتی نان خواردن ئاماده ده بوو به شدار ده بوو له نان خواردن له گه ل خاوه ن پرسه دوای نان خواردن و چا خواردنه وه خه لکه که هه لده ستان هه رکه س بۆ شوینی خۆی روژی دوایی کابانی مال ده چوووه مالی خاوه ن پرسه سێ به له مه شوشه که و مه نجه له گچکه که ی ده هیتاوه کابان به له م و مه نجه له که ی به نیشانه کردبوو هه تا ناوه راستی سه له کانی حه فتا سفره به م شیوازه بوو دوایی سفره به مه نجه له ده ناردراوه مه نجه لێک پلاو برنج له گه ل مه نجه لێکی گچکه مه ره گه چ بامیه با چ کدو یا بابینجان یا فاسۆلیا یا په تاته نه ده بوو مه ره گه ی قه یسی بنێردریته وه له دوای راپه رین ئەم داب و نه ریته ش گۆرا خه لکی شار له جیاتی خواردن فه رده برنج یا شه کر یا کارتۆنه روون یا ته ماته یا مریشکی ده برده وه بۆ مالی خاوه ن پرسه خۆیان خواردنیان ئاماده ده کرد هه رکه س ئەم شتانه ی ببردباوه له گه ل خاوه ن پرسه نانی ده خوارد به لام له دوای سه لانی ۲۰۱۰ / ز، ئەم نه ریته ش گۆرا ئیستا که س شت

ناباتەۋە خاۋەن پەرسە خۇي نان و چىشت ئامادە دەكات تا سەرەتاي
سالى ۲۰۰۰ /ز ماۋەي پەرسە سى رۇژ بوو ئىستا بوۋە بەدوۋ رۇژ
خەرىكە ھىۋاش ھىۋاش ماۋەكە كەم دەيىتەۋە. دۋاي بىلاۋبوۋنەۋەي
قايرۇسى كۆرۈنا بەيەكجارى پەرسە نەما.

بەراستى داب و نەرىتى جارانى كۆيە زۆرجوان بوو ئىستا خاۋەن
پەرسە سەرىشى دەچى مال ويرانىش دە بى لەشارى كۆيە سى
گۇرستانى گەۋرەي لى يە:

۱- دەرويش خدر لەسەر شىۋى رەزانە.

۲- كەكۈن ياگردى كەكۈن يا گردى قشله.

۳- گردى عەرەبىيان يا غەرىبان ياگردى شەھيدان.

دايكى رەحمەتىم دەيگوت بۆيە پىيان گوتوۋە گردى عەرەبىيان
چونكە كاتى خۇي عەرەبى كۆچەر دەھاتن بەھوشتر خوييان دەھىنا
لەسەر ئەم گەردە بارەكانيان دەخست و پشويان دەدا لەبىرمە عەرەب
بەھوشتر دەھاتنە گوندى جەلى لە كۆتايى پەنجاكان جگە لەمە ئەگەر
غەرىپىك بىرەدبايە لەم گەردە بەخاكيان دەسپارد لەكۆتايى سالەكانى
ھەفتا ناۋى ئەم گۇرستانە گۇراۋە بوۋە بەگردى شەھيدان چونكە
رۇژى واھەبوۋە بەھەژدە شەھىدى شۆرشى نوئ لەم گۇرستانە
بەخاك سىپىردراۋە كە سەرەجەمىيان لاۋو گەنجى شۆرشگىرى ئەم
شارەن جگە لەم گۇرستانانە ھەندىك گۇرستانى دىكەش ھەبوۋن ۋەك
گردى فەقى لەسەر جىرى ئازادى بوو گردى شىخ مستەفا لەتەنىشت
بىنكەي تە ندروستى دەرگاي خۇشناۋەتى، گردى مەلا مەھمود
لەبەرەمبەر بىلدىي كۆنى كۆيەيە كراۋە بە خاك گۇرستانى، گردى
جولەكان بوۋە بەخانۋى نىشتەجى بوۋن، گەرەكى جىمىيە لەكاتى
دابەشكردنى لەسالى ۱۹۷۰ /ز گۇرپكى زۆرى لىۋو زۆرى گۇرستان
لەم شارە ئەۋە دەسەلمىنى كە كۆيە شارپكى كۆنە لەمىژوۋدا.

جگە لەمانەي كە باسمانكردن قەبر لەسەر قازىلان ھەيە پىشت
مىزگەۋتى مەھمود ئاغا لە نىزىك قوتابخانەي اولى پىاو چاكى شىخى شىخ

موسرئ ههیه ئەمەى شایانی باسە گۆرستانی دەرویش خدر تایبەتە
 بەمردووەکانی گەرەکی بایز ئاغاو هەواوان گۆرستانی کەکۆن تایبەتە
 بە مردووەکانی گەرەکی قەلات گۆرستانی شەهیدان تایبەتە
 بەمردووەکانی گەرەکی بەفری قەندی هەندیک بنەمالە ی بەفری قەندی
 لەکە کۆنیش مردوویان ناستووە.

حاجی رەزا مام عوسمان رۆلێکی گرینگی هەبوو بەدایینکردنی
 کفن بۆ مردووەکان بەخۆرایى خوالیخووشبووی دایکم بۆی گیرامەو
 کەبازرگانیکى جوولەکە بەناوی(سلمان حاتان) کفنى دەدا بە مردووی
 موسولمانان لەشارى کۆیە بەبى بەرامبەر بەتایبەتى بو هەژاران ماری
 ئەم جوولەکەیه لەپشت بانک بو.

زنجیره‌ی چل و نۆ

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

جاران هه‌ریه‌ک له‌م شاره‌ سه‌ر قالی کارێک بوو بۆ په‌یداکردنی
بژێوی ژیا‌نی خۆی و خانه‌واده‌که‌ی شاری کۆیه‌ سه‌روشتی‌کی جوانی
هه‌یه‌ به‌ره‌ز و باخچه‌ی دله‌رفه‌ن ده‌وره‌ دراوه‌ جوانی دیمه‌نی شیوی
ره‌زان له‌ هۆنراوه‌ی حاجی قادرو مه‌لا عاصی ره‌نگی داوه‌ته‌وه‌ حاجی
ده‌لی:

نمونه‌ی جه‌نه‌ته‌ شیوی ره‌زانی
به‌هاری شامه‌ ئه‌یامی خه‌زانی
مه‌لا عاصی ده‌لی:

من که کۆیه‌م سه‌یری باغ و مه‌نزه‌ره‌م
گه‌ر بێتو لوبنان من بێتێ بێ شک ده‌گرێ وهره‌م
چه‌ند به‌مه‌اله‌یه‌ک هه‌بوون له‌م شاره‌ کارو پیشه‌یان ره‌زه‌وانی بوو
به‌تایبه‌تی به‌مه‌اله‌ی هه‌واویه‌کان جگه‌ له‌ره‌زه‌وانی خه‌ریکی راویش بوون
به‌تانجی ره‌زه‌کانی ده‌وری کۆیه‌ له‌سه‌ر چاوه‌ی ئاوی هه‌مامۆک ده‌ستی
په‌نده‌کرد به‌ره‌و خوار تا ده‌گاته‌ ئۆمه‌ر خوچان و نزیک گوندی چه‌مبه‌ره
به‌ درێژایی ئه‌م ره‌زانه‌ رووباری دارکه‌ران واته‌ رووباری شیوی ره‌زان
دریژ ده‌بێته‌وه‌ باله‌هه‌مامۆکه‌وه‌ ناوی ره‌زه‌کان باس بکه‌ین له‌گه‌ل
خاوه‌نه‌کانیان.

۱- ره‌زی ساغه‌ خاوه‌ن داریه‌تی‌هه‌ی ده‌گه‌رێته‌وه‌ بۆ خوالێخۆشبوو
مام عه‌به‌ده‌ مام صالح باوکی شه‌هید ئاودێر.

۲- ره‌زی خوالێخۆشبوو مام حاجی بایز مام که‌ریم به‌کرێ ی
گرتبوو سه‌وزه‌و میوه‌ی لێ به‌ره‌م ده‌هێنا.

۳- ره‌زی مالی کاک فخری هه‌ویزی له‌ نزیک سه‌رچاوه‌ی
هه‌مامۆکه‌..

۴- ره‌زی حاجی سابیر که‌ بوو به‌هی مه‌جید سابیرو شه‌فیق سابیر
به‌لام کاک مه‌جید سه‌ره‌پرشتی ره‌زه‌که‌ی بۆ ده‌کردن.

- ۵- رەزى مام خدر بەرامبەر قەسرئى جاران ئاشەكى ئاوى لى بوو.
- ۶- رەزى كاك محى الدين غەفورى.
- ۷- رەزى مالى خوالىخۆشبوو كەرىمە سور.
- ۸- رەزى خوالىخۆشبوو خارە حمىد باوكى شەھىد اكرم.
- ۹- رەزى عومەر ئاغاي شەوگىر باوكى شەكرە و بەكر.
- ۱۰- رەزى مفتى كە خوالىخۆشبوو كاك محمود كاكە سەرپەرشتى دەكرد ئەمەى شايانى باسە ئەم رەزە شوئىنەكەى زۆر بەرز بوو دار ئەرخەوانىكى گەورەى تىدابوو ھەر زوو مژدەى بەھارى بە كۆيە رادەگە ياند، خاوەندارى تىببەكەى بۆ بنەمالەى مفى دەگەرپىتەو.
- ۱۱- رەزى خوالىخۆشبوو عەبدەى سەلام.
- ۱۲- رەزى خوالىخۆشبوو ست خانە لەسەر پردى دەرويش خدرە ھەمە غەفور سەرپەرشتى دەكرد.
- ۱۳- رەزى خوالىخۆشبوو عمر حاجى محمود.
- ۱۴- رەزى خوالى خوالى خوالىخۆشبوو باقى ئاغا.
- ۱۵- رەزى كاك نەجات كاكە حاجى محمود.
- ۱۶- رەزى خوالىخۆشبوو عادل ئاغا كرىم حاجى خەلىفە سەرپەرشتى دەكرد.
- ۱۷- رەزى مالى خوالىخۆشبوو تاهىر چەلەبى شەھىد بەكر مەلا عبدالله سەر پەرشتى دەكرد.
- ۱۸- رەزى خوالىخۆشبوو مام تايەرە گۆچ لەگەل كورەكانى سەرپەرشتىان دەكرد كاك عمر، كاك ابراهيم، كاك اسماعيل.
- ۱۹- رەزى مام عبدالله باوكى كاكە سوار ئىستا بەمولك بوو بەھى سەيد رابەر.
- ۲۱- رەزى مالى خورشىد اغا كە حاجى خەلىفە سەرپەرشتى دەكرد.
- ۲۲- رەزى خوالىخۆشبوو مەجىدى مېرەمى.

۲۳- ره‌زی مالی خوالیخۆش‌بوو جلال حویز که خوالیخۆش‌بوو ره‌فیک قاله ره‌ش سه‌ره‌رشتی ده‌کرد ئیستا بووه به‌هی کاک شیردل چه‌ویزی.

۲۴- ره‌زی خوالیخۆش‌بوو حاجی سه‌عید احمد که سو‌فی قادرو کوره‌کانی خدر، مسته‌فا، ئه‌مین، سه‌ره‌رشتیان ده‌کرد ئیستا مولکه‌که‌بووه به‌هی کاک محسن احمد.

۲۵- ره‌زی خوالیخۆش‌بوو کاک ئه‌رشه‌د ئاغا ئیستا بووه به‌مولکی سه‌ید رابه‌ر پیش فروشتنی خوالیخۆش‌بوو امین عبدالله سه‌ره‌رشتی ده‌کرد.

۲۶- ره‌زی خوالیخۆش‌بوو کاک چه‌مه سه‌عید که خوالیخۆش‌بوو صابری قه‌ساب سه‌ره‌رشتی ده‌کرد هاوینان چایخانه‌ی تیدا داده‌نا له‌سه‌ر جسری ئازادی یه‌.

۲۷- ره‌زی مالی خوالیخۆش‌بوو کاکه زیاده که خوالیخۆش‌بوو چه‌مه‌ی قاله ره‌ش سه‌ره‌رشتی ده‌کرد له‌سه‌ر جسرییه‌ خوار قوتابخانه‌ی سه‌رباغ.

۲۸- ره‌زی تایه‌ر چه‌له‌بی که خوالیخۆش‌بوو ره‌فیک مه‌لا عبدالله سه‌ره‌رشتی ده‌کرد له‌گۆمی که‌ونه پرده‌.

۲۹- ره‌زی کاکه سور عه‌ده ئاغا که خوالیخۆش‌بوو حسین مام طه سه‌ر په‌رشتی ده‌کرد له‌که‌ونه پرد تیده‌په‌ری به‌ره‌و ئۆمه‌ر خوچان.

۳۰- ره‌زی خوالیخۆش‌بوو کاکه سور که خوالیخۆش‌بوو حمد مسته‌فای چه‌ویزی سه‌ره‌رشتی ده‌کرد.

۳۱- ره‌زی مسته‌فا ئاغا باوکی مام‌وستا احمد دلزار مام صابر چه‌مه غه‌فور سه‌ره‌رشتی ده‌کرد سه‌رده‌مانیک خه‌لکی کویه به‌هاران بۆ سه‌یران ده‌چوونه ره‌زه‌کانی ئۆمه‌ر خوچان.

۳۲- ره‌زی خوالیخۆش‌بوو ئه‌حمه‌د شینه به‌رامبه‌ر ئۆمه‌ر خوچان.

۳۳- ره‌زی خوالیخۆش‌بوو صدیق شینه خوار ئۆمه‌ر خوچان.

۳۴- ره‌زی خوالیخۆش‌بوو کاکل چه‌مه قه‌وان ره‌زی ئه‌وقاف بوو.

۳۵- رهزی خوالیخۆشبوو صمد ئاغا که خوالیخۆشبوو توفیق قاله رهش سه رهپه رشتی ده کرد دواى ئه و ئیستا کوره که ی کاک شفیق سه رهپه رشتی ده کات.

۳۶- رهزی خوالیخۆشبوو سمایل تیمارۆکی پیش چه مبه ره.

۳۷- رهزی خوالیخۆشبوو قاله دزه یی ئیستا به رهزی خوالیخۆشبوو مه لای قاله دزه یی ناسراوه.

۳۸- رهزیک هه بوو به ناوی رهزی کاکه ی زه رگار پشت مزگه وتی ست خانه بوو پیش ۱۹۷۰ هه بوو.

۳۹- رهزی ئه حمد ئاغای غه فوری له حه مامۆک جگه له هه موو ئه وانه ی که باسمانکردن کۆبی یه کان ره زیان هه بوو له چنارۆک، له کانی ئۆمه راغا له قور ته لاس له هیران، له نازهنین، له سماقولی گرک، سینان، گهری، سوسن، بایزبه گ، میکو کاو، کۆبی یه کان له هاویندا ده چوونه ناو ره زه کانیا ن وه ک هه واری هاوینه خه لکی به ولاخ ده چوونه ئه م شوینانه سه یاره زۆر که م بوو ریگای سه یاره نه بوو له نیوان شارو گونده کان ئه م ریگایانه ی که ئیستا هه یه له دواى سالی ۱۹۷۶ رژی می به عسی له ناوچوو دروستی کرد به مه به ستی سه ربازی ره زه وانه کانی کۆیه سه وزه شیان ده چاند پیداو یستی شاریا ن دابین ده کرد ئیوارانی هاوین خه لکی کۆیه بۆ کات به ری کردن ده چوونه ناووشیوی ره زان هه نارو هه نجیریا ن ده کری له ده ره وه ی ره زه کان ده یا ن خوارد زۆر جار مندالی گه ره ک ده چوونه ناو ره زه کان ره زه وانه کان راویان ده نای.

۴۰- رهزی خوالیخۆشبوو معرف ئاغا له جیگای PMF

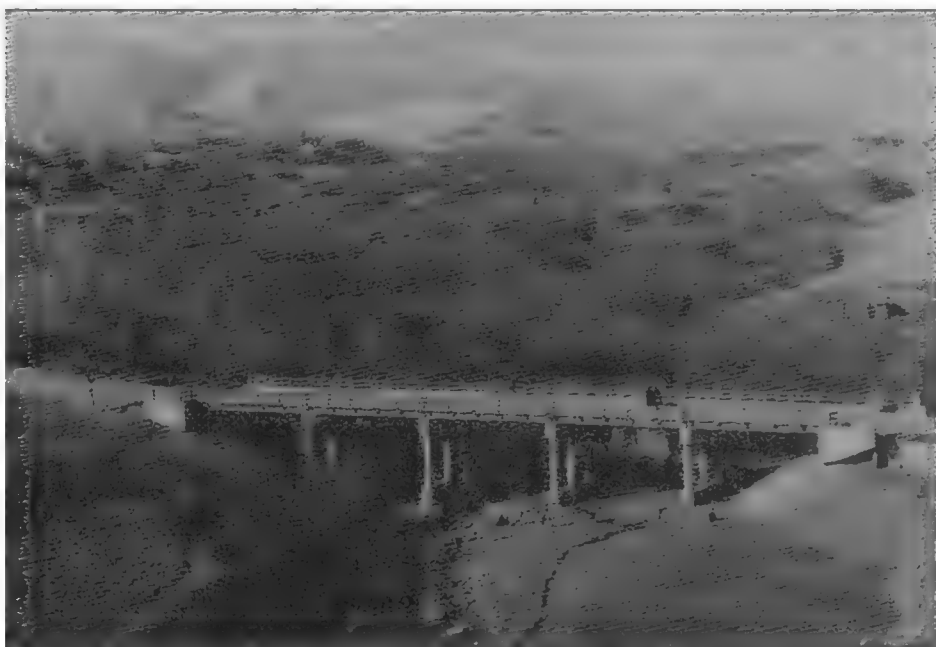
به داخه وه به شی زۆری ره زه کان کراون به زه وی نیشته جی کردن سیمای جوانی شاریا ن تیکداوه گه ر حاجی زیندوبیته وه ده عواچی ده بی له سه ر به رپرسانی ئه م شاره به راستی جاران کۆیه نمونه ی جه نه ت بوو هۆکاری هه بوونی ئه م هه موو ره زو باخه بۆ هه بوونی رووبارو کانی و گۆم دیت له کانی یه کانی ئه م شاره

- ۱-کانی مامه ئەمین نزیك گۆمی كهونه پرد.
- ۲-کانی كانيله خوار مزگهوتی مه لا ئەسعه.
- ۳-كانییه كانی حه مامۆك.
- ۴-کانی ئاشیله له كن دائیره ی تاپۆ بوو.
- ۵-کانی بسكان.
- ۶-کانی سوراوان پشت گۆرستانی دهرویش خدر.
- ۷-کانی پشت مالی حمدامین حاجی افندی قۆنگری.
- ۸-کانی كونه گورگ نزیك فه رمانگه ی به رگری شارستانی كۆیه خوار شاخی قۆنگر.
- ۹-کانی برایمه هه تیم ده كه وته به رامبه ر گردی مام جه رجیس
- ۱۰-کانی یه جلیتی ده كه وته نزیك مزگه ووتی ستخانه
- ۱۱-کانی یه سهید له خوار گۆرستانی شه هیدانبوو نزیك قه بری حه مه رهق.
- ۱۲-کانی بن شاخان ده كه ویته دهشتی عه لکه کورمه (دهشتی ته یاره) دامینی كۆیه سۆفی عه ولای شیلهی باوکی حسن و حوسین سه وزه ی له بهر ئەم كانی یه ده کرد سۆفی عه ولا میتردی یا حبیبه بوو ده کاته پلکی جه لال جۆبار.
- ۱۳-کانیه قهره كه ده كه ویته تاتوكان لای چه پی چوارتاقان ئەم زانیاریانه م له دایکم و خاله توفیق حاجی تاهیر و کاک هیمداد ره فیق، وه رگرتوو.
- جاران ره زه وانه کان گۆمیان هه ر ده به ست له به هاراندای بۆ کۆکردنه وه ی ئاوی رووبار بۆ ئاودانی ره زه کانی كۆیه له هاوینا وه ک به نداوی ئەمرو.

۱-گۆمی گەرموک جگە لەمە روژانه گەنج و لاو مەلەیان تیدا
دەکردو کاتەکانی خۆیان تیدا بەسەر دەبرد.

۲-گۆمی کەونە پرد.

۳-گۆمی بن جسر جگە لەمانە دوو گۆمی دیکە هەبوون کە
ئاوەرۆیان دەچوووە سەرگۆمی کۆنە قەساب خانە پێیان دەگوت گۆمی
سەیان بوو بەگەراج، گۆمێکی دیکە هەبوو ناوی گۆمی گامیشان بوو
تەنیشت بلدیە ی کۆن ئیستانکراوە بەپارک.

زنجیره‌ی په‌نجا

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

که باسی رابردووی کۆیه ده‌که‌ی و به‌راوردی بکه‌ی به‌ئه‌مرۆ گریانته‌ بۆ ئه‌م شاره شه‌هید په‌روه‌ره دیت له‌بری ئه‌وه‌ی پیش بکه‌وێت و به‌ره‌و پیش بچیت، باوه‌رتان هه‌بێ له‌په‌نجاکان گه‌لێک پیشکه‌وتووتر بوو کۆیه له‌دوای راپه‌رین رۆژ به‌رۆژ به‌ره‌و دواوه ده‌گه‌رێته‌وه بووه به‌قوربانی مملانی ی دوو‌حیزی ده‌سه‌لاتدار جاران هه‌ندێ دام و ده‌زگای فهرمی هه‌بوون ئیستا شوێنه‌کانیان به‌ به‌تالی و به‌ویرانی به‌ جێماوه یه‌کیک له‌م شوێنانه:

۱-دائیره‌ی ته‌سوێه‌بوو کاری ئه‌م فه‌رمانگه‌یه تاپۆکردنی زه‌وی و زاری گونده‌کانی ده‌وری کۆیه‌ی ئه‌نجام ده‌دا یه‌کیک له‌ دامه‌زرینه‌رانی ئه‌م فه‌رمانگه‌یه خوالیخۆشبوو میرزا حاجی کریم ئاسنگه‌ربوو نه‌مانی ئه‌م فه‌رمانگه‌یه وای کرد که زۆربه‌ی گونده‌کانی خۆشناوه‌تی که سه‌ر به‌ قه‌زای کۆیه‌ن تاپۆ نه‌کرین باله‌خانه‌ی ئه‌م فه‌رمانگه‌یه وێران بووه له‌بن گردی قشله‌یه ته‌نیشت یانه‌ی فه‌رمانبه‌ران.

۲-دار الضیافه واته‌ میوان خانه‌ باله‌خانه‌که‌ی له‌لایه‌ن به‌رپرسه‌کانی شار روو خێراو کرا به‌ خانووی نیشته‌جێ کردن ئه‌م شوێنه رووبه‌ریکی زۆری زه‌وی هه‌بوو نزیکه‌ی ۲/۱۲۰۰ ده‌بوو هۆلیکی گه‌وره‌ی تیدابوو بۆ پیشوازی میوان و به‌رپرسی گه‌وره‌ی حکومی باخچه‌و حه‌دیه‌یه‌کی گه‌وره‌ی هه‌بوو ئه‌م شوێنه رووی پیشکه‌وتنی ئه‌م شاره‌ی پیشان ده‌دا.

۳-جاران له‌م شاره‌ دائیره‌ی الیعیاشه هه‌بوو واته‌ فه‌رمانگه‌ی ژیاندن ئه‌م شوێنه له‌ خانووی مالی جه‌میل ئاغای حه‌ ویزی بوو له‌خانوه‌ گه‌وره‌که‌ی ته‌نیشت مزگه‌وته‌ی کۆنه جومعه‌ دوایی هاته به‌رامبه‌ر مزگه‌وته‌ی خادم فرنیکی لێ بوو ئیستا کراوه به‌دوکان دوایی چووه باله‌خانه‌یه‌کی حکومی به‌رامبه‌ر کۆنه ئینحصار کاری ئه‌م فه‌رمانگه‌یه دابه‌ش کردنی ئاردی نان بوو بۆ هه‌ر نه‌فه‌ریک ۸/کغم ئارد

دهدرا مانگانه به پي ى دهفته ريكي فهرمى كه هه موو خانه واده يهك ده بوو هه بيوايه ئه مهش دهفته رى خانه واده كه ى ئيمه بوو بهر پرسى ئه م دائيره خوالىخوشبوو كاك عبدالخالق حاجى ئه سعه د چه له بى بوو به داخه وه ئه م دائيره به ويرانى ماوه ته وه.

۴- جاران له كۆيه دائيره ى گومرگ هه بوو له ئيستىلاك بوو له سه ر چاىخانه ى سمایل عه ره ب به رامبه ر مناره ى مزگه وتى گه وره بوو پوليسه كان به جلى مه ده نى ده واميان ده كرد پييان ده گوتن قورچى كاريان گرتنى دارى ته ر، ره ژوو، توتن بوو ناوى يه كيگ له م قورچيانه م له بىرماوه خوالىخوشبوو حاجى ره سول ناسراو بوو به حاجى قورچى باپيرى كاك صلاح سيد عبدالله بوو ماليان له خوار مالى ئيمه بوو له گه ره كى بايزاغا.

۵- جاران له كۆيه ئيستىلاك هه بوو له م شوينه ته ماته و ترى و شوتى و گندوره و خه يارو ته رۆزى و سيوو هه رمى و هه نار مه زاد ده كرا ئه م شوينه ده كه ويته به رامبه ر ده رگاي مزگه وتى گه وره پيگ هاتبوو له قاعه يه كى گه وره ساحه يه كى فراوانى له پيش بوو چه ند كه سيگ سه ره په رشتى ئيستىلاكيان ده كرد.

۱- خوالىخوشبوو صابر عبدالله په ستهك ناسراو به كاك صابر هه لوا پياويكى به ريژ كارى مه زاد كردنى ئه م ميوه و شتانه بوو كه ده يان هينا بو فروشتن خه لكى گونده كان به رو بوو مه كشتوكاليه كانيان به ولاخ ده هينا له سيگر تكان، له ئومه ر گومبه ت، كانيله له و تهق تهق، گونده كانى خوشناوه تى، وهك سما قولى يه كان، سناوه، جهلى، نازهنين له ناوچه ى تهق تهق گندوره و شوتى و ته رۆزيان ده هينا به ولاخ ئىواره باره كانيان له ئيستىلاك ده خس ت له تورو تير ده ريان ده هينا گوڤ دريژه كانيان ده برده خانى گه وره شه و له لاي شوتى و گندوره كانيان ده نوستن له ترسى مندا لان به يانى پيش رۆژ هه لات دوكاندار و ميوه فروش و خه لكى كۆيه له ئيستىلاك ئاماده ده بوون كاك صابر ده ستي ده كرد به مه زاد ده يگوت مه زاد مه زاد دوو دره م سى دره م سى و نيو نه ما

زیاد نه ما دهیگوت شافل خیر کاتبه کی له گهل بوو ناوی خاوه نی
میوه که و کریارو بری پاره که ی دهنووسی به م شینویه هه موو میوه کانی
مه زاد ده کرد.

هه ندیک میوه به قه پان ده کیشرا وهک ته ماته خه یار ئه وه ی ناوی
دهنووسی له کاتی مه زاد خوالیخوشبوو پاشا فتح الله ئاغابوو،
خوالیخوشبوو جعفر پاشا فتح الله ئاغا ئه ویش ژمیریاربوو پاره ی دها
به خاوه ن میوه کان.

چهند که سیکی دیکه ش کاریان له ئیستیلاک ده کرد ده گیرنه وه
له ساله کانی سییه کان مام ته بیی حاجی باپیر که ده کاته باوکی حیسام
الدین ئه و دامه زرینه ری ئیستیلاک بووه. ئه م به ریزانه ش کاریان له
ئیستیلاک ده کرد:

۱-صلاح سهبع.

۲-خوالیخوشبوو زاهیر صابر باوکی کاک جاسم.

۳-خوالیخوشبوو زاهیر هه مکول.

۴-کاک فاتح مجید.

۵-خوالیخوشبوو کاک وشیار خدر سابیر ئه م شوینه نه ماوه کرا
به دوکانی ئۆرزدی.

۶-فرۆشگای ئۆرزدی هه بوو نه ماوه هه موو که ل و په لیک
پیداویستییه کی تیدا ده فرۆشرا له لایه ن حکومه ت به نرخیکه کی که متر
له بازار

۷-له م شاره هوتیلی باواجی هه بوو هی حکومه ت بوو له گهل
هوتیلی کویه پالاس هوتیلی باواجی کرا دوکان هوتیلی کویه پالاس
له به رامبه ر زانکو دهستی به سه ر داگیرا له لایه ن به رپرسانی ئه م شاره
ئیستا شاری سه رۆک کۆمار بی میوانخانه یه.

۸-جگه له مانه ی که باسما نکردن جاران چالاکی وه رزشی ده کرا
وهک پاله وانبازی جاران له ناو قشله پاله وانبازی ده کرا پاله وانی کویه

خوالیخۆشبوو ئیبراهیم حه‌مه شیرین جگه له‌مه شاتۆگه‌ری ده‌کرا تیپی
تۆپانی هه‌بوو تیپی مۆسیقای باواجی گه‌رم و گوربوو.

۹- له‌کۆیه سینه‌ما هه‌بووه له‌سالی ۱۹۵۱/ ز ئه‌مریکه‌کان سینه‌مایان
له‌کۆیه داناوه له‌نزیك مزگه‌وتی خادم سه‌جاده جگه له‌مه له ۱۹۶۷/ز
جاریکی دیکه سینه‌م دانراوه ئیستا نه‌ماوه.

۱۰- جاران له‌ کۆیه کۆمه‌له‌ی ئیسته‌هلاکی هه‌بوو نه‌ماوه ئه‌م کۆمه‌له
که‌ل و په‌ل و خۆراکی ده‌فروشت به‌هه‌رزان.

۱۱- جاران تیمیکی ته‌ندروستی هه‌بوو مالیان ده‌رشاند به‌ده‌رمانی
دی دی تی نه‌ماوه جاران له‌ وه‌رتی و ره‌واندوزو شه‌قلاوه ده‌هاتنه
کۆیه بۆ که‌ل و په‌ل و پێداویسته‌کانیان ئیستا ئه‌م بازرگانی یه‌ نه‌ماوه
کۆیه له‌م هه‌موو پێشکه‌وتنه به‌ره‌و دواوه ده‌گه‌ریته‌وه له‌سایه‌ی
به‌رپرسیانی دوا‌ی راپه‌رین.

۱۲- جاران هه‌تا پێش راپه‌رین دائیره‌ی انحصاری توتن هه‌بوو
ئیستا نه‌ماوه باوه‌رتان هه‌بێ باشترین داها‌ت بوو بۆ خه‌لک و حکومه‌ت
ئیستا به‌ره‌می توتن نه‌ماوه و ناچینریت.

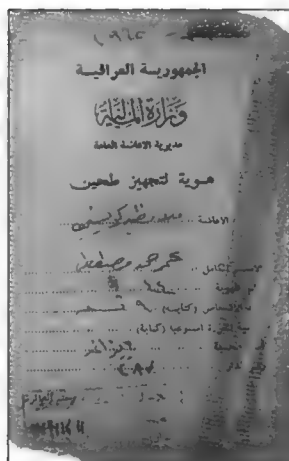
۱۳- جگه له‌دائیره‌ی انحصار کارگه‌ی تنقیح واته پاک کردنه‌وه‌ی
توتن هه‌بوو باشترین کارگه‌بوو ئیستا ته‌نها باله‌خانه‌که‌ی ماوه
به‌سه‌ده‌ها هاوالاتی به‌هۆی ئه‌م دائیره مووچه‌یان وه‌رده‌گرت و بژیوی
ژیانی خۆیان پێ دابین ده‌کرد.

۱۴- له‌ کۆیه باشترین کارگه‌ی مافور دروست کردن و چنن
هه‌بوو ئه‌ویش نه‌ما که‌سه‌ده‌ها که‌س هه‌لی کاریان له‌م کارگه‌یه ده‌ست
ده‌که‌وت.

۱۵- له‌کۆیه کارگه‌ی قه‌ند هه‌بوو نه‌ما به‌کورتی کوردی به‌رپرسیانی
دوا‌ی راپه‌رین شاریان به‌ره‌و له‌ناو چوون برد هه‌موو ئه‌م ده‌ستگایانه‌ی
که‌ سه‌رچاوه‌ی ده‌ست که‌وتنی هه‌لی کاربوون داخران و له‌ناو چوون
سیمای شاریان کرد به‌ گوندیکی هاوچه‌رخ جاران له‌کۆتایی په‌نجاکان
دوا‌ی شۆرشێ ۱۹۵۸/۷/۱۴ جه‌ماوه‌ری کۆیه به‌هه‌موو چین و

رهنگه‌کان خۆپیشانداڼیان ئه‌نجام ده‌داو ده‌رژانه سه‌رشه‌قام داواى مافه‌کانیان ده‌کرد بى ئه‌وه‌ى به‌ر په‌رچ به‌درینه‌وه له لایه‌ن ده‌سه‌لات جوتیار به‌خۆى و داسه‌که‌ى کریکار به‌خۆى و قازمه‌که‌ى به‌رگ دروو به‌خۆى و مقه‌سه‌که‌ى گشتیان به‌جاده داده‌هاتن به‌ره‌و سه‌رای کۆن والله فه‌لاحه‌کان بازرگان به‌خۆیان و نیو گه‌زه‌که‌یان برا زۆر سه‌یر بوو فه‌لاح داسى درونه‌یان پى بوو له جاده‌ى قیر درونه‌یان ده‌کرد خوا ئاگاداره له‌پیش خۆپیشانده‌ران مامۆستای خوالی‌خۆشبووى نیشتمان په‌روه‌ر مامۆستا بلال به‌اء‌الدین ده‌رۆشت ده‌یگوت له‌سه‌ریان ده‌ که‌ریم له‌سه‌ریان ده‌مه‌یان ه‌یله‌.

گه‌ل و سوپای مه‌زن به‌خائینان مه‌پاریزه به‌راستى دیموکراتیه‌ت ئه‌وها ده‌بى بۆ خۆشیتان یه‌کنیک له‌خۆپیشانده‌ره‌کان مامۆستابوو کاتى چاوى به‌ سمایل عه‌ره‌ب که‌وت هاته ناوخۆ پیشانده‌را مامۆستاکه هاوارى ده‌کرد ده‌یگوت سمایل عه‌ره‌ب بۆ ده‌ره‌وه به‌ که‌لک نایه‌ى پێده‌چوو مام سمایل سه‌ربه‌ پارتى بوو چونکه ئه‌و کات شوعى یه‌کان خۆپیشانداڼیان ده‌کرد.

زنجیره‌ی په‌نجاویه‌ک

(پیشه‌وه‌ره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

جاران ئەگەر بە بازاری شاری کۆیه گوزەرت بکەربایە هەستت بە
جەنجالی بازرگانی و قەرەبالغییه‌کی زۆر دەکرد چونکە هەر وەک
باسمانکرد کۆیه‌ی پیشه‌وه‌ری باشی لێ بوو پێداویستییه‌کانی ناوچه‌که‌یان
دابێن دەکرد پێم باشه‌ ناوی دوکانداره‌کانی ناو بازارو قه‌یسه‌ری به‌
خوێنه‌ری به‌ریز ئاشنا بکه‌م له‌سه‌ری مه‌یدا ده‌ست پێ ده‌که‌ین.

۱- دوکانی قادری مام حسین په‌ره‌که‌ر بوو.

۲- دوکانی سوو فی ئاوره‌حمان لبادچی بوو باوکی حمید لبادچی.

۳- دوکانی که‌ریمی گولی لبادچی بوو باوکی کاک جەمال لبادچی.

۴- دوکانی عثمان نانه‌وا بوو.

۵- دوکانی مام طه‌ گرد گۆرانی بوو باوکی مامۆستا محمد طه‌ ورده‌
واره‌ی مندالانی ده‌فروشت له‌بن تاقانی سه‌ری مه‌یدان بوو.

۶- دوکانی مام ئەحمەد سه‌ری مه‌یدان پینه‌دۆز بوو.

۷- دوکانی مام خدر په‌سته‌ک سوور برنج و خۆی و سماق و گوێزو
میوژ هتد ده‌فروشت.

۸- دوکانی وه‌ستا عمر کورتان دروو.

۹- دوکانی وه‌ستا عثمان کورتان دروو.

۱۰- دوکانی حاجی حسن کورتان دروو.

۱۱- دوکانی سه‌عه‌ کۆر چایه‌چی بوو.

۱۲- دوکانی مام حویز جه‌لیزاده‌ په‌نیرو هه‌نگوینی ده‌فروشت.

۱۳- دوکانی مام عثمان حمد مسته‌فا کاری چه‌خماخ سازی ده‌کرد مام
بوو وه‌ستایه‌کی بلیمه‌ت بوو.

۱۴- دوکانی حاجی عمر مام یه‌حیا ته‌نها لێ دانه‌نیشت.

۱۵- دوکانی کاک . مجید مام عثمان فاقونی ده‌فروشت کاری چه‌خماخ
سازیشی ده‌کرد.

۱۶- دوکانی که‌ریمی حاجی حه‌مه‌ رۆمی ماستی ده‌فروشت.

۱۷-دوکانی مه ولودی برای مه لا خدری دهرگای خانی ورده واره ی ده فروشت

۱۸-دوکانی مه لا خدر له ناو دهرگای خانی گه وره باوکی قادر به شدار بوو.

۱۹-دوکانی مه لای پهره کهر له سهر تاقه که ی سهری مه یدان بوو.

۲۰-دوکانی نه حمده خمچی کاری رهنکی ده کرد.

۲۱-دوکانی کاکه شهل خمچی له ناو دهرگای خانی گه وره.

۲۲-دوکانی وهستا بۆره چه قوو خه نجه ری دروست ده کرد له کولانه که ی به رامبه ر خانی گه وره بوو.

۲۳-چایخانه ی مام طه له کولانه ی به رامبه ر دهرگای خانی گه وره بوو.

۲۴-دوکانی همه سه رسۆر باوکی حاجی ره فیق و شه فیقی نانه وا و علی سائق بوو نه چه ند دوکانه له بن تاقی سهری مه یدان تا دهرگای خانی گه وره یه.

۲۵-دوکانی عبدالله خفاف باوکی رزگار که باب برایان به م دواییه کاک فایق له م دوکانه بوو.

۲۶-دوکانی زاهیری سه عدی ئاغا قوماشی ده فروشت.

۲۷-دوکانی مام صدیق باوکی نه جیم و یوسف به قال بوو به م دواییه وهستا بۆره له وئ بوو باوکی محمد به قال بوو.

۲۸-دوکانی سه ید باقلانی به قال بوو.

۲۹-دوکانی قادر به گ مسته فا نه سعه ده سور شه که رات و ورده واله ی ده فروشت چوو هه ولیر له سه ره تای ۱۹۶۰ دوا ی نه و حمد حاجی ئومه ر هات سه وزه و که ل و په لی ده فروشت.

۳۰-دوکانی مغدیده قه ساب له سهر کولانه بوو گوشتی ده فروشت.

۳۱-دوکانی وهستا ره ئوف پهره کهر دۆشه گ و لیفی دروست ده کرد.

۳۲-چایخانه ی عزیز تاهیر هه بۆر.

۳۳-دوکانی خدری سو فی محمد قه ساب گوشت فروش بوو.

۳۴-دوکانی خه زایی به قال بوو.

- ۳۵- دوکانی مام تہ یار گۆج باخچہ وان سہوزہی دہفرۆشت
لیژہوہ بہرہو گوزہری کورتان دہرۆین.
- ۳۶- دوکانی وہستا رسول عہدیلاں پینہدۆز بوو.
- ۳۷- دوکانی کاک عبداللہ مام یہحیا بہ فرو شہربہ تیان دہفرۆشت کاک
میرزاو کاک دلشاد لہ گہلی کاریان دہکرد بہم دواپی یہ بوو بہہی
عمر سہردۆلی قوماشی دہفرۆشت.
- ۳۸- دوکانی وہستا قادر کہ بابچی باوکی کاک اکرم.
- ۳۹- دوکانی مام عبداللہ توفیق باوکی کاک پؤلا و مامؤستا نامق بہقال
بوو.
- ۴۰- دوکانی رسول کہ بابچی باوکی کاک فاتح رسول.
- ۴۱- دوکانی حمد حاجی خلیفہ باخچہ وان بوو سہوزہی دہفرۆشت.
- ۴۲- دوکانی سید حسین عہتاری و دہرمانی شہعبی دہفرۆشت.
- ۴۳- دوکانی مستہفائہ سہدہ سور عہتاری و دہرمانی شہعبی
دہفرۆشت.
- ۴۴- دوکانی وہستا حمدامین وہستا سالح کہ بابچی لہ گہل کاک عبداللہ و
کاک خالد کہ بابچی بوون.
- ۴۵- دوکانی کاک فایق مام سالح بہقال و عہتار و سہوزہشی
دہفرۆشت.
- ۴۶- دوکان مام سابیری چایہچی برای مام حہمہشین.
- ۴۷- دوکانی وہستا عمر بہ قال بوو سہوزہشی دہفرۆشت.
- ۴۸- دوکانی کاک عبداللہ باوکی مامؤستا احمد عہتاربوو ئہم دوکانہی
دواپی خانہ نشینی دانا.
- ۴۹- وہستا محمد پینہدۆز باوکی کاک رہفیق و شہید دلشاد.
- ۵۰- دوکانی کاک عہزاو حہسیرو چہرچہف و بالیف و اسفنجی
دہفرۆشت. دواپی وازہینانی لہ پیشہی کورتان دروون.
- ۵۱- دوکانی جہلالہ شہلی سماقولی گہری تاسہر کؤلانہی گوزہری
کورتان درووان.

- ئىستا دەچىنە ناو گوزەرى كورتان درووان:
- ۵۲- دوكانى وهستا عبداللهى كورتان دروو لهگه كورهكانى كارى دهكرد كاك حاجى كاك قوباد كاك فهتاح.
- ۵۳- دوكانى وهستا حمدامين كورتان دروو لهگه وهستا بهكرو وهستا عهزاو كاريان دهكرد.
- ۵۴- وهستا حسن و كورهكانى وهستا جلال وهستا خالد وهستا كه مال وهستا امير وهستا دلزار. لهم گوزهره چهند مالىك ههبوون مالى مه لا على حاجى توفيق مالى جلال جوبار مالى كاكه بهگ باوكى حسن بهگ.
- ۵۵- خانى وهستا عوسمانى نالبهند.
- ۵۶- چايخانهى عبدالله مه لافتح الله مه لا عهباس.
- ۵۷- وهستا محمودى ئه سعه ده سور سهرتاش بوو.
- ئىستا له سهر كووانى گوزەرى كورتان دەرۆين به رهو جادهى مزگهوتى گه وره و چيشتخانهى رينگه:
- ۵۸- دوكانى مام حه مه على شه له باوكى مامه جاف بهقال بوو.
- ۵۹- دوكانى ملا نافع جهليزاده فافوونى ده فروشت.
- ۶۰- دوكانى وهستا رفيق سراج كارى سهراجى دهكرد.
- ۶۱- دوكانى مام فتح الله اغا باوكى كاك جوهر.
- ۶۲- دوكانى وهستا فتاح مام حمدامين پينه دۆزى دهكرد، له ژيانداماوه.
- ۶۳- دوكانى جلال جوبار هه موو كه ل و په ليكي ده فروشت.
- ۶۴- دوكانى كاك قادر براى وهستا حه مه على سهرتاش.
- ۶۵- دوكانى سيد جلال سيد قادر.
- ۶۶- دوكان كاك حميد حاجى صالح.
- ۶۷- دوكانى مه ولود مام قلينجى له روكنه كه بوو دواى ئه و بوو بههى رشيد مام يه حيا سه وزه ي دفروشت.
- ۶۸- دوكانى كه ريم فه قتيانى براى حسن فه قتيانى.

- ۶۹- دوکانی دلشاد عبدالله مام یه حیا شهکرو چاوبرنج و کهرستهی خواردنی دهفروشت.
- ۷۰- دوکانی حمید مامز شهکرو چاو رون و کهرسته خواردنی دهفروشت.
- ۷۱- چایخانهی مههدی چایهچی بهم دواویه بوو بهی رسول مهزن کاری چایهچی لیدهکرد.
- ۷۲- دوکانی وهستا مستهفای سهری مهیدان سهوزهی دهفروشت.
- ۷۳- دوکانی کاک همه برای صدیق چایهچی به قال بوو.
- ۷۴- دوکانی وهستا نصرالله چهخماخ سازبوو.
- ۷۵- دوکانی مهلای مهلا حمید شهکرو چاو روون و کهرستهی دیکهی دهفروشت لهگهل سهوزه.
- ۷۶- دوکانی مام کریم باوکی چهکیم و محمد سهوزهی دهفروشت.
- ۷۷- دوکانی وهستا سهد سلام پینه دۆزی دهکرد برای سهد بهکر. ئیستا لهلای دوکانی جلال جۆبار بهرهو ناو بازاری گهوره.
- ۷۸- دوکانی همه طیب مام رهزا عهتاری و وردهوالهی دهفروشت.
- ۷۹- دوکانی مهلا رهئوف جهلیزاده باوکی کاک ساییر سهوزهی دهفروشت بهم دواپی یه بوو بهی حاجی عبداللهی سناوهیی.
- ۸۰- چایخانهی مام سمایل باوکی دلشاد.
- ۸۱- نانهواخانهی وهستا سهلام و کاکه مه.
- ۸۲- کهبابخانهی مام اسماعیل دیوه.
- ۸۳- دوکانی تاهیر سهراج کاری سهراجی دهکرد.
- ۸۴- دوکانی وهستا مستهفای نانهوا ئهستوکی دروست دهکرد.
- ۸۵- دوکانی جلال عهبدیه فقهی عصمت پیتلاوو کهل و پهل و عهتاری دهفروشت.
- ۸۶- دوکانی مام باپیره شهل پیتلاوو کهل و پهل و عهتاری دهفروشت.
- ۸۷- دوکانی مهلا کهریم باوکی کاک توفیق و جهبار ورده واله و فافون و کهرستهی کریکاری دهفروشت.
- ۸۸- دوکانی سهد حهسن سهدی کروژ بوو قوماشی دهفروشت.

- ۸۹- دوکانی یاکافیەى ناسرابوو بە یاکافیەى مەلایان میوهو سه‌وزه‌ی ده‌فروشت زۆر بە شه‌خسیەت بوو.
- ۹۰- دوکانی مەلایان تەهای لەگەل محمدی کوری ئەستوکه بەروونیان دەکرد.
- ۹۱- دوکانی حەمە چاورەش ماست و سه‌و زه‌و ورده‌واله‌ی ده‌فروشت.
- ۹۲- دوکانی فه‌قی عوسمان و حەمە تایەر قەساب گۆشتیان ده‌فروشت.
- ۹۳- دوکانی که‌یفی عبدالرحمن نه‌شئەت کوتالی ده‌فروشت.
- ۹۴- دوکانی مام صالح کیشکه‌یی کوتالی ده‌فروشت.
- ۹۵- دوکانی وه‌ستا سادق کاله‌ک دروو.
- ۹۶- دوکانی عمر حمید قەساب ورده‌واله‌ی ده‌فروشت.
- ۹۷- دوکانی حەمە سور مام وسو مەنگور عەتاری و ورده‌واله‌ی ده‌فروشت.
- ۹۸- دوکانی سو‌فی نه‌شئەت قوماشی مو‌بره‌تی کلاوانی ده‌فروشت لەگەل ده‌رمانی شه‌عی.
- ۹۹- چایخانه‌ی صدیقی چایه‌چی قونه‌بانی چایخانه‌که له‌سه‌ربانی قەیسەری بوو دوو کۆسپه‌ له‌م به‌رو ئەوبه‌ری کۆلانه‌ باریکه‌ که‌بوو یه‌کێکیان.
- ۱۰۰- وه‌ستا که‌ریم پینه‌ دۆزی لێده‌کرد ئەم پیاوه‌ بانگ ده‌ربوو له‌ مزگه‌وتی گه‌وره‌ دوا‌ی ئەو وه‌ستا محمد عمر پینه‌ دۆزی لێده‌کرد باوکی کامل و شامل.
- ۱۰۱- له‌سه‌ر کۆسپه‌ی دووهم که‌ به‌رامبه‌ر یه‌ک بوون عارف به‌کری عه‌ودالان شه‌ربه‌تی لێ ده‌فروشت باوکی کاک باپیرو جه‌لال.

ئێستا ده‌چینه‌ ناو بازارو قەیسەریه‌کان:

- ۱۰۲- دوکانی نجیم طاهر چه‌له‌بی قوماش فروش بوو کوره‌که‌ی نه‌جده‌ت له‌گه‌لی بوو.

- ۱۰۳-دوکانی کاکه بهگ ئه سعه ده سور باوکی حسن بهگ عه تاری و ورده واله ی ده فروشت.
- ۱۰۴-دوکانی سید عبدالله مالیان له گردی بوو باوکی ماموستا خالد و مغدید کوره کی له بانی مزگه وتی گردی به ربووه و مرد قوماشی ده فروشت.
- ۱۰۵-دوکانی حاجی که ریمه رهش برای ظاهر چلبی هر داده نیشته هیچی نه ده فروشت که واو چاکه تی له بهر بوو.
- ۱۰۶-دوکانی کاک ره فعت ظاهر چلبی قوماش فروش بوو.
- ۱۰۷-دوکانی وهستا رشید پینه دۆز باوکی وهستا عبدالله فیتهر.
- ۱۰۸-دوکانی سهید عبدالله سید سمایل ناسراو به سهید عبدالله پول فروش قوماش فروش بوو.
- ۱۰۹-دوکانی بهرگدروو فتاح مه لا عه بد.
- ۱۱۰-دوکانی حاجی فتاح کریم ورده واله و شه کرو چاو پیداو یستی ناو مالی ده فروشت.
- ۱۱۱-دوکانی مه لا مه جید مفتی عه تاری ده فروشت.
- ۱۱۲-دوکانی حاجی علی قه لادزه یی قوماشی ده فروشت.
- ۱۱۳-دوکانی باوکم عمر حمد دباغ قوماش فروش بوو.
- ۱۱۴-دوکانی میرزا عه جه م ئیرانی بوو قوماشی ده فروشت دوا ی ئه و حویز حاجی ئه حمه د هاته شوینه که ی قوماشی ده فروشت.
- ۱۱۵-دوکانی خدره سور قوماشی ده فروشت.
- ۱۱۶-دوکانی حمد بهگ قادر چاوشین گو یزو هه نگوینی ده فروشت.
- ۱۱۷-دوکانی حاجی عه ولای خه نجه رچی قوماش فروش بوو.
- ۱۱۸-دوکانی بهرگ دروو سابیر مام ظاهر.
- ۱۱۹-دوکانی شفیق عبدالرحمن نه شئه ت بهرگ دروو بوو.
- ۱۲۰-دوکانی عزیز قادر ره واندزی له سه ره تا له ناو قه یسه ری کۆن بوو لیفه و دۆشه گیان ده فروشت کاری بهرگ دروونیشیان ده کرد به م دوا یه هاته ناو بازار قوماشی ده فروشت.

۱۲۱-دوکانی احسان مام عثمان عهتاری و داوی مه‌کینه و که‌رسته‌ی به‌رگ دروونی ده‌فرۆشت جار جار کاری چه‌خماخ سازی ده‌کرد پیشه‌وه‌ریکی باش بوو.

۱۲۲-دوکانی وه‌ستا ئه‌کره‌م عمر به‌رگدرووه‌کی بی وینه‌بوو.

۱۲۳-دوکانی جه‌مال مام وه‌اب عه‌تاروو ده‌رمانی شه‌عبی ده‌فرۆشت.

۱۲۴-دوکانی حاجی عبدالله ورده‌واله‌ی ده‌فرۆشت.

۱۲۵-دوکانی جه‌مال حاجی صدیق قوماشی ده‌فرۆشت.

۱۲۶-دوکانی محمد حاجی مسته‌فا قوماشی ده‌فرۆشت.

۱۲۷-دوکانی حاجی صدیق عه‌ولا قوماش فرۆش بوو.

۱۲۸-دوکانی حاجی ره‌حمان حاجی ئه‌حمه‌د عه‌تاری ده‌فرۆشت

۱۲۹-دوکانی مامه ئه‌مین له‌گه‌ل زاهیره گچکه‌ل و مه‌غدیده گچکه‌ل پینه دۆزیان ده‌کرد له‌پیش ده‌رگای قه‌یسه‌ری نوێ.

۱۳۰-دوکانی حاجی حه‌مه‌ علی باوکی مامۆستا عبدالخالق ورده‌واله و عه‌تاری ده‌فرۆشت.

۱۳۱-دوکانی به‌رگ دروو مجید فه‌قی عه‌ولا.

۱۳۲-دوکانی فتاح فه‌قی عه‌ولا بایع بوو.

۱۳۳-دوکانی عمر حاجی محمد قوماش فرۆش بوو.

۱۳۴-دوکانی تایه‌ر حه‌مه‌ ده‌رزی قوماش فرۆش بوو.

۱۳۵-دوکانی به‌رگ دروو صباح مام حسین، ناسراوه به‌ قۆزه.

۱۳۶-دوکانی قادر حاجی ئه‌حمه‌د قوماش فرۆش بوو.

۱۳۷-دوکانی وه‌ستا محی الدین قه‌بر هه‌لکه‌ن به‌رگ دروو بوون له‌گه‌ل حاجی تایه‌رو صدیقی کوری.

۱۳۸-دوکانی فتح الله بۆیاغچی پینه‌دۆزو قۆنده‌ره‌شی بۆیاغ ده‌کرد.

۱۳۹-دوکانی وه‌ستا حه‌مه‌دی خه‌نجه‌رکه‌ر.

۱۴۰-دوکانی وه‌ستا عه‌بده‌ی خه‌نجه‌رکه‌ر له‌گه‌ل کاک ره‌فیع کاری خه‌نجه‌ریان ده‌کرد.

- ۱۴۱- وهستاره‌فقیق حمد مه‌یتەر چایه‌چی بوو بهم دوا‌یی یه کردیه تسجیلات دوا‌یی کوره‌که‌ی کاک نه‌وزاد کردیه‌وه تومارگا.
- ۱۴۲- دوکانی ئازاد رفیق مه‌یتەر کمالیات و جوانکاری ده‌فروشت.
- ۱۴۳- دوکانی کاک صمد مه‌لا که‌ریم قوماشی ده‌فروشت.
- ۱۴۴- دوکانی ئه‌حمده‌د خدر به‌ره‌و مافورو حه‌سیری ده‌فروشت باوکی شه‌هید سه‌رباز.
- ۱۴۵- دوکانی به‌کری حمدی خه‌نجه‌رکه‌ر پیلای ده‌فروشت.
- ۱۴۶- دوکانی مام ته‌های په‌نیر فروش مام هه‌مزه‌ش شه‌ریکی بوو.
- ۱۴۷- دوکانی به‌کر سو‌فی محمد قه‌ساب جوانکاری ده‌فروشت.
- ۱۴۸- دوکانی صابر سو‌فی محمد قه‌ساب گوشت فروش بوو.
- ۱۴۹- دوکانی حه‌مه‌ غه‌ریب قه‌لادزه‌یی باوکی دکتور مشیرو کاک ئه‌میر به‌قال بوو.
- ۱۵۰- دوکانی کاوه‌یس که‌بابچی.
- ۱۵۱- دوکانی عبدالله مام عبدالرحمن شه‌ربه‌تی میوژی ده‌فروشت.
- ۱۵۲- دوکانی وه‌ستا حمد‌امین پینه‌دۆز.
- ۱۵۳- دوکانی سلیمانی ئاسنگه‌ر ئاسنگه‌ر بوو.
- ۱۵۴- دوکانی باقی مام عبدالرحمن په‌نیرو ماستی ده‌فروشت.
- ۱۵۵- دوکانی حه‌مه‌د یه‌مه‌نی دروو عه‌تاری ده‌فروشت.
- ۱۵۶- دوکانی حاجی عبدالله‌ی به‌ربه‌ر باوکی وه‌ستا به‌کر و کاک عمر.
- ۱۵۷- دوکانی عزیز ئاغای باوکی محسن ئاغا ته‌نها لئ ی داده‌نیشت.
- ۱۵۸- دوکانی کاکه‌ افندی سه‌رتاش.
- ۱۵۹- دوکانی وه‌ستا حه‌مه‌ه‌لی سه‌رتاش.
- ۱۶۰- دوکانی محمدابوبکر جگه‌رچی.
- ۱۶۱- دوکانی حاجی زرار با‌یع بوو شه‌کرو چای ده‌هینا.
- به‌ره‌و گوزه‌ری نه‌جاران.
- ۱۶۲- دوکانی وه‌ستا معروف کا مه‌لا سه‌رتاشبوو.
- ۱۶۳- دوکانی زاهیر مه‌لا ره‌ئوف چایه‌چی بوو.

- ۱۶۴-دوکانی که مال حمد به گ دارتاش بوو.
- ۱۶۵-دوکانی سه عید عبدالله دارتاش بوو.
- ۱۶۶-دوکانی وهستا عمر که ریم فریاد و فره یدون کاری دارتاشیان له گهل ده کرد.
- ۱۶۷-دوکانی وهستا سوره کاک نه وزاد له گه لی کاری ده کرد.
- ۱۶۸-دوکانی وهستا سمایل کاک محمدی کوری یارمه تی دها له کاری دارتاشی.
- ۱۶۹-دوکانی وهستا حسین شوینی بازرگانی بوو.
- ۱۷۰-دوکانی اسماعیل وهستا مسته فا نالبه ند کاری چاکر دنه وهی مه کینه ی دروومانی ده کرد.
- ۱۷۱-دوکانی کریم شاناز سه وزه ی ده فروشت.
- رووله کتیبخانه ی کون
- ۱۷۲-دوکانی محمد حاجی سمایل پیلای ده فروشت.
- ۱۷۳-دوکانی سید عبدالله قوماش فروش.
- ۱۷۴-دوکانی خدره سور قوماش فروش.
- ۱۷۵-دوکانی نافیز سه عاتچی.
- ۱۷۶-دوکانی حمید خیابان قوماش فروش دوا ی نه و بوو به دوکانی کریم رسول که بابچی.
- ۱۷۷-دوکانی حویژ مام یه حیا له شوین که باب برایان.
- ۱۷۸-دوکانی واحد ئاشه وان وهختیک بوو به چیشخانه دوا یی بوو به دوکانی میوه فروشتن.
- ۱۷۹-چایخانه ی سوره ی عه بد ئاغا ساحه بوو باخچه یه کی تیدابوو.
- ۱۸۰-دوکانی کاک عثمان عه و نی شوینی بازرگانی بوو.
- ۱۸۱-دوکانی اسماعیل مه لا نوری شوینی بازرگانی بوو.
- ۱۸۲-دوکانی حاجی عبدالله حه مه زئ زئ ی دؤندر مه فروش یا ترشی فروش.
- ۱۸۳-دوکانی فتاح فه قئ یانی شوینی بازرگانی بوو.

۱۸۴-دوکانی صالح کافرۆشی بازارگانی دهکرد.
۱۸۵-سهعید همه قاوهچی سهعاتچی بوو کاک کاوه کاروان کاریان
لهگهل دهکرد.

دهچینهوه ناو بازار لای خانی قادر یاسین:
۱۸۶-دوکانی پاشای عمر عهواش بازارگانی شهکرو چابوو.
۱۸۷-چایخانهی شههید سلیمان همه قاوهچی.
۱۸۸-دوکانی سهعید ابوبکر قهساب کورهکانی جهنگی و فریاد کاری
قهسایبان لهگهل دهکرد.
۱۸۹-دوکانی مام حمدأمین باوکی وریا به قال بوو ماست و سهوزهی
گوندی عه و دالانی دهفرۆشت.
۱۹۰-دوکانی خاره حمید سهوزهی دهفرۆشت.
۱۹۱-دوکانی وهستا عهبدهی ئاسنگهر ئاسنگهر نوو.
۱۹۲-وهستا بهکری پینهدۆز.
۱۹۳-دوکانی مام توفیق یاسین بهقال بوو.
۱۹۴-دوکانی رسول ئاغا وردهوالهی دهفرۆشت.
۱۹۵-خانی قادری یاسین کاروان سهرابوو.
۱۹۶-دوکانی وهستا علی مام خدر بهرگ دروو بوو.
۱۹۷-دوکان کاک انور به قال بوو.
۱۹۷-دوکانی عادل ئاغا وردهوالهی دهفرۆشت.
۱۹۸-دوکانی مام عبدالرحمن ناسراو به (مام ئاورهحمان) بهقال بوو.
۱۹۹-دوکانی خدر احمد ناسراو به خدر سی سونی وردهوالهی
دهفرۆشت.
۲۰۰-دوکانی هویز قازانج بهقال بوو.
۲۰۱-دوکانی بهکر سوفی محمد قهساب جوانکاری دهفرۆشت.
۲۰۲-مستهفا سوفی قادر چایهچی.
۲۰۳-دوکانی مهلا زاده قوماش فرۆش.

- ۲۰۴- دوکانی فیسهل تاهیر چهله بی قوماش فروش.
- ۲۰۵- دوکانی کریم حاجی حه مزئی شه کرو چاو ورده والهی ده فروشت.
- ۲۰۶- دوکانی حاجی سمایل قاله ههینی شه کرو چای به جمله ده فروشت.
- ۲۰۷- دوکانی حه مه سویتەر به قال.
- ۲۰۸- دوکانی ئه حمهد شینه به قال بوو سه وزه ی ده فروشت.
- ۲۰۹- دوکانی حمید صالح به قال بوو کاری قه پانی ده کرد.
- ۲۱۰- دوکانی صمد لبادچی.
- ۲۱۱- دوکانی فتاح چایه چی ناسراوه به فتاحی نانه وا.
- ۲۱۲- دوکانی عبدالرزاق قادر یاسین ورده والهی ده فروشت.
- ۲۱۳- دوکانی شوکر مام فتحی به رگ دروو بوو.
- ۲۱۴- دوکانی حاجی سلیمان حاجی عبدالرحیم کوتال فروش بوو.
- ۲۱۵- دوکانی شادمان جمال به رگدروو.
- ۲۱۶- دوکانی حاجی رهزا مام عثمان کوتال فروش بوو.
- ۲۱۷- دوکانی قادر حسین ناسراو به قادر اغا چایه چی بوو دوا ی ئه و
کاک مه مند طه بوو به چایه چی دوا ی ئه ویش کاک مه هدی بوو به
چایه چی.
- ۲۱۸- دوکانی عبدالخالق نه جیم چهله بی له قه یسه ری نوئ.
- ۲۱۹- دوکانی حاجی جلال له قه یسه ری نوئ.
- ۲۲۰- دوکانی حاجی کریم حاجی علی قوماش فروش بوو.
- ۲۲۱- دوکانی حمدا مین حاجی افندی ته نها بۆ دانیشتن بوو.
- ۲۲۲- مام ره شاد به رگدروو بوو.
- ۲۲۳- وه ستا عبدالرحمن به رگدروو بوو.
- ۲۲۴- دوکانی حاجی جه مال باوکی کاک سه ربه ست قوماش فروش بوو.
- ۲۲۵- چایخانه ی عزیز تاهیر حه بۆر.
- ۲۲۶- به رگدروو جلال حمد به گ.
- ۲۲۷- دوکانی حاجی کریم ئاسنگهر ته نها بۆ دانیشتن بوو.
- ۲۲۸- دوکانی حاجی واحد حاجی مسته فا چهله بی قوماش فروش.

- ۲۲۹-مأم سابعر سؤل دروو بوو.
 ۲۳۰-فهقی برایم یه مهنی دروو.
 ۲۳۱-قادر رهواندزی و کاک عزیزی کوری قه یسه ری که ون لیف و
 دۆشه گیان ده فروشت کاری به رگدروونیشیان ده کرد.
 ۲۳۲-به رگدروو کاک ره فیک بهاء الدین.
 ۲۳۳-دوکانی حاجی امین سکتانی قوماش فروشی جمله بوو.
 ۲۳۴-دوکانی مسته فا حاجی قاره مان به رگدروو بوو کوره جهی
 ده دوری.
 ۲۳۵-عه بده حاجی قاره مان به رگدروو بوو.
 ۲۳۶-حاجی سه عید حاجی احمد کوتال فروشی جمله بوو.
 ۲۳۷-مأم عبدالله باوکی کاک عزیز به رگدروو.
 ۲۳۸-حاجی عمر حاجی احمد کوره جهی ده دوری.
 ۲۳۹-عبدالرحمن فهقی عولا کوره جهی ده دوری.
 ۲۴۰-حمد امین به گ کوره جهی سه لتهی ده دوری.

نیستا ده چینه دوکانه کانی ته نیشت کتیبخانه ی کون:

- ۲۴۱-هستا اکرم خیات.
 ۲۴۲-حاجی واحد حاجی مسته فا کوتال فروش.
 ۲۴۳-دوکانی احمد به گ کوتال فروش به م دوا یه کوره که ی اکرم
 کردویه تی به کتیبخانه.
 ۲۴۴-دوکانی محمد عمر ده باغ کوتال فروش دوا یی بوو به هی محمد
 حهیده ری کرا به ده رمانخانه.
 ۲۴۵-دوکانی سهرتاش امیر فتح الله دوا یی بوو به هی زریان سهرتاش
 دوا ی ئه و بوو به هی شیر ه حویژ سهرتاش.
 ۲۴۶-دوکانی نه ریمان.
 ۲۴۷-هستا محمود دارتاش.
 ۲۴۸-هستا حمد امین مه لا صابر ته له فزیونی چاک ده کرده وه.

- ۲۴۹- دوکانی واحد حەمە شەل وردە ووالەى دەفرۆشت.
- ۲۵۰- دوکانی تاهیر عزیز دەرمانخانەبوو.
- ۲۵۱- عبدالرحمن کورە دەرمانخانەبوو.
- ۲۵۲- عمر چایەچی.
- ۲۵۳- سمایل جگەرە فرۆش.
- ۲۵۴- اسماعیل عەولا عزەت جوانکاری دەفرۆشت دوایی بوو بەهێ کەمال سەردۆلی.
- ۲۵۵- دوکانی کەیفی حاجی سمایل کەل و پەلی سەیارەى دەفرۆشت
- ۲۵۶- چایخانەى حەمە گەمحان.
- ۲۵۷- دوکانی حاجی رەزا توتن فرۆش.
- ۲۵۸- دوکانی حەمەى عەولا جەیدى کاری بۆرى و کلیل سازى دەکرد.
- ۲۵۹- کەریم حەمە شەل شەربەت فرۆش.
- ۲۶۰- دوکانی کاکە حەمە میوہى دەفرۆشت.
- ۲۶۱- کاک سلیمان حەمە سەعید شەربەتى دەفرۆشت دوایی بوو بە وەکیلى پاکەت.
- ۲۶۲- دوکانی سەید سمایل سید قادر شەکەرەت وردەوالەى دەفرۆشت
- نئیستا بەرەو فولکەى حاجی قادر دەرۆین:
- ۲۶۳- دوکانی علی یارابی وینەگرى چنارۆک بوو.
- ۲۶۴- دوکانی میرزا عبدالله وەکیلى شەریکەى ئەفریقى.
- ۲۶۵- دوکانی وەستا تحسین پینەدۆزبوو.
- ۲۶۶- چایخانەى ئافە براى تاهیر توفیق.
- ۲۶۷- دوکانی کەریم سەلیم کەرستەى وەک چەکوش و مشارو پلایس هتد دەفرۆشت.
- ۲۶۸- دوکانی وەستا بەکر سەرتاش.
- ۲۶۹- دوکانی سلیمان حەمە سەعید بوو بە وەکیلى جگەرە.
- ۲۷۰- دوکانی کاک محمد سکتانى وەکیلى شەریکەى ئەفریقى بوو.
- ۲۷۱- دوکانی وەستا محمد حاجی صابر نانەواى ئەستۆک بوو.

- ۲۷۲- وهستا سهلامی نانه‌وا.
- ۲۷۳- دوکانی حویزی مطعمچی.
- ۲۷۴- دوکانی دارتاش احمد علی گچک‌ل دارتاش.
- ۲۷۵- دوکانی مه‌لاجواد هه‌موو کهل و پهل و خواردنیکی ده‌فروشت.
- ۲۷۶- دوکانی نه‌حمه‌د خان عه‌تاری و کهل و پهل.
- ۲۷۷- عبدالرزاق عه‌دیلان میوه‌ی ده‌فروشت له‌گهل به‌فر.
- ۲۷۸- دوکان سه‌لام سه‌وزه‌ی ده‌فروشت.
- ۲۷۹- دوکانی غه‌فور سه‌وزه‌ی ده‌فروشت.
- ۲۸۰- دوکانی یا نه‌زیف هه‌موو شتیکی هه‌بوو.
- ۲۸۱- دوکانی حه‌سه‌ن ورده‌واره برای مه‌لای مضم‌دبوو.
- ۲۸۲- دوکانی فتاح حکیم کوتال فروش بوو.
- ۲۸۳- دوکانی یا ئامینه سه‌وزه فروش بوو.
- ۲۸۴- دوکانی عبدالرحمن طه قرطاسیه‌ی ده‌فروشت.
- ۲۸۵- دوکانی انور عمر قرطاسیه‌ی ده‌فروشت.
- ۲۸۶- دوکانی مسته‌فای مه‌لا کورسی و میزی ده‌فروشت.
- ۲۸۷- دوکانی کاک عبدالله پایسکی به‌کری ده‌دا بو مندالان.
- ۲۸۸- دوکانی صباح نانه‌وا.
- ۲۸۹- دوکانی مه‌لا عمر نازه‌نینی به‌قال بوو.
- ۲۸۹- چایخانه‌ی فتاح حکیم دوا‌یی بوو به‌هی کریم سلیم.
- ۲۹۰- دوکانی فاضل حلاق.
- ۲۹۱- دوکانی رشید قادر چایه‌چی.
- ۲۹۲- دوکانی سید عزیز سه‌وزه‌ی ده‌فروشت.
- ۲۹۳- دوکانی عمر رسول پاراخ به‌قال بوو.
- ئیس‌تا باسی دوکانه‌کانی لای بانک به‌ره‌و خوار:
- ۲۹۴- دوکانی مغدید مولود زیرنگر دوا‌یی بوو به‌هی عبدالرزاق زیرنگر دوا‌ی نه‌و‌بوو به‌هی مسته‌فا عه‌ره‌ب.

- ۲۹۵-دوکانی صمد مام توفیق کوتال فروش بوو.
- ۲۹۶-دوکانی رشید به عسی کوتال فروش بوو، بویه پټیان دهگوت (رهشید به عسی) چونکه به عسییهکان زور ئه شکه نجه یان دا.
- ۲۹۷-دوکانی ره فیق عبدالله کوتال فروش بوو.
- ۲۹۸-دوکانی کاک عزیز عبدالله بهرگ دروو.
- ۲۹۹-دوکانی ئه بره ها دیان بهرگ دروو.
- ۳۰۰-دوکانی کریم فه قیانی کوتال فروش.
- ۳۰۱-چایخانه ی به گه.
- ۳۰۲-دوکانی مامه عده به قال بوو دوا یی بوو به هی که مالی کوری.
- ۳۰۳-دوکانی حه مه سور.
- ۳۰۴-چایخانه ی ئومهری چایه چی.
- ۳۰۵-دوکانی سمایل حه سور علاف.
- ۳۰۶-دوکانی حاجی قادر علاف.
- ۳۰۷-دوکانی وهستا عمر ئاسنگهر سه وزه ی ده فروشت.
- ۳۰۸-دوکانی رفیق حه مه عه لی برای مامه جاف سه وزه ی ده فروشت.
- ۳۰۹-دوکانی عبدالله نه جار.
- ۳۱۰-که مالی زیړنگهر.
- ۳۱۰-دوکانی حویز ناله عه جه م.
- ۳۱۱-دوکانی توفیق حمد مه یتهر عه تاری و کهل و په لی ده فروشت.
- ۳۱۲-جه مال مام یه حیا سه وزه ی ده فروشت.
- ۳۱۳-سلیمان قه ساب.
- ۳۱۴-شه فیق نانه وا.
- ۳۱۵-دوکانی سه رتپ محمود فه قی قه ساب.
- ۳۱۶-دوکانی محمد عمر باوکی کامل و شامل.
- ۳۱۷-دوکانی سید برایم سید سه عیدله ناو بازار قوماشی ده فروشت.
- ۳۱۸-عمر حاجی حسن سکتانی بهرگ دروو.
- ۳۱۹-مه جید حاجی عمر بهرگ دروو.

- ۳۲۰- دوکانی سلیمان حاجی قادر بایع بوو.
- ۳۲۳- ستودیزی محمد مه‌دی.
- ۳۲۴- دوکانی اکرم مه‌نسور تایه‌ی ده‌فروشت.
- ۳۲۵- دوکانی سلیمان نه‌جار تایه‌ی ده‌فروشت.
- ۳۲۶- دوکانی سمکو ئوتیچی.
- ۳۲۷- دوکانی کمال مام وهاب جگه‌ره فروش.
- ۳۲۸- دوکانی دلشا کریم ئاسنگه‌ر به‌فری ده‌فروشت.
- ۳۲۹- دوکانی کاکه ئاغا بۆ دانیشن دوا‌ی بوو به‌هی سیدوله‌ی.
- ۳۳۰- دوکانی محمد حمدا‌مین پینه‌ی دۆز.
- ۳۳۱- دوکانی خدر سمایله‌ی خره قوماشی ده‌فروشت.
- ۳۳۲- دوکانی ابراهیم وه‌ستا حسن قوماش فروش بوو.
- ۳۳۳- دوکانی مغدید شیله‌یی به‌قال بوو سه‌وزه‌ی ده‌فروشت.
- ۳۳۴- دوکانی قادر یارابی شه‌ربه‌تی ده‌فروشت به‌م دوا‌ی یه‌ بوو به‌با‌یع.
- ۳۳۵- مام سمایل صالح به‌ قال به‌رامبه‌ر ده‌رگای مزگه‌وتی گه‌وره.
- ۳۳۶- دوکانی مه‌لا سمایلی گردی قوماشی ده‌فروشت له‌مه‌یدانی خواری.
- ۳۳۷- دوکانی رسول ئاغا باوکی مامؤستا عمر به‌قال بوو.
- ۳۳۸- چاپخانه‌ی به‌کر اغای حه‌مه صدیق له‌مه‌یدانی خواری بوو.
- ۳۳۹- دوکانی سمکو برای کیخوا مه‌مه‌ند عه‌لاف بوو.
- ۳۴۰- دوکانی باقی مام صالح سه‌رتاش بوو.
- ۳۴۱- دوکانی جه‌مال حلاق.
- ۳۴۲- دوکانی جه‌میل فه‌قتیانی پینلاوی ده‌فروشت.
- ۳۴۳- دوکانی واحد چه‌کمه‌ره‌ق با‌یه‌ع بوو.
- ۴۴- دوکانی فه‌قی احمد کورده‌به‌قال بوو.
- ۳۴۵- دوکانی حه‌سه‌ن علی یه‌ ئه‌فه‌ندی نانه‌وا.
- ۳۴۶- دوکانی فه‌قی سه‌لیم به‌قال بوو.
- ۳۴۷- دوکانی نه‌ریمان کاکه‌ خه‌یات تو‌مارگا بوو.

- ۳۴۸-دوکانی ئه کرهه قادر ههیده ری جوانکاری هه بوو.
- ۳۴۹-دوکانی کاکه شهه ل خه مچی جگه له کاره که ی خوی قه فه زی که وی دروست ده کرد.
- ۳۵۰-دوکانی تالب سهید علی خه تات.
- ۳۵۱-دوکانی ئه سوهد حاجی فتاح خه تات.
- ۳۵۲-دوکانی سهید علی نه جار.
- ۳۵۳-دوکانی ئه حمهد خدر بۆ که ل و په لی کاره بای.
- ۳۵۴-دوکانی وهستا عمر مه لاواحید نه جار.
- ۳۵۵-دوکانی سهلاح عه بده خره بۆ کاره بای.
- ۳۵۶-دوکانی عمر فقهی احمد کورده سهوزه فروش.
- ۳۵۷-دوکانی که مال اسماعیل خه یات.
- ۳۵۸-دوکانی که مال ئه مین سه مه نی عه تار.
- ۳۵۹-دوکانی ره فیه ئه مین سه مه نی له بازاره گچکه له ی.
- ۳۶۰-دوکانی فوئادی حاجی عه بدول ره حیم.
- ۳۶۱-دوکانی وهستا عمر نه جار عه ودالانی.
- ۳۶۲-دوکانی وهستا ره ئوف سه راج.
- ۳۶۳-دوکانی سمایل نازه نینی به قال.
- ۳۶۴-دوکانی عبدالله تایه ر له بازاره گچکه له.
- ۳۶۵-دوکانی حمدا مین جگه ره فروش.
- ۳۶۶-دوکانی قادر جگه ره فروش.
- ۳۶۷-دوکانی کاکه امین سهوزه فروش.
- ۳۶۸-دوکانی حاجی حسین باوکی قادر و حمید چایه چی و ماموستا جه مال.
- ۳۶۹-دوکانی سهید حسین عه تاری و ده رمانی کورده واری ده فروشت.
- ۳۷۰-دوکانی خدر سمایله خره کوتالی ده فروشت.
- ۳۷۱-دوکانی ابراهیم وهستا حسن کوتالی ده فروشت به رامبه ر چیشته خانه ی پینگه.

- ۳۷۲-چایخانه‌ی حمدامین عباس له‌ته‌نیشت کۆنه مه‌کته‌به‌ی بوو.
- ۳۷۳-دووکانی حه‌مه‌ه‌لی له ناوه‌راستی گردی جوله‌کان بوو ورده‌واره‌و سه‌وزه‌ی ده‌فروشت.
- ۳۷۴-دووکانی حاجی برایم حاجی ره‌زای توتن فروش کاری توتن و هه‌نگوینی ده‌کرد.
- ۳۷۵-دووکانی قادر اغای عبد اغای سه‌وزه‌و ماستی ده‌فروشت.
- ۳۷۶-دووکانی نه‌ه‌رو حمدامین ته‌له‌فزیوونی چاده‌کرده‌وه.
- ۳۷۷-دووکانی مسته‌فا حاجی که‌ریم ته‌له‌فزیوونی چاده‌کرده‌وه.
- ۳۷۸-دووکانی مغدید شیله‌یی ماست و سه‌وزه‌ی ده‌فروشت له‌نزیك چیشته‌خانه‌ی رینگه‌بوو.
- ۳۷۹-دووکانی که‌ریم شیله‌یی ماست و سه‌وزه‌ی ده‌فروشت له‌نزیك چیشته‌خانه‌ی رینگه‌بوو.
- ۳۸۰-دووکانی حاجی معروف ورده‌واره‌ی ده‌فروشت.
- ۳۸۱-دووکانی عوسمانه‌ سور و صلاحی کوپی وهرده‌واره‌یان ده‌فروشته‌ مه‌یدانی خواری بوون نزیك مزگه‌فتی گه‌رموک.
- ۳۸۲-دووکانی حاجی جه‌مال حاجی که‌ریم لیقه‌و دۆشه‌گی ده‌فروشت.
- ۳۸۳-دووکانی حاجی حسین صالح نازه‌نینی کاسبی توتن و دار سپینداری ده‌فروشت.
- ئه‌م دوکاندارانه‌ش له‌ناو قه‌یسه‌ری نوێ بوون له‌په‌نجایه‌کان:
- ۳۸۴-تایه‌ری حه‌مه‌لار.
- ۳۸۵-عمر حاجی کریمه‌ ره‌ش به‌زاز بوو.
- ۳۸۶-مامه‌ وه‌ستا عه‌به‌ده‌ به‌رگدروو.
- ۳۸۷-حویز مام یه‌حیا.
- ۳۸۸-مه‌لای طاهیر چلبی به‌زاز.
- ۳۸۹-صابر مسته‌فا به‌رگدروو.
- ۳۹۰-حاجی حسن سکتانی بزاز.

- ۳۹۱- عوسمان عباس برگدروو.
 ۳۹۲- محمد کهریم مامۆکه بهرگدروو.
 ۳۹۳- حمه ده‌رزی بهرگدروو.
 ۳۹۴- شفیق عبدالرحمن بیه‌رگدروو.
 ۳۹۵- کمال حاجی مجید.
 ۳۹۶- مام عباس لیف دروو.
 ۳۹۷- سه‌ید سعید لیف‌دروو.
 ۳۹۸- مام شاکر سعاتی.
 ۳۹۹- فتاح حاجی عه‌ولا بیه‌رگدروو.
 ۴۰۰- بکر به‌نا بیه‌زان.
 ۴۰۱- کاکه حاجی محمود بزاز.
 ۴۰۲- مه‌لا صدر به‌ئه‌دین بزاز.
 ۴۰۳- که‌یفی حاجی سمایل بزاز.
 ۴۰۴- شێخ جمال احمد لیف فروش.
 ۴۰۵- حاجی ره‌فیق دارو‌غا.
 ۴۰۶- فه‌ره‌نسی.
 ۴۰۷- یوسف حنا به‌رگدروو.

ئه‌مدووکاندارانه‌ش له قه‌یسه‌ری که‌ون بوون:

- ۴۰۸- مام که‌ریم باوکی زۆراب به‌زان.
 ۴۰۹- ئه‌بره‌ها حنا به‌رگدروو.
 ۴۱۰- عزیز عبدالله ده‌رزی.
 ۴۱۱- حمه‌ علی فه‌قی برایم به‌رگدروو.
 ۴۱۲- عبدالله ده‌رزی.
 ۴۱۳- تایه‌ر مه‌لا مولود لیف‌دروو.
 ۴۱۴- حویز که‌رگه‌ر لیف‌دروو.
 ۴۱۵- ئه‌حمه‌د حه‌مه‌ مه‌لا.
 ۴۱۶- سید برایم سه‌ید سه‌عید بزاز.

- ۴۱۷- شیخ باقی بهرمالی دهفروشت.
- ۴۱۸- مستهفا قادر سهرندوری بهرگدروو.
- ۴۱۹- حه مه مه لا بهرگدروو.
- ۴۲۰- کهریم حه مه لا.
- ۴۲۱- عه بده بهرگدروو جوله که بوو.
- ۴۲۲- پره فیک مه لا نه حه مه د بهرگدروو.
- ۴۲۳- کاکه ی بهرگدروو.
- ۴۲۴- شه لکه زیرینگر جوله که بوو.
- ۴۲۵- سیمانه عتار جوله که بوو.
- ئه مه ناوی دوکانداره کانی کۆیه یه له په نجاکان تا ئه م دواپی یه
به لام به داخه وه هیچیان له ژیان نه ماون.
- سو پاس بۆ کاک سه باح مام حسین، یارمه تیده رم بوو بۆ ناوی
دوکانداره کانی ناو قه یسه ری نوی.

زنجیره‌ی په‌نجاو دوو

(قوتابخانه و خویندنی جارانی کویه)

جاران خه‌لکی زۆر ئاره‌زومه‌ندبوون بۆ خویندن له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی پێداوێستییه‌کانی خویندن زۆرکه‌م بوون ژيان گران بوو به‌شی زۆری باوکه‌کان مندا له‌کانیان ده‌برده سوختاخانه‌ی مه‌لا که‌مال و حوچره‌ی مزگه‌وته‌کان هه‌ندیک ئافره‌تیش هه‌بوون فه‌قی بوون شاره‌زاییان له‌قورئان و خویندنه‌وه‌ی هه‌بوو فه‌قی رابعه و فه‌قی عیسمه‌ت و فه‌قی ره‌عنا و فه‌قی گورێ و فه‌قی صبیحه هتد.

له زنجیره‌کانی رابردوو باسی کردنه‌وه‌ی قوتابخانه‌ی کۆرانمان کردله‌گه‌ل کردنه‌وه‌ی قوتابخانه‌ی ئیوارانی کوران و کردنه‌وه‌ی قوتابخانه‌ی کچان ئیستا باسی قوتابخانه سه‌ره‌تایی و ناوه‌ندی و ئاماده‌یی ده‌که‌ین جارن باله‌خانه‌ی قوتابخانه‌کان ئه‌هلی بوون به‌کرێ گیرابوون خویندنیان تیدا ئه‌نجام ده‌درا ده‌گیرنه‌وه یه‌کیک له‌و قوتابخانه له‌ خانووی مالی حه‌مه‌شین دابوو له‌به‌رامبه‌ر مزگه‌وته‌ی مناره یه‌کیک له‌ قوتابخانه‌کانی دیکه له‌جێ ی کۆنه مه‌کته‌به بووه به‌نده‌ش قوتایی بوو له‌ قوتابخانه‌ی قادریه له‌ خانووی مالی خوالیخۆشبوو حاجی جه‌لال و خانووی حاجی مجید.

جاران قوتایی دوو ده‌وامی ده‌کرد له‌ رۆژیکدا چوار ده‌رس به‌یانی تا ۱۲ نیوه‌رۆ، دوا‌ی نیوه‌رۆ دوو وانه‌بوو. له‌ سه‌عات ۲ نیوه‌رۆ تا ۴:۳۰ ده‌قیقه به‌ری‌وه‌به‌ری قادریه مامۆستای خوالیخۆشبوو مجید نورال‌دین بوو. به‌ری‌وه‌به‌ری قوتابخانه‌ی ناو خانووی مالی حه‌مه‌شین خوالیخۆشبوو تاهیر سه‌عیدبووه. به‌ری‌وه‌به‌ری قوتابخانه‌ی اولی له‌ کۆنه مه‌کته‌به خوالیخۆشبوو مامۆستا جه‌لال حویز بووه.

جاران باوک مندا لی که‌ ده‌برده به‌رخویندن به‌ به‌ری‌وه‌به‌رو مامۆستا‌کانی ده‌گوت کوری ئی‌وه‌یه گۆشت بۆ ئی‌وه ئیسک بۆ من به‌مانای لی ی بدن به‌س فێربێ وه‌ک ئیستا نه‌بوو مامۆستا نه‌توانی چ بکات هه‌موو به‌یانییه‌ک ریز ده‌کراین به‌ری‌وه‌به‌رو مامۆستایان و

فەراشەکان ھەر ھەموویان لە گەل ئیمە رادەوستان بەرێوەبەر شورکە ھەنارەکی ئەستوری بە دەستەوہبوو لە ناو ساحە رادە وەستاو ئامۆژگاری قوتابیانی دەکرد پیاو نەبوو جولە بکات دوایی بە ناو ریزی پۆلەکان دادەگەرا تەماشای دەست و پەنجەو نینۆک و ھێخەئێ کراس و سەر دەستی دەکردین ھەر قوتابیێک پیس بووایە پشتی ملی دەگرت و فری ی دەدا ناو ساحە ئەوجا وەک چۆلەکە دەلەرزین دوایی بەرێوەبەر ھەریەک پێنج شەش داری بە ھێزی خۆی لە ناو پەلی دەداین دوایی ناوی ئەم قوتابیانی دەخویندەوہ کە بێ عاریان کردبوو یا لە کۆلان شەریان کردبوو یا مامۆستا شکاتی لێکردبوون خودا ئاگادارە بیست داری پێ دەکەوت ھەبوو میزی لە بن خۆی دەکرد ھەندێ قوتابی فەلاقە دەکرا.

دوو فەراش مان ھەبوو چوار شانەبوون یەکیان ناوی عومەر ئەحمەد شوان ئەوی دیکە دەرویش قادر کاک عومەر لە عاردی دەداین مام دەرویش ھەر دوو لاقەکانی بلند دەکردین و دەیخستە بن پیلی وەک گیرەئێ نەجاران جولەئێ لێ دەبرین جەنابی مدیریش بە ئارەزووی خۆی پانزدە داریکی بەتوندی لە بنی پێمان دەدا بەرێوەبەر دەیکوت پیاو نەبی دەتکەمە پیاو دوایی بە دەرویشی دەگوت ئەم سەھەئێ بەردە سەرەرای ئەم لێدان و فەلاقەئێ شەقیکی لێدەداین خاترانە ئەمەئێ سەیربوو کە ھەلەدەستاینەوہ گێژ دەرویشتین ئەگەر باوکمان بیزانییا کە فەلاقە کراوین ئەویش ھەندەئێ ئەو دار کاری دەکردین بۆ بەیانی باوکمان دەھاتە قوتابخانە داوای لێبوردنی دەکرد.

جگە لە مانە دەفتەر و قەلەم زۆرکەم بوو باوکمان بە زەحمەت بۆی دەکرین بۆ ئەوہئێ ئاگامان لێ ی بێ باوہرتان ھەبێ دەبوو قەلەم کە کورت دەبوو تەسلیم باوک و دایکمان بکەین بلیین زۆر گچکەئێ دەستم نایگرێ ئەوسا قەلەمیکی دیکەیان بۆ دەکرین چونکە یاری قەلەم قەلەمانی ھەبوو کتیبی خویندن زۆر کەم بوو بە دوو سێ قوتابی یەک کتیبمان وەر دەگرت ھەر ھەشت سەعات لای یەکیک بوو دەبوو بچی لەبەر دەرگای برادەرەکەت چاوہرێ بکەئێ کتیبەکەئێ لێ وەر بگری بە پاک و خاوینی کورسی دانیشتن تاک کورسی گچکەبوو.

ئەمەى شایانی باسە جارەن لە ناو دەرسى چوارەم مراقبى گشتى پۆل بەپۆل لە دەرگای پۆلى دەدا ناوى قوتابى يە نەخۆشەکانى دەنۆسى لە دەفتەرێكى گەورە كە دەوام تەواو دەبوو قوتابىيەكان دەچوونە لای ژورى بەرپەر كۆدەبوونەوە مراقب گشتى بەخۆى و دەفتەرەكەى لە پيش قوتابى يەكان دەرويشت قوتابىيەكانىش وەك سەرباز بەرپەز بەدواى دەرويشتن ھەر قوتابىيەك شوشەيەك يا بتلەكى پى بوو بۆ شروب ئەگەر شوشەى پى نەبووايە دەبوو لەبەر دەرگای خستەخانە شوشەك بکړیت بۆ دەرمان دکتۆر ھەموو قوتابى يەکانى فەحص دەکرد دەفتەرەكەى ئىمزا دەکرد ئەگەر قوتابى يەك پتويستى بە پشوو بووايە لەدەفتەرەكە دەینۆسى ھىچ قوتابى يەك نەیدەوێرا لەرێگا خۆى بدزیتەو قوتابخانەى قادریە لەتەنیشت مزگەوتى مەلا ئەسەد بوو.

جارەن خستەخانەيەك ھەبوو دەرگای بەرامبەر گوزەرى كورتان درووان بوو خوار دەرگای تەكیەى تالەبانى مراقب كە قوتابى يەکانى دەبرد بۆ مستوصف واتە خستەخانە بەناو قەيسەرى گەورە داى دەهێنان و دەبێردنەو گوزەرى كورتان درووان لەویشەو بۆ ناو خستەخانە.

جارەن ھەندى دەرمان بەکاردەھات ئیستا بەکارنايەت تەن تریۆ بۆ برین ھەبى دۆفەر بۆ كۆخە دەرمانى گلەسرین بۆزار كولى بەکاردەھات جارەن بە زانستەكانیان دەگوت ئەشیا و صەحە لەپۆلى چوارەم دەخویندرا لەگەڵ كۆمەلایەتى ئینگلیزى لەپۆلى پینجەم دەخویندرا قوتابى ھەموو توانای لەسەر خۆى بوو لە سالى ١٩٦٠ لە خانوى حاجى جلال جیگامان نەدەبوو وە خانوى مالى حاجى مجید كە نزیک مەكتەب بوو كرا بە پاشكۆى قوتابخانەى قادریە تا پۆلى سێ يەم بردرا بۆ ئەم خانووە. خانووەكە ھوشى نەبوو دەرگایەكى لە پشتەو ھەبوو لەسەررەزان بوو بەم شوێنەیان دەگوت بەردى قەسابان لەم شوێنە وەرزشمان دەکرد بۆیەش پێیان دەگوت بەردى قەسابان چونكە ئیواران

قەسابەكان لەم شوپنە دادەنشتن معامەلەیان دەکرد بەردیكى سپى گەورەشى لى يە بۆيەش لەم شوپنە معامەلەیان دەکرد چونكە بازەرگانى گەورەى ئاژەل حمید قەساب مالیان لەوى بوو.

لە سالى ۱۹۶۳ قوتابخانەى قادریە چوو دەباخانان هەوراز دائیرەى زراعی كۆن نزیک مالی مەلا صدر بوو بەقوتابخانەى کویسنجق كچ و کور تیکەل کراچونکە زۆربەى مامۆستایانى کۆیە گیرابوون لە سالى ۱۹۶۶ جارىكى دى قوتابخانەکە گوازاراوه بۆ بالەخانەىەكى دیکە کە دروستکراوو لەلایەن حکومەت لە دەرگای خوشناوان قوتابخانەى اولى لە گەرەكى دیانان لەهەمان کات قوتابخانەى باواجى لە شوپنى كۆنە سەرا کراوه بەرپۆهەرەکەى مامۆستا زەكى ئەحمەد هەنارى بوو سەراى کەون لە کۆتایى پەنجاكان گوازاراوه سەراى نوێى ئیستا سەراى کەون کە گوازاراوه بەشیكى بوو بە قوتابخانەى باواجى مامۆستا قادر مەلا عبدالله معاون بوو ئەمەى جیگای ئاماژەىە لەتەنشت سەراى کەون بە لای مزگەوتى گەورە نادى فەرمانبەران هەبوو لەم جادەىە بە پانزەدە قادرمە بەسەر دەکەوتى بۆ ناو حەوشەى نادى باخچەىەكى خوشى هەبوو لەهەوراز نادییەکە مستوصف هەبوو کە دەرگای بەرامبەر گوزەرى کورتان درووان بوو لەرەمەزان مەلا عبدالرحمن لەسەر قادرمەى نادى مەندیلی با دەدا پیش بانگ بۆ ئەوێ حمد عەبۇ تۆپى رەمەزان بەتەقینى جگە لەمانە سجنى سەرا کەوتبوو لای مالی کاکە سور ئەمەى گرنگە باسى بەکەین لە سالى ۱۹۵۹/ز دواى شۆرشى ۱۹۵۸/۷/۱۴ مقاومەى شەعبى پەیداوو شووعیەکان بالا دەست بوون لەناو سەراى کۆن مەشقیان دەکرد جلکى خاکییان لەبەر بوو پانتۆرەکانیان کورت بوو کاسکیتیان لەسەر بوو دواى کرا ئۆرزدى بازارى هاوچەرە هەموو پێداویستى یەکى لى دەفرۆشرا فەرمانبەریكى زۆریش کاریان تیدا دەکرد لە دواى راپەرین ئەم شوپنەش نەما چەند قوتابخانەىەكى دیکە هەبوون وەک سەرباغ چوار باغ زانست شیرین بۆکچان بوو لەخانوى صمد حاجى

طه بوو قوتابخانه‌ی کویسنجق قوتابخانه‌ی امینه له بهرام‌بهر کارگه‌ی ته‌نقیح بوو خانووی مالی عبدالرحمن چلبی بوو له‌دوای راپه‌رین کراوه به‌دوکان بویه‌ش پێیان ده‌گوت امینه چونکه به‌ری‌وه‌به‌ره‌که ناوی ست امینه بوو خوشکی مامۆستا زکی هه‌ناری ئیستا له‌ کۆیه به‌دهیه‌ها قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی ناوه‌ندی و دواناوه‌ندی هه‌یه جارێ له قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی که‌شافه هه‌بوو به‌قوتابیان ده‌کرا جل و به‌رگی خاکیان له‌بهر ده‌کرد کاسکی‌تییان له‌سه‌ر ده‌نا جارێ قوماش سالانه دابه‌ش ده‌کرد به‌سه‌ر قوتابیانی هه‌ژار جگه له‌مه له‌ناوه‌راستی په‌نجاکان به‌سه‌ره‌وه رۆژانه خواردنی شیر و په‌نیرو مۆزو هیلکه وحه‌بی فیتامین/D و شه‌ربه‌ت ده‌درا به‌قوتابیان .

به‌لینه‌ده‌ره‌که حه‌ویژ صابر بوو ناسراو به‌حوێژ خاره برای مسته‌فا عه‌ره‌ب بوو جگه له‌مه به‌لینه‌ده‌ری خواردنی به‌ندیخانه‌ش بوو ئه‌م پیاوه باشه به‌ر ته‌قینه‌وه‌ی ئه‌لغام که‌وت له‌رووباری کۆیه به‌هاران قوتابی قوتابخانه‌کانیان به‌پاص ده‌برد بۆ سه‌یران له‌هه‌یه‌به‌ت سولتان نان و هیلکه و ته‌ره پیا‌زمان ده‌برد له‌کاتی چوونمان خوا خوامان بوو پاسه‌که زوو نه‌گاتێ بۆ ئه‌وه‌ی زیاتر سواری پاس بین چونکه سه‌یاره زۆر که‌م بوو جارێ هه‌ندیک یاری هه‌بوو له‌قوتابخانه مامۆستای وهرزش پێی ده‌کرن.

۱- کورسی کورسیان: مامۆستا شه‌ش کورسی له‌ساحه‌دا ده‌نا حه‌وت قوتابی ده‌رده‌هێنا که مامۆستا فیکه‌ی لینه‌دا هه‌رحه‌وت قوتابی به‌ده‌وری کورسی یه‌کان ده‌سورانه‌وه له‌په‌ر مامۆستا فیکه‌یه‌کی دیکه‌ی ده‌کرد به‌خیرایی هه‌ر قوتابییه له‌سه‌ر کورسییه‌ک داده‌نیشته یه‌کیک بێ کورسی ده‌مایه‌وه ده‌ر ده‌کرا یه‌کیکی دی ده‌هاته جێی.

۲- زۆر جارێش کلاوکلاننیه‌کان ده‌کرد قوتابی یه‌کان داده‌نیشتن یه‌کیک به‌ده‌وریاندا ده‌سورا پارچه په‌رۆیه‌کی له‌پشت یه‌کیکیان داده‌نا له‌په‌ر چاویان ده‌کرده‌وه یه‌کیک به‌خیرایی ده‌یگوت له‌پشت فلانه ئه‌گه‌ر راست بایه ده‌یبرده‌وه ئه‌و قوتابییه ئه‌و جاره ده‌سورا په‌رۆکه‌ی له‌پشت یه‌کیک داده‌نا به‌م شێوه‌یه گه‌مه‌که به‌ری‌وه ده‌چوو.

۳-یاری تۆپ، شەبەكە، سەلە، تۆپى پىن.
ئىستىناوى سەرجهم قوتابخانە بىنەرەتى و دوا ناوہندى و
ئامادەبى و باخچەى ساوايان و قوتابخانە ناحكومىيەكان دەخەينە روو.
قوتابخانە بىنەرەتى يەكان:

- ۱-قوتابخانەى باکور
- ۲-قوتابخانەى کوردستان
- ۳-باواجى
- ۴-قوتابخانەى کەکۆن
- ۵-قوتابخانەى حەمامۆک
- ۶-قوتابخانەى زانست پىيان دەگوت ثانيا، لەسالەکانى پەنجا
بەرئۆبەرەكەى ناوى خوالىخۆشبوو(سابىر اسماعىل)، يارىدەدەرەكەشى
مامۆستا(عبدالرحمن امين)بوو
- ۷-قوتابخانەى کىلە خوار
- ۸-قوتابخانەى هامون
- ۹-قوتابخانەى حاجى قادر
- ۱۰-قوتابخانەى رۆژئاوا
- ۱۱-قوتابخانەى چرا
- ۱۲-قوتابخانەى کۆسرهت
- ۱۳-قوتابخانەى چنارۆک
- ۱۴-قوتابخانەى يەکیهەتى
- ۱۵-قوتابخانەى کۆیهى يەکەم
- ۱۶-قوتابخانەى ئۆمەر خوچان
- ۱۷-قوتابخانەى شیرين
- ۱۸-قوتابخانەى حاجيله
- ۱۹-قوتابخانەى دلدار
- ۲۰-قوتابخانەى رهنو
- ۲۱-قوتابخانەى ژين

- ۲۲- قوتابخانەى نەورۆز
 ۲۳- قوتابخانەى نەجىيەخان
 ۲۴- قوتابخانەى مەلاى گەورە
 ۲۵- قوتابخانەى رۆژھەلات
 قوتابخانە بىنەرەتى يە ناحكومىيەكان
 ۲۶- قوتابخانەى برادۆست
 ۲۷- قوتابخانەى كۆمەلگەى پەرورەدەيى كۆيەى ناحكومى
 ۲۸- قوتابخانەى كۆيەى ناحكومى
 ۲۹- قوتابخانەى نەوەى دوا رۆزى ناحكومى
 ۳۰- قوتابخانەى گەشتيارى

خويندنگا ناوەندييەكان:

- ۱- خويندنگاى ناوەندى ھەرمۆتە
 ۲- خويندنگاى ناوەندى سىئوھ
 ۳- خويندنگاى ناوەندى ئەختەر
 ۴- خويندنگاى ناوەندى سروھ
 ۵- خويندنگاى ناوەندى دلکو
 ۶- خويندنگاى ناوەندى کو دەشت
 ۷- خويندنگاى ناوەندى ئەردەلان
 ۸- خويندنگاى ناوەندى مەھاباد
 ۹- خويندنگاى ناوەندى پىشەوا
 ۱۰- خويندنگاى ھەمە ئاغا
 ۱۱- خويندنگاى ناوەندى ھەيبەت سولتان
 ۱۲- خويندنگاى ناوەندى سەرباغ
 ۱۳- خويندنگاى ناوەندى مەنديلان
 ۱۴- خويندنگاى ناوەندى نىوزەنگ
 ۱۵- خويندنگاى ناوەندى دەرسىمى ئىتواران
 ۱۶- خويندنگاى ناوەندى گوليزارخان

۱۷-خویندنگای ناوهندی هه لگورد

۱۸-خویندنگای ناوهندی مه نفی

خویندنگا ئاماده بیه کان:

۱-خویندنگای دواناوهندی چرق

۲-خویندنگای دواناوهندی هیتار

۳-خویندنگای دواناوهندی سیابو

۴-خویندنگای دواناوهندی کویه کوران

۵-خویندنگای دواناوهندی کویه کچان

۶-خویندنگای دواناوهندی ئامه د

۷-خویندنگای دواناوهندی زهلی

۸-خویندنگای دواناوهندی بهیداغ

۹-خویندنگای دواناوهندی سامی عه و دال

۱۰-خویندنگای دواناوهندی هیوا

۱۱-خویندنگای دواناوهندی راجی

باخچه ی ساوایان:

۱-شهنگ

۲-شیلان

۳-باخچه ی کویه

۴-بنه وشه

۵-گول

۶-رهنگاله

۷-ههنگ

جگه لهه موو قوتابخانه و خویندنگای ناوهندی و دواناوهندی
زانکوو په یمانگاش لهه شاره هه یه جگه لهه موو ئهه ناوهندانه ی
خویندن لهه شاره قوتابخانه ی ئیسلامی هه یه لهگه له دهیه ها مزگهوت
بویه هه قمه ناوی بنیم شاری زانست پیویسته شاره وانی کویه

لهههردوو بازگه سه ره کیه که ی شار له سه ره له وحه یه ک بنووسریت
 به خیرین بۆشاری زانست جاران به ریوه بهر به تواناو لی هاتوویی
 داده نرا به لام له ناوه راستی هه فتاکان به دواوه پیوه ری دانانی
 به ریوه بهری قوتابخانه کان ده بوو ئه و به ریوه بهره په یوهندی حیزبایه تی
 هه بووایه دواي راپهرین لایه نه سیاسیه ده سه لاتداره کان هه مان ریگیان
 گرت بۆ دانان و ده ست نیشانکردنی به ریوه بهر.

م. سدیق عبدالقادر

م. نهحمه دلزار مستهفا

م. مهجید نوره ددین

م. زاهیر نهحمه هه ناری

م. زهکی نهحمه هه ناری

م. جهلال هه مه

م. شهفیق تاهیر داروڤا

م. مهجید نوره ددین و ده ستیهک له قوتابیانی قوتابخانه ی قادریه

زنجیره‌ی په‌نجاو سی

(پیشه‌وره کۆنه‌کانی کۆیه‌ی جاران)

هه‌روه‌ک له زنجیره‌کانی پیشوو باسمانکرد له‌شاری کۆیه هیچ که‌سی‌ک به به‌تالی دانه‌ده‌نیش‌ت هه‌رکه‌سه خه‌ریکی کارێک بوو بۆ په‌یدا‌کردنی بژێوی ژیان پیشینان ده‌یان گوت گۆشتی رانی خۆت بخۆ له‌منه‌تی قه‌ساب باش‌تره بۆیه خه‌لک کاری ده‌کرد بۆ ئه‌وه‌ی چاوی له‌ده‌ستی که‌س نه‌بی‌ت جاران چه‌ند که‌سی‌ک هه‌بوون چه‌مامچی بوون پیش باس‌کردن‌یان باسی چه‌مامه‌کانی کۆیه ده‌که‌ین له‌م شاره‌ چه‌ند چه‌مامیک هه‌بوون ته‌نها له تورکیا هه‌بوون به‌راستی شوێنه‌واری زۆر ده‌گمه‌ن و سه‌رنج را‌کێشه‌ربوون به‌لام دوا‌ی راپه‌رین له‌گه‌ل زه‌وی یه‌کسان کران و کرانه زه‌وی نیشته‌جێ کردن ئه‌مه‌ش له‌به‌ده‌ختی کۆیه و حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستانه چونکه ریژه‌ی پیشکه‌وتنی هه‌موو می‌للە‌تیک به‌شوێنه‌واره‌کانی پێوانه ده‌کریت.

ئێستا باسی یه‌که یه‌که چه‌مامه‌کان ده‌که‌ین که خۆم له‌سه‌رجه‌میان شوش‌تووه به‌واقعی:

۱- چه‌مامی پیس‌کان له‌ده‌با‌خانان بوو نزیک مالی مه‌لا صدر مه‌لا به‌اء‌الدین پشتی ده‌که‌وته سه‌ر پردی گۆرستانی ده‌رویش خدر به‌جوان‌ترین ئەندازه‌ی ته‌لارسازی دروست کرابوو رووبه‌ریکی زۆری زه‌وی دا‌گرتبوو که له ده‌رگای چه‌مام ده‌چوو‌یه ژوور قاعه‌یه‌کی گه‌وره هه‌بوو له‌ناوه‌راستی قوله‌ تینکی گه‌وره هه‌بوو له‌هه‌ر چوار ده‌وری چه‌وزه‌که کۆسپه هه‌بوو به‌بلندی نزیکه‌ی ۸۰سم، به‌ره‌و لبادی له‌سه‌ر را‌خرا‌بوو خه‌لکی که ده‌چوو چه‌مام جل و به‌رگی له‌سه‌ر ئەم کۆسپانه داده‌که‌ند بو‌خچه‌که‌شی هه‌ر له وێ داده‌نا ئەگه‌ر شتیکی به‌نرخ‌ت پێ بوایه وه‌ک پاره سه‌عات ئه‌وه ته‌سلیم چه‌مامچی ده‌کرا.

چه‌مامچی باوله‌کی به‌رمیلی گه‌وره‌ی له‌ته‌نیش‌ت خۆی دانابوو قوفله‌کی گه‌وره‌ی پێوه‌بوو ئەمانه‌ته‌که‌ی ده‌خسته ناو قوفلی ده‌دا مام کاکه باوکی مامۆستا عب‌الله کاکه سه‌رپه‌رشتی ئەم چه‌مامه‌ی ده‌کرد

له گهل كوره كهی خوالی ی خوش بی كاك دلشاد دواى خوگورین
 په شته ماریكى سۆرمان له حه مامچی وهرده گرت له خۆمان ده پیتچا
 له خواروه و ئه و جا به رهو شوینی خوشوشتن دهرۆیشتین له نیوان
 شوینی خوشوشتن و قاعه كه ریره و یك هه بوو زۆر گهرم بوو لبادچی
 لبادیان لی ده گیترا لبادچییه كان لبادیان له سهر ئهرز راده خست دهیه ها
 جار ئهم لباده یان لول دهاو ده یان كرده وه رۆژانه لبادچی یه كان
 ده هاتنه ئهم حه مامه شوینی خوشوشتن چوار تاقی قه و سی گهره بوو
 هه ر تاقیک چوار جور نه ی به ردی تیندا بوو هه ر جور نه یه ك دوو
 به لوعه ی له سه ربوو له تاقی ناوه راست دهرچه یه ك له ناوه راستی دیوار
 هه بوو له م دهرچه ناتری حه مام ده چوو ناوی شوینی ئاوی گهرم بوو
 ئه گه ر ئاوی گهرم نه مابایه یا کیتشه ی هه بووایه ئه وه ناتر ده چوو ناو
 ئهم شوینه.

جاران گهره بووین دایکمان بوخچه ی له پشت دهبه ستین له گهل
 خۆیان ده یان بر دین بۆ حه مام خه لک زۆر که م له مال خۆی ده شوشت
 ئه گه ر حه مامیشیان هه بووایه ئه وه هه ر ده چوونه حه مامی دهره وه
 جاریک که له گهل دایکم چوومه حه مام وا ریککه و ت ئاوی گهرم نه ما
 ژنان ده ستیان کرد به قاژ و قیژ و جا می زه ردیان له عاردی دها وه ک
 جه ره س بوو یا پیرۆز خیزانی مام کاکه بوو ژنیکی چوار شان هات
 گوتی چیتان ده وئ گوتیان ئاوی گهرم نه ماوه پاش چه ند ده قیقه یه ک
 یا پیرۆز هات ده ستی کابرایه کی گرتبوو کیسه یه کی له سه ری کردبوو بۆ
 ئه وه ی هیچ نه بینئ به ناو ژنه کانی داهینا هه ر ژن بوو به رووتی
 هه لده هات و خۆی دها په نا باوه رتان هه بی که ژنه کان هه لاتن و بوو
 به مشه وه شی زۆر ترسام گوتم ده بی چ قه و مابن.

هیدی هیدی یا پیرۆز و مام حسینى حه مه مه لۆی کیسه له سه ر
 دهرۆیشتن هه ر زوو زوو یا پیرۆز ده یگوت حسین خۆ چاوت نابینی
 حسین ده یگوت والله ده ستم به رده ی ملم ده شکئ سندانم ده گاتی تا
 ده بیرده ناو دهرچه که ده چوو ژورئ ئاوه که ی چاک ده کرد که
 ده یویست بیته دهر له دهرگا که ی دها یا پیرۆز به هه مان شیوه

کیسه‌کە‌ی لە‌سە‌ری حە‌سین دە‌کە‌ردە‌وه و دە‌ی‌بە‌ر دە‌رە‌وه ژ‌نان
لە‌پە‌ناگاکانی حە‌مام دە‌هاتتە‌ دە‌رە‌وه‌و دە‌یان گوت رو‌یشت.

جالە‌وه‌ش خراپ‌تر ئێ‌مه گە‌وره‌بووین هە‌تا دایک‌م دە‌یش‌وشتین
چە‌ندین چە‌پەرۆکیان بە‌سەرمان دا‌ده‌دا پێ‌یان دە‌گوتین سەر گە‌وره سەر
لە‌بەر خۆت بنی بێ ئە‌وه‌ی هیچ بزانی وەک مندالی ئە‌م سەر‌دە‌مه تازە
دە‌زانم بۆ پێ‌یان دە‌گوتین سەر لە‌بەر خۆت بنی هە‌یاسە لە‌ حە‌مامی
ژ‌نان چ با‌سە؟.

سەر‌شۆ‌رینی گە‌وران دره‌مێ‌ک بوو مندالیش نیو دره‌م ئە‌وه‌ی
سە‌یربوو ژ‌نان لە‌سە‌عات هە‌شت دە‌چوونە حە‌مام نیوەرۆ دە‌هاتتە‌وه
حە‌مام دوو شە‌فت کاری دە‌کرد شە‌فتی سە‌عات ٨‌به‌یانی بۆ ٢ ی دوا‌ی
نیوەرۆ شە‌فتی دووهم لە‌ ٢ / ی دوا‌ی نیوەرۆ بۆ ٧‌به‌یانی.
لە‌حە‌مام ناتر هە‌بوو لە‌هە‌ردوو شە‌فت پش‌تی خە‌لکیان دە‌شوشت
بە‌نیو دره‌م کاری مە‌ساج و شێ‌لانیا‌ن دە‌کرد.

لە‌ تە‌نیش‌ت حە‌مام کوره هە‌بوو بە‌قادر‌مه دە‌چوویه خواری لە‌وێ‌وه
ئاگریان لە‌کوره بە‌رده‌دا حە‌مام بە‌نە‌وت و گاز و دار و هیتەر گە‌رم
نە‌دە‌کرا بە‌لکو بە‌زبلی و لاخ گە‌رم دە‌کرا لە‌ هاویندا رو‌ژانه زبلی
خانە‌کانی کۆ‌یه‌یان بە‌گوێ درێ‌ژو تێ‌رکە دە‌کێ‌شا دە‌یان برده شوینێ‌ک
نزی‌ک کوره‌ی حە‌مام دە‌یان کرد بە‌گردێ‌کی گە‌وره دوا‌ی سواغیا‌ن دە‌دا
بە‌پێ ی پێ‌ویست رو‌ژانه دە‌یان سوتاند جا‌ران خانە‌کان زۆر قە‌ره‌بالغ
بوون ئە‌مه‌ی زبلی دە‌کێ‌شا (کاک صالح و سو بندیا‌ن، کاک حمید صالح
و سو بندیا‌ن بوو).

حە‌مامی پی‌سکان بە‌مولکایە‌تی هی بنە‌مالە‌ی طا‌هر چلبی بوو
ئە‌مه‌ی جێ‌گای داخە دوا‌ی راپەرین ئە‌م شوینە‌واره لە‌گە‌ل خاک یە‌کسان
کراو کردیا‌ن بە‌ زه‌وی نیشتە‌جێ بوون بە‌لام نازانم فەرمانگە‌ی
شوینە‌واره‌کانی کۆ‌یه چۆن رێ‌گە‌ی پێ‌دان می‌ژ‌ووی شارێ‌ک پێ‌شیل بکە‌ن
لە‌پشت ئە‌م حە‌مامە هاوینا‌ن چای‌خانە‌یە‌کی زۆرخۆش هە‌بوو هە‌تا
درە‌نگانی شە‌و چونکە شوینە‌کە‌ی بلند و فێ‌نک بوو دە‌ی روانی یە‌ سەر
شیوی رە‌زان خا‌وه‌نە‌کە‌ی بکر مام قادر بوو ناسراو بە‌ بە‌کری چایە‌چی.

جگه له مانه گهلنك كهس خاولى خو ووشكردنه وهى پى نه بوو
خاولى همامى به كارده هينا دو جور خاولى هه بوو په شته ماري سور
له خويان ده پيچا له كاتي خوشوشتن خاولييه كيش بو خو وشك
كردنه وه بوو سهيره روژنك له روژان تهنروستى به كار هيناني خاولى
يه كترى قه دهغه نه ده كرد له همام چاي دار چيني و شير هه بوو
له همامووى سهيرتر نه وه بوو نه گهر يه كينك بچووبايه همام چ ژن چ
پياو هه موو كويه دهيزاني چونكه نه وهى دهچووه همام بوخچهى
جلكه كانى له بن كهوشى داده نا جانتا نه بوو به راستى سهرده ميكي خوش
بوو خوژگه م به مندالى جارن.

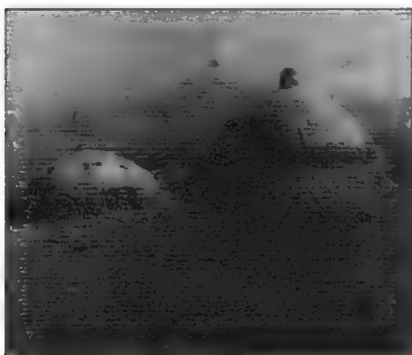
۲- همامى ناوه ند: له بازاره گچكه له بوو له رووى پيگهاته
هاوشيوهى همامى پيسكان بوو به لام له رووى ته لار سازى همامى
پيسكان له هماموويان جوانترو پيشكه وتوو تربوو مام خدر سهرپهرشتى
ده كرد له شهفتى ژنان خه جاو مام صالح بوو به هه مان شيوهى پيشو
گهرم دهكرا پيش مام خدر سوڤى عه ولاى براى مام خدر سهرپهرشتى
همامى ناوه ندى ده كرد به داخه وه له گهل خاك يه كسان كراوه.

۳- همامى حسن ئاغا چهنده تريك له مزگه وتى محمودئاغا
دووړه دهكه ويته گهره كى قه لات پشنى دهكه وته سهرقازيلان له رووى
پيگهاته و گهرم كردن و ههنديك شتى ديكه هاوشيوهى همامه كانى
ديكه يه خوالىخوشبوو هه سه نه خرپه براى ميرهمى سولان سهرپهرشتى
ده كرد له سهره تا دواى نه مانى نه و سوڤى عه ولا سهرپهرشتى ده كرد
دواى نه مانى نه و خوالىخوشبوو عوسمان ئاغاي جافه سهرپهرشتى
ده كرد له رووى ته لار سازى هماموويان به گونبهت دروست كرابوون
خوم له همامه ش شوشتووه به داخه وه له گهل خاك يه كسان كراوه
بووه به گه راجى وه ستانى سه ياره.

۴- همامى جمهورى له گهره كى ديانان له سهر جادهى سهره كى به
رانبه ر باخچهى فريشتهى ئيستا له جى ي كونه قه سابخانه دروستكرا
له دواى شوړشى ۱۹۵۷/۷/۱۴ كاك محمد جافه سهرپهرشتى ده كرد
ژنه كهى ياهه يبهت له شهفتى ژنان بوو نه م همامه حكومهت دروستى

کرد گونبەت نەبوو وەك خانووی ی گەورە بوو جیگای خۆشوشتن قاعەیهکی گەورەبوو جورنە ی ئاوی تێدابوو ئەم حەمامەش تێکدرا وەختیک کرا گەراجی شارەکان ئیستا کراوە بەریزە دوکان جیاوازی ئەم حەمامە لەگەڵ ئەوانی دیکە ئەوەیە ئەم حەمامە بەنەوتی رەش گەرم دەکرا.

۵- حەمامی ئاسۆ هی مالی وەستا حسین نەجار بوو لەبەرامبەر کۆنە مەکتەبە بوو لەسەرەتای حەفتا دروست کرا هاوشیۆهی خانوو دروست بوو قاعەکی گەورەبوو جورنە ی تێدابوو کاک مستەفای مام کەریم دەباغچی و منداڵەکانی سەرپەرشتیان دەکرد بە نەوت گەرم دەکرا بەلام دواى راپەرین تێکدراو کرا بەریزە دوکان بە راستی کۆیە بە شوینەوارو شیوی رەزانی جوان و ناوبانگی هەبوو کەچی لە سایەى بەرپرسەکانی دواى راپەرین شاریان کرد بە وێرانە ئەوەی دوژمن نەیتوانی بیکات بەرامبەر ئەم شارە ئەوان لەپەنا پەردەى کوردایەتی کردیان سەرەرای هەموو ئەمانە پیش هەموو شتیک ناوی شاریان لە کۆیسەنجق کرد بەکۆیە واتە لەویلايەتەو کوردیان بە شارۆچکە ئیستا بچییە هەر شاریکی عێراق یا داواى بەلگەنامەیهکی فەرمى بکەین تا نەلێی کویسەنجق کارت جێ بەجێ نابێت و لێت حالى نابن لەمەش کارەسات بارتەر کۆیە کەوتۆ تە نێوان بەرداشی وێرانکاری نێوان دوو لایەنی سیاسى هیچ یەکیکیان بە هی خۆی نازانیت.

حەمامی بێسکان

زنجیره‌ی په‌نجاو چوار

(کویه‌ی جاران)

له زنجیره‌کانی پېشوو باسی شاری کویه‌مان کرد له‌هه‌موو بواره‌کانی ژياندا رۆلی به‌رچاو و کاریگه‌ری هه‌بووه له‌م شاره هه‌ندیک شوین هه‌یه زۆر دیارن بوونه‌ته خالی ناسینه‌وه به‌لام ئه‌وه‌ی گرنکه ئاماژه‌ی پێ بکه‌ین هه‌ندیک له‌م شویتانه به‌ناوی هه‌ندیک که‌سه‌وه ناو ده‌برین که نه له دوور نه له‌نزیک خاوه‌نداریه‌تی بۆ ئه‌وان ناگه‌ریته‌وه:

۱- گردی‌ عه‌لی مه‌حمود ده‌که‌وێته رۆژئاوای کویه به‌سه‌ر هه‌رمۆته و شيله‌دا ده‌روانیت بۆیه به‌م ناوه‌کراوه چونکه عه‌لی مه‌حمود که له‌هه‌ولێر به عه‌لی گاور ناسراوه یه‌که‌م سایق بووه که ریگای هه‌ولێر کویه‌ی کردۆته‌وه و پێی داها‌تووه مام عه‌لی هه‌موو جار که نه‌فه‌ری هیتاوه له هه‌ولێر بۆ کویه نه‌یتوانیوه بگه‌ریته‌وه شه‌و له کویه ماوه‌ته‌وه هه‌موو کاتی که مایه‌ته‌وه ئیواره‌که‌ی به‌خوی و شوشه ئاره‌قیکی قاچاغی یا واری چوینه سه‌ر ئه‌م گرده‌و سه‌ری خۆی گه‌رم کردووه بۆیه گرده‌که به‌ناوی ئه‌وه‌وه ناو ده‌بریت ئه‌گه‌ر نا مافی مولکداری به‌سه‌ر ئه‌م گرده‌وه نی یه له هه‌ولێر مام عه‌لی به عه‌لی گاور ناسراوه له‌سالی ۲۰۰۱ کۆچی دوا‌یی کردووه له‌ سالی ۱۸۹۸ له‌دایک بووه کوره‌که‌ی مامۆستایه به‌ناوی یونس علی محمود به‌نده سه‌ره‌رشتیاری قوتابخانه‌که‌یان بوو قوتابخانه‌ی هیوا له‌ناو سه‌نته‌ری هه‌ولێر.

۲- گردی‌ قاله‌ره‌ش ده‌که وێته رۆژه‌ه‌لاتی کویه سه‌ر پردی ئازادی له‌سالی په‌نجاکان خوالیخۆشبوو قاله ره‌ش باوکی کاک ره‌فیق یه‌که‌م که‌س بووه خانووی له‌سه‌ر ئه‌م گرده‌ دروست کردووه بۆیه ناوی گرده‌که به‌ناوی ئه‌و ناوه‌بریت ئه‌گه‌ر نامولکی مالی حاجی توفیق وه‌ره‌سه‌کانیش مامۆستا مه‌لا عه‌لی و مام خدر و کاک عبدالله و هه‌مینه‌خان و ره‌حمه‌خان و یاخه‌جاوه.

۳- مزگهوتی مه لا معصوم خوالیخوشبوو حاجی افندی دروستی کردووه مه لا معصوم که له هه وره مان هاتوته کۆیه بووه به ئیمام و وتار خوین بۆ یه کهم جار له م مزگهوته دامه زراوه ناوی ئه و بووه به پیناسه ی مزگهوته که مه لا افندی ناوی ته واوی مه لا ئۆمه ر بووه برای حاجی عبدالله باپیری مامۆستا مجید حمید و وهستا رشید و وهستا خورشید مه لا افنی دوو کوری هه بووه کاک حمدامین حاجی ئه فندی و تایه ری حاجی افندی هه قه دائیره ی ئه وقاف له و حه یه ک به ناوی خاوه نی سه ره کی هه لواسی له سه ر ده رگای مزگهوته که ئه م زانیاریانه م له دایکم و خاله توفیق وه رگرتوووه چونکه حاجی مه لا ئۆمه ر که به مه لا افندی ناسراوه ئامۆزای حاجی صالح داروغای باپیری دایکم بووه.

۴- گردی مه لا محمود ئه م گرده ده که ویتته به رامبه ر کۆنه بلدییه کاتی خۆی مه لا مه حمودیک له وئ نیژراوه ئیستا له گه ل خاک یه کسان کراوه و بووه به گه راج جگه له م ناوه له کۆن بی ی گوئراوه سه ر باسکان.

۵- گردی مام جهرجیس لایه کی کۆنه خسته خانه و کۆنه حه ساری مالی کاکه زیاده و لایه کی چوارتا قانه مام جهرجیس باپیری حاجی ابراهیم داروغایه خه لک بۆ کات به ریکردن ده چوونه سه ر ئه م گرده.

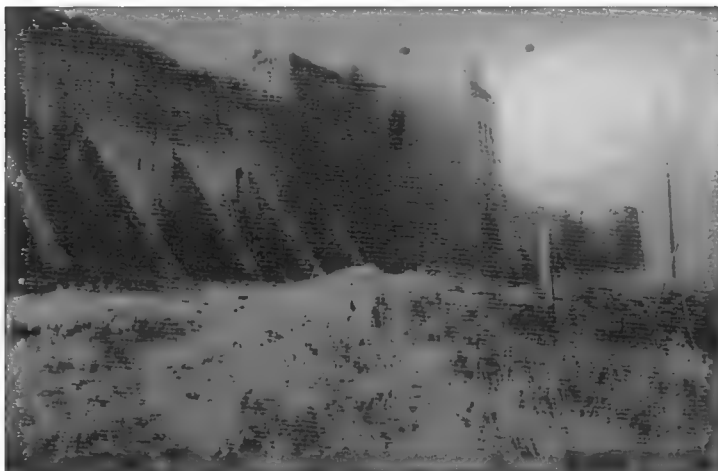
۶- گردی خه رمان سوتا ده که ویتته گه ره کی جمعیه پشت یاریگای کۆیه کاتی خۆی خه رمانی گه نم له وئ سووتاوه.

۷- گردی شیخ مسته فا له نزیک سه ر قه برۆکان ده رگای خوشناوانه له سه ر باخچه پلوسکی که ئه م ره زه هی مالی عه بده ی سه لامی یه ئه م باخچه یه به پلوسک ئاوی بۆ ده چوو ماوه یه ک کاک حه مه شای حه مه علی جافه سه ر په رشتی ده کرد.

۸- گردی باویان ده که ویتته رۆژه لاتی کۆیه پشت ده رویش خدر کاتی خۆی دار باویه کی لیبووه مولکی مالی تاهیر چه له بی یه.

۹- گردی قه مبه ر گاوان ده که ویتته نزیک گه ره کی جه وه راوه نزیک نه قلیاتی کۆیه.

- ۱۰- گردی چادر دهکەویته روژئاوای کۆیه سەرریگای هەولێر
شیوێهی له چادر دهچیت.
- ۱۱- گردی دەرماناو دهکەویته روژههلاتی کۆیه نزیک به شه
ناوخۆیییهکانی زانکو سەر ریگای چنارۆکی بلباسان ئاوێکی مهعدهنی
لی بوو بۆ خورشت باش بوو.
- ۱۲- داری کهنده کوخ دهکەویته سهرووی کۆیه سەر ریگای
هه مامۆک جارێان خه لکی کۆیه باوهریان وابوو تهگەر کوخهیان لی
بووایه دهچوونه بن ئەم داره بۆیه پنی دهلین کهنده کوخ.
- ۱۳- گردی سیوکه گهرهکی جمعیهیه.
- ۱۴- گردی کوران دهکەویته روژههلاتی کۆیه نزیک هه مه بايزان
کورهی کهچی لیوو.
- ۱۵- گردی عهره بیان بووه بهگورستانی شههیدان.
- ۱۶- گردی زیبار له پشت گهرهکی ئیسکانه ئاوێکی باشی لی یه زۆر
کهس له کۆیه تارادهیهک ئاشنایهتی و شارهزاییان نی یه بهم گردانه که
شوینی زۆر کۆنن.
- ۱۷- گردی که کۆن یا کردی قشله دهکەویته روژئاوای کۆیه
شوینکه دهروانیته سەر شاری کۆیه گورستانه قشلهش هه یه له سەر
ئەم گرده.

زنجیره‌ی په‌نجاو پینچ

(پیشه‌وهره‌کانی کۆیه‌ی جاران)

جاران وهک ئیستا ته‌کنه‌لۆجیا پیشکه‌وتوو نه‌بوو بۆ ئه‌وه‌ی بتوانی له‌ریڤگای ئامیره‌ پیشکه‌وتووهره‌کانی سه‌رده‌م ریکلام بکه‌ی بۆ فرۆشتنی که‌ل و په‌ل یا خانوو به‌ره‌ جاران دوو پیاوی به‌ریز به‌م کاره‌ هه‌لده‌ستان:

۱- کاک عبدالله عه‌زیزی ده‌لال، ناسراو به‌ عبداللهی ده‌لال.

۲- حاجی حه‌مه‌دی ده‌لال.

ئهم دوو به‌ریزه‌ به‌کاری فرۆشتن و مه‌زادی خانوو هه‌لده‌ستان وهک نووسینگه‌ی کرین و فرۆشتنی خانوو به‌ره‌ی ئه‌مرۆ ئه‌مانه‌ به‌بازار دا ده‌هاته‌ خوار راده‌وه‌ستان ده‌ستیان ده‌خسته‌ بن گوێیان هاواریان ده‌کرد به‌ ده‌نگیکه‌ به‌رز ده‌یان گوت مه‌زاد مه‌زاد خانووی فلانی کوری فلانی به‌ تاپۆی ره‌ش ده‌فرۆشری شه‌ش هۆده‌و دوو هه‌یوان و هه‌وشه‌یه‌کی گه‌وره‌و حه‌مام و ئاوده‌ستی تێدایه‌ لایه‌کی خانووی فلانه‌ لایه‌که‌ی دیکه‌ی مزگه‌وته‌ پیشه‌وه‌ی طریق عامه‌ ده‌فرۆشریت هه‌رکه‌سیک تالبه‌ بابیته‌ فلان جی به‌م شیوه‌یه‌ هه‌موو کۆیه‌ ئاگادار ده‌کراوه‌ له‌فرۆشتنی خانوو به‌ره‌ زۆرجار دادگا مولکی وه‌ره‌سه‌ی ده‌فرۆشت به‌هه‌مان شیوه‌ی پیتشوو خانوو هه‌که‌ی مه‌زاد ده‌کرد.

مام عبدالله ئه‌وجاره‌ ده‌یگوت مه‌زاد مه‌زاد خانووی فلان کوری فلان که‌ له‌ گه‌ره‌کی بایز ئاغایه‌ وه‌ره‌سه‌ی فلان کوری فلانه‌ دادگا ده‌یفرۆشیت به‌مه‌زادی عه‌له‌نی هه‌رکه‌سیک تالبه‌ رۆژی شه‌ممه‌ ۲۰۲۰/۷/۶ سه‌عات نۆی به‌یانی ئاماده‌بن به‌م شیوه‌یه‌ خانووی مولک ده‌فرۆشرا.

مام حاجی حمد جگه‌ له‌کاری ده‌لالی مردوو شو‌ریش بوو.

جگه‌ له‌مانه‌ی که‌ باسما‌نکرد بازاری کۆیه‌ پاسه‌وانی هه‌بوو بۆ شه‌و ئه‌مه‌ی به‌م کاره‌ هه‌لده‌ستا مام حه‌مه‌دی که‌ریم بوو ئیواران دره‌نگ به‌ناو بازار داده‌هات دوکان به‌ دوکان قوفله‌کانی راده‌کیشا پاسه‌وانی

هەردوو قەيسەرى مام فەقى برايم بوو باوكى خوالىخۆشبوو ھەمە
عەلى بوو جگە لەمە ھەموو بەيانى يەكى رۆژانى ھاوین مام تايەر
حەبۆر بازارى دەرشانى بەتەنەكە كە دەسكى دارى پتوھبوو رۆژانە
ھەردوكانىك عانەيەكى پىن دەدا.

جگە لەمانەى كە باسمانکردن ھەموو بەيانىيەك دوورۆژنامە
فروش لەيەك كاتدا دەھاتنە ناوبازار كە ئەمانە بوون.

۱- ھەمە بگرەز رۆژنامەى خەباتى دەفروشت، كە ناوى ھەمە
غەريب بوو.

۲- بەشیر گۆرگيس كە بە بەشیرە كۆر ناسرابوو رۆژنامەى
ئازادى دەفروشت زمان حالى كۆمۆنىستەكان بوو ئەمەى گرنگە لەناو
بازار ھەردووكيان بەرامبەر يەك رادەوستان كاك ھەمە غەريب كە
ناسرابوو بە ھەمە بگرەز ھاوارى دەكرد دەيگوت خەبات خەبات
بخوینەو خەبات زمانى زگماكى دايك.

لەھەمان كاتدا بەشیرە كۆر ھاوارى دەكرد ئازادى ئازادى دارى
ئازادى بەخوين ئاو نەدرى قەت بەرناگرى سەربەخۆيى بى فیداكارى
ئەبەد سەر ناگرى ھەردووكيان بەدەنگە بەرزەكانيان بازاريان
دەجۆشانى ناو بازارى كۆيە زۆرخۆش بوو قەرەبالغ و جەنجال بوو
چونكە لەھەموو كوردستان روويان لەم شارە دەكرد بۆ كرینی
پیداويستییەكانيان.

بۆ خۆشیتان ھەردوكاندارىك ھاوینان شاگردىكى ھەبوو زۆر
شەیتان بوون ھەندىك دوكاندارىش حەزبان لەگالتەو بەزم بوو زۆرجار
شاگردەكانيان دەناردە سەربانى قەيسەرى قولابە ماسیيان بەداو شۆر
دەكردەو ئەگەر زەلامىكى جەمەدانى بەسەر لەبەر دوكانىك
رابوہستابايە بۆ شت كرىن ئەو سەبر سەبر قولابە ماسى يەكەيان
شۆر دەكردەو لەجەمەدانى يەكەيان گير دەگرد و بەرزيان دەكردەو
كابرا لەپر دەست بۆ سەرو جەمەدانى يەكەى دەبرد بەلام پى
رانەدەگەيشت بىگرى و نەھىلى بيبەن كابرا دەيگوت دايكتان واو والى

بکه م بهری هه لدهن دوکانداره کانیش دهیان زانی مه سه له چی یه که
 جه مه دانی کابرایان بلند دهکرد دوکانداره کان هه موویان هاواریان دهکرد
 کوره نه که ی کوره نه که ی کابرا ده شیتوا نه یده زانی چ بکا ئه وه ی سه یر
 بوو کابرا ریگای چوونه سهربانیان پی نه ده زانی هینده ی دی کابرا توره
 ده بوو به راستی به زم به زمی بازار بوو وای لی هاتبوو لادی یه کان که
 ده گه رانه وه له گوندی به یه کتریان ده گوت که چوونه کویه ئاگاتان له کلاوو
 جه مه دانیه کانتان بی بلعه تی منداله کوییان ئینه خراپه.

شه هید به شیر جه رجیس یوسف

جه مال عیزمت جه لی زاده

زنجیره‌ی په‌نجاو شه‌ش

(کۆیه‌ی جاران)

جاران هه‌ندیک داب و نه‌ریتی زۆر جوان هه‌بوو له‌ شاری کۆیه‌ که جینگای شانازینه به‌لام به‌داخه‌وه هه‌ندیک له‌م داب و نه‌ریتانه کال بوونه‌ته‌وه یان نه‌ماون.

جاران ئەگەر خانەوادەیەکی بووکیان بگواستباوێه یان ئەگەر منداڵیان ببوایه یان ئەگەر خا‌نووی دروست بکردبایه یان ئەگەر خانەوادەیەکی بهاتبایه گەرەکی ئەوه‌ده‌بوو حواریانیان بۆ ببردبانه‌وه به‌م جو‌ره‌ خواریان ناردنه‌وه ده‌گوترا (له‌ نگه‌ری) له‌ نگه‌ری بریتی بوو له‌ دوو به‌له‌می شووشه‌ برنج له‌گه‌ڵ مه‌نجه‌لیکی گچکه‌ قه‌یسی و مه‌نجه‌لیکی گچکه‌ی دیکه‌ له‌مه‌ره‌گه‌یه‌کی دیکه‌ شووشه‌ شه‌ربه‌تیک یا قودووه‌ چوکلایکیش ده‌بوو وه‌ک شیرینی دابنێن له‌سه‌ر سینیه‌که‌ دوایی په‌رۆیه‌کی ئالایان به‌سه‌ر سینیی یه‌که‌ داده‌ داو دایان ده‌پۆشت حه‌مالیک ده‌هات ده‌یخسته‌ سه‌سه‌ری و ده‌یبرده‌ ئەوماله‌ی که‌ بۆ نه‌که‌یان هه‌یه‌ دوای گه‌یاندنی خوارینه‌که‌ حه‌ماله‌که‌ ده‌گه‌راوه‌ رۆژی دوایی یه‌کیک ده‌چوو که‌ل و په‌له‌کانی ده‌هیناوه‌ به‌ پاک و خاوینی ئەگەر ئەو که‌سه‌ منداڵ بوایه‌ بریک پاره‌یان بۆ له‌ناو قاپه‌کان داده‌نا به‌هۆی ئەم داب و نه‌ریته‌ جوانه‌ خزمایه‌تی و په‌یوه‌ندی کۆمه‌لایه‌تی به‌هێز ده‌بوو به‌لام به‌داخه‌وه ئیستا وه‌ک جاران گه‌رم و گوری پێوه‌ دیار نییه‌ جگه‌ له‌مه‌ دوای له‌نگه‌ری بردنه‌وه ئەگەر ژن گواستنه‌وه‌ بوایه‌ دیاریه‌کیان ده‌برد جا ئەنگوستیله‌ یا ملی زیر یا که‌ل و په‌لی ناو مال ئەگەر منداڵ بوون بوایه‌ ئەوه‌ ماشاءالله‌ی زیریان بۆ ده‌برد به‌پیش نیچه‌وانی منداڵه‌که‌یان ده‌خست یا به‌کوچکه‌که‌ی جاران منداڵ کۆچی له‌سه‌ر ده‌کرا زستانان بۆ ئەوه‌ی سه‌رمای نه‌بێ جگه‌ له‌مه‌ له‌ کۆیه‌ شیوی سفره‌ بۆ مالی مردوو ده‌ بردراوه‌ به‌هه‌مان شیوه‌ی له‌نگه‌ری به‌لام جیاوازی نێوان له‌نگه‌ری و سفره‌ له‌م چه‌ند خاله‌ ده‌رده‌که‌وێت.

- ۱- لهنگه‌ری بۆ خوشی یه به‌لام سفره بۆ پرسه‌یه.
 - ۲- خواردنی لهنگه‌ری ده‌بیت مه‌ره‌گه‌ی قه‌یسی و چوکلاتی له‌گه‌ل بۆ به‌لام خواردنی سفره نابۆ مه‌ره‌گه‌ی قه‌یسی و شه‌ربه‌ت و چوکلاتی له‌گه‌ل بۆ.
 - ۳- سینی له‌نگه‌ری به‌په‌رۆی ئالو والادا ده‌پۆشری به‌لام سینی سفره به‌په‌رۆی سپی داده‌پۆشری.
- حه‌مال که‌سینی په‌رۆ سپی له‌سه‌ر سه‌ری بوو ئه‌وه خه‌لک یه‌کسه‌ر ده‌یزانی سفره‌یه و یه‌کتیک مردوو به‌هه‌مان شتوه ئه‌گه‌ر په‌رۆ ره‌نگاو ره‌نگی له‌سه‌ر بوایه ئه‌وه له‌نگه‌رییه بۆ خوشی یه به‌لام له‌ دواى راپه‌رین ئه‌م دوو داب و نه‌ریته کال بۆته‌وه وه‌ک جارێ به‌ سینی نانێردریته‌وه یا ئه‌وه‌تا به‌ مه‌ نه‌ج‌ل خواردن ده‌نێرنه‌وه یا ئه‌وه‌تا له‌چیشته‌خانه خواردن ده‌نێردریته‌وه به‌پێی نه‌فه‌ره‌کان.

زنجیره‌ی پهنجاو جهوت

(کۆیه‌ی جاران)

له دێر زهمانهوه له شاری کۆیه هه‌موو ئایین زاکان پێکه‌وه ژیاون وه‌ک مسولمان و دیان و جوله‌که‌ رێزیان له‌شوێنه‌ پیرۆزه‌ کانی خودا په‌رستی یه‌کتر گرتوووه‌ وه‌ک مزگه‌وت و ته‌کیه‌و خانه‌قاو دێرو که‌نیشک له‌گه‌ل گۆری پیاو چاکه‌کانیان ئیستا له‌کۆیه‌ که‌نیه‌ی دیا‌نان له‌گه‌ل مزگه‌وتی گهرمک چه‌ند مه‌تریک لی‌ک دوورن جگه‌ له‌مه‌ له‌ شاری کۆیه‌ نزیک بازگه‌ی کۆیه‌ هه‌ولێر پیاو چاکێک هه‌یه‌ به‌ناوی (مه‌ربێن قه‌دیشه‌) دیا‌نه‌ کانی کۆیه‌ و هه‌رمۆته‌ به‌هی خۆیا‌نی ده‌زانن مسولمانه‌کانی کۆیه‌ و ده‌وروبه‌ریشی به‌هی خۆیا‌نی ده‌زانن پێی ده‌لێن (شیخ محم‌دی دێرێ) مسولمانه‌کان ده‌چه‌نه‌ زیاره‌تی مرا‌زی لی‌ده‌خوازن تا ئیستا هه‌ردوولا ده‌چه‌نه‌ سه‌ردانی و رێزی لی‌ده‌گرن له‌کاتی جه‌ژنه‌کان دیا‌نان وه‌ک جه‌ژنی له‌ دا‌یک بوونی جه‌زه‌رتی عیساو جه‌ ژنی سه‌ری سال و جه‌ ژنی هێلکه‌ی ره‌نگاو ره‌نگ واته‌ جه‌ژنی فص‌ح، مسولمانه‌کانی شار به‌شداری جه‌ژنه‌کانیان ده‌که‌ن و پیرۆزبا‌ییان لی‌ده‌که‌ن به‌هه‌مان شیوه‌ دیا‌نه‌کان به‌شداری بۆنه‌ ئایینه‌کانی مسولمانان ده‌که‌ن و جه‌ ژنه‌ پیرۆزه‌یان لی‌ده‌که‌ن و به‌ شداری په‌سه‌ی یه‌کتر ده‌که‌ن.

له‌ کۆیه‌ زۆر ب‌نه‌ماله‌و تا‌یفه‌ی به‌ری‌ز هه‌یه‌ به‌هۆی ژن و ژن خوا‌زی هه‌ره‌هه‌مو‌یان بوونه‌ته‌ یه‌ک ب‌نه‌ماله‌ هه‌ر بۆیه‌ خه‌لکی شاره‌کانی دیکه‌ی کوردستان پێمان ده‌لێن (کۆیی و خۆیی) له‌وه‌وه‌یه‌ که‌خه‌زما‌یه‌تی و تیکه‌لی یه‌کی پته‌و هه‌یه‌ له‌نیوان خانه‌واده‌و و ب‌نه‌ماله‌کان به‌لام له‌م رۆژگا‌ره‌ خه‌لکیکی زۆر به‌هۆی زرو‌فی سیاس‌ی له‌شاری کۆیه‌ رۆیشتوون و با‌ریان کردوووه‌ بۆ شاره‌کانی دیکه‌ وه‌ک هه‌ولێر و سلێمانی هه‌ر گۆرانکاریه‌کی سیاس‌ی رو‌وی دا‌بێ ئه‌وه‌ شاری کۆیه‌ پشکی شی‌ری به‌رکه‌وتوووه‌ و خه‌ لکه‌که‌ی زه‌ره‌رمه‌ند بووه‌ دیا‌ره‌ له‌ می‌ژوو زۆرجار کۆیه‌ رو‌وبه‌رووی هه‌لاتن و راوه‌ دوونان بۆته‌وه‌ هه‌ر بۆیه‌ حاجی قادر ده‌لی:

له ههزاری یه کتیک نا ناسمه وه گهر به ناو نیشان نه بی
ئیتستا کۆیه وای لینهاتوو به شی زۆری خه لکی شاره که له زیدی
باوک و باپیرانیان نه ماون ههر وهک باسمانکرد له شاری کۆیه چه ندین
بنه ماله ههیه به لام دووبنه ماله یان له مه راسیمی جه ژن جیاوازن له گهل
بنه ماله کانی دیکه.

۱- بنه ماله ی چه ویزی یه کان نابیت چیشتی برنج بۆ جه ژن دروست
بکه ن له یه که م رۆژدا ههر بۆیه هاوسی کانیا ن له رۆژی یه که م
خواردنیان بۆ ده نیرن بۆ به یانی چه ویزیه کان خواردنیان بۆ له هه مان
قاپ و مه نجه ل ده که نه وه بۆیان ده نیرنه وه ئه م داب و نه ریتیه یان له
باوک و باپیرانیان بۆ به جی ماوه گوایه گهر چیشتی دروست بکه ن
مردوویان لئ ده مریت یا رووبه رووی خه م و کاره سات ده بنه وه.

۲- بنه ماله ی غه فوریه کانی ش چیشتی برنج دروست ناکه ن پلاو
ساوار واته ساوار به ههر شته لیده نه ئن به هه مان شیوه هه ندی هاوسی
چیشتی برنجیان بۆ ده نیرنه وه.

کۆیی یه کان له جه ژن پلاو برنج و مه ره گه ی قه یسی دروست
ده که ن دوا یی پێشوازی له میوانان ده که ن و گهر ده ن ئازایی له یه کتر
ده که ن مندا لانی ش جل و به رگی جوان و ئال و والا له به ر ده که ن به ره و
شوینی جه ژن که چه رخ و فه له کیان پێ ده گوت به ری ده که وتن کورو
کچ سواری چه رخ و فه له ک و جۆلانه ی هه لواسراوی به گوریس ده بوون
له کاتی بادانی چه رخ و فه له ک به ده ستی مندا لان ده یان کرد به هه لاه
خۆشی و پێکه نه ئن زۆر جار که کاته که مان ته واو ده بوو داوامان
له خاوه نی چه رخ و فه له ک یا جۆلانه که ده کرد خوله کی که مان پێ بکات.

جگه له م یاریانه سواری گوێ درێژ و عاره بانه ی پشتی ولاخ
ده بووین هه ندی جاریش مندا لێکی زۆر سواری سه یاره ی لاندرۆقه ر و
لۆری و گه لابه و تراکته ر و پاسی مسته فا مه روان ده بووین چونکه
که س سه یاره ی نه بوو چه زمان ده کرد له سواری سه یاره خوا خوامان
بوو پێمان له ئه رزی جیا بێته وه به راستی له زهت و خۆشی خۆی هه بوو

لهجهژن پاقلاوه و لوقم و شهكرۆكه و مهعجون و لهبزینه و شرۆب و شهربهت دهقرۆشرا جگه لهمانه كور سواری پایسكل دهبوون دوو بهریژ ههبوون له كۆیه پایسكلیان بهكری دها بهمندالان دهقیقهی به فلسیك.

۱-مستهفای مهلای.

۲-خوالیخۆشبوو كاك عبدالله برای صلاح سبع.

ئوهی سهیرو سهمه ره بوو جاری وا هه بوو درهنگ پایسكلهكه مان دههیناوه كاك عبدالله خۆی سواری پایسكله شهكهی خۆی ده بوو به دوامان دادهات ئیمهش له ترسان پایسكلهكه مان بهجی دههیشته كاك عبدالله له دووره وه پهنجهی لیژاده وه شانددین دهیگوت ناپه سندی نه رامه كه ن وهرنه وه پارهی ئه م بیست دهقیقه م بدهنی هه لدههاتین گویمان نه ده دایێ ناچار كاك عبدالله دهگه راوه.

باوه رتان هه بی پایسكلهكان زۆركۆن بوون هه رخه ریکی زنجیر چاك كردن بووین هه ندیك سوار ده بووین زنجیری داده مارا جاده كانی كۆیه ته نها ئه م راسته جادهی فولكه هه بوو زۆرجار پایسكله كانمان ده برده كۆلانه كان.

هه ندی گه مه ی دیکهش لهجهژنه دهكران وهك یا نه سیب و لگا و شوینی كۆ بوونه وهی مندالان له جهژندا له بهردهم مزگه وتی محمود ئاغا و حه مامی حسن ئاغا بوو پییان دهگوت جهژنی تا ئیستاش ئه م شوینه به ناوی خۆی جهژنی ناو دهبری ئه گه ر چی نه ماوه جهژن تام و چیژی خۆی هه بوو شهوی جهژن لهخۆشیان خهومان لی نه دهكهوت خوا خوامان بوو رۆژبته وه هه ر تاریك بوو هه لدهستاین جل و بهرگی جهژنمان له پشت سهری خۆمان داده نا ناو ناو كه به خه بهر دههاتین دهسته كمان دها له جل و بهرگه كانمان بۆ ئوهی بزانیان مایه یان نا جارن خانه واده كانی كۆیه سه ره میان برنج و مه ره گهی جهژنیان بۆ به یانی ئاماده ده كرد تام و چیژی هه بوو وهك ئیستا نه بوو كه س تا قه تی نه بی چیشت بۆ به یانیان ئاماده بكات جگه له مه به یانی یه كه م

روژى جه ژن خزم و هاوسى سهردانى ئه و خانه ودانه يان ده کردکه
 مردويان لى مردوو و يه کهم جه ژنه له مانه ش گرنگتر پياوه ئاينى
 و که سايه تيه کان به کارى ئا شته وايى هه لدهستان له نيوان ئه و که سانه ي
 که ناخوشيان له نيواندا هه يه روژانى جه ژن کاتى خوشيو
 پيکهاته وه بوو ئه مه روژانى جه ژنى شارى بليمهت و زانا يان بوو.

زنجړه پهنجاو هشت

(کویه جاران)

جاران له شاری کویه هندیک داب و نه ریت هه بوون له م شاره پیاده ده کران و باوهریان پټیان هه بوو.

۱- شهواره له کویه نه گهر یه کیک مرازه کی بخواست بایه ئیواره ی روژی هینی له سهر شه ممه له دواى بانگی ئیواره که تاریک ده بیت ئه و که سه ی که مرزی له دلدايه له مال دپته دهر له سئ ریانی کولانه که یان راده وه ستن له م کاته نه گهر ههر که سیک به م شوینه تیپه ری ههر قسه یه ک بکات مرز خوازه که به هندی وهرده گریټ بؤ وینه نه گهر قسه که ره کان وشه ی باش و خوشیان به کارهینا ئه وه دلی خوش ده بی و ده گهر یته وه به لام نه گهر قسه که ره کان قسه ی ناخوشیان به کارهینا به مانای وایه ناییت یا زحمته، مرز گره وه که به دل تهنگی ده گهر یته وه زورجار چرایه ک یالایتی سه یاره یه ک به ره و رووی دی به مهش خوشحال ده بیت به لام جاری واهیه که س به م شوینه تیپه ر نابی روناکی له هیچ لایه که وه نایه ت مرز گره وه که ده گهر یته وه هه فته یه کی دیکه هه مان کار دووباره ده کاته وه به م کاره یان ده گوت شهواره.

۲- نه گهر مندالی شو تاي بگرتبایه ئه وه یه کیک له ئه ندامانی ئه م خیزانه ئیواره له گهل بانگ له گهره ک له دهرگای خانه واده یه کی دها که خاوه ن دوو هاوسه ر بوايه به دهنکی به رز ده یگوت به شو ده گری تا به روژ به رده دا پیاوی دوژنه چ دهرمان دها پیاوه که ده هاته دهر وه ههر خواردنیکیان له بهر دهمدا بوايه پی ی ده گوتن وه ک پلاو برنج ساوار نیسک هیلکه..هتد.

نه و که سه ده گه راوه مال خواردنه که ی ئاماده ده کرد ده یان دا به نه خوشه که و چاک ده بووه.

۳- هه ندیک مندال نه گهر بی تاقه ت بووايه ده یان گوت ترسایه ههر بویه ئیواره مس یان له ناو تاووه یه ک گهرم ده کرد تا شل ده بووه ده یان

هیتا له سهر سهری منداله که هه ندیک ئاو یان به سه ر مسه که داده کرد
مسه که هه لمی لی هه لده ستا له ناو تاوه که و ینیه که دروست ده بوو
جاری وابوو وهک پشیله بوو جاری وابوو وهک که سیک یا بالنده یه ک
بوو ئه وه ده یان گوت له م شته ترساوه.

۴- له کۆیه ئه گهر یه کیک بالوکه ی لی به اتبایه چهند که سیک
هه بوون بالوکه یان ده بری به م شتیه یه ده بوو به یانی رۆژی
چوار شه ممه گورچیله یه ک له لای قه ساب بکری له گه ل خۆت بیبه یه لای
ئو که سه ی بالوکه ی ده بری ئه ویش دوعای به سه ردا ده خویند و له ناو
په رۆیه کی ده به ست ده یگوت له بن ئه رزی دا بنی هه ر کاتی گورچیله که
رزی بالوکه کان ورده ورده نامیتین ئه مانه ی ئه م کاره یان ده کرد کاک
مه جید مام عوسمان و مسته فای حاجی قاره مان و نه نکه حه لیمه ی
دایکی باوکم و فه قی سه عید دوا ی ئه ویش منداله کانی ئه م کاره ده که ن.
۵- که سانیک هه بوون ناوکیان ده هیتاوه وهک نادری کاره با و
ئه حمه دی شینه.

جگه له وانه ی که با سم کردن خه لکی کۆیه ی جاران باوه ریان
به هه ندی پیاو چاک و شیخ و هه ندی شتی دیکه هه بوو هۆکاره که شی
بۆ که می و نه بوونی چاره سه ری پزیشکی ده گه راوه هه ندی جاریش بۆ
لاوازی ئاستی زانیاری هه ندیک باوه ریان به پیاو چاکه کانی ناو کۆیه و
ده ورو به ری هه بوو هه ریه ک بۆ مه به ستیک ده چوونه سه ر گۆری باوکی
فه قی ئه حمه د له ناو قشله بۆ مران حاسل بوونی کچ و کور و ناجح
بوون و مندال بوون یا رزگار بوون له م کیشانه ی که روو به روو ده بنه وه
ده چوونه بن داری کهنده کۆخ که له سه ر ریگای حه مامۆکه بۆ چاک
بوونه وه له کۆخه ره شه ده چوونه سه ر مه زارگه ی هه بیه سولتان و
ئه سحابان بۆ مران جگه له مه له کۆیه چهند مالیک ریک ده که وتن و
ئاماده کاریان ده کرد و سه یاره یان به پاره یه کی زۆر ده گرت ده چوونه
سه ر مه زاری ئۆمه ر مه ندان بۆ چاک بوونه وه له هه موو نه خۆشییه کانی
وهک خوگرتن له خۆچوون و شییتی تا ئیستاش هه ندی خانه واده
سه ردانی ئه م مه زارگایانه و شیخه کان ده که ن.

جگه له مانه‌ی که با سمانکردن که سانیک هه‌بوون به‌کاری چاره‌سه‌ری ئیسک شکان و ههر به‌ستنه‌وه‌ی هه‌لده‌ستا وهک خوالیخۆشبوو حاجی حسینی شيله که خزمه‌تیکى باشی کرد یه‌کیکی دیکه له کۆیه به‌کاری ههر به‌ستنه‌وه‌ی شکانی ده‌ست و لاقى ولاخ هه‌لده‌ستا که ئه‌ویش خوالیخۆشبووان:

۱-حه‌مه‌دی مه‌یتەر.

۲-وه‌ستا به‌هجه‌تی نالبه‌ند.

۳-وه‌ستا عه‌زیزی نالبه‌ند.

مه‌زارگه‌یه‌کی دیکه‌ش هه‌بوو له‌به‌رانبه‌ر کۆنه به‌یتارخانه و خانى یا زبێدێ پێیان ده‌گوت شیخی شیخ موسرێ بۆ نیاز خه‌لکی ده‌چوونه زیاره‌تی جگه له‌مانه‌ خه‌لکی کۆیه ده‌چوونه سه‌ر مه‌زاری شیخ محه‌مه‌دی به‌رگه‌ری نزیک هیران و کاموسه‌ک بۆ باداری و لاق ئێشه نه‌خۆشه‌که‌یان ده‌خسته ناو مه‌رقه‌د و حه‌یوانیکیان ده‌کرده سه‌ده‌قه.

جگه له‌مانه‌ خه‌لکی کۆیه ده‌چوونه بن داری ئه‌سحابان له‌ نزیک به‌نداوی سماقولى گه‌ری بۆ مراز قبول بوون جگه له‌مه له‌م شوینه ئاوێکی کبریتی هه‌یه خه‌لکی ده‌ چینه ناو حه‌وزه‌که بۆ نه‌خۆشی پێسته و حه‌ساسیه زۆرباشه له‌ نزیک ئه‌م شوینه له‌سه‌ر رووباری گوندی جه‌لی ئاوێکی کبریتی هاوشیوه‌ی ئه‌م ئاوه هه‌یه بۆ نه‌خۆشی پێست و حه‌ساسیه‌ت به‌کارده‌ی هاوشیوه‌ی ئاوی کبریتی حه‌مام عه‌لی که سالانه خه‌لکیکی زۆر رووی تێده‌که‌ن و ده‌ستکه‌وت و واریداتیکى باش بۆ حکومه‌ت به‌ ده‌ست ده‌هێنیت که له‌ ئاوه‌که نزیک بوویه‌وه هه‌ست به‌ بۆنی کبریتی ئاوه‌که ده‌که‌ی به‌لام به‌ داخه‌وه ئه‌م شوینه گرنگه له‌لایه‌ن حکومه‌ت پشت گوێ خراوه‌و هه‌یج جوړه خزمه‌ت گوزاریه‌کی ساده‌شی تێدا به‌دی ناکرێ.

جگه له‌ ئاوی کانزایی که له‌ناوچه‌ی کۆیه هه‌یه له‌ ده‌ورو پشته شاری کۆیه هه‌موو جوړه کانزاو سامانی سروشتی دیکه‌ی وهک کانگای به‌ردی ره‌نگاو ره‌نگ له‌حه‌مه خالدا‌ن له‌چیاى باواجی هه‌یه که

بۆ دروست کردنی کاشی به کار دهیتریت کانگای باشتین گهچ له
 کۆیه ههیه به شتویهکی زۆر له دهورو بهری شاری کۆیه گله سۆر
 باشتین گل بۆ دروستکردنی فرن و تەندوری نان پیشینانی کۆیه
 گوتویانه هەر شوینیک گهچ و گله سۆری لیتیت دهوله مەنده به نهوت
 ههروه ها گوتویانه هەر شوینیکیش که گهسک و قامیشی لیتیت ئاوی
 لیتیه ئەمه ئەوه دهسهلمینێ که پیشینانی کۆیه شارەزایان ههبووه
 له زانستی جیۆلۆجی له شاری کۆیه جگه له م سامانه سروشتیانه
 خاوهنی دهیه ها بیره نهوتی گه ورهیه له شیواشووک که له سهردهمی
 رژیمی رابردووی عێراق دۆزراونه تهوه روژانه به سه ده ها تانکه ر نهوت
 له بیره کانی شیواشووک ده گوازیته وه بۆ بازاره کانی ده ره وه ده بوو
 حکومهت له پاره ی پیترو دۆلاری شاره که خزمهت گوزاری پیشکهش
 به م شاره بکردبایه شاری کۆیه هه میشه پیشه نگ بووه له خهبات و
 پیشکهش کردنی خزمهت گوزاری به مروفایه تی میژوو سه لمینه ری
 ئەم راستی یهیه.

زنجیره‌ی په‌نجاو نو

(کویه‌ی جاران)

جاران وهک ئیستا نه‌بوو منداڵ هیچ که‌ل و په‌لیکی یاری کردنی سه‌رده‌میانه‌ی له‌به‌ر ده‌ست دانه‌بوو هه‌ر بۆیه منداڵی جاران خۆی هه‌ندیک که‌ل و په‌لی یاری دروست ده‌کرد و کاته‌کانی خۆی پێ به‌سه‌ر ده‌برد بۆ وینه مه‌زراحی دروست ده‌کرد له‌دار یا هه‌ندی جار ده‌یکری لای دارتاشه‌کان یا لای ئه‌م هه‌جیجیانه‌ی که ده‌هاته‌ن کویه خول خوله و ته‌شی و بیژینگ و قه‌فه‌س و تیروگ و ناوبریشکیان ده‌هیناو ده‌یان فروشت.

مه‌زراح بزماریکی مه‌یله و پانی به‌ ژیره‌وه بوو منداڵه‌کان داویکیان له‌ بزماره‌که ده‌ئالاند تا ناوه‌ندی مزراحه‌که به‌م داوه ده‌گوترا قه‌یتان که مزراحه‌که‌ی به‌توندی هه‌له‌دا مزراحه‌که له‌سه‌ر بزماره‌که ده‌سوریته‌وه زۆر به‌خیرایی مزراح کونیک‌ی بۆ دروست ده‌کریت زۆرجار ده‌نگیک‌ی لیوه‌دیت چهند زیاتر ده‌نگی لیوه‌بیت ئه‌وه‌نده ره‌واجی زیاتره ئه‌گه‌ر داری مزراح گوێز بێ مزراحه‌که لای منداڵان ره‌واجی هه‌بوو منداڵان دریشه‌یان پێ بوو بۆ کۆلینی کونه مه‌زراحه‌که بۆ ئه‌وه‌ی ببۆرینی زۆرجار کتیرکیان ده‌کرد له‌سه‌ر زیاتر سورانه‌وه ده‌نگی مه‌زراحه‌که منداڵانی کویه له‌چهند گۆره‌پان و کاولیک کۆ ده‌بوونه‌وه و یاریان ده‌کرد.

۱- گۆره‌پانی جاسم اغا له‌به‌ر ده‌رگای مالی خوالیخۆشبووان عه‌به‌دی فه‌قی عیسمه‌ت و مالی رینگه‌.

۲- کاولی عه‌لی به‌گ به‌ر ده‌رگای مزگه‌وتی مه‌لا ئه‌سه‌د.

۳- قۆنگری پشیت باخچه‌ی فریشه‌و فه‌رمانگه‌ی به‌رگری شارستانی ناوی قۆنگری له‌ کۆبوونه‌وه کۆنگره‌ی منداڵانه‌وه هاتوه.

۴- حه‌وشه‌ی ته‌کی ی تاله‌بانی.

۵- گۆره‌پانی جه‌ژنه به‌ر ده‌رگای مزگه‌وتی محمود ئاغا.

۶- گۆره‌پانی ته‌م ته‌مان ده‌رگای خۆشناوان تا ده‌گاته حه‌وزی

به‌لوعه‌.

۷-گردی مه لا مه حمود و گوره پانی پشت قوتابخانه ی اولی جاران
ئەم چەند شوینە شوینی کۆبوونەو و یاری منداڵان بوو لە پشت
نەخۆشخانە ی کۆنی کۆیە.

۸-دیوی شوران واتە (بەردی قەسابان) ئەو شوینە دەکەوینە پشت
پا شکۆی قوتابخانە ی قادریە ی سالانی کوتایی پەنجاکان واتە پشت
مالی خوالیخۆشبوو حاجی مجید پشت مزگەوتی مه لا ئەسەد شوینیکی
فینک و خۆش بوو منداڵانی گەرەکی هەواوان و بایز ئاغا یاریان
لێدەکرد جگە لە مه قەسابەکانیش کرین و فرۆشتنی مەرو مالاتیان
لێدەکرد لەم شوینە بەردیکی سپی گەرە هەبوو تا ئیستا ماوه.

جگە لە مزراح منداڵان کە لا بەردیان دروست دەکرد بەردی
خالداریان لە چپای باوایجی لە حەمە خالدان دەهیناو بەچەکوچەکی
گچکە خەریکی دەبوون ورده ورده خریان دەکرد و لەدوای
تەواوبوونی دەیان خستە ناو روون و گوێزو پەرۆیهکی تێدە ئالاند
دوایی رەنگیکی جوانی بچ دەبەخشی هەندیک منداڵ کە لایانیان دەکرد
هەش بوو کە لا موو شانینیان دەکرد پارهی ئاسنیان لە زهوی دەچەقاند
بەتیل پارەکە ی دەخست دەبوو بەهی ئەو کە سه.

جگە لەم یارییه جارانی ئیواران منداڵانی کور قە لا قە لا یانیان
دەکرد دەبوونە دووتیپ تیپیک خۆیان دەشاردەو یه کێک لە تیپه کە ی
دیکە کە لە سه ر شار دانیشتون لە گەل یه کێک لەم تیپه ی کە خۆی
شاردۆتەو دەگەران بەدوایاندا نوێنەری تیپه کە ی کە خۆیان
شاردۆتەو هەواوی دەکرد دەگوت خۆجە خۆت ماتکە لەلای
مزگەوتین ئەو چوینە لای مالی فلان ئەوانە ی کە خۆیان شارددبوو
چاوه ری ی ئەو هیان دەکرد فورسە تیک وەر بگرن خۆیان بگەیه نەو
سەرشار ئەگەر لە کاتی گەرانه وە نه بینران به براوه ئەژمار دەکریت
جاریکی دیکە خۆیان دەشارنەو ئەگەر دوور بەدووریش ببینرین ئەو
بەدۆراو ئەژمار دەکریت زۆر جار هەندیک گەنج بەفیل دەچونە هەندیک
مال بۆ خۆشاردنەو خاوەن مال دارکاری دەکردن یاترپە تۆچای پێدا
دەکردن جاریکی دیکە نه یان دەوێرا بچنەو ئەم ماله جگە لەم یاری یه.

جۆره ياريه‌كى ديكه هه‌بوو پتيان ده‌گوت كيتل و به‌ردانى ئه‌م يارييه له ده‌ره‌وه‌ى شار ئه‌نجام ده‌درا سى كيتله به‌رديان به‌قيتي له‌سه‌ر زه‌وى داده‌نا هه‌ردوو كه‌سه‌كه هه‌ريه‌كه‌يان خره به‌ردىكى پر به‌ده‌ستيان ده‌هاويشته به‌رده قيته‌كان ئه‌گه‌ر هه‌ر چى يه‌كيان توانى هه‌ر سى به‌رده‌كه بخات ئه‌وه براوه‌يه به‌م شيوه‌يه به‌رده‌وام ده‌بى.

جۆره گه‌مه و يارييه‌كى ديكه هه‌بوو پتيان ده‌گوت په‌ليك په‌ليكانى دوو داريان ده‌هيتا يه‌كيتيان دريژيه‌كه‌ى بسته‌ك ده‌بوو داره‌كه‌ى ديكه نزيكه‌ى مه‌ترىك ده‌بوو به‌داره دريژه‌كه له په‌ليكه‌كه‌ى ده‌دا چهند دوور برويشتا نيشانه‌يان ده‌كرد ئه‌وى ديكه هاوشيوه‌ى ئه‌و له په‌ليكه‌كه ده‌دا ئه‌گه‌ر له‌و زياتر رۆي ده‌يitte براوه.

چهند جۆريكى ديكه‌ى يارى هه‌بوون وه‌ك سى رسكانى و چاو شلكانى و جيغزه و فرى فريانى و كلاو كلاوانى هه‌ندىك گه‌مه‌ى ديكه هه‌بوون مندا لان خويان پتوه خه‌رىك ده‌كرد وه‌ك دروستكردنى سه‌ياره به‌تيل يا دروست كردنى كۆلاره و به‌رده‌قانى و دار لاستىك يا گه‌مه به‌رينگى پايسكل و دروست كردنى به‌رده‌قانى له كۆيه پى ده‌لين قۆچه‌قانى جگه له‌مانه مندا لان پىك و دوزه‌له و نايه و شمشال و دمبىك و ده‌فه‌شيان دروست ده‌كرد له‌ پايزاندا كه هه‌نارو هه‌نجير پى ده‌گه‌يشت رۆژانه ده‌چوونه ناو ره‌زو باخچه‌كانى شيوى ره‌زان زۆرجار ره‌زه‌وانه‌كان هه‌راسان ده‌بوون راويان ده‌ناين و كه‌مينيان بو داده‌ناينه‌وه ئه‌گه‌ر بگيرا باين ليدانه‌كى باشمان ده‌خوارد به‌م شيوه‌يه مندالى جارن كاته‌كانى به‌سه‌ر ده‌برد.

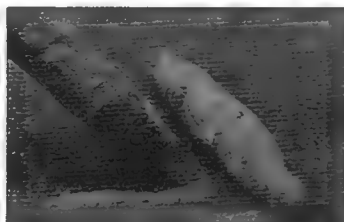
كچى جارنى كۆيه ئه‌م ياريانه‌يان ده‌كرد وه‌ك په‌ت په‌تانى شريته‌كيان ده‌هيتا به‌بن لاقى خويان دا ده‌هيتاو به‌خترايى چهند جاريك خويان له‌گه‌ل به‌رز ده‌كرده‌وه.

يارى شيشانى لاكيشه‌كيان له‌سه‌ر زه‌وى دروست ده‌كرد ده‌يان كرده شه‌ش خانه پارچه به‌ردىكى ته‌نكيان ده‌هيتا پتيان ده‌گوت ساپ كچه‌كان له كاتى يارى كردن قاچى چه‌پيان هه‌ندىك به‌رز ده‌كرده‌وه به

قاچی راسته پالیان به ساپه که دهنا خانه به خانه ههتا هر شهش خانه
تهواو دهبوو به براوه نه ژمار دهکرا نه دهبوو ساپه که دوو خانه به یهک
جار ببریت.

جۆره یارییه کی دیکه ی کچان هه بوو پییان دهگوت پینج بهردوکه
پینج بهردی وهک که لایان دههینا به دهست یهک یهک بهرزیان
دهکردهوو دهیان گرته وه دوایی دوو دوو له ئهرز ههلی دهگرتن دوای
سی سی دوایی چوار بهرده که ی به یهک جار هه لدهگرت.

جگه له مانه مۆری مۆریانه شیان دهکرد گۆره پانیکی دیکه هه بوو
له پشت خهسته خانه ی کۆن پشت هه ساری مالی کاکه زیاد پییان دهگوت
ساحه ی متوسطه چونکه هه ساره که قوتابخانه ی متوسطه بوو له م
شوینه بۆنه کان و کیبرکی و توپانی و ئاههنگی نه ورۆز ئه نجام ده درا
به لام ئیستا بووه به خانووی نیشته جی بوون.

زنجیره‌ی شه‌ست

(کویه‌ی جاران)

سەرگوزشتە‌ی شیتە‌کانی کویه

شیتیکی روون و ئاشکرایه‌ له هه‌موو شارو شاروچکه‌یه‌ک که‌سانیک هه‌ن به‌هۆی له ده‌ست دانى کۆنترۆلى ده‌ماغ که له‌ئیراده‌و توانای مرۆفه‌کان به‌ده‌ره هه‌لسوکه‌وتى جیا له‌مرۆفه سروشتیه‌کان ئە‌نجام ده‌ده‌ن سه‌رنجی خه‌لكى بۆ لای خۆیان راده‌کێشن لی‌ره‌دا دوو جوړ خه‌لك هه‌ن هه‌ندیک به‌چاوى ریز سه‌یریان ده‌که‌ن و ده‌یان دوی‌ن بۆ ئه‌وه‌ی هه‌ست به‌ داب‌ران و پشت گوى خست نه‌که‌ن که‌سانیکیش هه‌ن ئازاریان ده‌ده‌ن و توره‌یان ده‌که‌ن بۆ ساتیک پێکه‌نین و رابواردنى خۆیان له‌ شارى کویه جاران هه‌یچ هۆکارێک و ئامی‌زێکی وه‌ک سه‌ته‌لايت و سه‌یاره‌ی گه‌شت و گوزارو ئایپات و موبایل و ئینتەرنیت وفه‌یسبوک نه‌بوون بۆ ئه‌وه‌ی کاته‌کانی پێ به‌ری بکه‌ن مندا‌لانى کویه‌ی جاران ناچار رۆژانه ده‌که‌وتسه‌ دواى گه‌مه‌کردن و گالته‌کردن به‌شیتە‌کان.

ئە‌مه‌ی گرنگه‌ ئاماژه‌ی پێ بکه‌ین لاتان سه‌یرنه‌بێ شیتە‌کانیشمان هه‌لسوکه‌وت و قسه‌کانیان له وه‌لى و پیاو چاکه‌کان ده‌چوون هه‌ندیک ژن و پیاو له‌ شارى کویه هه‌بوون له‌م جوړانه بوون، بوون به‌می‌ژوو رۆژانه له‌ کۆرو کۆبوونه‌وه‌کان قسه‌کانیان و هه‌لسوکه‌وته‌کانیان باس ده‌کری‌ن.

١- خوالی‌خۆش‌بوو عبدالرزاق وه‌ستا قادری که‌بابجی خوالی‌خۆش‌بوو برای کاک جه‌لیل بوو به‌ته‌نها ده‌ژیا مالیان له‌ پشت هه‌مامی هه‌سه‌ن ئاغا بوو ناسرابوو به‌ عه‌بدول ره‌زاقه شیتە به‌لام قسه‌ خۆشه‌کانی له وه‌لى ده‌چوو ئە‌م پیاوه به‌ناو بازاردا ده‌هات چای سه‌فه‌ری ده‌فرۆشت له‌سه‌ر ته‌نه‌که‌یه‌کی هه‌لپچرا ده‌سکیکی تیلى تیخست بوو کتلى و چاپه‌سته ره‌شه‌که‌ی له‌سه‌ردا ده‌ناو به‌ناو بازار ده‌گه‌را ده‌یگوت چا چای سه‌یفه‌ین جوړه چایه‌کی زۆرباشی سه‌یلان بوو خه‌لكى بازاریش ده‌یان

گوت چای رهش چای رهش قون رهش زور توره ده‌بوو بهم ده‌سته‌واژه‌یه له وه‌لامدا ده‌یگوت هی دایک و باوکتان رهش خه‌لکی ده‌یان گوت توره‌مه‌به ده‌یگوت کاکه بالله خودا فهرموویه‌تی چییان پی گوتی پنیان بلیه‌وه.

جاریک مندا‌الان زور هه‌راسانی ده‌که‌ن ئه‌ویش ته‌نه‌که سه‌فه‌ریه‌که‌ی داده‌نی و به دویان راده‌کاو مندا‌له‌کانی بۆ ناگیرئ ناچار جنیو به دایک و باوکیان ده‌دا ده‌لی ئه‌گه‌ر دایک و باوکتان نی یه له شه‌ره‌فی جیرانه‌کانتان به‌م ئه‌گه‌ر جیرانتان نی یه له شه‌ره‌فی ده‌کیلۆ مه‌تر له‌ولاو ئه‌ولاتان به‌م دوکانداره‌کان ده‌یان گوت کاک عبدالرزاق جنیو مه‌ده برۆ لای حاکم ئیستا شکاتیان لی بکه ئه‌وه ده‌زانی کینه ده‌روا به قسه‌یان ده‌کا ده‌چینه لای حاکم مه‌لا صدیق به پاسه‌وانی به‌رده‌رگای حاکم ده‌ لی به حاکم بلی کاک عبدالرزاق هاتی یه بۆ شکوا پۆلیس ده‌چینه لای حاکم په‌یامه‌که‌ی ده‌گه‌یه‌نی جه‌نابی حاکم به‌پۆلیس ده‌ لی با بیته ژورئ به‌لام ده‌رگا‌که داخه نه‌هیلی که‌س بیته ژور.

کاک عبدالرزاق به‌ریزه‌وه ده‌چینه ژووره‌وه سه‌لام ده‌کاو راده‌وه‌ستی به‌لام ماوه‌یه‌ک ده‌سته‌کانی شورکرده‌ته‌وه هیچ قسه‌ ناکات حاکم پی ی ده‌لی کاک قون رهش بۆ قسه‌ ناکه‌ی عبدالرزاق ده‌لی جه‌ناب ئه‌من هاتومه شکات له‌گه‌وادان بکه‌م نه‌مزانی حاکم له‌وان گه‌وادتره ئه‌مه ری‌ک له‌گه‌ل ئیستا ده‌گونجی دوی توره‌بوونی حاکم ده‌لی کاک عبدالرزق ئه‌گه‌ر پییان گوتی قون رهش توره مه‌به ئه‌وجاره عبدالرزاق به حاکم ده‌لی سه‌لام و علیکم حاکم وه‌لامی ده‌داته‌وه جاریکی دیکه ده‌لی سلام علیکم حاکم وه‌لامی ده‌داته‌وه جاری سی یه‌م جاریکی دیکه ده‌لی سلام علیکم حاکم توره ده‌بی ده‌لی نه‌ علیک السلام برۆ ده‌ری عبدالرزاق ده‌لی جه‌نابی حاکم تۆ به سی سه‌لامی خودا قهرس بووی رۆژئ هه‌زار جار پیم ده‌لین قون رهش کو توره نه‌بم دوی چوونی بۆ لای حاکم خه‌لکی ده‌یان گوت برۆ لای حاکم شکات بکه ده‌یگوت له مندا‌له‌کان بی نا موستره.

کاک عبدالرزاق هه‌میشه گوی دریژه‌کی هه‌بوو په‌روی ره‌نگاو
 ره‌نگ و جاجمی له‌سه‌ر کورتانه‌که‌ی دانه‌نا منداله کویی هه‌قیان به‌سه‌ر
 که‌ره‌که‌ی نه‌بوو ده‌یبرده چیا‌ی فه‌قیان چیلکه و داری پی ده‌هینا بو
 سوتاندن له‌وی به‌ره‌لای ده‌کرد ده‌یگوت برۆ ده‌هاته‌وه به‌رده‌رگا
 عبدالرزق هاوینان چاویلکه‌یه‌کی له‌نایلۆنی که‌سک بو که‌ره‌که‌ی دروست
 ده‌کردو به‌لاستیک له‌ولاو ئه‌ولای گوئییه‌کانی قایمی ده‌کرد پوشی له‌به
 رده‌می دانه‌نا ده‌یگوت با به‌گیای تی بگات به‌رامبه‌ر که‌ره‌که
 راده‌وه‌ستاو چاودیری ده‌کرد ده‌ی دیت که‌ره‌که ده‌می بو پوو شه‌که
 نه‌ده‌برد کاک عبدالرزق ده‌یگوت باشه که فیلت لی نه‌کری بو پیت ده‌لین
 که‌ر.

به کاک عبدالرزاق یان ده‌گوت کاکه فلان نویژ نه‌که‌ره و
 فه‌رمه‌سۆن و مه‌شروب خۆره چای مه‌فرۆشی له وه‌لامدا ده‌یگوت کاکه
 بالله له‌و که‌سه که‌رت‌ر نییه خۆی له‌سه‌ر خودا خراپ ده‌کا ده‌مان گوت
 وانیه ده‌یگوت کو وانیه ئه‌دی خودا له.

قورئان نه‌یفه‌رموو (ان الله غنی عن العالمین) واته خوا
 ده‌وله‌مه‌نده منه‌تی به‌که‌س نی یه.

کاک عبدالرزاق ئیواران دره‌نگ فروجاوی له‌مه‌نجه‌لیکی گچکه
 ده‌کرد و ده‌یگه‌راند ده‌یگوت فروجاو خه‌لکی ده‌یان گوت هه‌زمان له
 گوشت که له شیر ده‌یگوت له سه‌رم بده‌ن درۆ ناکه‌م فروجه
 به سه‌ره‌هاتیکی دیکه‌ی کاک عبدالرزاق به‌یانی یه‌ک له مال ده‌هاته‌مه
 دوکانی باوکه‌م له‌ناو بازار له‌به‌ر ده‌رگای خانی مه‌حمود ئاغا کاک
 عبدالرزق به‌رامبه‌ر کتلی و چا په‌سته ره‌شه‌که‌ی که له‌سه‌ر ته‌نه‌که
 هه‌له‌چ‌رایه‌که‌ی دانابوو له‌سه‌ر چیچکان دانیشتیوو دوو مامۆستای
 به‌ریزی له‌و لاو ئه‌ولای دا نیشتیوون ئه‌وانیش خوالیخۆش‌بووان
 مامۆستا مامه مه‌لا فه‌تاح و مامۆستا واحد حمدامین که‌بابچی کاتی
 چاوم پیتیان که‌وت به‌رامبه‌ریان راوه‌ستام دیاربوو چاوه‌ری ی چایان
 ده‌کرد و پی ده‌که‌نین مامۆستا مامه به عبدالرزاقی ده‌گوت زۆر ده‌ترسم

ئەوچا پەستە رەشە بچولۇ و چا رەشەكە برژىتە سەر ئەم رەژوۋە رەشە دواى ئەو مامۇستا واحد ھەمان قسەى دووبارە دەكردەۋە عبدالرزاق دياربوو پەست بوو بوو پىئى گوتىن باشە چا پەستەكە جىگىلى باشە بۇ دەلەقى گوتىان دەزانى بۇ دەلەقى گوتى بۇ ھەر دووكيان پىيان گوت چونكە زەۋى دەسورىت عبدالرزاق گوتى بەكام لا دەسورى مامۇستا مامە گوتى بەلاى واحد دەسورى، باشە ئەگەر واىە بۇ ناكەۋىە سەر كۆشم دواى ئەو كاك واحد دەيگوت بەلاى مامە دەسورىتەۋە دەيگوت كەنگىن كەۋتنە سەر كۆشم باۋەرتان پىئى دەكەم بەم جۆرە پىيان رادەبۋارد قسەكانى لە پىاۋىكى بلىمەت دەچۋو زۆر بەسەر ھاتوو قسەى خۆشى ھەبوو.

فانۇسى بەملى كەرەكە شۆر دەكردەۋە قەپاغەكى لەسەر فانۇسەكە دادەنا بۇ ئەۋەى گەر ماى نەگاتى دەيگوت كەرىش زىندە روخە با بەرچاۋى خۆى بىيىنى بەراستى ھەموو ھەلسوكەۋتەكانى پىكەنىناۋى بوون.

۲-لە كۆيە پىاۋىكى دىكە ھەبوو ناۋى ئە حمەد مام برايم بوو ناسرابوو بە ئەحمەد گىانە قسەى خۆش بوو دەنگىكى زۆر بەسۆزۋو زولالى ھەبوو سەرى خۆى ھەمىشە ھەموو رۆژ سفر دەكرد خىزانداربوو كورىكى ھەبوو بەلام بەھۆى لە دەستدانى كۆنترۆلى دەماغى نەيدەتۋانى بژىۋى ژيانىان دابىن بكات خىزانەكەى داۋاى جىابوونەۋەى كرد لە دادگا حاكم پىئى گوت بوو كاك ئەحمەد خىزانەكەت وازلىيىنە با بۇ خۆى شوو بكاتەۋە لەۋەلامدا گوتبوۋى گىانە تۆ ژنى خۆت بۇ خەلاكى تەلاق دەدەى حاكم سەرى سورمابوو لەۋەلامەكەى كەس نى يە لەكۆيە بەزمى گىانەۋ مینەۋ فاتە نەزانى كاتى فاتە دەلى مینە لۆ ھىندە قورسى ئەحمەد گىانە دەلى گىانە مینە نى يە خۇمانىن.

۳-پىاۋىكى دىكە ھەبوو بە ناۋى ھەمە رەفىق مام ھەۋىز قەساب ئەۋىش دەيگوت باۋكى خەلكى دەمرى قەسرو قەمەرەى بۇ بەجى دەھىلىت ھى منىش دەمرى جوۋتە قۇندەرەيەكى تاكە و تاكى بۇ بەجى

هیشتووم زۆر کفری دهکرد ههمیشه لهسهه گۆرستانی دهرویش
خدربوو بهسام بوو.

۴-ستار ئاغا پیاویکی چوارشانه بوو کاتی خۆی چهته لییان دا
بوو لهکاروان شیت بوو بهکارخانچی توره دهبوو ههمیشه عهورهتی له
دهروهه بوو دهبوو به فیل شهرواری لهبهه بکهه سهلامهت بوو.

۵-فايقه شیتی مهلا عهلی له قۆنگرئ بوو له گهرهکی ههواوان.

۶-سهید ئهمهد بهترس بوو ههمیشه پارچه ئاسنی له دهست بوو
دهیگوت ئهگهر شۆرشهت پی نه دهکرا بۆ زهردهوالهت هاردهکرد
قسهکانی لهگهل سههرکردهکان بوو.

۶-دارا شیت خهلی دهشتی کویه بوو.

۷-حهمه رهزا له کۆماری کوردستان بهشداری کردبوو سهلامهت
بوو ههر باسی سیاسهتی دهکرد بهگوللهی بهعسیهکان له ۱۹۶۳ز
شههید کرا.

۸-مهلا برایم خهلی دهشتی کویه بوو.

۹-عبدالکریم خهلی تیمارۆک بوو پیاوهکی بالا بهرزبوو بههیلکهی
کههرئ زۆر توره دهبوو ههموو کۆلانهی کویهی پی دهکردین.

۱۰-هیندهک شیتی دیکهش ههبوون وهک مینهو رهحمان و فاته
ئهمانه خیزانیک بوون له ئیران هاتبوون فاته ژنهکی پان و پۆر بوو
گۆپارهکی پی بوو دهگهیشه ههرکهسێک دهیگوت مینهو نهدیوه شهوانه
لهسهه کۆسپهی ناو بازارو مزگهوتی گهوره دهنووستن.

۱۱-ژنهک ههبوو پێیان دهگوت قهپلاغدار مندالان گهمهیان پێدهکرد
زۆر ههراسانیان دهکرد دوکاندارهکان به مندالهکانیان دهگوت نابێ
گهمهی پی بکهه مندالاکان پابهند دهبوون گهمهیان پی نه دهکرد بهیانی
قهپلاغدار دههاته ناوبازار مندالهکان بێدهنگ دهبوون قهپلاغدار دهیگوت
ئهو قهحهپهداکانه بۆ دهنگیان نییه ناچار مندالهکانی به دهنگ دههیناو
دهستیان دهکردهوه بهگهمه پی کردنی.

۱۲- ژنه کی دیکه هه بوو ناوی پلکه سه فیه بوو ده روزهی ده کرد
پارهیه کی زوری له پاش به جیما.

۱۳- ژنه کی دیکه هه بوو ناوی سه بری بوو.

۱۴- ژنیکی تر هه بوو ناوی همدیه کاکه بوو.

۱۵- هه ندیکی دیکه ش هه بوون باری دهروونیان ته واونه بوو کاکه
ئه مین کاک قاسم کاک فریاد و کاک فاضل و مه لا محمد و نوری
شاگردی خوالیخوشبوو وهستا سهلامی نانه واوو توره ده بوو ئه گهر
جنیوت به (علی پۆزۆ) بدابایه له کویه دهیان گوت خزمی به نه زیر علی
بۆتویه سه روک وهزیرانی پاکستان.

شیتیه کی دیکه هه بوو ناوی قاله پیره بوو زۆر قسه ی به ئاغا کانی
کویه ده گوت له خانی مه حمود ئاغا ده ژیا ئامۆزای وهستا هه ویزی
چه خماخچی بوو.

جگه له مانه مه لا صالح شیت بوو هه میسه کتلیه کی رهشی پر چای
به دهسته وه بوو چای به تالی ده خوارد ده می به لوله ی کتلی یه که وه ده نا
به ره چه له ک تهق تهقی بوو هه روه ها مه لا تاهیر پیاویکی جوان که واو
چاکه تی له به ربوو هه میسه له سه رگۆرستان بوو مه سینه ئاوی پی بوو
عه مود و کیله قه بری ئاو ده دا ئایین کاریگه ری له سه ر کردبوو باوه رتان
هه بی شیته کانیشمان هۆشیارن هه لسوکه وته کانیان له وه لی زه مانه
ده چوون به داخه وه هیچیان له ژیان دا نه ماون ته نها تاته برایم له ژیاندا
ماوه که له خانه ی به سه لالچوانی هه ولیر ژیان به سه ر ده بات ژنیکی
دیکه هه بوو ناوی یا روقیا بوو به وه تیک ده چوو ئه گهر جوینت به ئاغا
بدابایه.

نوره

خاره ستار

احمد گیانه

تانه برایم

سەید احمد

زنجیره‌ی شەست و یەك

(بزوتنه‌وه‌ی سیاسی له شاری كۆیه)

به‌هۆی رۆشنیاری و هۆشیاری خەلكی كۆیه له‌دێر زه‌مانه‌وه ئهم شوێنه بۆته مه‌یدانی بیرورای جیاواز هه‌ر ئه‌مه‌ش وای كردووه كه خەلكی ئهم شاره روو به‌رووی نه‌یاران و ده‌سه‌لات دارنی دواى شەری جیهانی یه‌كه‌م و رژیمة یه‌ك له دوايه‌كه‌كانی عێراق ببێته‌وه سه‌ر كه‌چ نه‌كه‌ن بۆ نه‌یاران و چه‌وسینه‌ران هه‌ر بۆیه ده‌سته‌یه‌ك له‌پیاو ماقول و جه‌ر به‌زه‌و قاره‌مانه‌كانی ئهم شاره چاو نه‌ترسانه به‌هێزو بازووی خۆیان و به‌توانایه‌کی سنورداری هێرشیان كرده سه‌ر سه‌ربازو جندرمه‌كانی تورك له‌ناو قشله‌ی كۆیه له‌گردی كه‌ كۆن به‌پێی ئهم زانیاریانه‌ی كه له‌خاره توفیق حاجی تاهیر و دایكم نایله حاجی تاهیر داروغا وهرم گرتوووه یه‌ ئه‌وانیش له‌ دایکیان خاتوو فه‌قی ره‌عنای حاجی صالحی ئاو ره‌حمان به‌گی سپینداره و خاتوو زه‌ینه‌ب مه‌لا فتح الله مه‌لا عه‌باس گوتووویه‌ نه‌زیکه‌ی ١٨ كه‌س بوون هێرشیان كرده سه‌ر قشله‌و هه‌ندیکیان له‌سه‌ر بازه‌كان كوشت و برینداركرد هه‌ندیکیان هه‌لاتن چوونه مالی جمیل ئاغای قایم قام و لای عه‌ولا ئاغای هه‌ویزی هێرش به‌ره‌كان سندوقی خه‌زنه‌یان ده‌ست کاری نه‌كردبوو ئه‌مه‌ش ناوی ئه‌ندامانی جولانه‌وه‌ی به‌لشه‌فی بوو.

١- حاجی میرزا عبدالله خادم سه‌رۆك.

٢- حاجی طاهیر داروغای باپیرم جیگری جولانه‌وه‌كه بووه.

٣- مام حمدامین حاجی صالح داروغا نووسه‌رو كاتب بووه.

٤- مه‌لا ته‌های نانه‌وا.

٥- عه‌ده‌ی مام شیخ.

٦- حاجی تاهیر عبدالله خادم.

٧- حاجی فه‌قی ی قه‌لادزی.

٨- مام ره‌زای قه‌لادزی.

٩- مام فه‌تاحی قه‌لادزی ئه‌مانه هی كۆیه‌ن له‌به‌ر نیشته‌جی بوونیان

له‌قه لادزی به‌مه ده‌ناسرینه‌وه:

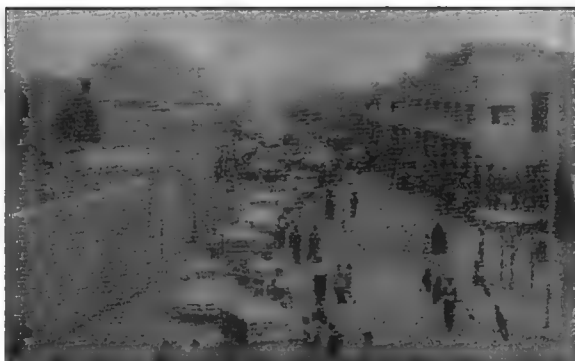
۱۰-مام کهریمی گۆدهی، باپیری شههید شهفیق زاهیر.

۱۱-عهده قهوان.

۱۲-حه مه قهوان.

۱۳-مام سوؤفی سعدالله ۱۴-حمدامین شال قیت به داخه وه ناوی ئهوانی دیکه یان بۆ باس نه کرد بوون هر که سیک ناوه کانیان ده زانی بابینوو سی بۆم ئه م جولانه وهیه شکستی هینا به نه هینی عه ولا ئاغای حه ویزی به شدار بووه کانی به ری کردن بۆ بیتوین بۆ لای سوار ئاغای حمد ئاغای گولاوی باوکی سمایل ئاغا و قادر ئاغا هه ندیکیان له قه لادزی مانه وه هه ندیکیش چوونه سلیمانی مام حمدامین چووه لای جمیل ئاغای حه ویزی عه فوی کرد.

ئه م جولانه وهیه له سالی ۱۹۱۷ز روویداوه دواي سهرنه که وتنی عه ولا ئاغای حه ویزی دیله تورکه کانی رادهستی سوار ئاغای حمد ئاغای گولاوی کرد ئه ویش رادهستی تورکه کانی کردنه وه مام حمدامین باوکی ستاری چایه چی بوو به م دوايه توتن و جگهری ده فروشت مام حمدامین خیزانه که ی جوله که بو کچی برایمۆکی برای فره ج بوو له سالی ۱۹۳۷ به دواوه له کۆیه بیرو باوهری کۆ مۆ نیستی بلاو بۆ وه دژی ئاغاو ده ره به گه کان دوايی له م شاره بیرو باوهری پارتی بلاو بۆ وه له م شاره هه میشه ئه م دوو بیرو بۆ چوونه له ململانیی به رده وام بوون له م پیتاوه شدا کۆیی یه کان باجیکی زۆریان داوه.

شاری کۆیه

حاجی تاهیر داروغا

زنجیره‌ی شەست و دوو

(بنەمالە‌ی جوله‌که‌کانی کۆیه)

شاری کۆیه شاری پێکه‌وه ژیان بووه هه‌موو پێکهاته‌و ئایین زاناکان به‌و پهری سه‌ربه‌ستی و ئازادی خه‌ریکی خواپه‌رستی خۆیان بووینه له‌دیرو که‌نیشکه‌کانیان له‌شوینه گشتی یه‌کان ریزیان لێگیراوه به‌شداری بۆنه‌ پیرۆزه‌کانی یه‌کتریان کردووه له‌پرسه‌ش هاوخه‌می یه‌کتر بوونه له‌م شاره‌ دیان و جوله‌که‌ی لی ژیاون و گه‌ره‌کی تایبه‌ت به‌خۆیان هه‌بووه تاراده‌یه‌ک دۆستایه‌تی و خۆشه‌ویستیان له‌نیوان دا هه‌بووه دێر و که‌نیه‌ و مزگه‌وت چه‌ند مه‌تریک لێک دووربوون له‌کاتی هێرشێ داعش به‌سه‌ده‌ها خێزانی مه‌سیحی و ئیزیدی و کاکه‌یی روویان له‌م شاره‌کرد خه‌لکه‌که‌ی باوه‌شیان بۆ کردنه‌وه‌و له‌شوقه‌ی مۆدێرن و مزگه‌وتی مه‌لا ئه‌سه‌د نیشه‌جێیان کردن و به‌پێی توانا ده‌ستی یارمه‌تیان بۆ درێژکردن ئه‌م جۆره هه‌لسوکه‌وته ئاستی رۆشنیبری خه‌لکی شاری کۆیه ده‌رده‌خات له‌مه‌سه‌له‌ی نه‌ته‌وايه‌تیش هاوکاری یه‌کتربوون خۆینی دیان و مسولمان له‌ره‌شبیگه‌یه‌که‌ی ۱۹۶۳/۷/۴ تێکه‌ل به‌یه‌کتربوو له‌کاتی گوله‌ بارانه‌که‌ی ۱۹۶۳/۷/۷ جگه له‌مه له‌شۆرشێ نوێ مامۆستا سه‌لیم هه‌نا له‌سێداره‌ درا له‌سه‌ر رێپازی یه‌کیه‌تی نیشتمانی کوردستان.

جوله‌که‌کانیش وه‌ک پێکهاته‌یه‌کی ره‌سه‌نی شاری کۆیه له‌لایه‌ن کۆیی یه‌کان ریزیان لێگیراوه‌و به‌رگریان لێکراوه بۆ سه‌لماندنی راستیه‌کان له‌دوای کۆتایی هاتنی شه‌ری جیهانی دووهم ره‌شید عالی گه‌یلان نازی فه‌رمانی دا به‌کوشتنی جوله‌که‌کان به‌لام له‌شاری کۆیه خوالیخۆشبووان مه‌لای گه‌وره‌و کاکه زیاد و جه‌میل ئاغا و عبدالرحمن کوری محمود ئاغا رێگریان کرد و ده‌ستی یارمه‌تیان بۆ درێژکردن و به‌رگریان لێکردن ئه‌م زانیاریانه‌م له‌دایکم نایله‌ی حاجی طاهر داروغا و خاره توفیق حاجی طاهر داروغا وه‌رگرتووه ده‌رباره‌ی بنه‌ماله‌ی جوله‌که‌کان.

- بنه ماله‌ی جوله که کان له گهره کی به فري قه ندى نيشته جي بوون
له نيوان مزگه وتي هتک و مزگه وتي گهرموک.
- له پشت دوکانی وهستا همه على ئاويکی لی بوو جوله که کان
ئاويان لی دهررد وهختیک بوو به چاپخانه‌ی صالح شمس.
- ۱- مالى خواجه صالحی مؤشکه.
- ۲- مالى ه يوم.
- ۳- مالى نوريه جو.
- ۴- مالى سلمان شموئيل.
- ۵- مالى دانيال زیرنگر بوو.
- ۶- مالى مالم نه سيم تاهيري مه لا حبيب خانووه که ی کړی.
- ۷- مالى عه زره‌ی پياوی قايم قام بوو له کؤيه دهسته واژه‌ی به دايکی
عه زره زور به کارده هينن.
- ۸- مالى مام وسو واته يوسف مه‌ی ده فروشت.
- ۹- سه محه شهل و شوشه‌ی کچی له مالى مام وسوی مه‌ی فروش
ده ژيان.
- ۱۰- مالى نوريه جو سى برا له يهک خانوو ده ژيان نوری، نه زلی،
ئيسرائيل
- ۱۱- مالى نه فتالين خم خانه چي بوو.
- ۱۲- له خوار ئه وان به رامبه‌ر مزگه وتي هتک مالى وهستا گورجی
زیرنگر.
- ۱۳- مالى مام ئيسرائيل رووی له غه رييان بوو زیرنگر بوو نزیک
مزگه وتي گهرمک.
- ۱۴- مالى ناحيم به رامبه‌ر مه يدان له به رامبه‌ر مزگه وتي گهرمک بازرگانی
که تيره و مازی و خوری بوو دوکانی له قه یسه‌ری بوو که و او
چاکه تی له به ربوو.
- ۱۵- کؤلانه‌ی مالى قادری ياسين مالى مام ياقو باوکی عمران زیرو
زيویان چاک ده کرده وه.
- ۱۶- له هه مان کؤلان مالى مورتخای ره حینی بازرگانی قوماش بوو.

۱۷-مالی ئیلیاھو لەکۆلانی کلیسک بوو بەرجادەیی کەوت بیری ئاوی تێدابوو بە پێنج قادرمە دەچوو یە خوارەو.

۱۸-مالی سالحۆک بەتەمەن بوو کاری نەدەکرد کورەکی ھەبوو بازرگان بوو ناوی سیمانە بوو زۆر جوان بوو ۱۹-مالی فەرەج.

۲۰-مالی برایمۆک، سالحۆک و برایمۆک و فەرەج برابوون.

۲۱-شوان مام باروخ زێرینگر بوو بە ئاگر سووتا پیاویکی زۆر جوان بوو.

ھەندیک کۆیی ژنیان لە جولهکەکان ھێناو.

۱-مام حمدامین حاجی صالح داروغا کچی برایمۆکی ھێناو ناوی عەیشی بوو مامۆژنی دایکم بوو.

۲-فاتح ئاغا جلیل ئاغا فەرۆزی ھێناو.

۳-حمید حاجی خەلیفە.

جولهکەکان چەند جەژنیکیان ھەبوو.

۱-جەژنی قیامە.

۲-جەژنی فەقیرە دارو دیواریان دەشوشت دیواری خانووەکانیان بەگل سپی دەکرد.

۳-جەژنی کەپرە شینە لەسەرەتای پاییز.

لەبەھاریکی درەنگی سالی ۱۹۵۰-۱۹۵۱ جولهکەکان لە کۆیە

رۆیشتن چوونەو

ئیسرائیل خەلکی کۆیە

بەریزەو خا حافیزیان

لێکردن جولهکەکان

گریابوون گوتووبوویان

ئێو کەل و پەلتان

لەئیمە کری بەلام

رۆژیک دێ کەس لە

ئێو ناکرێ زۆر راست

دەرچوو.

وێنەی گێژنێ کوردی جولهکە سال ۱۹۵۰ پێش
دەوکردن بەرمو ئسرائیل

زنجیره‌ی شەست و سێ

(رەشەبگیرە کە ی ١٩٦٣/٧/٤)

پەنجاو حەوت سال بەر لە ئیمرو له مانگی تەمموز شاری کۆیە رووبەر ووی گەورەترین شالای رەشەبگیری و گولەبارانکردن و تەقەکردنی هەرەمەکی لە هاوڵاتیانی ناوبازار و سەر شەقامەکان بۆ وەله میژوو ئەم سەرەدەمە رەشە بە سەرەدەمی حەرەس قەومی ناسراوە کە دەستیان سوور بوو بە خوینی گەنج و پیرو ژنی کورد حکومەتی ناوەندی بەغداي ئەوکات کە بە عەسییەکان بوون هیزیکي میلیشیای لە عەرەبە کۆچەر و بەدوکان دروست کردبوو ئاستی رۆشنیریان لە خوار سەفربوو هێنا بوو یە سەر هەریمی کوردستان پێیان گوترا بوو سەر بۆ ئێمە تالانیش بۆ ئێوە بۆیە سلیان لە هیچ نە دەکرده وە هەر شتیکیان دەست بکە و تابایە بە تالان دەیان برد مەرو مالاتی گوندەکانیان رامالی و بە تالان بردیان خەزیم و گوارەیان لە لوت و گوئی ئافرەت دەچراند مریشکی کورکیان بە جوجەلە وە دەبرد هیچ نەما نەیکەن دوور لە بەها مرقایەتیەکان کاریان دەکرد چونکە دنیا بە رووی کورد داخرا بوو دەنگی نە دەگەشتە هیچ شوێنیک هەربۆیە بە هەوا و ئارەزووی خۆیان خەلکیان خەلتانی خوین دەکرد حەرەس قەومی یە تاوانبارەکان هێرشیان دەکرده سەر هەرشوێنیک دەیان گوت (جای البدو وین العدو) لە گەل هەموو درندایەتیەکانیان هێرشەکانیان تیک دەشکێنراو کوشتاریکی باشیان لێ دەکرا بە هیمەتی پێشمەرگە قارەمانەکان.

لە رۆژی ١٩٦٣/٧/٤ بە عسی یە فاشست و خوین رێژەکان لە ناو جەرگە ی بازار لە مەیدانی خوار ی دەستیان کرد بە تەقە ی کوێزانە شەلم کۆرم هیچ ناپرسم چەندین هاوڵاتی بێ گوناح خەلتانی خوین کران بە هۆکاری ئەو ی کە سەربازیکیان کوژرا، لەوانە:

١- شەهید مەلا شێخ طاهر.

٢- وەستا حمید اسماعیل حاجی رسول دارتاش.

۳- جلال سمایل ئەحەسور دواى تەقە کردنەكە قەدەغەى
 ھاتوچۆيان راگەيان دەستيان کرد بە رەشبگیری و گرتن و کوشتنی
 ژن و مندالی ئەم شارە لە ھەموو لایەک تەنھا دەنگی ھاوار و گریان و
 باوکە رۆدەھات باوہرتان ھەبێ ھاوشیوہی ئەنفال بوو دواى گرتنی
 سەدەھا ھاولاتی ئەم شارە بردنیاں بۆ سەربازگەى کۆیە لەبناری
 ھەیبەت سلطان ھەر لەم رۆژە رەشەدا ھەرەس قەومی یە فاشستەکان
 ئافرەتیکیان بەخۆی و کۆرپەکەى شەھیدکرد لە ناو مالی خۆی لە کاتی
 دەرگا کردنەوہ بەناوی:

۱- منیرە مەلا تاهیر جەلیزادە.

۲- کۆرپە نۆمانگی یەکەى کەلە باوہشیدا بوو بەناوی شوان صابر.
 مەلا رەئوف جەلیزادە ئەم کارەساتە لە گەرەکی ھەواوان بوو
 وەک شاھید حالیک باوہرتان ھەبێ پیاو لەم شارە نەمابوو ھەر بۆیە
 ژنی گەرەک کۆبوونەوہو تەرمەکەیان لەسەر دارە باز دانان و ھەردوو
 شە ھیدەکەیان بردن بۆ نەخۆشخانەى کۆیەى کۆن دواى تەرمەکانیان
 لەپیش مەزارگەى دەرویش خدر بەخاک سپارد دەبوو بەرپرسەکانی
 کۆیە پەیکەرێکیان بۆ ئەم دایکە و کۆرپەکەى دروست بکردبایە
 ھاوشیوہى شەھید عومەرى خاوەر لە شوینێکی گشتی دەبوو بە
 پیناسەى مەزلومیەتى میللەتیک بۆ میژوو دەبوو لاپەرەىکى پرشنگذار
 لە خەبات و قوربانی دان.

ئەمەى گرنگە ئاماژەى پێ بکەین سەرچەم گیراوہکانیان رەوانەى
 (بەندیخانەى موسەییەب کرد) لە خوارووی عێراق لەم ژمارە زۆرە تەنھا
 شەش ھاولاتیان رەوان نەکرد شار زۆرخامۆش بوو لەرۆژى ۱۹۶۳/۷/۷
 سە عات ۱۰/ى بەیانى لە بلند گۆى مزگەوتى گەورە جارىکی دیکە
 قەدەغەى ھاتوو چۆ راگەيەندرا دواى ئەمە ھەرشەش ھاولاتییەکانیان
 ھینا بەپشتینی خۆیان لەدینگەکانى مەیدانى خواروہیا بەستن و
 گولەبارانیاں کردن ئەمەى شایانى باسە خویتی مسولمان و ديان تیکەل
 بەیەکتربوون دواى ئەنجامدانى ئەم کارە نامرۆقاىەتى یە داویان

له‌هاولاتیان کرد له‌ماله‌کانیان بینه‌ده‌روه و قه‌ده‌غه بشکینن هاولاتیان به‌ره‌و شوینی رووداوه‌که چوون وه‌ک شاهید حالیک سهرجه‌میان خه‌لتانی خوین بوون و سه‌روملیان شو‌رکردبووه به‌راستی ئه‌مانه شه‌هیدن ئه‌مه‌ش ناوی شه‌هیده‌کانه:

۱- محمد وه‌اب ئاغا خه‌ویزی له‌گۆرستانی ده‌رویش خدر به‌خاک سپێردراوه.

۲- شه‌هید سلیمان خه‌مه‌قاوه‌چی له‌گۆرستانی ده‌رویش خدر به‌خاک سپێردراوه.

۳- شه‌هید حمدامین ئه‌حمه‌د ئاغا له‌گۆرستانی شه‌هیدان به‌خاک سپێردراوه.

۴- شه‌هید شه‌فیع حمد چایه‌چی له‌گۆرستانی شه‌هیدان به‌خاک سپێردراوه.

۵- شه‌هید یوسف خه‌نا عه‌بدول که‌ریم به‌رگدروو له‌هه‌رمۆته به‌خاک سپێردراوه.

۶- خه‌نا یوسف تۆما خه‌زمه‌ت گوزار له‌ قوتابخانه‌ی هه‌رمۆته. له‌ هه‌رمۆته باخاک سپێردرا.

ئهم شه‌هیدانه به‌دینگه‌کانه‌وه‌ مانه‌وه‌ تاروژی دوا‌یی که‌س بو‌ی نه‌بوو به‌خاکیان بسپێری روژی دواتر مامۆستا مه‌لا عه‌لی حاجی توفیق و قه‌شه‌ی کۆیه هه‌ردووکیان به‌خۆیان و قورئان و ئینجیل چوونه‌ لای طه‌ شه‌کرچی تاوانبار داویان لیکرد ریگایان پێ بدات به‌خاکیان بسپێرن هه‌موو ئهم تاوانانه‌ی که‌ له‌ شاری کۆیه ئه‌نجام درا به‌فه‌رمانی راسته‌وخۆی جه‌لا‌د طه‌ شه‌کرچی بوو خه‌لکی موصل بوو له‌ ۱۹۶۳/۶/۹ هه‌مان رووداوی زینده‌ به‌چالکردن له‌ شاری سلیمانی ئه‌نجام درا له‌ سه‌ر ده‌ستی خوین ریژ زه‌عیم صدیق یه‌کیک له‌ شه‌هیده‌کان مامۆستا حاجی باقی کۆیی بوو برای برین پێچ کاک اکرم باقی و کاک به‌هزاد باقی جگه‌ له‌مانه‌ هه‌ر له‌هه‌مان کاتدا مامۆستا که‌مال رشید ئا‌غای خه‌ویزی زینده‌ به‌چالکرا له‌ ژێر پرده‌کانی بناری شاخی هه‌یبه‌ت

سولطان له دواى ئەمه شار زۆر خامۆش بوو خهلكى ههستى به ئارامى نه ده كرد هه مېشه له دله راوكى دا بوو هه موو روژه كانى مانگى ته مموز كار ه سات بار بوون تاروژى ۱۹۶۳/۷/۳۱ جاريكى ديكه به فهرمانى فرماندهى سهربازى خوين ريژ جاريكى ديكه چوار جوتيارى گوندنشين كه له ئاش ده گه رانه وه چه ستهيان به ئاردبوو له هه مان شوينى پيشوو له دينگه يان به ستن و گوله بارانيان كردن ستيان برا بوون ئەمه ش ناوه كانينه:

شههيد عبدالرحمن حاجى
اسعد چلبى

۱- شههيد چه سەن شەریف ئیبراھیم.

۲- حسێن شەریف ئیبراھیم.

۳- عومەر شەریف ئیبراھیم.

۴- قولى كىخوا عەلى كىله سې.

جگه له مانه دوو كه له پياوى شارى كۆيه

له دۆلى سماقولى له سەر دهستى طه شهكر چى

شههيد کران.

شههيد جاسم عبدالرحمن
حاجى اسعد چلبى له
۱۹۶۳/۸/۱۲ گوله باران کران

۱- شههيد عبدالرحمن چه له بى.

۲- شههيد جاسم عبدالرحمن چه له بى.

۳- شههيد مام عبدالله شوانكارهى مالى

شهفيع ئاغا بوو له توپزاوه شههيد کرا.

به عسييه درنده كان ههركاتيک له روو

به روو بوونه وه شکستيان بهيتابايه له بهره كانى

شهر له گهل هيزى پيشمه رگه کارى قيزه ونيان

ئه نجام ددها بو شار د نه وهى شکسته كانيان بو

چاو ترسانى خه لک و وره بهردان به لام ئەم رهفتارانه خه لکى زياتر

جو ش ددها بو خه بات شارى كۆيهى شههيدان هه مېشه پيشهنگ بووه

له خه بات و قوربانى دان جگه له پياو چه ندين شي ره ژنى ديكه مان

له بهنديخانه كانى به عس و له خو پيشاندانه كانى ۱۹۸۲ شههيد بوون وهك:

۱- شههيد خاتوو عهيشى قادر يونس ناسراو به عيشى گول دايكى

شههيد محمد حهلاق له زيندان شههيد کرا.

۲-شەھید خاتوو شوكریە قادر ھەسەن ھەزار سلاو لە گيانى پاكى ئەم شىزە ژنانە لە خۆپىشاندانى سالى ۱۹۸۲ شەھید كرا.
جگە لە مانەى كە باسمانكردن بە سە دە ھا رۆلەى ئەم شارە بوونە قوربانى رىڭاى نىشتمان لە شۆرشى ئە يلول و شۆرشى نوئى دواى نسكۆى ۱۹۷۵/۳/۶.

ئەمەى جىڭاى داخە دەبوو مۆنەمىنتىكيان لە شوينىكى گشتى بۆ شەھیدان دروست بكرد بايە وەك شانازىك بۆشارى شەھیدان جگە لەمانەى كە باسمانكردن لەرۆژى راپەرىنى بەھارى ۱۹۹۱ جارىكى دىكە پۆلىك قوربانى بەخشى لەپىناو سەرخستنى راپەرىن و ئازادكردنى شارى كۆيە.

كۆيە لەشالاوى ئەنفالیش بى بەش نەبوو چەندىن رۆلە قارەمانى كەوتنە بەر ئەم شالاو ترسناك و تراجىدىايە بەلام لەسايەى حكومەتى ھەرىمى كوردستان ئەم شارە لە ھەموو روويەكەو دەواكەوتوو و پشت گوئ خراو كەوتۆتە نيوان بەرداشى دوو لايەنى سياسى ئەم خزمەت گوزارىانەى كەپىشكەشى كراو كەمن لە ئاستى ئەم ھەموو خوین و قوربانى و فرمىسكە نىيە كە بەخشیويەتى لەوانەى كە ئەنفال كران:

- ۱-شەھید ئىبراھىم ئەحمەد بەگ.
- ۲-شەھید شىروان رەفىق حاجى كەرىم.
- ۳-شەھید بارزان رەفىق حاجى كەرىم.
- ۴-شەھید دلاوەر عبداللە مام يەحيا.
- ۵-شەھید نەوزاد صدىق شىنە.
- ۶-شەھید وشيار حاجى رسول قۆرچى.
- ۷-شەھید بارزان قولى ھەمەخان كاروانچى.
- ۸-شەھید ھاورى بکر حاجى كاكە ئەمىن.
- ۹-شەھید عبدالخالق سلام ھىدامىن.
- ۱۰-شەھید صباھ صدىق محى الدين.
- ۱۱-شەھید دلسۆز محسىن قادر قەپانچى.
- ۱۲-شەھید ھىدامىن سىماقولى.

- ۱۳- شهید زاهیر حمد طه.
 ۱۴- شهید پهخشان غه ریب مسته فا.
 ۱۵- شهید ئاواره ظاهر حمد طه.
 ۱۶- شهید کاروان ظاهر حمد طه.
 ۱۷- شهید تامان ظاهر حمد طه.
 ۱۸- شهید جه عفر عبدالواحد.
 ۱۹- شهید نه کرم خاره حمید له سیداره درا.
 ۲۰- شهید جعفر کاکه اسود له سیداره درا.
 ۲۱- شهید بایز حمدامین ئاغا.
 ۲۲- ره هیل غه فوری، له مانگی نیسان ۱۹۸۸ ئه نفالکرا.
 ئه م چوار تیکۆشه رهش له سالی ۱۹۷۴ ده سئگیرکران له گوندی
 میرسهید له سیداره دران.
 ۱- فوئاد عبدالله توفیق.
 ۲- صمد حمدامین سلام.
 ۳- علی عبدالله باوه قویی.
 ۴- محمد کانی مارانی.

بارزان ره فیق

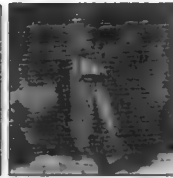
هه لۆ باقی

شیروان ره فیق

هنا یوسف تۆما

له لایم هونه مند
ره هبەر جه لال کیشراوه

عه یشیق گۆل

یوسف حنا عبدالکریم

په یکاری شهیدانی
داستانی گوندی
قورمه یارزه له
۱۹۷۹/۸/۱۰

سلیمان همه قاومجی

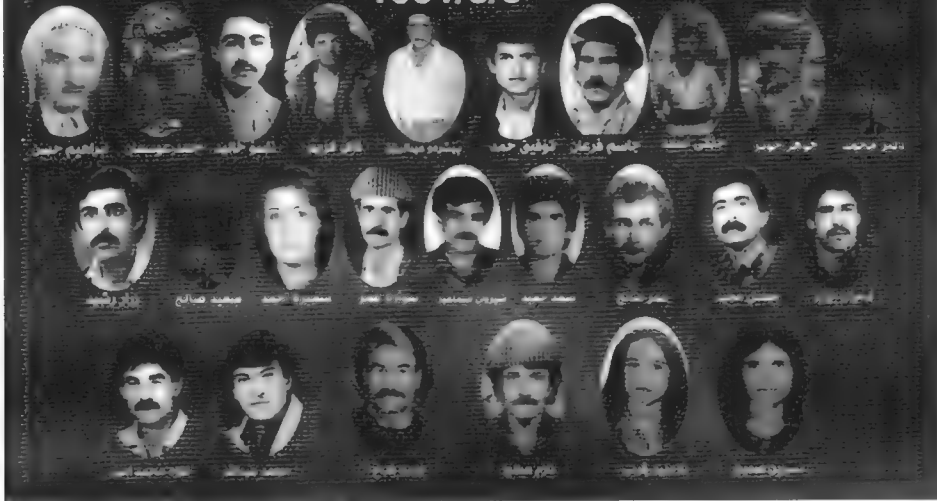
شهید سه لیم حنا

شوکریه قادر

شهیدانی روژی راپهرینی کویه

1991/3/9

ئەمەش ناوی شهیدانی راپهرینی کویه له ۱۹۹۱/۳/۹

- ۱- شهید دلیر محمد.
- ۲- شهید جوهر محمد.
- ۳- شهید جهنگی ئەسەد.
- ۴- شهید جاسم فەرەحان.
- ۵- شهید توفیق حمد.
- ۶- شهید پێشەرەو عبدالرزاق.
- ۷- شهید ئاکو کەریم.
- ۸- شهید ئاسۆ خالد.
- ۹- شهید احمد عوسمان.
- ۱۰- شهید ابراهیم حەسەن.
- ۱۱- شهید کامەرەن حەوێز.
- ۱۲- شهید فیصل مجید.
- ۱۳- شهید عمر صالح.
- ۱۴- شهید صەمد حمید.

- ۱۵-شاهیید شیروان اسماعیل.
- ۱۶-شاهیید سواره عمر.
- ۱۷-شاهیید سمیره احمد.
- ۱۸-شاهیید سعید صالح.
- ۱۹-شاهیید زرار رشید.
- ۲۰-شاهیید نسرین صدیق.
- ۲۱-شاهیید نازهنین قهره‌نی.
- ۲۲- شاهیید نازم صالح
- ۲۳- شاهیید میرزا فتاح
- ۲۴- شاهیید محمد عبدالله
- ۲۵-شاهیید محمد‌آمین

زنجیره‌ی شه‌ست و چوار

با ئه‌مجاره باسی ژن خوازی و بوک گواستنه‌وه بکه‌ین له سالانی
سه‌ره‌تا کانی شه‌سته‌کان تاناوه‌راستی هه‌شتاکان.

جاران خیزانه‌کان زۆر ساده‌و ساکاربوون خه‌لکی بێ فروفیل بوو
بۆیه پرۆسه‌ی هاوسه‌رگیری زۆر له‌ئێستا سه‌رکه‌وتوو تر بوو جاران
هه‌تا که‌چه‌کمان ده‌دیت چاومان ده‌چووه پشت سه‌رمان ژن و که‌چه‌ه‌موو
عه‌باو پێچه‌یا ن پێوه‌بوو زۆرکه‌ م ده‌هاتنه‌ ده‌ره‌وه ئه‌ گهر مه‌رامت
بوایه که‌چیک ببینی ده‌بوو که‌مینه‌ک یان فیلێکت به‌کار به‌یتابایه.

خزمێکی نزیکم بۆی گیرامه‌وه گوته‌ی ئه‌م خیزانه‌م به‌هیچ شێوه‌یه‌ک
بۆ نه‌ده‌بینرا مه‌به‌ستم بوو بچه‌ داخوازی باوکه‌م رینگای بۆدانام گوته‌ی
برۆ بازار مریشکیکی کرمانجی خۆمالی بکه‌ر چه‌وم کریم و هیتامه‌وه
لای باوکه‌م پێی گوتم برۆ له‌ ناو ده‌رگای ئه‌وان به‌ ره‌لای بکه‌
زه‌حمه‌ت ده‌گیرێته‌وه به‌که‌یفی خۆت ته‌ماشای بکه‌ دوایی پێیان بلێ
وه‌رن یارمه‌تیم بده‌ن بۆ گرته‌وه‌ی ئه‌وانیش دێن له‌م سه‌رو ئه‌و سه‌ر
را ده‌وه‌ستن سه‌رقال ده‌بن و قسه‌ ده‌که‌ن به‌م جوهره‌ توانیم
هاوسه‌رگیری بکه‌م که‌ هیتام بۆم گیراوه زۆر پێی که‌نی گوته‌ی تۆزوانم
تۆ ئه‌م شته‌ت به‌ ده‌سته‌وه‌یه به‌لام له‌م سه‌رده‌مه به‌ هه‌موو شێوه‌یه‌ک
ده‌توانی که‌چ ببینی له‌ بازار و خوێندنگاو زانکۆو ئاهه‌نگه‌کان یا به‌هۆی
مۆبایل و فه‌یسبوک جارن کورو که‌چ ده‌بوو ته‌مانیان له‌ نزیک سی
سالی بووایه ئه‌وجا پرۆسه‌ی هاوسه‌رگیریان پێک ده‌هیتا ده‌یان گوت
قه‌دری یه‌کتر ده‌زانن رێز له‌ یه‌کتر ده‌گرن کاتی که‌که‌چ به‌ بوک ده‌چوون
باوکی که‌چه‌ ده‌یگوت به‌ مردووی ده‌گه‌رییه‌وه به‌مانای ئه‌وه‌ دێ نه‌
تۆرێ ی.

دایک و باوک له‌ کاتی که‌چ به‌ شۆدان هه‌ موو ده‌سه‌لاتیکیان هه‌بوو
بیروریان وه‌رده‌گیرا بۆ داخوازی له‌سه‌ره‌تا دوو ژنی سه‌ر سپی بۆ
ئه‌وکاره‌ ده‌چوونه‌ لای دایکی که‌چه‌ به‌ به‌رگوتیان هه‌لده‌داو به‌ دایکی

کچهیان دهگوت، دایکې کچه دهیگوت جوابتان ددهینهوه به بوون و نهبوون داخوازی کهرهکان دهیان گوت توخوا ئهگهر نهبووه نسیب ناومان مه هیتن .

له بابتهی ژن خواستن و بوک گواستنهوه له لای خومان پاش چهند روژیک له داخوازی دایکې کوره دهچووه لای دایکې کچه بۆ وهرگرتهوهی وهلام به بوون یا به نهبوون ئهگهر کارهکه نهبوايه دایکې کوره به دایکې کچهی دهگوت بهردیکې لهسهردانې کهس نهزانی ئهگهر ببوايه ئهوه پیش چوونی پیاو دایکې کچهو کوره له نیوان خوایان باسی داواکاری بوکیان دهکرد داواکاری بووک زورکهه بوو چهند مسقالهک زیر یا زیو بوو که بریتی بوو له جۆته گوارهیهک مله گویهل یا سی لوله کرمۆکه شیلان قهنهفر بهند.

ئهگهر بوک له بنهمالهیهکی ههبوو بخوازارابایه ئهوه کلاوو تاسی زیریان بۆ دهکرد جاران کهس داوی مالی جیای نهدهکرد دوو سی برا له یهک مال دهژیان وهک پاشا ئیستا کیلۆ مهتریک لیک دوورن کیشهیان هیه دوی زیر دوو دهسته کهواو کراسیان بۆ دهکرد لهگهڵ باولهکی بهرمیل مالی بووکیش دوو دۆشهگ و بالیف و دوو لیفیان بهگهر کچه دهدا بهتانی زور کهم بوو ههنديک ورده وارهی وهک سهروهیلک ودهستگروهو سهره قوریوهو دۆخین و دهشورو مهسینه و چهند پارچه قوماشیک بۆ دایکې زاواو دشه کان لهگهڵ کراس بۆ باوک وبراى زاوا.

جاران خهرجی بوک زور کهم بوو له هه مووی سهیرتر جاران هه ندی کور زیریان دهخواستهوه بۆ بوک دوی چهند ما نگیک زیرهکهیان لهبوک دهستاندهوه بهلام بوک شهرم به خۆبوون نهیان دههیشت کهس بزانی له سهرهتای بوک گواستنهوه باوک به کچهکهی دهگوت به کراسی سپی دهروى دهبی به بهرگی سپی بی یهوه به مانای به مردوویی پیش بوک گواستنهوه پیاوان لهگهڵ مهلا دهچوون بۆ

داخوازی دواى ژنان مه لا دهیگوت هاتووین ئەم کوره بکهن به کورى
خۆتان دوايى چایهک دهخوړایه وه ماره دهکرا کور بوى نه بوو دواى
ماره کردن بچینه مال و کچه تا روژى گواستنه وه.

ئەگەر مالى بوک پيداويستی يه کيان هه بوايه ئەوه جوا بيان دهنارد
وهک ئیستا نه بوو هه موو دهم زاوا بچینه ژوور و لاقى لى راکيشى کچ
به هيچ شيوه يهک کورى نه ده دیت که شوى پیده کرد وهک ئیستا نه بوو
بلئ کوره که جوانه بالا به رزه سه ياره و خانوو کو مپانييای هه يه جاران
کچ ده درا به ره وشت و پياوى باش بوى پرۆسه ي هاوسهر گيرى سهر
که وتوو بوو ئە وهى سه يره هه نديک باوک له نوێژى جه ماعه تى
مزگه وت کچه که ي به ميژد دها بئ ئە وهى پرس به کچ بکريت.

شيرينى ئە وکات پا قلاوه و کيک و نهسته له ي ابو عه فيف نه بوو
شه کروکه و لوقم بوو سه رو قلنکيان به ده ستى خويان له ناو ده ستمان
ده نا نه وهک دوو شه کروکه هه لگرين له بيرمه له شه کراو خواردنه وهى
ژن، به رگدرو وهک ده هات ناوى مام عه زيز عبدلوا حيد که ناسرا بوو به
عه زيزى خه يات ده هات به خوى و نيو گه زيکى ئاسن و مه قه ستيک مام
عه زيز قوما شه کانى له ناو ژووره که بلاوده کړه وه ژنيش له ده ورو به رى
مام عه زيز داده نيشتن مام عه زيز که له شه کريکى ئە بوکراوى ده هيتا
را ده وه ستا به نيو گه زه ئاسنه که که له شه کړه که ي ده شکاند له سه ر
قوما شه کان ده یگوت پيرۆزه ژنه کانيش ده يان کرد به کللى و به زم
دوايى مام عه زيز قوما شه کانى له بن که وش دها و ده يبرد له ماله وه
که وي و کراس و پيداويستى يه کانى ده دوورى مام عه زيز به ده ست
جل و به رگى ده دوورى ئە و جا که مام عه زيز ده روشت دايکى بوک به
مام عه زيزى ده گوت توخوا شه راره کانى ورد بئ به مانای ته قهره کانى
ورد بئ مام عه زيزى خوا پيدا و به ته مه ن بوو لي ف و باليف و
دۆشه گيشى ده دوورى بۆ بوک.

ژن خواستن و بوک گواستنه وه له لای خۆمان دواى جلک برين که
وهک شه کراو خواردنه وهى ئیستا بوو پاش چهند روژيک بوک

دهگوازراوه بهم شتیه به ئه گهر مالی بوک نزیك بوايه به پي دهیان برد
 دوو پیاوی نزیك له مالی زاوا له ولاو له ولا پیلیان دهگرت چونكه بوک
 تارای به سهر داده کرا كه قوماشی ئاوریشمی زهردو سورو په مبه و
 سه وزبوو به ریپی خوی باش نه ده دیت ئه و جا خزمانی زاوا له پشت و
 پیش و ته نیشتی هه لده پهرین و سه مایان ده کردو به چه پله ریزان
 به ره و مالی زاوا ده رویشتن.

جگه له مه ده هۆل و زورناش ده کوترا له لایه ن کاک جه مال و مام
 عه زیز زهینه ل و حه مه عه بۆ و حسینی کوری كه بوک ده گه یشته نزیك
 مالی زاوا گۆرانی یه کیان ده گوت و شه کروکه و چوکلاتیان به سهر
 سه ری بوک هه لده دا دهیان گوت:

هاتینه وه هاتینه وه هه تا نه یبه ی ن ناچینه وه

بوکمان هینا له دووره وه

بوکی مه زۆر جوانه بوکی

به کیشی زهردو سوره وه

بوکی مه سه یرانه بوکی

بوک كه ده گه یشته ناو مالی زاوا له سهر کورسی یه ک دایان ده نا
 و تاراکیان له سه رده م و چاوی لا ده دا خزم و برادر ورده ورده
 بلاوه یان ده کرد بوک كه له مالی باوکی ده هاته ده ر کابرایه ک له پیش
 بوک ده رویشتن ئا وینه یه کی گه وره ی له سهر پشت بوو هتواش هتواش
 ده رویشتن ئه گهر مالی بوک دوربایه ئه وه به سه یاره دهیان برد
 یابه سواری ئه سپ ئه و جاخه لکی دهیان گوت بر دیان به قه مه ره ی
 كه سگ و سۆر ده بوو به هۆرن لیدان ده سروکه ی سوریان باده دا
 زیاتر روژانی دوو شه ممه و پینج شه ممه بوک ده گوازرایه وه كه بوک
 ده گه یشت و له سهر کورسی داده نا کۆرپه یه کی گچكه ی کوریان له ناو
 کۆشی بوک داده نا به مانای ئه وه ی خودا کورت بداتی.

ئه وه ی سه یرو سه مه ره یه دوا ی نان خواردنی ئیواره بوک و
 زاوا ده چوونه ژووری دایک و باوک و خوشکی زاوا له به رده رگای

ژووری بوک و زاوا داده‌نیشن چاوه‌ری ی زاوایان ده‌کرد بیته دهره‌وه
 نه‌گه‌ر زاوا دره‌نگ بهاتبایه دهر خزمی زاوا هاوارو ده نکه ده نگیان لی
 په‌یدا ده‌بوو ده‌یان گوت چ بوو خیرابه نه‌وه چتکرد باوه‌رتان هه‌بی
 سه‌ریان له بوک و زاوا ده‌شیواند من به‌چاوی خوّم نه‌م دیمه نه‌م
 دیتووه ههر سه یربوو.

برایان باسی بوک و زاوامان کرد که ده‌چنه پهرده‌ی زاوایه‌تی له
 هه‌ندی له‌گونه‌کان که پیاوه‌که به‌زاوا ده بی و له ژوور دیته دهره‌وه
 باوک و نزیکه‌کانی ده‌یکه‌ن به ته‌قه‌ی خوشی شتیکی دیکه نه‌گه‌ر
 پیاوه‌که زوو مژده‌ی به زاوا بوون نه‌دا خزم و که س له چاوه‌روانی
 ده‌بن و خه مبارده‌بن جاران له گونه‌کان هه‌ندی‌ک داب و نه‌ریتی خراپی
 کچ به شودان هه‌بوو وه‌ک ژن به‌ژن یا گه‌وره به گچکه یا شیربایی
 واته له جیاتی کچه که بریک پاره‌یان وه‌رده‌گرت سوپاس بوّ خودا
 ئیستا نه‌ماوه زۆرکه‌م هه سستی پی ده‌کریت چونکه کیشه ی زۆر
 به‌دواوه‌بوو له مه سه‌له‌ی گواسته‌نه‌وه‌ی ژن به‌ژن له گونه‌کان ده‌بوو
 ههر دوولابوکیان به‌ینابایه شوینیک ناوه‌راست بووایه له‌م جیگایه ده‌یان
 گۆریه‌وه.

بوک له دوا‌ی گواسته‌نه‌وه تا مانگی‌ک نه ده‌چوه‌وه مالی باوکی
 ده‌بوو دوا‌ی نه‌م کاته دووژنی نزیک له بوک بچنه مالی زاوا پییان بلین
 به‌یانی بوک ده‌به‌ینه‌وه باوه‌خوند زاوای له‌گه‌لی نه‌ده‌هات بوکیان که
 ده‌هیناوه ده‌ستی باوک و براکان و دایکی ماچ ده‌کرد که سه‌ر به‌رزه
 دوو روژ تا سنی روژ له مالی باوکی ده‌مایه‌وه دوا‌یی دایک و خوشکی
 زاوا ده‌هاتن ده‌یان برده‌وه نه‌وجا مالی باوکی بوک زاواو دایک و باوک
 و برای زاوایان ده‌عوته ده کرد بوّ نانخواردنی نیوه‌رو به‌م شیوه‌یه
 هاتوو‌چوو خو شه‌ویستی په‌یدا ده‌بوو وه‌ک ئیستا نه‌بوو بوک و زاوا
 روژی دوا‌ی گواسته‌نه‌وه به ژووری که‌وی و بیته‌وه به‌راستی داب و
 نه‌ریتی جاران جوان بوو پیش گواسته‌نه‌وه‌ی بوک، گیزی بوکی
 ره‌وانه‌ی مالی زاوا ده کرا که بریتی بوو له دوو سنی دۆشه‌گ و لیف و

بالیف و یهک دوو باولی بهرمیل شوشهوات و جل و بهرگ وه ک
 ئیستا نهبوو به پیکاب ئامیری کاره‌بایی کهل و پهلای پی بی بوک ئه‌مه
 کورته‌یهک بوو له بوک هیتان و ژن و ژنخوازی جاران به هیوای
 سودگه‌یاندن بوو بیت بو نه‌وه‌ی نوئ.

کورتەیه‌ک له ژياننامه‌ی نووسەر

به‌نده کازم عومەر ده‌باغ

له دایک بووی ١٩٥٤/٧/١ ی شاره خنجیلانه‌که‌ی کۆیه‌م خویندنی سه‌ره‌تایی و ناوه‌ندی و دواناوه‌ندیم له هه‌مان شوین ته‌واو کردوو. له قۆناغی ئاماده‌یی په‌یوه‌ندیم به‌یه‌کیه‌تی قوتابییانی کوردستان کردوو له‌سالی خویندنی ١٩٧٠/١٩٧١ چوومه‌ته‌زانکۆی سلیمانی /کۆلێجی ئاداب/ به‌شی دیراساتی کوردی.

له ١٩٧٤/٣/١١ په‌یوه‌ندیم کردوو به‌شۆرشى ئه‌یلول کاتی خویندکاری قۆناغی سێ یه‌می زانکۆی سلیمانی بووم یه‌کیک بووم له‌ بریندارانی بۆ مابارانکردنی ١٩٧٤/٤/٢٤ ی شاری چه‌ند جار شه‌هید قه‌لادزی ی لانکه‌ی شۆرش له‌شاری سه‌رده‌شتی کوردستانی رۆژه‌لات نه‌شته‌رگه‌ریم بۆ ئه‌نجام درا دواى چاکبوونه‌وه‌م بووم به‌ مامۆستا له‌ قوتابخانه‌ی ئاسۆس سه‌ره‌تایی کوران له‌ ئۆردوگای کورده‌ ئاواره‌کان له‌ ره‌به‌ت له‌ دواى رێککه‌وتنه‌نامه‌ی ١٩٧٥/٣/٦ له‌ نێوان سه‌دام حسین و شای ئێران به‌ناوېژی سه‌رۆکی جه‌زائیز هه‌واریبو مدیه‌ن له‌ پلانیکى دوشمن کارانه‌ی نێوده‌وله‌تی نسکۆیان به‌شۆرش هیناو ره‌نجی چه‌ند سه‌له‌ی خه‌بات و خوین و فرمیسکی کوردیان به‌ربادا له‌ ١٩٧٥/٣/١١ له‌گه‌ڵ هه‌زاره‌ها تیکۆشه‌ری به‌ شدار بوو له‌ شۆرشى ئه‌یلول خۆمان به‌ ناچاری له‌ داره‌ شمانه‌ی سه‌ر به‌ شاری قه‌لادزی راده‌ستی حکومه‌تی ئه‌وسا کرده‌وه‌ چونکه‌ لیپوردنی گشتی راگه‌یاندرابوو له‌لایه‌ن به‌عسی یه‌کان له‌ دواى دوو رۆژ مانه‌وه‌مان هه‌ر که‌سه‌ گه‌راینه‌وه‌ بۆ سه‌ر کاری پێشووی خۆمان به‌نده‌ش په‌یوه‌ندی به‌ زانکۆی سلیمانیه‌وه‌ کرد به‌رده‌وام بووم له‌ خویندن. له‌سالی خویندنی ١٩٧٥/١٩٧٦ ز بڕوانامه‌ی به‌کالۆریۆسم وه‌رگرت له‌ هه‌مان سال به‌

مامۆستای سهرهتایی دامه زرام له گوندی روست سهر به قهزای چۆمان چونکه یه کێک بووم له گهراوهکانی دواى نسکۆی شۆرشى ئهیلول له دواى راگواستنى گوندهکان له سالى ۱۹۷۷ گوازامهوه بو گوندی گهرموک /ساتو قه لا دواى گوازامهوه بو گوندی ههواوانی سهرى سهر به شارى کۆیه دواى چۆلکردنى گوندهکانی دهشتی کۆیه له سالى ۱۹۸۴ گوازامهوه قوتابخانهى چوارباغ له ناو کۆیه.

له سالى ۱۹۸۵ مووچه م راگیراو فهرمانى گرتمان بو دهرچوو دهر به دهر بووین بو ههولێر له م شاره خۆمان شاردهوه ماوهیهکی زۆر کارى کرێکاریم دهکرد له بالهخانهى شیراتون تا راپهرین دواى راپهرین گهرامهوه بووم به بهرپهوهبهرى قوتابخانهى فیدرالى له گهرهکی مفتی/ههولێر له ۱۹۹۲/۳/۱ بووم به سهرپهرشتیاری کارگیرى له لایه ن بهرهی کوردستانی له دواى ۱۹۹۶/۸/۳۱ جارىکی دیکه له کارى سهر په رشتیاری دوور خرامهوه به هۆی بیرو رای جیاواز له لایه ن لایه نیکی سیاسى دهسه لاتدار گهرامهوه قوتابخانهى فیدرالى به مامۆستا له دواى ئاشت بوونهوه و تیکه ل بوونهوه ی دوو ئیداره یی له سالى ۲۰۰۶ جارىکی دیکه گهرامهوه بو پێشه ی سهرپهرشتیاری له پهروه ده ی ههولێر بهردهوام بووم تا خانه نشین بووم له ۲۰۱۷/۷/۱.

له سالى ۱۹۷۳ تا ئیستا کارى رۆژنامه نووسى دهکهم ئه ندامى کارای سه ندىکای رۆژنامه نووسانى کوردستانم.

به داخه وه له ژيانى وه زيفى زۆر ناخۆشیم دیت جگه له هه موو ئه وانه ئه ندامى لیژنه ی ئیداره ی کۆمه له ی هه ره وه زى نیشته جێکردنى /ههولێر بووم له ۱۹۹۲/۱۰/۲۷ تاوه کو ۲۰۱۴/۱۰/۲۷ له هه لێژاردنیکى دیموکراسیانه ئه مه ی گرنگه هه ر کارێکم کردبى به دلسۆزى و به پاکى جیم هیشتووه به شاهیدی هه موو ئه و کەس و لایه نانه ی که شاره زایه تیان هه یه له گه لندا ئیستا به ناو نیشانى سهر په رشتیاری پسپۆرى خانه نشین بووم سهر به رزم که هه میشه له سه نگه رى میله ته که م بووم بى دابرا ن هه ر بو یه له ۱۹۸۰ ز په یوه نديم

بهریکخستنهکانی بزوتنهوهی سۆشیالستی کوردستان کردووه وهک
 بالیکی ناو یهکیهتی نیشتمانی کوردستان له رۆژه سهختهکانی خهبات.
 هیوام له ژیان دهست کهوت نهبووه چونکه پیویستیم به زیاتر نی
 یه لهوهی که ههم بووه بهلکو ههمیشه له خهمی یهکریزی ناو مالی
 کورد بوومه له ههر چوار پارچهی کوردستانی زۆر لیکراو
 بهکردهوه دهی سهلمینم عاشقی کوردستانم
 تهها سهر بهرزیم دهوی بۆ گهل و نیشتمانم
 'کازم دهباغ'

سوپاس و پێزانینم بۆ ههموو ئهو بهپێزانهی که یارمهتیاں داوم
 بۆ بهچاپ گهیااندنی ئەم کتێبه جوانه. بهتایبهتی د. دابان کازم دهباغ و
 کاک یوسف ئه‌بوبه‌کر.
 هیوادارم توانیبینم له‌ریگای ئەم کتێبه خزمه‌تیک به‌شاری کۆیه
 بکه‌م، داوا‌ی لی‌بۆرنیش ده‌که‌م له‌ ههر که‌موکۆرییه‌ک.